

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

31'inci Toplantı
28 Haziran 2016 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, Komisyonun çalışma usul ve esaslarına ilişkin açıklaması

2.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Komisyonun çalışma usul ve esaslarına ilişkin açıklaması

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/728)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 2

28 Haziran 2016 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.21

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 31'inci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı bulunmaktadır.

Tasarıyla ilgili sunuşlarını yapmak üzere Sayın Bakana söz vereceğim ancak öncesinde bir usul açısından Sayın Kuşoğlu'nun bir söz talebi var, önce onu karşılayacağım.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

II.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, Komisyonun çalışma usul ve esaslarına ilişkin açıklaması

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, bu mayıs ve haziran aylarını boş geçirdik. 5 torba kanun yaptık biliyorsunuz şimdiye kadar, bu dönemde, 2 bütçe hazırladık birisi geçici olmak üzere. Mayıs ve haziran ayları Hükûmetin de değişmesi nedeniyle boş geçti. Ama, ondan sonraki beklentimiz, bizim hep telaffuz edildiği üzere, sizin de Sayın Bakanım, hep telaffuz ettiğiniz üzere yapısal reformların gerçekleştirilmesine yönelik ağırlıklı, kapsamlı bir yasa tasarılarıydı. Şimdi, 77 maddelik bu torba kanun geldi tekrar, yine torba; artık bir anlamda da alıştık, bıktık bir taraftan da, büyük bir sıkıntı var torbayla ilgili olarak. Ama, yapısal reformların gelmemesi Türkiye açısından... Burada da ilgili kuruluşların değerli temsilcileri var, herkes tarafından takdir edilecek bir konu; yapısal reformların muhakkak yapılması, gelmesi bu konuyla ilgili hazırlık yapmanız gerektirdi, ki Hükûmet Programı'nda, eylem planında da bununla ilgili konular belirtilmiş vaziyette.

Şimdi, Sayın Bakanım, gelen tasarıya bakıyoruz yine gerekçeler çok yetersiz, gerekçeler hakikaten çok çok yetersiz, çok yanlışlıklar var. İflas ertelemeye ilgili mesela, iflas erteleme önemli bir konu, bir düzenleme yapılmasını biz de bekliyorduk, bu konuyu soruyorduk epeyden beri de. Muhalefet olarak biz, iktidardan daha önce iflas erteleme konusunu gündeme almıştık. Ama, iflas ertelemeye ilgili olarak burada basın mensuplarına da sorun, belli yerlerdeki mahkemelerin özellikle, belli yerlerdeki bilirkişilerin hiç gerçeğe uygun olmayan kararlar vermesiydi... Şimdi, tutuyoruz bunu sadece bir yasal düzenleme, hukuki sorun olarak alıyoruz, hâlbuki uygulamaya yönelik sorunların giderilmesi gerekirken bunu sadece bir hukuki düzenleme olarak, bir kanun metninde yapılacak değişikliklerle giderilecek bir sorun olarak ele almak büyük bir yanlışlıktır diye görüyoruz.

Bunun haricinde Sayın Bakanım, sonuçta bu Hükûmet tasarısı 77 maddelik, bu dönemin ilk tasarısı, yeni Hükûmetin, 65'inci Hükûmetin ilk tasarısı. Bakın, ilgili kuruluşların görüşleri yine alınmamış, onlarla görüşülmemiş, onların görüşleri yok; etki analizi yapılmamış, ki siz geçen sefer etki analizinin yapılacağını özellikle söylediniz. Bize bildirilmedi, gelmedi, gelmedi bize.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Vereceğim ama...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama, “vereceğiz” diyorsunuz bakın, şimdi başlıyoruz, bilmiyoruz, verilirse çok memnun oluruz tabii. Ama, ilgili kuruluşlardan da görüş alınmamış, ilgili kuruluşlardan da etki analizi de yapılmamış, şu ana kadar bize gelmiş bir şey yok. Burada belirtilen kuruluşlar var hem kamu kuruluşları hem de meslek kuruluşları. Biraz önce TÜRMOB mesela bize böyle bir dosya getirdi, bunun gibi bütün kuruluşlarımızın görüşlerini bekliyoruz. Ama, TÜRMOB bunu kendi inisiyatifiyle yapmış, sizden gelen bir talep üzerine yapılmış bir çalışma değil. Hâlbuki, tasarı olarak gelirken, aslında tasarı gelmeden önce bu çalışmaların yapılması lazım, ondan sonra hepsinin birlikte bir “match” edilerek buraya getirilmesi lazım.

BAŞKAN – TÜRMOB da çalışmayı seçerek dağıtmış demek ki.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bilmiyorum artık ama kendi inisiyatifiyle güzel bir çalışma yapmış.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – İsteyenlere vermiş.

BAŞKAN – Bana gelmedi de onun için soruyorum.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bana da gelmedi yani sadece size değil ki.

BAŞKAN – “Seçerek” dedim ben.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yok seçerek değil, gruplara dağıtmıştır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 3

BAŞKAN – Yok, gruplardan bahsetmiyorum canım hayır, hayır. Burada bireysel temsil var yani onun için bundan bahsetmiyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan, gerekçede belirtilmiş Onuncu Kalkınma Planı esas alınmış bu çalışmada ve 25 adet öncelikli dönüşüm programıyla Eylem Planı yine esas alınmış. Şimdi, Eylem Planı'na bakıyorum, ilk yapılması gereken, Reformların Koordinasyonu ve İzlenmesi Kurulu oluşturulacak üç ay içerisinde. Ondandır, düzenleyici etki analizi uygulamasının etkili bir şekilde hayata geçirilmesine yönelik tedbirler alınacak; ilkinde sorun var. Siyasi Etik Kanunu çıkarılacak. Siyasetin finansmanının şeffaflığı artırılacak. Bir tasarı gibi bir şey hazırlanmıştı ama devam etmedi mesela bunlarla ilgili. İmar planı değişiklikleri sonucu ortaya çıkan rantların, değer artışlarından kamunun pay alması sağlanacak; hiç bunlarla ilgili konular yok, önemli konular var. Vergi reformunu biliyorsunuz, getirdiniz, geri çekmek zorunda kaldınız. Bütün bunların yapılması gerekir. Türkiye'nin mevcut ortamında bu çalışmaların yapılmaması büyük bir sıkıntıdır. Dolayısıyla, bu getirilen 77 maddelik torba kanunun Türkiye'nin, ekonominin sorunlarına derman olması da mümkün değil, yatırım ortamının iyileştirilmesi bunlarla mümkün değil, bu kadar bir çalışmayla mümkün değil; çok daha kapsamlı olmasını bekliyoruz. Biraz önce söylediğim gibi, biz muhalefet olarak bakın, iki aydır çalışma yapmadık ama arkadaşlarımızı özledik, Komisyonu özledik, gelip bir an önce şu çalışmaları yapalım, vatandaşımızın, esnafımızın, köylümüzün, işçimizin bu sıkıntılarını giderelim istiyoruz, hakikaten bunu samimi olarak söylüyorum, bir an önce yapılması lazım.

Yapılan bazı iyi niyetli çalışmalar var, her zaman ifade ediyorum, mesela Maliye Bakanlığı-SGK ortak bir veri, bilgisayar bankası kurmak zorundalar, oraya almak zorundalar. İlk adım, belki diyeceksiniz ki bir ortak bildirge veya da beyannameyle atılmış vaziyette ama ortak veri tabanı oluşturulamazsa bunun sağlıklı bir şekilde yürütülmesi de mümkün değil. Bu gerekçeler doğru dürüst değilse, etki analizleri yerinde yapılmamışsa Çek Yasası'nda olduğu gibi zikzaklar yaparsınız, bir öyle, bir böyle, bir öyle, bir böyle. Ben ikinci dönemdir Medisteyim, Çek Yasası'nı üçüncü defadır değiştiriyoruz, bakın ikinci defadır Medisteyim, üçüncü defadır değiştiriyoruz.

Sayın Bakan, en önemli madde, bu varlık barışıyla ilgili; bir af getiriyorsunuz tekrar, ki daha önce afla ilgili olarak birkaç kere özellikle ben de sordum, gazetecilerin de...

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, içeriğini konuşacağız ama usulden toparlarsanız...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, içeriğiyle ilgili değil. Ama, beklerdik ki varlık barışından önce, aftan önce bu Panama Port'la ilgili olarak –bütün dünya konuşuyor- orada bir suç işlenmiş yani bir kara para var, onunla ilgili bazı düzenlemeler yaparsınız. Panama Port'la ilgili suçlu durumda bulunan kişilerle ilgili düzenleme yapıldıktan sonra -çok ihtiyacınız varsa ki ekonominin ihtiyacı var- bu döviz ihtiyacıyla ilgili olarak tamam, ne getirirseniz getirin vergisiz, sorgusuz, sualsiz her şeyi getirin şeklinde bir düzenlemeyi –ki öyle bir düzenleme- yapın. Ama, Panama Port'la ilgili olarak da gereğinin yapılması lazımdır her şeyden önce. Dediğim gibi, usulle ilgili epey bir eksiklik var, esasla ilgili eksiklikler var. Esasla ilgili eksiklikleri de geneli üzerinde ve maddeler üzerinde tekrar detaylı olarak konuşmak istiyorum.

Bir konu daha var, çok özür diliyorum Sayın Başkan, bu size yönelik.

Şimdi, maddeler içerisinde bizim arkadaşlarımızın da verdiği bazı kanun teklifleri var, bunların da birleştirilmesi gerekir. Mesela Özgür Özel'in verdiği 2918 ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'yla ilgili bir kanun teklifi var. Bunun da tasarıyla birleştirilmesini özellikle rica ediyorum.

Çok teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Şöyle: 11 tane bu anlamda teklifi doğrudan ya da dolaylı olarak tespit ettik. Gerçi, doğrudan olan, ilişkili olan bir teklif yok. Fakat dolaylı olanlarda da mesela aynı, nedir? 14' üncü maddede bir değişiklik öneriyor ama bu tasarıyla yapılmak istenen ile önerilen arasında hiçbir bağlantı yok. Öyle olunca da bu 11 teklifin direkt olarak bağlantılı bir şey olmadığı ve tasarıyla yapılan...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, ama onu burada birleştiririz, tartışırız.

BAŞKAN – Teklif sahibi olmadan, teklif sahibinin o jesti olmadan onu yapmak mümkün olmadığı için bu birleştirmeleri yapmayacağız çünkü direkt birbiriyle alakalı bir teklif yok. Bunu yaptığımız zaman da milletvekili arkadaşlarımızın tekliflerini de kadük hâle getirmiş bulunuyoruz. O yüzden bu birleştirmeyi yapmayacağız.

Sayın Kuşoğlu, teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldırım, usul açısından mı söz talebiniz var?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Evet, var.

BAŞKAN – Buyurun.

2.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Komisyonun çalışma usul ve esaslarına ilişkin açıklaması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ben talep etmemiştim ama edecektim. Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Merhabalar Sayın Bakan. Uzun bir aradan sonra yine Komisyon bir torba yasayla karşı karşıya. Ben, torba kanunun yasama tekniği içeriği açısından problemlerine dair gerek Komisyonunda gerekse Genel Kurulda daha önce sıklıkla düşüncelerimizi ifade ettiğimiz için bugün buradan tekrara girmeyeceğim. Ama acı olan şey, gerçekten bu torba kanunların ne zaman sonunun geleceğini, öyle sanıyorum ki Sayın Bakan, sizin de bilmeyişiniz veya Hükümetin de bilmeyişi. Yani nerede bitecek? Bunun sınırı ne? Bakın, aklımıza şu geliyor Sayın Bakan: Şimdi, ilk kez iktidar olmuş bir siyasi parti gerçekliğiyle veya Hükümetle karşı karşıya değiliz biz. Hani, sizden önce toplum ve dünya tahayyülü çok farklı olan bir iktidar olur, siz de halk oylamasıyla gelirsiniz, seçimle gelirsiniz ve kendi tahayyülleriniz doğrultusunda bir ülke özlemini dizayn etmek üzere toplumun, sosyal yaşamın, siyasal yaşamın, toplumsal

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 4

yaşamın farklı alanlarına dönük seçimden önce vermiş olduğunuz sözleri yerine getirirsiniz. Bu anlaşılabilir bir şeydir. Bir defa, ilk kez iktidar olmuş bir parti gerçekliğiyle karşı karşıya değiliz. 15'inci yılına girmek üzere, 3 Kasım'da 15'inci yılına girecek, on dört yılını tamamlayacak olan bir siyasi iktidar. Şimdi, on dört yıldır bu ülke yönetiminde tek başına iktidar olan bir siyasi parti şimdiye kadar yapmadığı değişiklikleri, hem de kökten değişiklik sayılabilecek, ekonomik yaşama dönük, çalışma yaşamına dönük, enerji piyasasına dönük, eğitim, sağlık, birçok alana dönük ve birbirinden bağımsız, hani, burada benzeşen çok yasa maddesinin olduğunu söyleyeyim. Bu anlaşılabilir bir durumdur. Çünkü aynı alana dönük bir değişikliği öngördüğü maddeler bir araya getirilmiş. Ama burada bir darbe olmadı, bir iktidar değişikliği yaşanmadı, 15'inci yılında bir siyasi iktidar neden böyle köklü değişikliklere gider? İnsanın aklına gerçekten "Bir rejim değişikliği mi yapılıyor, ülkede bir rejim değişikliğine mi gidiliyor?" gibi bir şey geliyor. Ya değilse, on dört yıldır ihtiyacın hasıl olmadığı bu değişikliklere, neden 15'inci yılda böyle bir şeye ihtiyaç duyuluyor? Bu konuda biz anlamakta güçlük çekiyoruz. Gerçekten gerekçesini anlatabilirsanız biz de öğrenmiş oluruz, seviniriz.

Bir diğer husus: Bakın Sayın Bakan, 2016 yılı içerisinde, eğer yanılmıyorsam, bu 5'inci torba yasa.

BAŞKAN – 6.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ama biri aralıktaydı diye biliyorum ben, bir torba yasa aralıktaydı diye...

BAŞKAN – Bu yasama döneminde 6.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bu yasama döneminde 6 ama, 2016'da yanılmıyorsam 5'inci torba yasa.

Şimdi, ya, Allah aşkına, özellikle emekçilerin çalışma koşullarının düzeltilmesini iddia ettiğiniz değişikliklerde bile hep sermayeye dönük, sermayenin lehine düzenlemeler yapılıyor, aynen bu torba yasada olduğu üzere. Tümüyle iş, çalışma yaşamı, yatırım dünyasıyla ilgili. Ya bir denge vardır, bir işveren vardır, bir de emekçi kesimi vardır, ikisi arasındaki bir denge gözetilerek yapılır. Ama bu yasa maddesinin böyle, genel olarak tamamını okumaya çalıştım. Tamamı işverene, sermayeye dönük, onların yatırımlarını daha fazla kolaylaştıran. Bu da olabilir şüphesiz.

Sayın Bakan, az önce de söyledim, size göre, örneğin o zaman geriye dönük bir problemi ifade edeyim. Annelerin süt izniyle ilgili, çalışma yaşamında onlara kolaylık sağlayan, kadın emekçilerle alakalı düzenleme aslında onların çalışma yaşamındaki koşullarını zorlaştıran bir değişiklikti. Bakın, adı özellikle "Doğum yapan, birden fazla doğum yapan kadın çalışanların çalışma koşullarının düzenlenmesi" adına, onların lehine" diye "Amaç" bölümünde yazılan husus bize göre özünde onların çalışma yaşamındaki alanlarını sınırlandıran, onları çalışma yaşamından koparan, daha fazla ev içine çeken bir tekniğe ve içeriğe sahipti. En nihayetinde, yine özellikle bu torba yasayla ilgili esasa geçildiği zaman bu konudaki düşüncelerimizi ifade edeceğiz ama bu çalışana karşı, emekçiye karşı sermayeyi koruyan ve kollayan bir öze sahiptir. Zaten torba yasanın getirilişi biçimiyle ilgili olarak son sekiz-dokuz aydır söylediklerimiz de orta yerde duruyor ve onları tekrardan dile getirmeye gerek yok.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, buyurun lütfen.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/728)

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, basınımızın değerli temsilcileri, değerli katılımcılar; Hükümetimizce hazırlanan Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nı görüşmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Sözlerimin başında, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyor, yapacağımız çalışmaların memleketimize, milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün görüşmelerine başlayacağımız tasarı, ülkemizde yatırımların ve istihdamın artırılması, üretimin teşvik edilmesi, araştırma-geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi ve ülkemizi cazip bir yatırım merkezi hâline getirme amacımıza hizmet etmek üzere belirli stratejik hedefler gözetilerek hazırlanmıştır. Bu çerçevede hazırladığımız tasarıda, yatırım ortamına ilişkin işlem maliyetlerinin azaltılması, araştırma-geliştirmeye yönelik teşviklerin gözden geçirilerek yasal düzenlemelerden kaynaklı uygulama farklılıklarının ortadan kaldırılması, finans kurumları arasında farklı uygulamaların ortadan kaldırılması, faizsiz finans ürünlerinin yaygınlaştırılması, uluslararası yatırımların teşvik edilmesi, vergisel araçlarla tasarrufların özendirilmesi ve üretken alanlara yönlendirilmesi, vergilemede öngörülebilirliğin artırılması ve uyum maliyetlerinin azaltılması öngörülmüştür. Yine tasarıyla, ayrıca bu hedeflerimizle uyumlu olarak, muhtasar beyanname ile Sosyal Güvenlik Kurumu Bildirgesi'nin birleştirilmesi ve şirket kuruluş ve şube açılış işlemlerinin maliyetlerinin ve süresinin azaltılması yönünde düzenlemeler yapılmıştır. Ticaret hayatının gerektirdiği sürat ve güvenlik ihtiyacı dikkate alınarak ayrıca iflas erteleme müessesesi ve çeke ilişkin düzenlemeler de bu tasarinin içerisinde yer almaktadır.

Ülkemizde 5811, 6111 ve 6486 sayılı kanunlarla uygulanmış olan varlık barışı, geçmiş uygulama sonuçları da dikkate alınmak suretiyle yeniden ele alınmış ve yurt dışı varlıkların ekonomiye kazandırılması amacıyla, daha basit, daha sade ve uygulanabilir, gerçekten yurt dışındaki varlıklarını Türkiye'ye getirmek isteyen vatandaşlarımız açısından daha güvenceli, daha teşvik edici bir düzenleme yapılmıştır. Hazırlanan tasarı 2 geçici maddeyle birlikte 79 maddeden oluşmaktadır. Başta Damga vergisi Kanunu ve Harçlar Kanunu olmak üzere, Gider Vergileri Kanunu, Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Vergi Usul Kanunu, Emlak Vergisi ve Belediye Gelirleri Kanunu, Elektronik İmza Kanunu, Pasaport Kanunu, Amme Alacaklarının

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 5

Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, AR-GE Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Çek Kanunu, Finansal Kiralama, Faktöring ve Finansman Şirketleri Kanunu ve İcra İflas Kanunu olmak üzere 18 kanunda değişiklikler yapmaktadır. Ancak her ne kadar çok sayıda kanunda değişiklik yapılsa da yapılan değişiklikler kendi alt başlıkları itibarıyla bir bütünlük oluşturan, belirli bir amacı gerçekleştirmek üzere, aynı kanunun değişik maddelerinde veya farklı kanunların farklı maddelerinde değişiklik yapmak suretiyle belirli bir amacı gerçekleştirmeye dönük olmak üzere hazırlanmıştır. Hükümetlerimiz iş ve yatırım ortamının geliştirilmesi programları çerçevesinde yatırım ortamına ilişkin işlem maliyetlerini azaltmak üzere vergi kanunlarında istisna ve muafiyete ilişkin düzenleme yapıyoruz.

Sözlerimin başında şunu ifade etmek bir zaruret tabii: Bugün burada huzurlarınıza getirmiş olduğumuz kanun tasarısında yer alan hükümler öncelikle Onuncu Kalkınma Planı' mızda öngörülen ve ekonomide yapısal dönüşüm içeren programların birer gereğini yerine getirme amacını gütmektedir. Yine Onuncu Kalkınma Planı' na dayalı olarak, biliyorsunuz, 25 tane öncelikli dönüşüm programı hazırladık. Bu öncelikli dönüşüm programlarında özellikle Bakanlığımızı ilgilendiren vergi kanunları bağlamındaki öngörülen düzenlemeleri de içermektedir.

Yine bugün huzurlarınıza getirmiş olduğumuz tasarıda yer alan düzenlemeler gerek 64' üncü Hükümet Programı gerek 65' inci Hükümet Programı' nda ve gerekse 1 Kasım seçim beyannamesinde AK PARTİ olarak vadettiğimiz değişiklikler muvacehesindedir.

Yine ifade etmem gerekir ki, bugün huzurlarınıza getirmiş olduğumuz düzenlemede yer alan hususlar yapısal reform niteliğinde düzenlemelerdir. Gündelik meseleleri çözmekten öteye, gerçekten yatırım ortamında değişiklik yapmak suretiyle, iyileştirme yapmak suretiyle, ekonomide köklü dönüşümü sağlayacak radikal düzenlemeleri getirmesi bakımından da yapısal düzenleme mahiyetini arz etmektedir. Yine getirdiğimiz düzenlemeler her ne kadar uygulamadan kaynaklanan sorunlara çözüm getirse de uygulamadan kaynaklanan sorunların dayanağını oluşturan hukuki boşlukları, hukuki yanlışlıkları ve hukuki eksiklikleri de gidermesi bakımından son derece önemlidir.

Yine sözlerimin başında ifade etmem gerekir ki, özellikle vergi kanunlarında yapmış olduğumuz değişiklikler konusunda, özellikle değişikliklere muhatap bütün sivil toplum örgütleriyle baştan itibaren derin, kapsamlı istişareler yapılmıştır. Gerek Türkiye Odalar Borsalar Birliğiyle gerek diğer sivil toplum örgütleri bağlamında TÜSİAD, YASED, MÜSİAD, TİM, Türkiye Bankalar Birliği gibi, finans sektöründen kuruluşlarla, reel sektörden kuruluşlarla teker teker görüşmeler yapılmıştır ve her görüşmede gerçekten çok güzel fikirler ve çok güzel istişareler yapılmıştır. Bugün huzurlarınıza getirilen birçok öneri aslında bu istişarelerden de çıkan düzenlemelerdir. Hükümetimiz tarafından yapısal reform niteliğinde ifade edilen birçok hususun daha da derinleştirilmesi noktasında çok güzel öneriler gelmiştir ve biz bu önerileri bu tasarinin içerisine koyduk.

O açıdan, yine söylemem gerekir ki, 64' üncü Hükümet Eylem Planı' nda yer alan, özellikle Bakanlığımızı ilgilendiren konular da Eylem Planı' nın gereklerine uygun bir şekilde bu tasarıya yansımıştır. Bunlar son derece önemlidir.

Özellikle yine belirtmek gerekir ki özellikle Sosyal Güvenlik Kurumu ile Gelir İdaresi arasında, gerek prim tahsilatında gerekse vergi tahsilatında belki de Sayın Vekilimizin ifade ettiği veri tabanlarının birleştirilmesine çok büyük bir ön başlangıç olacak şekilde de beyannamelerin birleştirilmesi de gerek 1 Kasım Seçim Beyannamesi' nde gerek hükümet programında gerekse eylem planlarında olan bir düzenlemedir.

Yine bu düzenlemede yapılan bütün hususların temelinde toplumun refahının artırılması vardır. Toplumun refahının artırılması için bu ülkede daha fazla üretim yapılması lazım, daha fazla yatırım yapılması lazım, daha fazla istihdam sağlanması lazım. Böylelikle, gelirin büyütülmesi lazım, kalkınmanın hızlandırılması lazım. Biz, Hükümet olarak, buraya getirdiğimiz tasarıların hiçbirini "Şu toplumsal kesime mahsus, bu toplumsal kesime mahsus." diye asla düşünmüyoruz. Her zaman için önceliğimiz toplumun tümü ve geneline ilişkin refah artıracak tedbirlerdir. Bugün getirilen düzenleme yatırım ortamını iyileştiriyorsa, bu yatırımcı için de, üreten için de önemli olduğu kadar, çalışan için de önemlidir. Çalışan için de daha önünü görebileceği, istihdam sağlayabileceği bir ortamdır.

Yine bazen çalışanlara olan duyarlılığımızı çalışmayanlara karşı hiç göstermiyoruz. Çalışmayanlar var. Onlara karşı da Hükümetin mutlaka çözüm üretmesi lazım. Bu getirdiğimiz pakette yapılan düzenlemeler hem çalışanlar için hem de iş gücü piyasasında iş arayan insanlar için de birer fırsat penceresi açacaktır. Özellikle bunu söyleyeyim.

Asla Hükümet olarak sermaye düşmanlığı yapmadık. Sermaye düşmanlığı yapanlara da karşı her zaman dik durduk. Çünkü bu ülkede emeğin de ayakta durabilmesi için, emeğin de yürüyebilmesi için, emeğin de hayatını sürdürebilmesi için emek de, sermaye de hep beraber birlikte ortak bir refah hedefi içerisinde hareket edecek. Emeği sermayeye, sermayeyi emeğe düşman gösteren bir anlayışı da Hükümet olarak külliyen reddediyoruz. Bunu da sözlerimin başında ifade edeyim.

Değerli Başkan, sayın milletvekillerim; bu genel girişten sonra, bundan sonraki bölümlerde, konuşmamın içerisinde, getirmiş olduğunuz düzenlemelerle ilgili açıklamalarda bulunacağım.

Gerek 64' üncü Hükümetimizin Eylem Planı' nda gerekse Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu Vergi Teşvik Komitesi Eylem Planında, yatırım ortamıyla ilgili işlem maliyetlerinin azaltılması kapsamında özellikle sözleşmelerden alınan damga vergisi başta olmak üzere Damga Vergisi Kanunu' nun gözden geçirilmesi eylemi bulunmaktadır. Zaman zaman gündeme gelir, özellikle damga vergisindeki sözleşmelerle ilgili olmak üzere, gerçekten kayıt dışılığa iten, işlem maliyetlerini, üretim maliyetlerini artıran düzenlemeler var. Bu öteden beri gerçekten yaygın bir şekilde Damga Vergisi Kanunu' nun kaldırılmasından başlayan, "Kaldıramıyorsanız gözden geçirin." şeklinde talepler var. Bunlar doğru talepler. Oturduk, ilgili kurumlarla çalıştık ve gerçekten bu anlamda, özel sektörün, sivil toplum örgütlerinin taleplerini de almak üzere damga vergisinde önemli düzenlemeler yaptık. Bu kapsamda, yatırım-teşvik belgesi kapsamındaki teşvik belgesi sahibi yatırımcıların yatırım malı alımına, gayri maddi hakların

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 6

kiralınması ve satın alınmasına, sabit kıymet yatırımlarının imal ve inşasına, danışmanlık ve teknik müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlenen kağıtlarda damga vergisi ve harç ihtisası getiriyoruz. Böylelikle yatırım teşvik belgeli yatırımlarda, özellikle yatırım evresinde damga vergisi yükümlülüklerinden kaynaklanan maliyetlerde aşağı yönlü bir iyileştirme yapıyoruz. Bu özellikle yatırım ortamının iyileştirilmesi bakımından önemli bir katkı sağlayacaktır diye düşünüyorum.

Yine sektörel anlamda 2 düzenlemeyi daha yapıyoruz. Bunlardan bir tanesi; özellikle deniz araçlarının inşası, yenilenmesi ve dönüşümüyle ilgili işlemlerde damga vergisi istisnası getiriyoruz.

Bir de yine Hükümetimizin ortaya koymuş olduğu ekonomik program perspektifinde yüksek ve orta yüksek teknolojlili ürünlerin imalatına ilişkin işlemlerde de damga vergisi ve harç istisnası getiriyoruz. Böylelikle, bir işletme eğer yüksek teknolojlili bir ürün üretiyorsa, orta yüksek teknolojlili bir ürün üretiyorsa bu ürünün imalatına ilişkin yapacağı sözleşmelerde damga vergisi ödeme yükünden kurtuluyor. Böylelikle, yüksek teknolojlili üretimi bu yola teşvik etmiş oluyoruz.

Ayrıca, biliyorsunuz, bu da kamuoyunda çok yaygın olarak konuşulan bir husus: Damga vergisi uygulamasında vergiye tabi kağıtların her bir nüshasından ayrı ayrı damga vergisi alıyoruz. Yani, diyelim ki 5 kişi bir araya geliyor, 5 nüsha sözleşme düzenleniyor, nispi vergiye tabi. Mevcut Damga Vergisi Kanunu'nda her bir nüshadan aynı vergiyi tekrar tekrar alıyoruz. Dolayısıyla burada yaptığımız düzenlemeyle, kaç nüsha düzenlenirse düzenlensin, damga vergisini tek nüsha üzerinden alacağız. Böylelikle, hani, eskiden kasada saklanan sözleşmeler, gizlenen sözleşmeler bunlar inşallah kalmayacak. Böylelikle, damga vergisinden kaynaklanan buradaki yükü de makul hâle getirmiş olacağız.

Yine, damga vergisinde, sözleşme üzerinde yazılı tutar dikkate alınarak belli tutarı aşan sözleşmelerden kanunun öngördüğü azami tutar üzerinden -ki şu anda bu tutar 1 milyon 797 bin lira- vergi alıyoruz. Şimdi, vatandaş sözleşmeyi yapıyor, nispi vergiye tabi bir sözleşme, ama Damga Vergisi Kanunu diyor ki: "Sözleşmenin tutarına bağlı olarak, nispi vergi olarak hesaplanan vergi hiçbir şekilde 1 milyon 797 bin lirayı geçemez." Sözleşme yapılıyor. Daha sonra taraflar sözleşmede değişiklik yapmak istiyorlar, bedel artırımları yapmak istiyorlar. Mevcut Damga Vergisi Kanunu diyor ki: "Bu durumda, ilaveten yapılmış olan bu sözleşme değişikliğindeki bedel artırımından ilave damga vergisi alırız." Hâlbuki başta yapmış olsalardı zaten damga vergisi tavanına gelmiş olduğu için ilave olarak damga vergisi almayacaktık. Dolayısıyla, biz buradaki düzenlemeyi yapmak suretiyle sözleşmelerdeki bedel artırımından ilave damga vergisi almama hususunu düzenlemiş oluyoruz.

Sözleşmelerle ilgili yaptığımız diğer düzenlemelerde de -damga vergisi bağlamında- sözleşmelerde yer alan cezai şartlar için ayrıca damga vergisi alınmamasını öngörüyoruz. Bugün taraflar bir sözleşme yapıyor, diyelim ki 1 milyon TL bedelli bir sözleşme. Ama sözleşmede şöyle bir hüküm de var: Eğer taraflardan bir tanesi yükümlülüğünü yerine getirmezse, örneğin 100 bin lira cezai şart olarak oraya yazıyoruz. 100 bin lirayı karşı taraf ödeyecek. Mevcut Damga Vergisi Kanunu diyor ki: "1 milyon liranın üzerinden hesapladığınız damga vergisinin yanında, 100 bin lira olarak öngördüğünüz bu cezai şart üzerinden de ayrıca damga vergisi ödenecek." Yapmış olduğumuz düzenlemede diyoruz ki: "Artık esas olan sözleşmedeki bedeldir, cezai şarta bağlı olarak ilave damga vergisi almayacağız." Bu da önemli bir düzenleme.

Yine biliyorsunuz, sözleşmelerde bazen tarafların dışındaki üçüncü şahıslar sözleşmeye kefil oluyor, teminat veriyor. Mevcut düzenlemede 3 kişi ayrı ayrı kefil olduğu zaman 3 ayrı kefilden ve kefaletten dolayı ayrı ayrı damga vergisi alıyoruz. Burada da diyoruz ki: "Eğer bir sözleşmenin üzerinde birden fazla kefalet varsa damga vergisini sadece bir kefil üzerinden alırız."

Yapmış olduğumuz düzenlemelerden bir tanesi de kamu ihalelerine ilişkin hepimizin "karar pulu" olarak adlandırdığı damga pulu, damga vergisi uygulaması. Biliyorsunuz, bir ihale yapıldığında, ihale bedeli üzerinden damga vergisi hesaplanıyor. Dolayısıyla, ihaleyi kazanan firma o damga vergisini idareye ödüyor. Ancak daha sonra ihale onaylanmıyor, sözleşme yapılmıyor. dolayısıyla ihale iptal edilmiş oluyor. Bu durumda biz vatandaşın aldığı, vatandaş ihaleye girmiş, sözleşme yapmak istiyor, yatırım yapacak, iş yapacak ama ihale ortadan kalkmış. Ödemiş olduğu damga vergisi eskiden idarede kalıyordu. Bu hakikaten hakkaniyete uygun değil. Burada yapmış olduğunuz düzenlemeyle eğer ihale iptal edilmişse bu durumda vatandaşın ödemiş olduğu damga vergisini kendisine geri iade edeceğiz.

Yine sözleşmelerde, özellikle mevcut kanuna göre, sigorta işlemleri damga vergisinden istisna. Ancak bazen de sigorta sözleşmesi olmayan bir sözleşme, normal bir sözleşme. Sözleşmenin kendisi bir sigorta sözleşmesinin yapılması taahhüdünü içeriyor. Bu durumda biz "Sigorta yaptırma taahhüdü var." diye o taahhüdün tutarı üzerinden de ayrıca damga vergisi alıyoruz. Dolayısıyla, burada da sigorta yaptırmak taahhütleri üzerinden alınan damga vergisini kaldırıyoruz. Bütün buradaki düzenlemelerin, tabii, ortak amacı nedir? Esas olan aslında taraflar arasında yapılan sözleşmenin kendisidir. O sözleşmeye bağlı, şartlı, koşullu yükümlülüklerden damga vergisi alınması konusunda hakikaten vergi yükünü veya vergi tazyikini, maliye teorisindeki anlamıyla vergi tazyikini gerçekten katlanılmaz bir noktaya da getirmemek gerekir diye düşünüyorum.

Yine, özellikle Hükümetimizin ekonomik programına uygun olarak, ileri teknolojiye sahip şirketlerin satın alınmasına ilişkin düzenlenen kağıtlarda damga vergisi ve harç istisnası getiriyoruz. Türkiye'de daha yüksek katma değerli, daha yüksek nitelikli mal üreten firmalar olsun istiyoruz. Bazen bizim firmalarımız, yurt içinde, yurt dışında özellikle bu tür yüksek teknoloji üreten şirketleri satın alıyorlar. Satın alma maliyetlerini aşağıya çekmek bakımından bu sözleşmelerle ilgili damga vergisini kaldırıyoruz.

Yine, yurt dışında tanıtım, yurt dışı pazarlara açılımı desteklemek amacıyla, yurt dışında tanıtım ve pazarlama ve fuarlara katılım için düzenlenen kağıtları ve bu kapsamdaki işlemleri damga vergisi ve harçtan istisna diyoruz.

Gelişme ve büyüme potansiyeli bulunan girişim şirketlerinin finansmanında önemli bir aktör olan girişim sermayesi, yatırım fon ve ortaklıklarının iştirak ettikleri girişim şirketleriyle hukuki ilişkilerini düzenleyen kağıtlara damga vergisi istisnası sağlayarak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 7

özellikle girişim sermayesi alanında daha fazla kaynak aktarılmasını teşvik etmek istiyoruz. Hâlen halka açık şirketlerin hisse devirlerine ilişkin işlemlerde damga vergisi alınmamakta ve bu işlemler noter huzurunda yapılmadığından harca da tabi tutulmamaktadır. Yapacağımız, yapmak istediğimiz düzenlemeyle, halka açık olmayan diğer şirketlerin de sermaye paylarının devrinde damga vergisi ve harç istisnası getiriyoruz. Böylelikle, sermaye pay devirlerinde herhangi bir şekilde ilave bir yükümlülük çıkmasını istiyoruz.

Yine, Maliye Bakanlığı olarak biz ÖTV Kanunu'na bağlı olarak zaman zaman mükelleflerden belli taahhütnameleri bize vermelerini istiyoruz. Normalde devletin aslında yasal gücünü kullanarak, zorlayarak aldığı bir taahhütname. Bu durumda diyoruz ki: ÖTV taahhütnameleri üzerinden damga vergisi alınmasın. Yine damga vergisinden istisna olan kira sözleşmelerinde yer alan kefalet şerhleri ve teminatları da damga vergisinden istisna ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu getirmiş olduğumuz tasarıda, aynen damga vergisinde olduğu gibi Harçlar Kanunu'nda da işlem maliyetlerini azaltmaya dönük düzenlemeler yapıyoruz. Harçlar Kanunu'nda yapmış olduğumuz düzenlemelerle, belli bir tutarı ihtiva eden her nevi senet, sözleşme ve kâğıtların değiştirilmesi hâlinde, artan tutar üzerinden, aynen damga vergisinde olduğu gibi, harç alınmamasını, finansal kiralama konusu malların finansal kiralama şirketlerince teminine ilişki tapu işlemleri dışındaki diğer işlemlerin harçtan istisna edilmesini, finansal kiralama süresi sonunda kiralama konusu taşınmazın kiracıya devrinde tapu harcı istisnası sağlanmasını öngörüyoruz.

Yine KOBİ'lere finansman temininde verdiği kefalet hizmetiyle önemli bir yer tutan Kredi Garanti Fonu'nun banka dışı kurumlardan temin edilecek kamusal destekler ve mali yardımlar için vereceği kefaletler nedeniyle yapılacak işlemleri de harçtan istisna ediyoruz. Böylelikle, Kredi Garanti Fonu banka dışı kurumlardan da sağlayacağı teminat ve kefaletlerden dolayı damga vergisi yükünden kurtulmuş olacak.

Yaptığımız önemli düzenlemelerden bir tanesi de tahkim yargılamasına ilişkin. Tahkim yargılamasında nispi harç uygulamasını kaldırıyoruz ve sulh yolunu tercih edenleri bu şekilde desteklemiş oluyoruz. Yani tahkim yargılamasına gidenler artık harç ödemeyecekler. Ayrıca, tacirler arasında ipotek tesis işlemlerinden alınan harçları yarı yarıya düşürüyoruz ve bu alandaki maliyetleri azaltıyoruz.

Özellikle ticaret odalarımızın talebi olan şirket kuruluş ve defter tasdik işlemlerinden alınan harçların odalar tarafından da tahsiline imkân sağlamak suretiyle işlem sürecini kısaltıyoruz.

Bu paketin içerisinde -yeri gelmişken ifade etmem gerekiyor- ilk defa yeni kurulan şirketlerin kuruluş maliyetlerini aşağı çekecek düzenlemeler yapıyoruz. Hem süreleri kısaltıyoruz hem de maliyetleri azaltıyoruz. Biliyorsunuz, bir Küresel Rekabet Endeksi var. Rekabet endeksinde şu anda Türkiye, bu ilk defa yeni şirket kuruluşlarındaki sıralamasına bakıldığında, sanıyorum, 60' ıncı sırada. Bu yaptığımız düzenlemelerden sonra -Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğiyle de bunu çalıştığımızı ifade edeyim- yaklaşık 14' üncü sıraya geliyoruz yani 60' ıncı sıradan 14' üncü sıraya geliyoruz. Şirket kuruluş sürecini, yanlış söylemiş olmayayım ama yedi günden iki buçuk güne düşürüyoruz. Artık, Türkiye'de şirket kurmak isteyen bir kişi sadece ticaret sicili memurluğuna gitmek suretiyle şirketini kurabilecek. Şu anda ne var? Vergi dairesine ayrı gidecek, bankaya ayrı gidecek, notere ayrı gidecek. Yapmış olduğumuz yasal düzenlemelerle bütün bu yükümlülükleri ortadan kaldırıyoruz. Onun için, harç tahsil yetkisini -burada demin yaptığım açıklamayla- ticaret sicili memurluğuna veriyoruz.

Yine, bu paketin içinde var; özellikle ilk kuruluş yılında defter tasdiki harçlarını da kaldırıyoruz. Böylelikle ilk kuruluş yılında işlem maliyetlerini artırıyoruz. Yaptığımız bir çalışmaya göre, gerek Maliyenin gerek Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin almakta olduğu vergi, vergi benzeri veya ücret düzenlemelerini aşağı çektikten sonra, hâlihazırda yaklaşık bin lira olan, bin liradan daha fazla olan şirket kuruluş maliyetini 360 liraya düşürüyoruz. Yine, bu kapsamda, TÜRMOB Başkanımıza da teşekkür ediyorum, kendileriyle de konuştuk. TÜRMOB'ta özellikle ilk kuruluş yılında defter tutma ücretleriyle ilgili ücretlerde birlikte bir çalışma yapacağız, aşağıya çekecekler. Türkiye Barolar Birliği Başkanımıza teşekkür ediyorum, kendileriyle konuştuk. Kendileri de yıl başında bu düzenlemeyi yapacaklarını ve özellikle şirket kuruluş işlemlerinde avukatlık ücretlerini aşağıya çekeceklerini söylediler. Dolayısıyla, gerçekten, sivil toplum örgütleriyle, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla bir araya gelmek suretiyle bir meselenin nasıl çözümlenebileceğini de bu örnekte görmüş olduk. Buna katkı veren bütün sivil toplum örgütlerine de kamu kurum ve kuruluşlarına da huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli üyeler; yatırım ortamına ilişkin işlem maliyetlerinin azaltılması kapsamında Emlak Vergisi ve Belediye Gelirleri Kanunlarında yapmayı planladığımız düzenlemelerle şunları yapmak istiyoruz: Yatırım teşvik belgeli bir yatırımda -yani teşvik belgeli bir yatırım olacak- teşvik belgeli yatırım kapsamında inşa edilen binaların beş yıl süreyle emlak vergisinden muaf tutulmasını öngörüyoruz. Yine, teşvik belgeli yatırımın yapılacağı arazinin teşvik belgesinin kapanma süresi içerisinde emlak vergisinden muaf tutulmasını öngörüyoruz. Yine, teşvik belgeli yatırım kapsamında inşa edilen binalardan bina inşaat ve imarlarla ilgili harçların alınmamasını öngörüyoruz. Böylelikle, sözümün başında ifade etmişim, damga vergisinde getirdiğimiz kolaylıkları teşvik belgeli yatırımlarda Belediye Gelirleri Kanunu'nda da Harçlar Kanunu'nda da yapmış oluyoruz. Böylelikle yatırım maliyetlerini aşağı çekeceğimizi umuyorum.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımına ilişkin hükümlerini ihtiva eden 13' üncü maddesinde yapmayı planladığımız değişikliklerle mevcut hükümlerin uygulanmasında karşılaşılan sorunların giderilmesine ve genel olarak OECD transfer fiyatlamasına ilişkin kuralların Türkiye'de tam manasıyla işler hâle gelmesini sağlıyoruz. Özellikle, Türkiye'de yatırım yapan uluslararası şirketlerin... Zaman zaman hepimiz söylüyoruz değil mi? Vergi kanunları öngörülebilir olmalı, vergi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 8

kanunları açık olmalı, vergi kanunları sade olmalı ve vergi hukuku uluslararası güvencelerle aynı normları taşımalı. Özellikle, bizim 2006 yılında Kurumlar Vergisi Kanunu'nda transfer fiyatlamaya ilişkin bir uluslararası normu iç mevzuatımıza kazandırdık ama mevcut mevzuat OECD'nin kurallarıyla tam anlamıyla örtüşmüyor. Bu yapmış olduğumuz değişikliklerle, gerçekten, yatırımcıların transfer fiyatlamasına ilişkin olarak karşılaştıkları belirsizliklerden kaynaklanan sorunları da ortadan kaldırıyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; fikrî mülkiyet haklarının ticarileştirilmesinde, biliyorsunuz, geçen dönem yine Plan ve Bütçe Komisyonumuzun da kabulleriyle, uygun görüşleriyle bir yasal değişiklik yaptık. Yani, AR-GE'ye ve inovasyona dayalı olarak fikrî mülkiyet haklarının üretilmesini teşvik ediyoruz ama aslında küreselleşen ekonomilerde daha fazla ticarileştirme ön plana çıktı. Yani, bir patenti üretebilirsiniz, bir fikrî mülkiyet hakkını üretebilirsiniz ama eğer onu ticarileştiremezseniz o takdirde rekabetçi olamazsınız. İki yıl kadar önceydi, bir yasal düzenleme yaptık ve burada dedik ki: "Üretilen, geliştirilen bir fikrî mülkiyet hakkı satışa konu edilirse satıştan elde edilen kazanç vergiye tabi değildir. Fikrî mülkiyet hakkı kiralamaya konu edilirse vergi yoktur." Ama, bir de bunun yanında eğer işletme, kiralamak veya fikrî mülkiyet hakkını satmak yerine, kendi üretim sürecinde kullanmak isterse yani üretim sürecinin bir parçası hâline getirirse o zaman şu düzenlemeyi getirdik, dedik ki: "Bu durumda üretimdeki bu değişimden dolayı elde edilen ilave kazancın yüzde 50'si kurumlar vergisinden müstesnadır." Ama, üretimin ne kadarlık kısmı bu patent hakkına isabet ediyor, o konuda Maliye Bakanlığına bir yetki vermiştik, Vergi Denetim Kurulu bir rapor hazırlayacak... Fakat, yatırımcılarla yaptığımız istişarelerde bu mekanizmanın süreyi uzattığı, belirsizliği artırdığı şeklinde eleştiriler geldi. Haklı bir eleştiri. Burada yapmış olduğumuz düzenlemeyle fikrî mülkiyet haklarının da üretime dâhil edilmesi hâlinde yatırımcı doğrudan doğruya bizim belirleyeceğimiz normlara bağlı olarak, kurallara bağlı olarak bu kazanç istisnasından doğrudan yararlanabilecek.

Yine, yapmış olduğumuz düzenlemelerden bir tanesi de Vergi Usul Kanunu'nun 153/A maddesi. Bunu da şu şekilde açıklamak isterim: Biliyorsunuz, bugün "hileli vergi suçu" dediğimiz suçlar hem idari para cezası olarak yaptırıma tabi hem de hürriyeti bağlayıcı ceza olarak yaptırıma tabi. Bundan yaklaşık üç dört yıl önce bir düzenleme yapmıştık. Bu yaptırımlara ilaveten, "mükellefin farklı kanunlardan kaynaklanan teşvik ve desteklerden de yararlanamayacağı" şeklinde bir düzenleme yapmıştık. Böylelikle hem idari para cezası hem hürriyeti bağlayıcı ceza yaptırımı olsa da ilaveten "Devletin verdiği her türlü teşvikten de mahrum kalır." şeklinde bir düzenlememiz vardı. Fakat, sivil toplum örgütleriyle yaptığımız değerlendirmelerde bu düzenlemenin, gerçekten, yatırımcı için, işletmeler için öngörülebilirliği artırdığı, hukuksal riskleri doğurduğu konusunda bir kanaatimiz oluştu. Dolayısıyla, bu mevcut düzenlemeyi de kaldırmak suretiyle vergi ceza hukukundaki belirsizlikleri de ortadan kaldırmış oluyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıklarının menkul kıymet alım satım işlemleri üzerindeki banka sigorta muameleleri vergisinden kaynaklanan yükü kaldırıyoruz. Menkul kıymet yatırım fon ve ortaklıkları ile emeklilik yatırım fonlarının para piyasası işlemlerine de banka sigorta muameleleri istisnası getiriyoruz. AR-GE'ye yönelik teşvikleri gözden geçirerek yasal düzenlemelerden kaynaklı uygulama farklılıklarını gidermeyi amaçlıyoruz. Bugün, biliyorsunuz, Türkiye'de AR-GE'ye ilişkin vergi teşvikleri üç temel kanunda düzenlenmektedir. Bunlardan bir tanesi, 2008 yılında çıkarttığımız AR-GE Kanunu. En geniş kapsamlı AR-GE teşvikleri bu kanunda düzenlenmektedir. Ayrıca, bugün hâlihazırda hem Gelir Vergisi Kanunu'nda hem de Kurumlar Vergisi Kanunu'nda da AR-GE'ye ilişkin düzenlemeler var. AR-GE Kanunu kapsamına girmeyen bir AR-GE yapmak isterseniz, gelir veya kurumlar vergisi kanunundaki hükümlerden yararlanarak gider indirimi olarak vergi teşviki alabilirsiniz. Fakat, Gelir Vergisi Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanunu'ndaki düzenlemenin iki tane eksikliği var. Bunlardan bir tanesi, yararlanılamayan istisnanın ertesi yıla devri imkânı yok. Gelir vergisinde ertesi yıla devir imkânı yok. Kurumlar vergisindeki AR-GE indiriminde ertesi yıla devir imkânı var fakat endeksleme yok yani paranın zaman değerini koruyacak şekilde endeksleme imkânı yok. Yaptığımız çalışmada, açıkçası, bu geldiğimiz aşamada AR-GE'yle ilgili bütün teşviklerin tek bir kanunda olmasının daha doğru olacağını değerlendirdik. Onun için, Gelir Vergisi Kanunu'nda ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yer alan AR-GE'yle ilgili düzenlemeleri kaldırmak suretiyle bunları AR-GE Kanunu'nun içerisine taşıyoruz. Bu taşımayı yaparken ayrıca hem ertesi yıla devir imkânını hem de endeksleme imkânını getirmek suretiyle AR-GE Kanunu'nda sağlanan teşviklerle Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nda sağlanan teşvikleri eşitliyoruz. Böylelikle ister AR-GE merkezi içinde bir AR-GE çalışması yapın isterse AR-GE merkezi olmaksızın bir AR-GE çalışması yapın burada da vergi indirimini aynı şekilde alma imkânına kavuşuyorsunuz.

Burada yaptığımız önemli düzenlemelerden bir tanesi de mevcut düzenlemede Maliye Bakanlığına mükellefler müracaat edip bu AR-GE indiriminden yararlanıyorlar. Gelinen noktada Maliye Bakanlığının bu yetkisini kaldırıyoruz, tamamen Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bu yetkiyi veriyoruz. Böylelikle, Türkiye'deki bütün AR-GE faaliyetlerini tek bir kurumda, tek bir merkezden yönetme imkânına kavuşuyoruz. Bu da bence son derece önemli düzenlemelerden bir tanesi olacak diye düşünüyorum.

Yine, yaptığımız düzenlemelerde, Onuncu Kalkınma Programı çerçevesinde hazırlanan öncelikli dönüşüm programlarının dördüncüsü olan İstanbul Finans Merkezi Programı çerçevesinde farklı finans kurumları arasındaki vergi uygulamalarından kaynaklanan haksız rekabeti gidermek şeklinde bir hedefimiz vardı. Yani, İstanbul Finans Merkezinin işlerlik kazanabilmesinin yollarından bir tanesi de finans merkezinde faaliyet yürüten bütün finansal kurumların aynı işlemler karşısında aynı vergi muamelesine tabi tutulması. Dolayısıyla, bu getirmiş olduğumuz paketin içerisinde bu anlamda bir analiz yaptık. Farklı farklı finansal enstrümanların farklı farklı finansal kurumlar tarafından kullanılması hâlinde damga vergisi, harç, banka ve sigorta muameleleri vergisi bakımından farklılıkları tespit ettik. Burada da lehe olan yani herhangi bir kurum herhangi bir düzenlemede istisnaya sahipse sahip olmayan diğer finansal kuruluşlara da bunu yaygınlaştırdık. Bu anlamda da Kurumlar Vergisi Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Gider Vergileri Kanunu, Damga Vergisi Kanunu ve Harçlar Kanunu'nda düzenlemeler yaptık. Bu anlamda örnek vermek gerekirse, bir finansal kiralama yöntemi olan sat-kirala-geri al işlemlerine ilişkin olarak varlık satışlarından doğan kazanç istisnası ile KDV istisnasını bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 9

finansman yöntemlerine uygulanabilir kılmak amacıyla yeniden düzenledik. Bir kere, vergi indirimi bakımından, vergi istisnası bakımından istisnanın kapsamına her türlü taşınır ve taşınmazları dâhil ettik. Çünkü, sat-kirala-geri al işlemlerindeki hukuki zeminde hangi işlemler yapılıyor ise o zaman vergi teşviki bakımından bire bir aynı imkânları sağlamamız lazım.

Yine, finansal kiralama işlemi de yapabilme imkânı getirilen katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının da bu sat-kirala-geri al işlemine bağlı istisnalardan yararlanması imkânı getirdik.

İstisna nedeniyle yüklenilen ancak devir tarihine kadar indirilemeyen katma değer vergisinin doğrudan gider yazılmasına imkân sağladık. Taşınmaz satış kazancı istisnasının uygulanması açısından taşınmazın finansal kiralama şirketleri katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarında bulunduğu sürenin istisna uygulamasına ilişkin gereken iki yıllık sürenin hesabının da dikkate alınmasını öngördük.

Tasarıda öngördüğümüz diğer bir düzenlemede de KDV'den istisna olan tahvil teslimlerine ilave olarak, tahvil satın almak suretiyle verilen finansman hizmetinin de katma değer vergisinden istisna olduğu hususunu açıklığa kavuşturduk. Esasen nasıl tahvil teslimleri katma değer vergisine tabi değilse, tahvili alanın almış olduğu faizin de bir finansman hizmeti BSMV Kanunu açısından, Katma Değer Vergisi Kanunu açısından bir finansman hizmeti olmadığı hususu açık ama mevzuatta bu konuda düzenleme yapıyoruz.

Yine, tüketici hakem heyetlerinin ve tüketici mahkemelerinin kararlarına istinaden bankalarca tüketiciye iade edilmiş olan kredi masraflarına ait banka ve sigorta muameleleri vergisinin izleyen dönemlerde ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden mahsubuna olanak sağlıyoruz.

Şunu ifade edeyim yani çok farklı kanunlarda çok farklı enstrümanlara dönük düzenlemeler yapıyoruz ama baştan şunu ifade etmemde yarar var, Maliye Bakanlığı olarak bu düzenlemeleri getirirken ki temel yaklaşımımız ne, onu açıklamam lazım ki o ilke üzerine bütün bu düzenlemeleri yapıyoruz. Biliyorsunuz, tasarruf yapanlar ve tasarrufu kullananlar var yani fon sağlayıcılar ve fonu alıp kullananlar var. Vatandaş tasarrufunu yapıyor, yatırımcı da o tasarrufu bir şekilde aracı bir finansman kuruluşundan almak suretiyle yatırımında kullanıyor. Burada finansmanın tedarikinde bazen araya enstrümanlar koyuyoruz. Mesela, hiç enstrüman olmayan finansman yöntemi ne? Kredi. Yani, bir kredi işleminde bankaya gidiyorsunuz, bir kredi almak istiyorsunuz ve krediyi alıyorsunuz. Diyelim ki bu BSMV'den istisna, burada arada bir taşınmaz olmadığı için, bir bina olmadığı için, bir taşınır varlık olmadığı için herhangi bir ilave maliyet gelmiyor. Dolayısıyla, buradaki yapmak istediğimiz düzenleme... Gelişen ve değişen finansman yöntemleri var. Demin ifade ettim; kendi malınızı satıyorsunuz, sonra geri kiralyorsunuz, sonra iade ediyorsunuz. Şimdi, görünürde bir taşınmaz var, kendinize ait bir bina, onu satmışsınız. Satmışsınız zaman normalde KDV'ye tabi olması lazım, kurumlar vergisine tabi olması lazım. Geri aldınız, tekrar yeni bir teslim, tekrar KDV'ye tabi olması lazım, tekrar kurumlar vergisine tabi olması lazım. Hâlbuki biz biliyoruz ki burada bütün bu araya konulan varlıklar aslında teminat hükmünde. Bir bankanın ipotek tesisinden çok farklı bir yönü yok özü itibarıyla. Burada yapmış olduğumuz düzenlemeler şunu getiriyor: Finansmanı hangi yöntemle sağlarsanız sağlayın, araya koymuş olduğunuz farklı araçları sistemin dışına itiyoruz. Çünkü, esas olan finansman sağlamak ve onu geri ödemek. Onun için finansal kiralama işlemlerinde, sat-geri kiralama işlemlerinde, onun için katılım bankalarının işlemlerinde o araya konulan varlıklardan kaynaklanan ilave yükümlülükleri temizliyoruz. Bu, onlara dönük bir özel bir ayrıcalık getirdiğimiz, onlara dönük olarak bir imkân sağladığımız anlamına gelmiyor; tam tersine, finansmanı kullanan yatırımcı için bunun maliyetini aşağı çekiyoruz. Dolayısıyla, geçmişte de bu anlamda yapılan düzenlemeler var, bu paketin içinde de çok farklı maddelere dağıtılmış bu şekilde düzenlemeler var ama temel espri, herhangi bir şekilde bankadan kullanılan finansmanın maliyeti neyse diğer finansal enstrümanlarının da maliyeti de aynı olsun. Böylelikle reel sektör herhangi bir finansmana ihtiyacı olduğunda gidebileceği finans kaynakları çeşitlensin, reel sektörün imkânları artsın. Onu da özellikle ifade edeyim.

Yine, İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Öncelikli Dönüşüm Programı'nda mevcut olan faizsiz finans ürünlerinin yaygınlaştırılması eylemi... Faizsiz finansal ürünlerin yaygınlaştırılması, İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Öncelikli Dönüşüm Programı'nın eylemlerinden bir tanesi. Burada da kullanımı sınırlı olan kira sertifikası türlerinin ihracatının artırılması için vergi düzenlemelerinin yapılmasını, özellikle damga ve diğer işlem vergilerinin gözden geçirilmesini sağlıyoruz. Faizsiz finans ürünlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik olarak bu ürünlerin üzerindeki ilave maliyetleri kaldırıyor, diğer finansal kurumların kredi temininde vergiden kaynaklı maliyetleri ne ise -demin söylediğim ilke- faizsiz finans kurumlarınca sunulan ürünlerin temini için de kullandıkları kredi maliyetlerini aynı seviyeye getiriyoruz. Bu eylem kapsamında, kira sertifikası ihracına ilişkin kurumlar vergisi istisnasını uygulanabilir kılmak amacıyla yeniden düzenliyor, istisnanın kapsamını genişleterek her türlü varlık ve hakları kapsama alıyoruz. Katma Değer Vergisi Kanunu'nda ise aynı düzenleme esas alınmak suretiyle kira sertifikası ihracına ilişkin istisnanın kapsamı genişletiliyor, yine bu varlıklara ilişkin yüklenilen katma değer vergisinin devir tarihine kadar indirimine imkân veriyoruz. Böylelikle Türkiye'de kira sertifikası ihracına bağlı olarak finansman temininin hem genişlemesini hem de artmasını sağlamış oluyoruz.

Sermaye Piyasası Kurulunun düzenlemeleri çerçevesinde farklı yeni kira sertifikası ihraç türlerini de kapsayacak şekilde, mevcut damga vergisi harç istisnasının kapsamını genişletiyoruz. Sermaye Piyasası Kurulu her geçen gün yeni finansal enstrümanlar üretiyor özellikle kira sertifikalarına ilişkin farklı araçları kullanan. Bu anlamda yapılan düzenlemeyle de her defasında ayrı ayrı kanun yapmak yerine, kira sertifikası düzenlemesine genel bir yetki almış oluyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin yatırım merkezi hâline gelmesi ve bu kapsamda, ülke ekonomisinin uluslararası rekabetçiliğinin artırılması, yeni ihracat alanlarının oluşturulması, istihdam imkânlarının artırılması ve nitelikli iş gücünün Türkiye'de istihdamının artırılarak sürdürülmesinin desteklenmesi öncelikli hedeflerimiz arasındadır. Türkiye'nin bölgesel yönetim merkezi olmasını teşvik etmek ve nitelikli iş gücünü ve hizmet ihracını desteklemek üzere bazı düzenlemeler getiriyoruz. Böylece, Türkiye'yi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 10

bölgesinde bir çekim merkezi yapmak istiyoruz. Tasarıda Türkiye'nin bölgesel yönetim merkezi olmasının teşvik edilmesi kapsamında bölgesel yönetim merkezleri kurumlar vergisi muafiyeti kapsamına alınmakta ve muafiyet konusunda yaşanan belirsizlikler ortadan kaldırılmaktadır. Böylece uluslararası bir firma, Türkiye'de bir yönetim merkezi kurar ve gerek Türkiye'de gerekse bölgedeki diğer ülkelerdeki operasyonlarını bu merkez üzerinden yürütürse kurumlar vergisine tabi olmayacak.

Mevcut Gelir Vergisi Kanunu'nda irtibat bürolarında çalışan hizmet erbabına işverenin Türkiye dışında elde ettiği kazançlar üzerinden döviz olarak ödediği ücretler gelir vergisinden istisna edilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlarsanız. On dakika daha ilave süre vereyim size.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Peki.

Burada yapmış olduğumuz düzenlemeyle de dar mükellefiyete tabi işverenlerin bölgesel yönetim merkezlerinde münhasıran merkezin faaliyet izni kapsamında istihdam ettiği hizmet erbabına işverenin Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretlerinin de aynı şekilde gelir vergisinden istisna edilmesini sağlıyoruz.

Diğer taraftan, yapmış olduğumuz bir diğer düzenlemede de hizmet ihracını teşvik etmek istiyoruz. Bizim geçen sene veya iki sene önce yapmış olduğumuz bir düzenlemede yurt dışındaki müşterilere sunulan hizmetlerden elde edilen kazancın yarısını vergiden istisna etmiştik gelir ve kurumlar vergisinden. Bu istisna kapsamındaki faaliyetleri genişletiyoruz, yeni faaliyetleri dâhil ediyoruz. İlâveten, gelirinin en az yüzde 85'ini münhasıran yurt dışındaki müşterilere yapan işletmelerin de çalıştırdıkları o hizmeti sunan personelin ücretlerinde de gelir vergisi istisnası getiriyoruz. Ama ne kadar? Brüt asgari ücrete tekabül eden tutar kadar. Dolayısıyla, bir özel hastane işletmesi, doktoruna vermiş olduğu ücretten brüt asgari ücrete tekabül eden gelir vergisini ödemeyecek. Özellikle Türkiye'nin genç, dinamik bir nüfusu var, eğitilmiş bir nüfusu var. Gerçekten, hizmet sektöründe Türkiye büyük bir potansiyele sahip. Dolayısıyla, bunu harekete geçirebilmek için vergi kanunlarında hem kurumlar vergisi istisnası getiriyoruz, onu genişletiyoruz hem de özellikle çalışanların maliyetlerini aşağı çekmek için de demin ifade ettiğim düzenlemeleri yapıyoruz.

Yine, tasarrufları artırmak amacıyla özellikle bireysel emeklilik sisteminde veya birikimli hayat sigortası sisteminde kalıp da süresi dolduğunda çıkmak isteyenlere eğer sistemde kalırlarsa elde edecekleri kazançlardan ödeyecekleri vergiyi istisna kılmak suretiyle bireysel emeklilik sisteminin çekilebilir vaziyette olan tasarrufların tekrar sistemde kalmasını sağlamak istiyoruz.

Yine, sermaye piyasasında, biliyorsunuz, varlıkların elde tutma süresine bağlı olarak bir stopaj sistemimiz yok. Biz bunu geçmişte banka mevduatları için yaptık. Mevduatı ne kadar uzun süre tutarsanız gelir stopaj oranlarını o kadar aşağı çekti. Burada da sermaye piyasalarında derinleşmeyi sağlamak üzere, sermaye piyasası enstrümanlarını yatırımcı ne kadar uzun süre sistemde tutarsa stopaj oranlarını aşağı çekmek suretiyle tasarrufların artmasını teşvik etmek istiyoruz.

Yine, bu tasarrufların içerisinde özellikle ısı yalıtımı, enerji tasarrufu sağlamaya dönük yatırımlara da doğrudan gider yazma imkânı getirmek suretiyle teşvik edici bir düzenlemeye de imkân sağlıyoruz.

Buradaki özellikle damga vergisiyle ilgili yatırımlardaki ve ihracattaki damga vergisi uygulamaları konusunda hâlihazırda tebliğlerde olan birtakım düzenlemeler ihtilaflara neden oluyor, mahkemelerde bu konuda davalar açılıyor. Biz bu konuda Ekonomi Bakanlığıyla bir çalışma yaptık ve özellikle hem yatırım yani döviz kazandırıcı işlemler hem de ihracat işlemlerinde damga vergisini, damga, resim, harç istisnasını çok daha net bir yasal düzenleme hâline getirdik.

Yine, yapmış olduğumuz bir düzenlemede de, Pasaport Kanunu'nda yapmış olduğumuz bir düzenlemede de belli bir tutarın üzerinde ihracat yapanlara belli bir süreyle, iki yıl süreyle yeşil pasaport verilebilmesine imkân sağladık.

Yine, bu yapmış olduğumuz düzenlemede önemli hususlardan bir tanesi de muhtasar beyanname ile sigorta bildirimlerinin birleştirilmesi. Bu konuda mevzuatı taradık. İki kurumun mevzuatını eşitleyecek bir yetki maddemiz var. Böylelikle bu beyannamenin birleştirilmesi konusundaki yasal alt yapıyı da güçlendirmiş olacağız.

Yine, ifade etmiştim, şirket kuruluşlarına ilişkin süreçleri kısaltan, maliyetleri azaltan düzenlemeler var. Onu maddeler geldiğinde detaylarıyla ifade ederim.

İflas ertelemesiyle ilgili, Sayın Bülent Kuşoğlu da ifade etti, uygulamadan kaynaklanan ama arkasında mevzuatın eksiklikleri olan hususlarda da düzenleme yapmak suretiyle bir taraftan iflas erteleme müessesesini işler hâle getirirken, diğer taraftan da kötüye kullanılmasının önüne de engeller getiriyoruz.

Çek Kanunu'nda yapmış olduğumuz düzenlemeyle de özellikle çekin lehtarını çek konusunda da... Yani, çekin keşidecisi bakımından daha fazla bilgi sahibi yapacak karekod sistemine ilişkin birtakım yasal düzenlemeler yapıyoruz.

Yine, özellikle Çek Kanunu'nda yaptığımız düzenlemeyle çeki süresinde ödemeyen kişi bakımından adli para cezası düzenlemesi getiriyoruz. Ama, adli para cezasını eğer ödemezse bu takdirde de hürriyeti bağlayıcı ceza getiren bir düzenleme getiriyoruz. Bu düzenleme büyük ölçüde piyasalarda gerçekten çeke olan güvenin artırılması ve özellikle piyasadan gelen taleplerin karşılanması bakımından da önemli.

Son olarak, yaptığımız düzenlemeyle de yurt dışında varlıkları olan vatandaşlarımızın yurt dışındaki varlıklarını Türkiye getirebilmelerine imkân sağlıyoruz.

Sayın Başkan, birkaç dakika müsaade ederseniz bu konuyla ilgili, önemli olduğu için, bir miktar açıklama yapmak istiyorum.

Bu yaptığımız düzenlemeyle... Geçmişte bundan önce üç defa daha yapıldı, bu defa düzenleme birtakım farklılıklar ifade ediyor. Bu yapmış olduğumuz düzenleme çerçevesinde para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını 31/12/2016 tarihine kadar banka ve aracı kurumlara bildiren ve bu tarihe kadar da her hâlükârda bu varlıklarını Türkiye'ye getirenler yapmış olduğumuz yasal düzenlemeden yararlanacaklar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 11

Yine, yurt dışında alacakları olanlar, yurt dışında taşınmazı olanlar 31/12/2016 tarihine kadar yurt dışındaki bu alacaklarını ve taşınmazlarını bildirmek suretiyle ve bildirim tarihinden itibaren de bir yıl içerisinde paraya çevirmek suretiyle Türkiye'ye getirirlerse yine yapmış olduğumuz düzenlemeden yararlanacaklar. Normalde, para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını bildirenler bildirim tarihinden itibaren bir ay içerisinde bu varlıklarını Türkiye'ye getirecekler. Ama, hiçbir şekilde bu süre 31/12/2016 tarihini aşamaz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu 3'üncü kez mi oluyor, 4'üncü kez mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 4'üncü.

Ayrıca, gerçek ve tüzel kişiler, yurt dışı varlıklarını diğer kişilerin nam veya hesabına bildirim veya beyana konu da edebilecekler. Yapılan düzenlemede, yurt dışından getirilen varlıkların işletmelerin kanuni defterlerine kaydedilebileceği belirtilmekte, kayıt işlemlerinde sınırlayıcı bir düzenleme öngörülmektedir.

Söz konusu varlıklar işletmelerce sermayeye ilave edilebilir, özel fon hesabında tutulabilir, yurt dışı kaynaklı kredilerin kapatılmasında kullanılabilir. Burada öncelikle şu hususu belirtiyim: Türkiye'de kayıtlı bir mükellef, bilançosunda bir kredi borcu var. Bu kredi borcu yurt dışındaki bir bankadan alınmış bir kredi borcu. Şirket, bilançosunda kayıtlı olan bu borcunu yurt dışında olan bir varlığını -bir başka bankada mevduatı olduğunu varsayalım- doğrudan doğruya yurt dışındaki bu varlığını, bu borcun kapatılmasında kullanmışsa o takdirde bu düzenlemenin getirdiği imkânlardan yararlanır. Böylelikle, işletmelerimizin bilançolarında hâlihazırda kayıtlı olarak gözüken borçlarını da aslında kendilerine ait olan yurt dışındaki varlıklarla karşılama imkânı getiriyor. Bunun ne faydası var? Böylelikle, işletmede, böyle bir borç bilançodan silindiği zaman, normalde vergi çıkar yani kurumlar vergisi ödemesi gerekir. Burada yapmış olduğumuz düzenlemeyle kurumlar vergisi ödemeksizin doğrudan doğruya bu borcunu bu şekilde mahsup etme imkânı getiriliyor.

Bu kapsamda yapılan işlemler herhangi bir şekilde dönem kazancının tespitinde de dikkate alınmayacak. Yurt dışından getirilen varlıkların sermayeye ilave edilmemiş olması kaydıyla işletmeden çekilmesi, kâr dağıtımı sayılmayacak. Bu nedenle, gelir ve kurumlar vergisi tarhiyatı da yapılmayacak.

Bildirilen ve beyan edilen varlıklarla ilgili olarak Vergi Usul Kanunu'nun amortismanlara ilişkin hükümleri uygulanmayacak yani kişi, taşınmazı getirdiği zaman, işletmenin bilançosuna dâhil ettiği zaman bu taşınmaz üzerinden amortisman ayıramayacak.

Yine, yurt dışından getirdiği varlığı şirkete dâhil edip de tekrar satarsa buradan bir zarar oluşursa bu zararı gider olarak kabul etmeyeceğiz.

Varlıkların Türkiye'ye getirilmesi konusunda -demin ifade ettim- belli bir süre öngördük, bir yıllık süreç içerisinde bunu Türkiye'ye getirmesi lazım.

Beyan ve bildirimde bulunan, ancak yurda getirme şartını yerine getirmeyen mükellefler maddenin sağladığı avantajlardan yararlanamayacaklar. Bildirilen veya beyan edilen varlıklar nedeniyle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmaması ve vergi cezası kesilmemesi yönünde önceki kanunlarda yer alan düzenlemelere de bu metinde yer verilmiştir. Yani burada kişi hakkında herhangi bir şekilde bu parayı getirmiş olması nedeniyle bir vergi incelemesi yapılmayacak.

Nam ve hesabına bildirimde bulunanlara yapılan intikaller de veraset ve intikal vergisine konu edilmeyecek.

Bildirim veya beyanda bulunanlar ile bunların kanuni temsilcileri hakkında bu beyanlardan hareketle veya sırf bu beyan nedeniyle herhangi bir araştırma, inceleme, soruşturma ve kovuşturma yapılamayacak, idari para cezası uygulanamayacaktır.

Getirdiğimiz düzenlemenin öncekilerden önemli farklılıklarından bir tanesi de getirilen bu varlıklar üzerinden herhangi bir vergi tahsil etmeyeceğiz, bir vergi ödemek zorunda değiller.

Tabi, burada, bu maddeyle ilgili olarak akıllarda en fazla belki düşünülecek konulardan bir tanesi, acaba yapılan bu düzenlemenin bu varlıkları Türkiye'ye getiren kişiler bakımından sağladığı yararlar ne anlama geliyor? Bugünkü mevcut mevzuatımıza göre kişiler her zaman için yurt dışındaki varlıklarını Türkiye'ye getirebilirler, bunun önünde hiçbir engel yok. Kambiyo mevzuatına göre, ya gümrükte beyan etmek suretiyle ya da bankalar üzerinden varlıklarını Türkiye'ye getirebilirler. Burada yeni bir şey yok.

Burada yapılan düzenlemeyle asla kişilere mutlak bir hukuki korunma sağlanması söz konusu değil. Burada yapılan düzenlemeyi izah edeceğim, şu şekilde izah edeyim, sonra zaten madde geldiğinde tartışırız: Burada, maddede yer alan kanunlar veya diğer her türlü kanun bakımından genel hükümler bu varlıkları getiren kişiler için de geçerli. Burada yapılan düzenlemede maddenin söylediği şudur: Kişi parasını getirmiş, başkaca hakkında soruşturma açılmasını gerektirecek hiçbir delil, bulgu, emare ve gerekçe yok. Böyle bir durumda sadece ve sadece bu paranın getirilmiş ve beyan edilmiş olması gerekçe gösterilerek bir soruşturma açılmaz. Yoksa, varsayalım ki kişi hakkında herhangi bir şekilde farklı bir kaynaktan, farklı bir nedenle yürütülen bir soruşturma olduğunu varsayalım. Bu soruşturma nedeniyle eldeki bilgilere, bulgulara veya diğer delillere göre herhangi bir soruşturma açılmak isteniyorsa açılacak. Bu düzenleme hiçbir şekilde kişiye mutlak manada bir soruşturma koruması getirmiyor, sadece ve sadece "Bu kanun hükümlerinden yararlanarak kişinin parasını getirip beyan etmiş olması, kişinin parasını getirip bildirmiş olması nedeniyle dava açılmaz." diyor, yoksa bir vekilimiz -vekilimiz demeyelim- herhangi bir vatandaş veya herhangi bir emniyet birimi, herhangi bir maliye idaresi para getiren kişiyle ilgili, mesela vergi incelemesi yapabilir mi? Yapılabilir. Yani Maliye Bakanlığı olarak, bu kişinin yurt dışından para getirmiş olması o kişiyle ilgili benim vergi incelemesi yapmamın önünde bir engel değil. Nasıl yapabilirim? Her zaman için yapma hakkım var. Bir risk analizi yapıldığında, bu olaydan bağımsız bir şekilde kişinin vergi kayıp ve kaçığına neden olduğuna dair bir bulgu, emare, ihbar, şikâyet varsa kişi hakkında bunların hepsini aynen yapabilirim. Bunu engelleyen herhangi bir düzenleme yok veya Türk Ceza Kanunu'nda yer alan herhangi bir fiil... Emniyet makamları, adliye makamları farklı kaynaklardan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 12

farklı nedenlerle kişi hakkında soruşturma yapıyor olsun. Bu paranın getirilmiş olması o soruşturmayı hiçbir şekilde engellemediği gibi, bu para getirildikten sonra da herhangi bir şekilde soruşturma yapılmış olmasına mâni değil. Üzerine basa basa söylediğimiz husus, maddenin açık lafzında da yazan husus, diğer bütün her şey geçerli olmak üzere sadece ve sadece herhangi bir makam bu bildirimde bulunmuş olmasını gerekçe göstererek bu parayı getirmiş olmasını gerekçe göstererek böyle bir incelemeye veya araştırmaya başlayamayacak. Bunun açık olmayan hiçbir tarafı yok. Onun için bu yasa düzenlemesini herhangi bir şekilde başka bir yere çekip kişiler için mutlak bir koruma, geçmişten ödenmeyen bir vergi borcunun veya verginin bu şekilde ödenmekten kurtulması gibi bir düşünce asla bu düzenleme karşısında mümkün değil. Zaten şunu söyleyeyim: Bu düzenleme hâlihazırda devam eden vergi incelemeleri bakımından da o vergi incelemelerinin sonuçları bakımından da hiçbir şekilde mahsup imkânı getirmiyor. Önceki düzenlemelerde vardı. Önceki düzenlemelerde kişi hakkında başlamış bir vergi incelemesi varsa, o vergi incelemesinin sonunda bir vergi çıkarsa o vergiyi buradan mahsup edebiliyordu. Böylelikle, kişinin bu şekilde ödeyeceği vergi buradan karşılanabiliyordu. Hâlbuki bu yapmış olduğumuz düzenlemede asla ne başlamamış ne başlamış ne de başlayacak vergi incelemelerine dönük olmak üzere, bu paranın getirilmiş olmasını bir koruma kalkını hâline getirmiyoruz. Tam tersine, kişi getirecek, bunu burada işletmesine dâhil edebilir, bir bankada mevduat yapabilir. Bir de şunu da bazen kaçırıyoruz: Bazen tebessümlerin arkasında yatan düşünce kısırlığını gördüğüm zaman üzüldüyorum. Bu paralar nereden geliyor? Varsayalım ki bizim batımızda yer alan bir memleketten geliyor, oradaki bir banka hesabından buraya geliyor. Oradaki banka hesabında tutulan meşru kazanç...

MUSA ÇAM (İzmir) – Panama’ dan gelsin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, bakın, meşru kazanç... Bakın, oradaki para, bugün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına ait uluslararası sistem içerisindeki bankalarda var olan varlıkları bankacılık sistemi üzerinden Türkiye’ye getiriyor. Biz başka bir şey arıyoruz arkasında. Yani bunu böyle değerlendirmek lazım. Şu konuda sonuna kadar kararlıyız ve buna bundan sonra da aynen devam edeceğiz. Türkiye’de...

BAŞKAN - Sayın Bakanım, daha derlemeler yapılmadı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Suç ekonomisiyle mücadele, kara para aklamayla mücadele, her türlü terör örgütüyle mücadele, terörizmin finansmanının önlenmesiyle mücadele konusunda bugüne kadar yürüttüğümüz kararlı mücadeleyi bundan sonra da yürüteceğiz. Bu yasal düzenleme hiçbir şekilde terörizm, terörizmin finansmanı...

BAŞKAN - Sayın Bakan, bu yüzden bir eleştiri yok zaten.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) –Yok canım, ben açıklayayım da arkadaşlar sonra açıklasınlar.

Dolayısıyla, bugün biliyoruz ki PKK birtakım meşru görüntülü yapılar üzerinden bir şekilde teröre finans sağlamaktadır veya finansman mekanizmaları oluşturmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti, bugüne kadar bütün bu yapılarla nasıl mücadele etmişse bundan sonra da aynen mücadele etmeye devam edecek. Ama bakın, bu tarafta oturanlar da o tarafta oturanlar da burada da dışarıya çıktığımızda da konuşuyoruz, otursak konuşuruz “Evet, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının yurt dışında da varlıkları var.” diyoruz. Normal, bugün, bir başka ülkenin vatandaşının da Türkiye’de parası olabilir. Burada herhangi bir şey yok, globalleşen dünyada, küresel sermayenin bu kadar çabuk ve hızlı hareket ettiği bir dünyada farklı farklı ülkelerde farklı farklı ülke vatandaşlarının paralarının olması gayet doğal. Biz burada ne sağlamak istiyoruz: Vatandaşlarımızın yurt dışında sistem içerisinde olan, izi olan, kaydı olan varlıklarının Türkiye’ye getirilmesi suretiyle yatırım ortamının iyileştirilmesi, ihtiyacımız olan finansman katkısını sağlamaya çalışıyoruz. Burada bir gelir hedefimiz yok, burada herhangi bir şekilde şu olacak, bu olacak demiyoruz ama bilelim ki Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarımız, bu ülkede sağlanan bir siyasi ve ekonomik istikrar var ve bu ortamın içerisinde Türkiye’de yatırım yapmak istiyor, yurt dışında da sermayesi var, onu Türkiye’ye getirmek istiyor. Burada getirdiğimiz düzenleme de tamamen bundan ibarettir. Dolayısıyla, bu yaptığımız düzenlemeyle ilgili madde geldiğinde de teferruatlı açıklamalarda bulunurum ama baştan itibaren maddenin farklı bir noktaya çekilmiş olmasını da tartışırız, herkes kendi argümanlarını söyler.

Sayın Başkanım, sözlerimi toparlayacak olursam, dolayısıyla, her bir başlığı itibarıyla tamamen yapısal reform niteliğinde olan düzenlemelerdir. Her ne kadar biz bunu bir torba yasa düzenlemesi olarak hepimiz adlandırsak da bu tasarının en önemli vasfı çok farklı kanunlarda yasal düzenlemeler yapılsa da alt başlıkları itibarıyla her düzenleme kendi içinde bir bütünlük oluşturmaktadır, belli amacı gerçekleştirmek istemektedir. Onun için, hepimizin arzu ettiği yatırım ortamının iyileştirilmesi, büyümenin desteklenmesi, vergi kanunlarında öngörülebilirliğin artırılmasına önemli katkılar sağlayacağını düşünüyorum.

Tekrar bu çalışmaya vereceğiniz katkılardan dolayı şimdiden teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Değerli arkadaşlar, sunum için Sayın Bakana teşekkür ediyoruz. Şimdi, geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Söz talep eden arkadaşlarımıza sırasıyla söz vereceğim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Usul üzerine bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Geneli üzerinde söz vereyim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdiye kadar olan tecrübelerimizde genelde bizim bilmediğimiz ama anladığımız kadarıyla Hükümetin veya sizin bildiğiniz bazı ek maddeler geceklerin bir yarısı ya Komisyonunda ya Genel Kurulda kanuna dercediliyor. Böyle bir şey var mı? Bizim, bu metinde şu an görmediğimiz, sizin girmesini planladığınız herhangi bir madde var mı? Onu merak ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 13

BAŞKAN – Yeni bir madde yok, sadece bir iki teknik düzenleme var. İflas ertelemeye ilgili olarak elime gelen bir iki tane değişiklik önergesi var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben istemiyorum, hiçbir madde olmayacak, tasarı bundan ibaret.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, o, tabii Komisyonun iradesinde. Teşekkür ediyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hükûmet tarafından bir şey gelmeyecek. Onu söylüyorum.

BAŞKAN – Tasarı sizden, Hükûmetten çıktıktan sonra artık Meclisin malı. Biz de itinayla genişleteceğiz bu tasarıyı.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Başkan. Bazen Medisi böyle hatırlatmakta fayda var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değitim gibi, bir iki tane iflas ertelemeye ilgili teknik düzenleme ve iflas ertelemeyi zorlaştıracı düzenlemelere ilave düzenleme, şirket merkeziyle ilgili falan, onun dışında, yeni maddeye ilişkin şu an -tabii, Komisyon üyesi arkadaşlarımızın bir iradesi olmazsa- bir şey söz konusu değil.

Evet, Sayın Bakanımızdan başlayalım.

Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde yatırım ortamının iyileştirilmesine dönük olarak özellikle de işlem vergilerinde yatırımcıyı kararından vazgeçirecek kadar abartılı bazı uygulamalar varsa bunları ortadan kaldırarak düzenlemeler yapmak her zaman bu Komisyonunda ve Mecliste görüşülmesi gereken ve görüşülecek olan olaylardır. Dolayısıyla, bunlarla ilgili olarak bir yasa tasarısını görüşmek en azından ülkenin geleceğini belirleme açısından, tasarlama açısından önemli bir olaydır. Bu, altı çizilen bir konu yani herhangi bir itirazımız ya da “Buna gerek yoktur.” gibi herhangi bir savımız söz konusu değil. Ancak yatırım ortamının elverişli bir hâle getirilmesi için gerekli olan temel değişiklikler hiçbir zaman vergi masraflarından ibaret değildir. Vergi masraflarını düşürmek elbette ki bazı ülkelerle kıyaslandığı zaman cazip hâle geliyorsa etki yapar ama vergi masrafları bu konuda birinci önceliği olan husus değildir. Önemli olan, o yatırım ortamının evrensel hukuk kurallarıyla korunuyor olmasıdır. Eğer o ülkede hukuk, evrensel hukuk kuralları geçerli değilse, eğer o ülkede kişilere veya kurumlara göre hukuk değiştirilebiliyorsa ya da ticari veya ekonomik yaşamı düzenleyen yasalarda sınırsız şekilde değişiklik yapılabiliyorsa siz orada istediğiniz kadar yatırım masrafları ve vergi masraflarını sıfırlayın yine de oraya herhangi bir sermaye gelmez. Şu anda Türkiye'nin temel sorunu budur. Bunun üzerinde durmak gerekiyor olduğu gibi. Bunu yapmadığınız sürece yani evrensel hukuk kurallarını geçerli kılmadığınız sürece, tarafsız ve bağımsız bir yargının hâkim olduğu bir hukuk sistemini kuramadığınız takdirde, objektif kuralların uygulandığı, dolayısıyla, diskriminasyon yapıldığı yani birilerinin özel olarak dışlanması için hukuk kurallarının düzenlenmediği bir ortam yoksa yapılan işlerin hepsi havadır, hiçbir etkisi falan kalmaz. Öncelikle bu hususu iyi belirlemek gerekiyor.

Şu anda, Türkiye’de uluslararası danışmanlık firmalarının en fazla danışmanlık verdiği alan nedir biliyor muyuz değerli arkadaşlar? Yurt dışına yerleşmek için acaba o ülkelerde, aynen Sayın Başbakanın geçenlerde söylediği gibi veya Hükûmet Sözcüsünün söylediği gibi, Türkiye’de ev alarak, sermaye getirterek, ve saire ederek yerleşecek olanlar var ya, Türk yurttaşları da yurt dışında acaba kendilerine böyle olanaklar sağlayan ülkeler var mı yok mu diye onun peşine düşmüş vaziyetler. Yabancı danışmanlık şirketlerinin şu andaki en temel faaliyet konuları bu. Bu ülkede insanlar hareketlenmiş, sürekli olarak yerleşecek bir yerler aramaya başlamışsa ve de bu ülkeden bu anlamda dışarılara sermaye transferleri yapılıyorsa bizim öncelikle ve öncelikle önlenmesi gereken de bu. Tabii, bu cebri kuvvetle falan engellensin, önlensin demiyoruz. Bunların yasal düzenlemelerle ve güvencelerle önlenmesini kastediyoruz. Bir taraftan, ülkenizde biraz önce söylediğim nedenlerle çıkan bir sermaye olgusu var, bir taraftan da biz dışarıdan gelenleri getirmeye çalışıyoruz. Eğer insanlar mevcut yatırımlarını güvence altında görmüyorlarsa, kayyumluk uygulamalarıyla karşı karşıya kalıp, hatta müsadere gibi bir riskin kırıntısını taşıyorlarsa bu ülkelere gelmezler, temel sorun buradadır. Düzenleme yapmamız gereken olay da budur.

Yatırımlarla ilgili olarak yatırım ortamının iyileştirilmesi, işlem maliyetlerinin azaltılmasına dönük düzenlemelerin her birisi zaten maddelerin görüşülmesi sırasında ayrı ayrı görüşülüp teknik olarak değerlendirilecek, burada herhangi bir sorun falan görmüyorum. Doğru dürüst ve hızlı bir çalışma yapıldığı takdirde, buna dönük olarak hızlı bir sonuç almak mümkün olur.

Damga vergisiyle ilgili olarak, özellikle de gerçekten şu anda yargıda olan, tebliğle düzenleme nedeniyle yargıya intikal etmiş olayların azaltılması ve yok edilmesi konusunu yasayla çözmemiz, o da mantıklı bir olaydır. Bu şekilde sürdürülmesi mümkün olmaz ama bu, yasaların çok ayrıntılı ve kapsamlı olarak düzenlenmesine de neden olur yani tebliğ gibi kanun maddesi yazmaya başlarız. Bu ikisinin arası vardır, bu ikisinin arası gerçekten vardır. Dolayısıyla, o eksiklikler giderildiği takdirde, bunların yargıya intikal ettirilmesi “Bu kanunda yok, sen bana bunu uygulayamazsın.” falan denmesi söz konusu olmaz. Dolayısıyla, bunların o şekilde çözülebileceği konusunu da göz önüne almamız gerekiyor.

Çekle ilgili düzenleme bizim sürekli olarak negatif enerji harcadığımızı gösteriyor. Biz bir şeyi düzenliyoruz diye uğraşıyoruz, çırpınıyoruz, çabalıyoruz, en sonunda kendimizi aynı noktada görünce “Oh ya, çok şükür aynı noktadayız.” diyebiliriz. Bu olmuyor. Bu, ekonomik yaşamın kurallarla, değişmez kurallarla, en azından çok istisnai durumlarda değiştirilecek kurallarla yönetilmediği sonucunu doğuruyor. Dolayısıyla da bununla ilgili düzenlemede sanki bu düzenleme sorunu tamamen çözmeyecek gibi gözüküyor.

Kaydi para yaratmanın şu anda ekonomimiz için ne kadar önemli olduğu bir gerçek, parasal sınırlamaların olduğu bir yerde kaydi para yaratmadan bu ekonomiyi ayakta tutamazsınız çünkü çok bol bir para sisteminden geliyoruz, inanılmaz derecede para bolluğundan geliyoruz. Uluslararası sermaye hareketlerinin neredeyse sınırsız şekilde olduğu, borç bulma olanaklarının sınırsız olduğu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 14

bir dönemden geçerek çok sınırlı para politikalarına doğru geliyoruz. Dolayısıyla da kaydı para olgusu ve bununla ilgili düzenlemelerin üzerinde biraz daha tartışılması gerektiğini düşünüyorum.

Dönüp dolaşıp geleceğim nokta elbette ki bu geçici 2'nci maddemiz.

Değerli arkadaşlar, ne dersiniz deyin, konu ayrıntısıyla tartışılacak zaten, yeniden dönüp dolaşıp oraya geleceğiz, eğer siz yurt dışından bu yasada tanımladığınız gibi transferlerin önünü açar, hele ve hele üçüncü kişilerin Türkiye'ye göndermiş olduğu değerleri burada hiç ilgisi olmayan bazı kişilerin hesaplarında yasal olarak kabul etmeye başlarsanız bunun adı dünyada bu tür işlemler için çalışan bütün kuruluşların nezdinde şüpheli işlemdir. Şüpheli işlem üzerine hareket etmemek, şüpheli işlem üzerine gereken araştırmaları yapmamak da kara para aklama suçunun muhatabı olmaktır. Siz, bu düzenlemeyi yaptığınız anda, kara para aklayan ülkeler grubuna girme riskinin kapısını aralıyorsunuz. Bu budur. FATF da bunu yapacaktır, hemen gelecektir. Zaten şimdiden "Yeteri kadar şüpheli işlem incelemesi yapmıyorsunuz." diye bizi uyarıyorlar mı? Uyarıyorlar. Uyardıklarını biliyorum. FATF gelecek "Bir dakika ya, ne yapıyorsunuz siz?" Bakın, 38'inci direktif ile bilmem kaçınıcı direktifte bu şüpheli işlem sayılıyor. Bunlarla ilgili araştırma yapmak zorundasınız denecek.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) - Efendim, FATF'ı da bir açıklar mısınız? Öğrendim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) - FAFT, OECD'deki Mali Suçlar Eylem Grubu'dur. Gelişmiş 9 ülke tarafından kurulan ve şimdi katılımcıları, Türkiye de dâhil olmak üzere 40'a ulaşan bir kuruluştur.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Türkiye de bunun üyesidir.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) - Tabii, tabii, şu anda Türkiye'de üyesi.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) - Financial Action Taxe Force, çok etkin bir şeyi vardır. Komisyona şey olsun diye söyledim. Çok tehlikeli bir şey anlatıyor Sayın Bakan da o yüzden.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) - Şimdi, bu olduğu zaman yani Türkiye kara para aklama suçlarıyla ilgili olarak suçlandığı zaman ne olur? Biz burada yatırım ortamını iyileştirip de sermaye çekmeye çalışarak bir sürü düzenleme yapıyoruz ya buraya tek bir yabancı sermaye gelip de buradan kâr transferi veya kazanç transferi işlemini gerçekleştiremez çünkü Türkiye'den yapılan işlemlerin hepsi şüpheli işlem olarak incelemeye tabi tutulur. Bu koşullar altında siz kime yatırım yaptırırsınız Türkiye'ye? Gelmezler, yapmazlar, yapamazsınız çünkü her defasında bu işlemler şüpheli işlem kapsamında, Türkiye şüpheli işlemlerle ilgili suçlanan, kara para aklayan ülke konumuna gelecek. Burada, daha önceki düzenlemelerin hiçbirisinde olmayan ve kanununda, Ceza Kanunu'ndaki kara para aklama yani konusu suç olan fiillerle ilgili olan maddenin uygulanmamasına ilişkin de hüküm var. Bunu durduramazsınız siz. Bunu nasıl durduracaksınız? Peki, bütün bunlara rağmen "Canım herkes bu riski alıyorsa gelsin." dediğiniz andan itibaren ne olur? Peki, bir insan niye gelir böyle bir koşulda bu düzenlemeyi yapıp da?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Sayın Bakanım, araya girmek istemiyorum ama o söylediğiniz manada mutlak bir koruma getiriyor değiliz. Sadece bu paranın getirilmesini gerekçe gösterme eylemi oldu. Bir de bir düzeltmede bulunayım: Yurt dışından Türkiye gelen her paranın bir varış ülkesi var bir de çıkış ülkesi var yani Amerika Birleşik Devletleri'nden veya Türkiye'den çıkan para nasıl sistemin işlemesi bakımından kurallara tabi olarak geliyorsa burada da aynı kurallara tabi olarak gelecek yani para bir ülkeden gelecek.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) - Sayın Bakanım, geneli üzerinde konuştuğum için maddenin teknik ve ayrıntılarına girmemeye özel özen gösteriyorum. Maddenin ayrıntısıyla incelemesini yaparken orada çok net bir şekilde ortaya koyacağız.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, mümkünse, lütfen, tüm görüş ve eleştirilere, en son size cevap için söz vereceğim, orada cevap vermenizi rica ediyorum. Karşılıklı bir diyalogu oluşturmayalım lütfen.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - İki taraf da memnun ya.

BAŞKAN - Ben memnun değilim.

Buyurun Sayın Bakan.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) - Maddenin teknik ayrıntılarına girdiğimiz zaman, hangi düzenlemenin hangi sonucu ortaya çıkarabileceği konusunu ayrıntısıyla konuşacağız zaten.

İşin ilginç yanı 2008 yılında bu kanun kelimesi kelimesine aynı olarak Genel Kurula kadar indi biliyorsunuz, Genel Kurula indi. Genel Kurulda madde aynıysa geldi ama Genel Kurulda geri çekildi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Sadece cezalar bakımından o ifadeler aynıydı, diğerleri farklıydı.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) - Ama cezalar bakımından bile geri çekildi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Gelmeden geri çekildi.

Şöyle bir yanlış anlama olmasın, tasarı geri çekilmedi, madde geri çekildi.

BAŞKAN - Sayın Bakan...

AHMET YILDIRIM (Muş) - Ama karşılıklı rıza var.

BAŞKAN - Bende rıza yok.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) - Tasarı çekilmedi, maddenin fıkrası çekildi, fıkrası yani içinden fıkrasını çekti. Maddenin içinden fıkrası çekildi. Konuyla ilgili olarak Genel Kurulda yapılan tartışmalar...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Sayın Bakan...

BAŞKAN - Yarın sizin yerinizde Erhan Usta oturacak, o zaman Sayın Usta geldiğinde ne yapacağım ben?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Kendi karıştı, ben bir şey demedim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 15

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Haklısınız, ben hiçbir şey demiyorum, hele konuklarımıza bu konuda bir şey deme hakkını asla kendimizde görmüyoruz. İstedığınız kadar müdahale edebilirsiniz.

Değerli arkadaşlar, yaptığımız işin istediğimiz sonucu doğurup doğurmadığını bu Komisyonda görmek bizim sorumluluğumuzdur. “Buradan herhangi bir sonuç çıkmaz veya bunlar herhangi bir şekilde şüpheli işlem takibini falan engellemez.” diyemiyorsunuz, tam tersine, “Buradan hareketle bir işlem yapmayacağız.” diyorsunuz. Şüpheli işlem tanımında, tam buradan hareketle o işlemi yapma vardır. “Bu şüpheli işlemdir.” der, gönderilen paranın... Herhangi bir üçüncü kişiden buradaki bir kişiye para gelmesi ne demektir Allah aşkına? Ne demektir? Yani üçüncü kişi niye buradaki bir kişiye bu kadar büyük kaynağı gönderiversin? Niye gönderir? Nedir bu? Buradan kaçırılan veya daha önceden suç unsuru olan belirli kaynakların orada mutemet kişi olarak aktarıldığı kişi midir üçüncü kişi? Bu soruyu ben soruyorsam herkes soracaktır doğal olarak, sorulmaması mümkün mü? “Üçüncü kişiler de bunları gönderebilirler.” ne demektir? Şu anda Gümrük ve Ticaret Bakanlığının yaptığı iki tane düzenleme var, gümrüklerden giren paraların sorguya tabi tutulamayacağına ilişkin. Bankacılık sisteminden de gelmesi şart değil bu şeylerin yaptığınız düzenlemeye göre, her şekilde gelebilir. Kanaat sağlayıcı bir vesikayla geldiği söylendiği andan itibaren “Ben bunu yurt dışından getirdim, aha şu bankaya yatırdım.” dediğiniz zaman bu yurt dışından gelmiş mi olacak?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Nakit getiriyorsa bunu gümrükte beyan etmesi lazım, içeride “Ben getirdim.” diyemez.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Edebilir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, yapamaz öyle bir şeyi.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır, gümrükten de edebilir.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bakanlığın genelgesi var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, şöyle: Gümrükte beyan etmeden yurt dışından “Ben bunu...”

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır, hayır, etti canım gümrükte. Kamyonla geldi “Arka da para dolu.” dedi.

Sayın Bakanım, isterseniz, bu ayrıntılara birinci günden, geneli üstünden girmeyelim. Ben şüpheleri...

BAŞKAN – Sayın Bakan, bizim bir problemimiz yok, biz cuma, cumartesi, pazar buradayız da sizin yurt dışı seyahatiniz var diye biliyorum ben.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben yurt dışına gideceğim için rahatım.

BAŞKAN – Yani bunu şantaj gibi algılamayın.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, bu tartışmaları daha uzun sürdüreceğimiz gözüküyor. Özetle, yatırım ortamının iyileştirilmesine dönük olarak yapılan özellikle de vergi masraflarını azaltan düzenlemeler şu anda ekonomimizin karşı karşıya kalabileceği -kaldığı demiyorum- durumları da göz önüne alarak doğru düzenlemeler olarak algılanabilir, incelenmesi lazım. Ancak onun önüne konulması gereken yatırımcıya güven verecek hukuk düzenlemeleri, hukukun tarafsızlığı, hukuk organlarının bağımsızlığı, özellikle de Türkiye’de yatırımcılar arasında diskriminasyon sağlayacak hükümlerin ayıklanmasıdır. En önemli konusu budur bu olayın. Onun dışında geçici 2’nci maddeyle getirdiğiniz düzenleme Türkiye açısından bir felaketin başlangıcı olur, çok tehlikeli bir olay olur. Bunun ayrıntılı düzenlemelerini görürüz. Bunun düzenlemesi konusunu çok dikkatli bir şekilde yürütmek, yapmak zorundayız diyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ben sonra konuşacaktım, önce bir konuşulanlardan öğrenecektim.

BAŞKAN – O zaman hemen Sayın Çam’a vereyim, Sayın Çam hazırım ben diyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yok, devam ediyorum, hazırım, kısa birkaç cümle...

Şimdi, bu torba yasanın gerekçesinden ve Sayın Bakanımızın sunumundan anlaşılan şey -özet olarak- yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla... Türkiye’de yatırım ortamı iyileştirilecek, buna bağlı olarak da Türkiye zenginleşecek, refah artacak, istihdam artacak, insanlar mutlu olacak. Böyle bir genel gerekçe ortaya konuluyor. Şimdi, tabii aslında bütün bu gerekçelerde, sunumda, bize gelen belgelerde bunların nasıl olacağına dair çok inandırıcı, doyurucu açıklamalar yapılamamakla beraber böyle olduğunu kabul edelim, birtakım teknik düzenlemeler yapılıyor. Ancak, Türkiye’de on dört seneden beri bu ülkeyi yöneten bir Hükümetle, o Hükümetin Bakanıyla karşı karşıyayız, o Hükümetin yani on dört seneden beri devam eden 5’inci Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümetinin bir tasarısıyla karşı karşıyayız. Dolayısıyla, ne oldu da bu yatırım ortamı on beş senede hiç düzelmedi mi ya da ne oldu da yatırım ortamı, Türkiye’deki yatırım ortamı kötüleşti? Bunların cevabının da verilmesi gerekirdi, bunların cevabı yok.

Arkadaşlar, teknik konular üzerinde konuşulacak, maddelerde konuşulacak. Bir ülkede yatırım ortamının iyileşebilmesi, büyümenin devam etmesinin başka şartları da var, bu yapılan teknik düzenlemelerin ötesinde başka şartları da var. Küreselleşmede, globalleşmede dünyanın bir yerinde olan şeyin bir başka ülkede anında etki ettiğinden söz edildi, hep de bunun üzerinde konuşulup duruluyor. Türkiye’de yatırımların yapılabilmesi için sadece bu teknik değişiklikler değil, buna eş zamanlı olarak demokrasinin ve hukuk devletinin iyileştirilmesi... Yani bu konuyla ilgili önemli eksikliklerin olduğu, yakınmaların olduğu bilinen konulardır. Dolayısıyla, Hükümet eğer Türkiye’deki yatırım ortamını iyileştirip refahı artırmak istiyorsa demokrasiyi iyileştirecek, hukuk devletini iyileştirecek düzenlemelerin de eş zamanlı bir şekilde getirilmesi gerekiyor. Yargı bağımsızlığıyla ilgili ciddi problemlerin olduğu bir ülkede yatırım ortamını öyle iki tane teknik değişiklik yaparak iyileştiremezsiniz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 16

Şimdi çok enteresan bir şey yaşıyoruz şu anda. Plan ve Bütçe Komisyonunda yatırım ortamını iyileştirmek için teknik değişiklikler yapıyoruz; dışarıdan nasıl para gelir, kara mıdır, değil midir filan bunları tartışırken aşağıda, Genel Kurulda da Türkiye’de yargı sistemini -yani bağımsız ne kadar var, o da ayrı bir tartışma konusudur- ciddi bir şekilde zedeleyen, Hükümet çoğunluğuyla muhtemelen çıkacak olan bir tasarı üzerinde konuşuluyor. Yani böyle bir ülkede işte kara para konusunda araştırma yapılır, gelen bir para nereden geldi? Hemen Türkiye şaibeli, şüpheli işlemler dolayısıyla inceleme altına alınır diyoruz ama bunun ötesinde çok daha büyük bir şeyle karşı karşıyayız. Eğer biz hukuk devletiyle ilgili hem kendimize hem dışarıya, herkese güven verebilecek değişiklikler yapamazsak, bu konuları, hukuk devleti ilkelerini bütünüyle yerleştiremezsek ciddi problemler var demektir, yatırım ortamı hiçbir zaman iyileşmeyecek anlamına gelir.

Öbür taraftan, tabii iç barış, bütün bunlar da çok önemli şeyler. Eğer bu demokrasi, hukuk devletinin yerleşmesi ile ülkedeki iç barışın yerleşmesi de önemlidir. Yani bu iç barış sadece çalışma hayatıyla ilgili barış filan değil, bütünüyle, genel anlamda iç barış kastediyorum.

Öbür taraftan da bir ülkede gerçekten yatırım ortamının yerleşmesi, iyileşmesi, o ülkenin uluslararası güvenilirliğiyle, uluslararası ilişkileriyle de çok ciddi derecede çok önemlidir. Evet, şimdi birkaç günden beri hızlı bir şekilde Türkiye’nin uluslararası imajının düzeltilmesi ve ilişkilerin geliştirilmesi, sorunların azaltılması için herkesin “Aman ne oluyor? Birisinin başına taş mı düştü?” dediğimiz açıklamalar... İşte İsrail’le anlaşmalar var, Rusya’dan özür diledik, öbür taraftan yarın işte Esad’ın Esad olacağına dair ciddi işaretler filan görüyoruz ama... Bir ülkenin bu şekilde ilişkilerinin her gün değiştiği, her gün bir taraftan işte “Ey Obama”, “Ey Putin” diye bağırdığımız, öbür taraftan da “Özür dilerim Putin.” dediğimiz böylesine bir ortamda nasıl bir güven tesis edileceği ve bu şekilde yatırım ortamının iyileştirileceği merak konusudur. Bunun altını çizmek istiyorum, sunulan gerekçe dolayısıyla.

Şimdi, bu kara parayla ilgili gerçekten aklım almıyor yani dışarıda... Zaten Türkiye dışarıdan... Bakan da ifade etti, başka arkadaşlar da konuşacaktır. Şu anda namusuyla para kazanıp Türkiye’de yatırım yapmak isteyen ya da işte dışarıda yatırım yapıp da bir süre sonra artık “Memleket özlemi çekiyorum, ülkeye geleceğim.” diyen insanlar çok rahat bir şekilde paralarını Türkiye’ye getirebilirler, herhâlde bunun bir sakıncası yoktur. Türkiye’de “Dışarıdan -sen namuslu bir şekilde para kazanmışsın, kaynağı belli, her şeyi belli- niye bu parayı getirdin?” diye kimse sormuyor, öyle bir şey yok. Şimdi bunu kolaylaştırmak için bunu teşvik edecek birtakım şeyler yapılabilir, bunu anlarız. Daha evvelki düzenlemelerde nitekim bu paraların nasıl geleceğiyle ilgili, usulle ilgili de birtakım şeyler söyleniyordu yani aslında paranın kaynağı da nasıl gelecek... Şimdi öyle bir şey yok. İsteyen bir insan... İlk defa bu üçüncü şahıslar. Niye buna gerek duyuldu Sayın Bakanım? Yani bununla ilgili buradaki gerekçeler nedir? Sizin konuşmanızda doyurucu bir şey bulamadık. Niye üçüncü şahıslar var, bunu bilemiyoruz.

Yani buradan, ister istemez bir şekilde yasa dışı yollardan dışarıda ya da Türkiye’de yasa dışı yollardan bir birikim yapılmış, bu birikim bir şekilde dışarıya gitmiş. Bir sürü söylentiler, Panama’dan, şuradan buradan, rüşvet... Bir sürü şeyler var. Kara para, uyuşturucu, dünya kadar işler var. Şimdi, bu paraların... Adalet şeyi açısından gerçekten bu paralar Türkiye’ye gelecek ve hiçbir şekilde sorgulanmayacaksa bu nasıl bir iş Sayın Bakanım? Bu anlaşılır bir şey mi? Türkiye’de kazanılmış, dışarı gitmiş ve şimdi geri geliyor. Böyle mi olacak? Bu soruyu soruyorum. Ya da dışarıda bütün uluslararası hukukun suç kabul ettiği yollarla kazanılmış, birikmiş paralar mı geri gelecek? Böyle mi olacak yani? Bu şüpheleri ortadan kaldıracak bir şey biz göremedik burada, aramızda konuştuk, burada öyle bir şey göremedik. Siz bize böyle bir şey söyleyebilecek misiniz? Netice itibarıyla “Hayır, bu sizin vehimlerinizdir, herkesin vehmidir, böyle bir şey yok. Bu paraların kaynakları belli olacak; adam şu şekilde içeride kazanmış, dışarı çıkarmış ya da dışarıda şu şu yollarla kazanmış, şimdi getiriyor. Bunlar, her şey belli olacak.” diyebilecek misiniz? Böyle bir şey var mı? Yoksa “Bunlar bizi ilgilendirmez arkadaş.” diyorsanız o zaman şüpheyi bakıyoruz. Türkiye’de soruşturmalar bile açılmamış, yargı şeyleri işlememiş. İşte 17 Aralık, 25 Aralıkta bir sürü işler olmuş bir ülkede... İşte Panama’dan söz ediliyor, şuradan buradan söz ediliyor. Biz de düşüneceğiz ki yanlış bile olsa aklımıza gelecek, böyle bir şey olmasa da gelecek. Ha, bu şekilde paralar gitmiş, şimdi de bir kanun çıkarıyorlar. Medisi de, Türkiye Büyük Millet Meclisini de buna şey yaparak bir kanun çıkarıyorlar. Bu paralar Türkiye’ye gelecek ve rüşveti alan, şunu yapan, bunu yapanın hepsinin yanında kâr kalacak gibi bir intiba veriyor. Bu bile yani bu düşünce bile Türkiye’de yatırım ortamının iyileşmesini sağlamaz. Belki kısa vadede birisi para getirdi, bu para dolayısıyla yatırıma, bir yere gidecektir filan denir ama uzun vadede ister istemez Türkiye dünyanın bir parçasıdır, uluslararası hukukla, uluslararası anlaşmalarla da bağlı bir ülkedir, Anayasası var. İster istemez bütün bu düşünceleri... Türkiye, evet, dünyanın, yasalar çerçevesinde, anlaşmalar çerçevesinde bilinen üyelerinden biridir konusuna bir soru işareti oluşacak. Bazı ülkeler var, Panama, şurası burası. “Türkiye kara paranın da aklandığı bir ülkedir.” gibi bir işaretlemeyle, bir etiketlemeyle karşı karşıya kalabilir.

Dolayısıyla, bu teknik düzenlemeler konusunda, tabii ilgili maddelerle ilgili herkes konuşacak ama genel olarak bu yasanın gerekçeleri, benim ifade ettiğim iki konu, iki başlıkla gerekçelerinin bütünüyle Komisyona sunulmadığı kanaatindeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Yıldırım...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri ve değerli bürokrat arkadaşlar, basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, ben usul üzerine bazı şeyler söylemişim ama... Bakın, biz yaklaşık yedi ay önce üç aylık geçici bütçeyi hazırlarken de burada sizinle düşüncelerimizin ayrıştığı bir tartışma yürütmüştük. Ama bundan yaklaşık üç buçuk dört ay önce bir de

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 17

merkezi yönetim bütçesini hazırlarken de ülkenin, siyasi iktidarın artık ekonomi yönetimindeki perspektifinin, politikalarının, konseptinin önceki yıllardaki yaklaşımından bile farklılaştığını, önceliklerinin değiştiğini ifade ederek önümüzdeki dönem kabinede en zor koltukta oturan kişinin siz olduğunu bir öngörü olarak ifade etmişim. Benim bu konudaki kaygılarım giderek gerçeğe dönüşüyor. Çünkü siyasi iktidarın ülkeyi ekonomide getirmiş olduğu sıkışmışlık giderek kendini çok daha fazla hissettiriyor, böyle bir noktaya gelmiştir. Gerçekten sıkışmışlık giderek kendini her zamankinden daha fazla hissettiriyor. Bunu, ekonomiyi bürokratlarınızla ve bazı bakan arkadaşlarınızla birlikte yönetirken en fazla hisseden, en fazla gören, en fazla bilen, hâkim olan kişisiniz siz.

Bakın, değişen neydi ülkede? Ülkede gelir gider dengesindeki öncelikler değişti. Bu siyasi iktidarın bir yıl önce, iki yıl önce, üç yıl önce özellikle gider kalemleri içerisinde yer almayan ama güvenlik politikaları, güvenlikçi politikalar çerçevesinde ciddi bir kara deliğin olduğu kaygısını size ifade etmişim. Hatırlarsanız sokağa çıkma yasakları döneminde, kentlerin nereden gelirse gelsin görmüş olduğu zararın bu ülkeye, bu ülkenin vergi ödeyen her kesimine, 79 milyon insanına bir yük getireceğini, bu anlamda ben ülkenin iktisadi olarak geleceğini çok parlak görmediğimi “Umarım yanılırm.” diye söylemişim. Ama bu tasarı bile aslında bir sıkışmışlığın göstergesi olarak karşımızda duruyor, en azından ben böyle değerlendiriyorum.

Bir diğer husus Sayın Bakan: Usulle ilgili konuşma bölümünde de ifade ettim, burada birkaç cümleyle açmak durumundayım. Varsıl ile yoksul, zengin ile fakir arasındaki uçurum gittikçe derinleşiyor. Bakın, ben hiç şeye girmeyeceğim. Daha evvel Genel Kurulda birkaç defa örnek verdiğim için ülkedeki servet dağılımının siyasi iktidar dönemindeki on üç yılda makasın kapanmasından yana değil, açılmasından yana değiştiğini ifade etmişim. Değerli arkadaşlar, 2002 yılında ülkedeki servetin yüzde 39’ 4’ üne yüzde 1’ lik zengin kesim sahipti, geri kalan ise yüzde 60 küsur ile yüzde 99’ a aitti servette. Bugün ise 2002’ de yüzde 39 olan yüzde 1’ lik dilimdeki servetin payı yüzde 54’ e çıkmış.

Zengin ve yoksul arasındaki makasın biraz daha açılacağı kaygısını şuradan ötürü taşıyoruz Sayın Bakan: Bakın, şunu söyleyelim, dar gelirli üzerindeki vergi politikaları giderek katılaşıyor. Dar gelirlinin vergideki disiplini gittikçe artırılıyor, disiplin içinde disiplin oluşturuluyor. Bunu özellikle gelir vergisinde, KDV’ deki kalemlerde ve geçen gün Hükümet programı üzerine yaptığım konuşmada da size ifade etmişim. Özellikle sabit ve dar gelirli vergilerini toplamada daha fazla bir disiplin ve katılma eğilimi geliştiren bugün sizin de sununuzda gördüğümüz üzere, sermayede, işverende ise alabildiğine esnetme politikalarıyla karşı karşıya geliyoruz, hatta belli yerlerde muafiyetlerin olabileceğini siz ifade ediyorsunuz. Evet, yatırımların artırılması için bunları düşünebilirsiniz ama en nihayetinde esnetmeler ve muaf tutulmalar süreci sermayeden yana işlemektedir.

Bakın Sayın Bakan, şunu söyleyeyim: Artık gerek zengin ile fakir arasındaki uçurumun derinleşmesi gerekse siyasi iktidarın ekonomide yaşamış olduğu sıkışmışlık durumu gizlenemez bir hâl almıştır. İç ve dış politikadaki yanlışların ben bunda ciddi payının olduğunu düşünüyorum. İç politikaya gelmeden önce dış politikayla alakalı olarak söyleyeyim: Sadece ülkenin kuzeyindeki Baltık havzası ve başta Rusya olmak üzere yaşanan problemler ve Orta Doğu’ da bizim ülkemizin dışında gelişen olaylara bizim müdahil olma biçimimiz, ülkenin içindeki tarım politikalarını, enerji politikalarını ve turizm politikalarındaki gelirleri ciddi bir sekteye uğratmıştır. Bunları herhâlde anlatmak için ne Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olmaya gerek var ne milletvekili olmaya ne de siyasetçi olmaya ne de Maliye bürokrati olmaya gerek var. Özellikle tarımda, enerjide, turizmde... Ki bunların ülke ekonomisinde ne kadar önemli bir yer tuttuğunu siz bizden çok daha iyi bilirsiniz. Sadece ülkenin kuzeyindeki Baltık havzası ve güneyindeki, güneydoğusundaki Orta Doğu havzasıyla yaşamış olduğumuz problemin ülkeyi getirdiği nokta böyle.

Bir diğer husus Sayın Bakan: Şimdi, sermayenin yani özel sektörün bu sözünü ettiğim, az önce çerçevesini çizdiğim mevcut sıkıntılı, problemleri ekonomiden nasiplenmemesi için bir çaba sarf ediliyor. Sizin özellikle vergi muafiyeti veya verginin özellikle esnetilmesiyle ilgili sözünü ettiğiniz her şey işverene tekabül ediyor, emekçiye tekabül etmiyor. Gerek yurt dışından getirilecek sermayeyle alakalı gerekse yeni kurulacak şirketlerde damga vergisine varıncaya kadar esnetilmenin tamamı müteşebbislere dönüktür. Bunlar bile özellikle sermayenin yani özel sektörün mevcut sıkıntılı, problemleri ekonomik gidişattan nasiplenmemesini öncelleyen yaklaşımlardır.

Peki, buna karşılık, özel sektör ve sermayeye karşılık kamunun, devletin ise her türlü sıkıntıyı, problemi üstlenmesi, her türlü riski devletin üzerine alması gibi bir gerçeklikle karşı karşıyayız. Burada özel sektör bu sıkıntıları hissetmesin, bundan etkilenmesin anlayışıyla hareket ediliyor. Şu sayıda, Başkanla 5 mi, 6 mı torba yasa diye anlaşılmadığımız o torba yasalar içerisindeki 3 değişiklik üzerinden zaten sermayenin bugüne kadar son altı yedi ayda siyasi iktidar tarafından esnetilen koşullar, muaf tutulan vergi politikalarıyla ilgili birkaç örnek vereyim.

Asgari ücretin belli bir kısmını devlet üstlendi. Bir diğeri, yarı zamanlı çalışmada SGK payının belli bir miktarını devlet üstlendi, belli fonlardan karşılanmak suretiyle. İşte, İşsizlik Fonu vesaire. Yine aynı noktalara girmemek adına buraları geçiyorum. Bir de bizim adına “kölelik yasası” dediğimiz kiralık işçi yasasında sermayenin eli rahatlatıldı. Yani burada bunların hepsi sermayeye, müteşebbislere, işverene hizmet eden düzenlemelerdi. Bunu hepimiz çok ayrıntılı tartıştık. Burada bazen üst perdeden sert söylemlerde bulunduk.

Şimdi ne yapılmaya çalışılıyor bu 3 maddenin üzerine? Bakın, şimdi sizin özellikle deniz ürünleri, deniz araçlarıyla ilgili vergi muafiyetine dönük söyledikleriniz... Allah aşkına, bu ülkede kimin deniz aracı olabilir, kimin deniz ürünleri olabilir? Herhâlde yoksulun, emekçinin, ülkedeki dar gelirli grubun bir deniz aracından söz edemeyiz. Bu kimi rahatlatmaya çalışıyor? Sizin deniz araçlarınız, deniz gereçleriniz, ürünleriniz varsa ve buna dair devletin koşullarınızı esnetme, vergi açısından sizi rahatlatma gibi bir kararlaştırması, düzenleme yolu var ise bu şüphesiz varsıllara yani zenginlere dönük bir düzenlemedir. Bir diğeri, çeklerde, emlakte, işte

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 18

sizin az önce özetle geçtiğiniz -zaman baskısından ötürü- vergi muafiyetlerinin getirilmesi süreci de yine aynı sınıfsal kesime tekabül ediyor Sayın Bakan.

Söylenilecek çok şey var ama en nihayetinde ezümle ben şunu söyleyeyim: Yürütülen güvenlik politikalarıyla açığa çıkmış olan sıkıntının giderilmesi için yapılmaya çalışılan bir düzenlemedir diye kişisel bir düşüncem var.

Bir diğeri ise sermayeyi yaşanan sıkıntılardan azade kılma gibi bir durum söz konusu. Evet, bir yandan şüphesiz sermayenin yani işverenin sermayesini yatırıma dönüştürme, bununla ülkedeki sıkışmışlığı giderebilme ve bu baskıyı rahatlatma çabası taşınyordur şüphesiz. Yani koşullarını, vergi koşullarını rahatlatmış sermayenin de sermayesinden istifade etmek istiyorsunuz, onu dolaşıma sokmak istiyorsunuz, bu anlamda anlaşılır bir şeydir. Ama şunu iyi biliyoruz, kasa boşalıyor, devlet kasası gerçekten boşalıyor. Düşünün, bireysel emeklilik sigortası... Hayat sigortalarından toplu para alma koşulları zorlaştırılırken bunları aylık maaş sistemine dönüştürme koşullarının teşvik edilmesi gibi bir durum söz konusu. Ben genel anlamdaki...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Zorlaştırmadık, yanlış.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, bireysel emeklilik sigortası ile hayat sigortalarında toplu para çekme yerine aylık maaş sistemine doğru giden bir politikanız var mı, yok mu?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bireysel emeklilik sisteminde süresi dolduğunda -on yıllık- çıkabilirsiniz. Birikimli hayat sigortalarında ve bireysel emeklilik sisteminde normal on yıl birikiminizi içeride tutup toptan paranızı alabilirsiniz, hiçbir sorun yok. Biz sadece kişiye bir opsiyon getiriyoruz. Diyoruz ki: “İsterseniz –zorunlu değil- paranızı toplu çekmek yerine âdetâ yeniden yatırım yaparsanız o toplu parayı, ileriye dönük olarak aylık ödemeye dönerseniz...” Vergi teşviki getiriyoruz. Böylelikle tercihli bir hakla seçimini istiyoruz. Yoksa kişilere şunu demiyoruz: Bireysel emeklilik sisteminde var olan paralarınızı toplu olarak çekme hakkınızı elinizden aldık, çekemezsiniz parayı.

Zorlaştırıyorsunuz...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ben öyle demedim Sayın Başkan. Cümle çok net notlarımda var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Zorlaştırıyorsunuz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – “Teşvik ediyorsunuz.” dedim, bakın.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, notlara bakalım. Ben niye müdahalede bulunuyorum? Çünkü “zorlaştırma” ifadesini kullandınız. Zorlaştırmıyoruz, kolaylaştırıyoruz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Toplu para çekmede zorlaştırma ama aylık sistemi teşvik ediyorsunuz Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, zorlaştırmıyoruz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Şimdiye kadar olmayan bir düzenlemeyi getiriyorsunuz ama. Bunun üzerine bunu yapıyoruz dediniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Yıldırım, hayır. Diyoruz ki kişi dönemin sonunda toplu parasını alıp çıkabilir, önüne hiçbir engel getirmiyoruz, sadece yeni bir seçmlik hak getiriyoruz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Tamam, bir opsiyon sunuyorsunuz, o da bir teşviktir bana göre.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, zorlaştırma yok ama.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bir diğr husus, son olarak özellikle bu torba yasadaki düzenlemelerle alakalı olarak söyleyeyim: AR-GE sisteminin özellikle teşvik kısmıyla ilgili bölüme dair kendi kişisel kanaatimi paylaşayım sizinle.

Buradaki düzenleme bence bu alana verilen değeri düşürmektedir, AR-GE'ye verilen değeri. Şöyle ki düşürmektedir: AR-GE anlayışında geleceği tahayyül etme, geleceği örgütlemekten ziyade bugüne kurulan ilişkisi daha fazla ön plana çıkıyor, özellikle AR-GE'deki teşvik sistemiyle ilgili. Çünkü AR-GE için yapısal değişiklikler yani nitelik yönünden bir değişiklik öngörmekten ziyade, bu konuda bence bir kültürün oluşmasına... “Şimdilik bu olsun, çıksın, kurtulalım.” gibi bir yaklaşım görmekteyim. En nihayetinde, benim burada özellikle ülkenin ekonomide yaşamış olduğu sıkışmışlık ve giderek bu sıkışıklığın kendisini toplumsal yaşam üzerinde daha fazla hissettireceği konusundaki kaygılarım altı ay önceye göre beni yanıltmadı, umarım bundan sonraki süreçte ben yanıltırım. Ekonomik sıkışmışlık ve baskı altına alınmış olmanın özellikle sermaye ile emekçi arasındaki dengesinin hep emekçinin aleyhine bozulduğu hususundaki kaygımda da ülkenin genel iktisadi koşullarının benim tahmin ettiğim kadar kötü olmayacağı, iyileşeceği temennisiyle, niyetiyle şimdilik konuşmamı tamamlamış olayım.

Teşekkür ederim.

(Oturum Başkanlığına Kâtip Emine Nur Günay geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yıldırım.

Buyurun Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, kıymetli bürokrat arkadaşlarım, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Evet, 18 ayrı kanunda değişiklik yapan 78 maddelik bir torba düzenlemeyi görüşüyoruz. Tabii, torba kanun düzenlemeleriyle ilgili bugüne kadar o kadar çok şey söylendi ki maalesef Hükümet, AKP zihniyeti kendi verdiği sözleri dahi tutmayarak bu işe aynen devam etmekte. Geçmişte uzun yıllar Plan ve Bütçede kaldığım için biliyorum Başkanım, daha önceden de sürekli bu eleştirilerimizi dile getirdik. Gelen söz verdi, Başbakan'a kadar sözler verildi ama maalesef bu sözler tutulmadı. Bizim oğlan bina okur, döner döner

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 19

yine okur yani yine bildiğini Hükûmet okumaya devam ediyor. Tabii, torba kanun düzenlemesinde açıkçası kötü niyetli düzenlemeler için bir fırsat doğuyor, biraz da bu amaçla bu torba kanunların tercih edildiğini düşünüyorum.

Yani şimdi şu 78 maddenin tek tek hepsini tam incelemedim ama büyük çoğunluğuna katılacağız. Belki daha gelişmesi için, daha iyileşmesi için katkı vermeye çalışacağız. Buna benzer torbaya genelde tasvip görecektir maddeler konuyor ama araya kimsenin tasvip etmeyeceği, özel, adrese teslim maddeler de sıkıştırılıyor. Geçmişte bunun örneklerini çok yaşadık yani şu anki torba için söylemiyorum Sayın Bakan. Torba kanunlar maalesef bu amaçla da kullanılıyor.

Bir diğer konu, bu düzenleyici etki analizi. Dağıtacağım dediniz ama dağıtmadınız herhâlde ben dışarıdayken falan, hâlâ o da gelmedi. Niye peşin dağıtmıyoruz anlamıyorum Sayın Bakanım. Yani belki genel değerlendirmede oradan istifade edecektik.

Bir diğer konu Sayın Bakanım, kamuoyunun beklentileri var, verdiğiniz sözler var. Hemen hemen vergi kanunlarının hepsinde değişiklik yapan bir torba var önümüzde ama bir rant vergisi sözü verdiniz, onunla ilgili bir düzenleme yok.

Yine, şoför esnafına "ÖTV bizden aracınızı yenilerseniz." dediniz. Bakıyorum, vergi kanunlarıyla ilgili bir düzenleme yapılıyorsa herhâlde bu verdiğiniz sözlerin öncelikli olarak burada yer alması gerekirdi.

Yine, asgari ücret 1.300 lira yapıldı ama ekimde bu gelir vergisi tarifesine takılacağı için düşünüyor. Yani onunla ilgili tedbirin de şimdiden alınması gerekirdi diyorum, bu torbada onu da göremiyorum.

Yine Sayın Bakan, bu emekli promosyon işi artık, bilmiyorum... Emekliler umudu kesti açıkçası. Yani sekiz yıldır siz memura, hatta millîetvekiline dahi vereceksiniz ama sekiz yıldır emekliye bu promosyonu bir türlü vermeyeceksiniz, bu işi beceremeyeceksiniz. Artık ne diyeyim, yani sözler de artık itibar etmiyorum. Çünkü bu düzenlemelerde... Gerçi bankalarla yapılacak bir anlaşma bu ama hâlen bu işin çözülmemesi gerçekten çok ayıp.

Bir diğer konu, taşeron çalışanlar kadro bekliyor, verdiğiniz sözlerin realize edilmesini bekliyor ama bir torba kanun geliyor, bakıyoruz yine bu düzenleme yok.

Sayın Bakan, bu düzenlemeleri reform olarak addettiniz. Öncelikle şunu ifade edeyim: Onuncu Kalkınma Planı biliyorsunuz 2013 yılında kabul edilmişti, 25 öncelikli dönüşüm programı orada ilk defa yer almıştı. Bakıyoruz, bu reform anlamında yapılması gerekenlerle ilgili katedilen çok bir mesafe yok.

Buradaki maddelerin hepsine de reform demek bana göre doğru değil Sayın Bakan. Yani böyle her maddeye reform dersek o zaman reformun bir anlamı kalmaz, reform demenin anlamı kalmaz. Çok detay düzenlemelerin reform diye adlandırılmasının doğru olmayacağını düşünüyorum.

Sayın Başkan, yine Komisyonunda bildiğim kadarıyla Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'yla ilgili görüşmeler devam ediyor, yanlış bilmiyorsam. Şimdi, bu torbaya bakıyoruz, Gelir Vergisi Kanunu'yla ilgili birçok maddesinde değişiklik yapan düzenlemeler var. Biz şimdi yani hangisine itibar edeceğiz Sayın Bakan? Yani bu tasarıda Gelir Vergisi Kanunu'yla ilgili yaptığınız değişiklikler mi daha esas yoksa Gelir Vergisi Kanunu Tasarı'sıyla ilgili önerdiğiniz düzenleme mi daha esas? Yani bu konuda...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Geri çekildi diye biliyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Geri mi çekildi, vardı ya?

BAŞKAN – Alt komisyonlar çalışıyor şu anda.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu kitap olsun şeklinde farklı usulüne ve yöntemine ilişkin önerileriniz oldu. Arkadaşlar o konuda bir hazırlık yaptılar, sizlerle onları paylaşacağız, beraber istişare edeceğiz. Yok geri çekilmedi.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Bakan, açıkçası yani bir reform yapacaksak Gelir Vergisi Kanunu çıkarmak bir reformdur yani bunun altını çizerek söylüyorum ama maalesef kaç bütçedir ben iyi hatırlıyorum siz, sizden önceki Sayın Bakan Sayın Şimşek sürekli her bütçe konuşmasında da bu sözü verdiği hâlde Gelir Vergisi Kanunu, Vergi Usul Kanunu'yla ilgili düzenlemelerin, reformların yapılacağı sözü verilmesine rağmen yapılmadı. Yani reform yapacaksak, oturalım bu köklü düzenlemeleri yapalım. Yani böyle o kanundan şu kadar madde bu kadar madde yaparak yani bunu da reform diye adlandırmayalım.

Gelelim esas meseleye, tabii maddelerle ilgili söyleyeceklerimiz var ama şimdi geneli üzerinde konuştuğumuz için madde içeriklerine fazla girmiyorum. Yalnız bu varlık barışı meselesiyle ilgili birkaç söz söylemek istiyorum. Bir defa, Sayın Bakan bu konuyu anlatırken, izah ederken, yani gerçi ben tebessüm etmedim ama işte vah biri tebessüm ediyor...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Ben kimseye "Tebessüm etti." demedim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yo yo, dedin ama.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, genel manada...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – "Birileri tebessüm ediyor." dedin. Tebessüm kişiye edilir, başkası etmez herhâlde.

Yani oradan vardığın sonuca takıldım ben. Yani "Tebessüm ettiğine göre bu konuda kötü düşünüyor yani bunu böyle düşünmeyin." der gibi bir açıklama yaptınız.

Bir de çok masum, çok sıradan bir işmiş gibi anlattınız. Ben biraz da şaşırdım sanki 78 milyonun İsviçre'de, Almanya'da, bilmem nerede paraları var, bu sıradan bir işlem yani bununla ilgili bir düzenleme yapıyoruz, Vedat Bey de katılır benim sözlerime. Yani bunun kara para aklama olduğu apaçık Sayın Bakan yani bunu farklı yönlerle götürmeyelim. Yani o paralar hangi yollarla elde edildi bilebiliyor musunuz? "Araştırmayacağım" diyorsunuz, "Getir, ekonomiye alayım." diyorsunuz. Yani onun içinde uyuşturucu kaçakçılığından elde edilen para var, petrol kaçakçılığından elde edilen para var, her şey var, rüşvetler var, ihaleye fesat karıştırmalar var yani suçluluğunu ortadan kaldırmıyor, onu biliyorum ama o paranın kaynağı yani yüzde 90'ı, yüzde 99'u bu şekil, çok masum olan... Niye duruyor? Kayıt dışı olduğu için biz de yani kara para olduğu için.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 20

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Bu coğrafyanın batı tarafında o paralar orada legal bir şekilde uluslararası bütün düzenlemelere tabi bir şekilde duruyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Bir de Sayın Bakan, onu tabii uzun uzun tartışacağız maddede de yani gerekçeyi açıkçası tam anlatmadınız yani şöyle bir duruma mı geldik, ki göstergeler bunu gösteriyor: Şu anda vadesine bir yıl kalan kısa vadeli borçlarımızla bir yıllık cari açığımızı topladığımız zaman kabaca 200 milyar dolar ekonominin ihtiyacı var yani kabaca 200 milyar dolar paraya ihtiyacımız var, bunu bir şekilde bulmamız lazım ki uluslararası gelişmeler de eskisi gibi artık para bolluğu yok, para bulamıyoruz. Yani şu an biz 50 sente muhtacız, o nedenle böyle bir düzenleme yapıyoruz mu? Bir gerekçe söylemediniz. Ben göstergelerden, gelişmelerden böyle bir yorumda bulunuyorum. Yani "Para gelsin de nasıl gelirse gelsin, vergi de almayacağım, istersen başkasının üzerine de getirt." Yani bunların gerekçesi ne? Daha önceki düzenlemelere göre niye farklılaşmaya gittik? Niye vergi almıyoruz? Niye başkasının üzerine getirilene de kabul ediyoruz? Yani bu konularda gerekçe sunmadınız.

Bir de bu konuda hani Emin Haluk Bey sormuştu yani talep var mı hiç size? Yani şu anda gidelim, Konya'ya götüreyim sizi, organize sanayi bölgesine götüreyim. Benim Konya'daki sanayicim, esnafım şu anda vergi borçlarına yapılandırma bekliyor, yani böyle şey değil, matrah affı bekliyor çoğu. Yani yurt dışına sağlıyorsan yurt içine niye sağlamıyorsun? Yani bunu niye tek bacaklı getirdin? Özünde karşı olduğum için yani ama içeriği dikkate almıyorsun, yurt dışındaki paraları getirmeye çalışıyorsun yani ben özellikle oraya vurgu yapmak istedim.

Bu konuyu daha çok tartışacağız. Herhâlde çok hatırlı kişiler var ki isminin ortaya çıkmasını istemiyor. Yani dışarıda parası olup da genelde herkesin bildiği, tanıdığı kişiler var, herhâlde o nedenle getirildi, bir gerekçe de söylemediniz yani isim gizli tutma imkânını niye verdik, söylemediniz. Bu konuları maddede de uzun uzun konuşuruz.

Ben teşekkür ediyorum şimdilik Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kalaycı.

Buyurun Sayın Pekşen.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, saygıdeğer milletvekilleri, kıymetli bürokratlar; Sayın Bakanım, bu önümüze getirmiş olduğunuz düzenleme - iyi niyetinizi anlıyorum- yatırım ortamının iyileştirilmesi ihtiyaç duyulan finansmanın sağlanması gerekçesiyle getirilmiş. Açıklamalarınızı da dikkatle dinledim, dünden beri de dikkatli bir şekilde okumaya, takip etmeye çalışıyorum. Ama sizin anlattıklarınızla bizim gördüklerimiz arasında çok ciddi farklılıklar var, isterseniz bunları çok kısa bir şekilde özetlemeye çalışayım.

Sayın Bakanım, ekonomideki bugün yaşanan sorunların temelinde vergi mevzuatı, harçlar, damga vergisi ve yatırım prosedürlerine ilişkin çeşitli kırtasiye işlemleri, eylemleri söz konusu değil. Asıl sorun -az önce bütün milletvekilleri altını çizerek söylediler- hukuk olmamasından kaynaklanan bir sorun. Bir diğeri de buna ilişkin dış politikanın Türkiye ekonomisiyle çok örtüşmüş olmasında, dış politikada takip edilen sorunların ekonomiye yansması.

Şimdi Sayın Bakan Kuzey Kore, Güney Kore aynı ülke, ikisi de aynı ülke, aynı ırktan insanlar, aynı toprağın insanları, aynı dili konuşuyorlar ama birisi dünyanın en uygar ülkeleri arasında bir diğeri de dünyanın, herkesin uzak durduğu, çekindiği, endişelendiği ülke arasında. İkisi arasında tek bir fark var biri hukuk devleti öbürü otoriter, teokratik bir devlet. Doğal olarak hukuka vurgu bu kadar önemlidir, ekonomik açıdan da böyle sonuçlar doğurur. Şimdi, az önce belirttiğiniz bu suça ilişkin suçtan elde edilen gelirler konusundaki sizin değerlendirmenizde bu metinde yazarlardan ben çok farklı durum görüyorum. Şöyle anlatayım: Birincisi, bu kara para cümlesini ben de beğenmiyorum, bence de haklısınız, kara para değil, yeşil zaten, üzerinde Benjamin Franklin'in resmi olan yeşiller daha çok ağırlık olarak bu. Onun için biz buna "suçtan kaynaklanan mal varlığı gelirleri" diyoruz, hatta bu suçtan kaynaklanan mal varlığı gelirlerinin aklanmasını da Türk Ceza Kanunu'nun 282'nci maddesinde düzenlemiştir. Bunu da buraya ne kadar güzel koymuşsunuz. Özellikle bu bürokratların hani 3628 sayılı Yasa kapsamındaki gelirleri var da onları da sanki içerecek şekilde düzenlenmiş. Şimdi bakıyoruz, asıl komik kısma aşağıda geleceğim ama yukarıdan bakalım Sayın Bakanım: "İnceleme, araştırma, soruşturma, kovuşturma, idari para cezası uygulanamaz." Kovuşturma dediğimiz yani bunlar hakkında dava açılmaz, savcılık soruşturması yapılamaz. Peki aşağıya inelim, hemen 92'nci sayfanın ikinci paragrafında yani (b)'de diyor ki: "Gerçek ve tüzel kişiler bu fıkrafta sayılan varlıkları diğer kişilerin nam ve hesabına bildirim veya beyanda bulunabilirler." Vallahi ne güzel iş. Emin olun hastanelerin onkoloji servislerinde yakında beyaz yakalı, kravatlı arkadaşlar nöbettedirler, iyi pazarlıklar başlayacaktır. "Yakında zaten mevta olacak, adına beyanda bulunalım, birkaç yüz bin lira da para verelim." Niye? Çünkü hemen aşağısını okuduğunuz zaman bunu anlıyorsunuz. Diyor ki: "Sayılan varlıkların nam ve hesabına getirildiği diğer gerçek ve tüzel kişiler nezdinde hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılamaz, vergi cezası kesilemez, veraset ve intikal vergisine konu edilemez." Yani ya "Baban zaten ölüyor, adına getirelim şu parayı, beyan edelim, sonra mevta olduktan sonra da parayı alırız, siz de buradan bir yüzde 10 komisyon alırsınız, ne güzel iş." Çok açık, bakın anında kanun çıktı. Şimdi devam edelim Sayın Bakanım: Bankalar Kanunu'nun 160'ıncı maddesi olduğu sürece Türkiye'de yatırım finansmanı bulma olanağı yoktur. Niye? Organize sanayi bölgesindeki sanayi kuruluşları kapasite artıramıyorlar, yeni yatırım yapamıyorlar, üretim, sanayi gelişmiyor çünkü Bankalar Kanunu'nda tüketim finansman kredilerini desteklediniz yani kredi kartı al, otomobil al, konut al ama fabrika yok. Niye? Çünkü proje kredisi. Banka yönetim kuruluna dediniz ki: "Proje kredisi verersen seni zimmetten tıkarım içeriye." Doğal olarak hiçbir banka yönetimi niye artık projeye kredi versin ki, niye versin? Bakın bir banka, adını da söylemekte mahzur görmüyorum, HSBC Bank, aktif büyüklüğünün tamamı tüketim kredisidir. Dünyanın neresinde böyle bir bolluk var? Hangi bankacılık sektörü böylesine meydana boş bulmuştur? Avrupa'ya bakın,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 21

Avrupa ortalamalarına bir bakalım Sayın Bakanım. Avrupa'da tüketim kredileri üretim ve istihdam kredilerinin yüzde 66'sını aşamaz, öyle değil mi? Ama bizde böyle bir bankacılık kredisi yok, böyle bir kriter yok.

Gelelim bir başka şeye Sayın Bakanım. Çekle ilgili bir düzenleme yapmışsınız, defalarca kez bu konu Türkiye'nin hukuk gündemine gelmiştir, "Çeke ceza verelim piyasayı caydıralım." Şimdi bir soru: Rusya'yla ticaret yapan insanlar orada limite bağlanmış, bankacılık prosedürüne bağlanmış, günü belli ödemelerinin karşılığında piyasaya borçlanmışlar ve çek keşide etmişler. Ama kendilerinin elinde olmayan, kendilerinden kaynaklanmayan bir gerekçeyle hiçbirisi çeklerini ödemez durumdadır. Ne yapacağız? Burada yapılan başka bir şey daha var. Çek bedeli kadar bir de para cezası öngörülmüş. Bu, geçmişte yapılmıştı. Çek lehtarı şantaj olanağı elde etmişti bununla birlikte. Yani "Sen benim paramı veriyorsun ama devlete de şu kadar para ödeyeceksin, gel buna anlaşılm kardeşim, sen benim paramı ver, üzerine de bana yüzde 20, yüzde 30 daha ver, devlete parayı verme, el altından anlaşılm." Böyle bir düzenleme olabilir mi? Şantaj olanağı sağlanıyor.

Sayın Bakanım, ben bir soruyu şurada sorayım. Sokaktaki Ahmet'e desek ki: Buyur sana çek koçanı, yaz üzerine. Yazacağı rakamda bir sınırlama var mı? Yok. İstersen 1 katrilyon yazabilir, isterse 2 trilyon yazabilir. Peki buna ilişkin dünyada böyle bir uygulama örneği var mı? Yok. Niye? Çünkü bankalar ne yazık ki çok para kazanıp az giderlerle bu işleri yapmak istedikleri için sorumluluk almıyorlar. Basit, dünyada diyor ki: Çeki kullanacak olan kim? Esnaf. Diyor ki: "Senin yıllık ciron ne kadar?" 100 bin lira. Senin elindeki çek koçanlarının üzerine limit koyacağım, 10 bin liranın üzerinde keşide edilemez. 10 bin liranın üzerinde rakam yazılmışsa yok hükmündedir. Tacirsin, "Sen 1 trilyon liraya kadar çek koçanı keşide edebilirsin." diyor. Bununla hem enflasyonu kontrol ediyor hem banka piyasayı kontrol ediyor. Gerçekten kimin çek keşide edebileceğini, kimin ne miktarda çek keşide edebileceğini ve inandırıcılığı sağlıyor. Ama bizde maşallah bir tane işsiz güçsüz delikanlı buluyorlar, bir sene onun adına bankada hesaplar yürüyor, gayet iyi de bir itibar oluşturuyor, sonra onun adına on tane çek koçanı alınıyor, piyasa 50 trilyon dolandırılıp gidiliyor. Buna izin verilmeyecek olan düzenleme çizgili limitli çek koçanıdır. Niye yapmıyoruz? Aradaki engel nedir Sayın Bakan, niye yapmıyoruz bunu, yapalım. İnsanlar alışverişe gittiklerinde keşide ettikleri çek onun kredi itibarını gösterecek tıpkı kredi kartında olduğu gibi. Kredi kartında var. Bakıyorsunuz kredi kartına, bakıyorsunuz uçuş kartına elit plus, plus, bilmem ne, derecelendirmiş. Bankalar birer tane fazladan eleman istihdam etsinler insanların ellerine verecekleri çeklerde derecelendirme, değerlendirme yaparlar, çekleri de onun ticari kredibilitesine göre oranlı ve limitli yaparlar. Bu da bir başka yapılması gereken husus.

Demir deniz araçlarıyla ilgili bir konu geldi. Bu benim özel emek verdiğim bir konu, yıllarımı verdim bu konuya. Ne yazık ki bu deniz aracı dediğimiz zaman hemen iki tane Arap'ın, Arap şeyhinin süper lüks yatı aklımıza gelir ve onlara verilen yakıtlar vesaire gelir. Türkiye dünyanın en güzel deniz ülkesidir. Norveç'te 600 bin yat var, bizde 3 bin yat var ne yazık ki. Niye? Çünkü dünyanın her yerinde deniz turizmi turizmin en üst segment, en pahalı segmenttir. Ama bizde ne yazık ki buna ilişkin bu baskılamalar sebebiyle deniz turizmi bir türlü gelişemez. Çok basit, Marmaris, Bodrum'un hemen karşısında Simi Adası vardır, küçücük bir ada. Emin olun Kuşadası, Marmaris, Bodrum, Fethiye'de satılan tüm akaryakıtın toplamından daha fazla akaryakıt satmakta. Niçin? Çünkü çok basit. "Gel, buradan tekneni al yakıtını çek git nereye gidersen git." diyor. Ama biz, öylesine bir önyargıyla bakıyoruz ki "Vay efendim yakıt kaçakçılığı yapacak." Ne kadar yakıt alıyor? 500 litre. Hepsini kaçak olsa ne olur? Bütün tekneler Yunanistan'a geçti, gittiler, kaçtı gittiler. Onun için burada "yakıt hariç" demişsiniz. Bence tam tersine "Yakıt dâhil" olarak teknelerde bir düzenleme konulmuş, "Yakıt hariç" denilmiş orada da "yakıt ve yağ hariç" demişsiniz, onu da bir gözden geçirmenizi tavsiye ederim Sayın Bakanım. Düzenlemenin içerisine bakıldığında şimdi maddesine bakıp bulamayabilirim ama yakıt ve...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Yakıtı ucuz veriyor zaten.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Hayır, hepsine vermiyor, transit geçenlere yakıt veriliyor. O da verilmiyor Sayın Bakanım. Niye verilmiyor biliyor musunuz? Tekne sahibi telefon açacak "Ben geliyorum, yarın Marmaris'teyim bana 20 ton dizel ayarlayın." Adam bakıyor ki "Niye bununla uğraşayım." Yunanistan'da Simi Adası'na yanaşıyor "Doldur kardeşim." diyor, dolduruyor, Türkiye'ye geliyor. Basit, Avrupa'nın uyguladığı olduğu teknelerle yakıt miktarı bedeli neyse biz de onu uygulayalım. Simi'de 1,1 euro, bize geliyor aman Allah'ım bir kırtasiye, bir prosedür inanılmaz ve bununla birlikte... Bir talimat verin Sayın Bakanım araştırın ne kadar tekne transit yakıt alıyor artık Türkiye'den? Bakın son iki senedir çakıldı, rakamlar çakıldı. Ve denizcilik bu anlamda da maalesef ciddi bir sıkıntı altında.

Son bir konunun da altını çizeyim Sayın Bakanım. Şimdi damga vergisiyle ilgili hassasiyete geçmiştik bugüne kadar bakıyorum ben. Damga vergisinin yasa da tanımlandığı anlamıyla Bakanlığınızın uyguladığı arasında inanılmaz bir fark vardır. Bakın, bir örnek: Ben vatandaş olarak otomobil firmasına gidiyorum bir otomobil siparişi veriyorum. Sipariş formunun altına imza atıyorum. Pat diye damga vergisini tahakkuk ettiriyorsunuz, aynen öyle, hemen damga vergisini tahakkuk ettiriyorsunuz. Milyonlarca lira insanlar bundan ceza görüyorlar. Vatandaş ertesi gün almaktan vazgeçiyor. Veya gidiyorum ben diyorum ki emlakçıya: "Daire satıyorsun kardeşim ben burada bir sözleşme..." Pat damga vergisi tahakkuk ettiriyorsun, inanılmaz. Şu anda toplumda ticaretin üzerinde bir damga vergisi terörü var Sayın Bakanım, bunu da gözden geçirirseniz, damga vergisi yasa da tanımlandığı anlamıyla uygulanırsa piyasada ciddi bir rahatlak olacaktır.

Son olarak şunu söylemekte yarar görüyorum: Bankalar Kanunu'nda bir küçük değişiklik Sayın Bakanım, piyasaya süreceğiniz para açısından. Beş yıllık bir termin vermek gerekiyor. Türkiye'de piyasanın yeniden canlanması için çok basit, beş yıllık termin şu: Bir, bankalar iki yıl içerisinde üretim ve istihdama yönelik kredilerini Avrupa Birliği kriterlerinin yüzde 30'una uyarlarlar. Üç yıl içerisinde şu kadarına beş yıl. Emin olun beş yıl içerisinde piyasaya yaklaşık 100 milyar dolarlık bir finansman kredisi sunmak durumunda kalırsınız. Bu, piyasada büyük bir üretim ve istihdam desteği sağlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 22

Ben de beni dinlediğiniz sizlere teşekkür ederim. Çok sağ olun.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Pekşen.

Buyurun Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) - Öncelikle Sayın Vekilimize teşekkür ederim çok önemli katkılar, değerlendirmeler yaptı. Sadece bugün Damga Vergisi Kanunu'yla ilgili getirdiğimiz düzenlemelerin hemen hemen tamamını biz özel sektörle yaptığımız görüşmelerde bize söylenenler ve gerçekten de hakkaniyete uygun olmayanlar bugün Komisyonumuzda da yani gerçekten karşılaştığımız bu şekilde başka örnekler varsa bunları da çalışalım ve yatırımın üzerinde, üretimin üzerinde, ticaretin üzerinde, tüketicinin üzerinde bu şekilde haksız ve yersiz damga vergisi uygulamalarını da kaldıralım. Ben o açıdan arkadaşlara şimdi söyledim ona bakalım ama yani getirdiğiniz örnekleri özellikle seçtiğinizden değil, özel sektörle, sivil toplum örgütleriyle yaptığımız görüşmelerden bize aktarılanlar. Bizim kendi çabalarımızla olanlar da var. O açıdan bu liste genişletilebilir. Yeter ki damga vergisi gerçekten, Sayın Bakanımız Zekeriya Temizel Bey başta söylemişti yani katlanamayacak bir noktada yani lüzumsuz bir noktada olmasın, o ifadeyi bulamadım, çok güzel bir ifade kullandılar. O noktada bir damga vergisi alıyor olmayalım yani bu gerçekten modern vergi uygulamalarında kabul edilecek şeyler değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Buyurun Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri, değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Yatırım ortamının iyileştirilmesiyle ilgili tasarıda Sayın Bakan ve tasarının genel gerekçesinde yatırım ortamının iyileştirilmesiyle ilgili geniş açıklamalar var ve Sayın Bakan da sunumunda bunları geniş bir şekilde bizlere takdim etti, çok teşekkür ediyoruz. Tabii tasarı Türkiye'deki yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla hazırlanmış ama gerçekten Türkiye'de şu anda yatırım yapmak için gereken ortam var mıdır, yok mudur benden önceki konuşmacılar da değindiler. Bana göre de çok böyle yatırım ortamını gerçekleştirecek bir ortam bulunmamaktadır. Bu yüzden de son dört yılda özellikle özel sektörün yatırım harcamaları yaklaşık yüzde 2'ye yakın oranda azalmış durumda. Üretken yatırımlar yani makine ve teçhizat yatırımlarında son dört yılda azalma ise yüzde 5'i geçmiş durumdadır. Özel sektörün yatırım harcamalarında bu yılın ilk üç ayında da ciddi anlamda bir azalma olduğu görülmektedir. Yatırım ortamını iyileştirerek yatırımları artırma düşüncesi doğru bana göre, bunun mutlaka teşvik edilmesi, desteklenmesi ve gerekli önlemlerin ve tedbirlerin alınması gerekir ama bana göre seçilen yol yanlış.

Türkiye'ye özel sektör ya da yabancıların daha yatırım yapmamasının temel nedeni İcra ve İflas Kanunu'ndaki sorun değil, Pasaport Kanunu'ndaki sorun değil, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'dan değil, Gider Vergileri Kanunu'ndaki düzenlemelerden değil, Gelir Vergisi Kanunu düzenlemesinden değil, Vergi Usul Kanunu'nun düzenlemesinden değil, Damga Vergisi Kanunu'ndaki eksikliklerden kaynaklanmıyor, Harçlar Kanunu'ndan kaynaklanmıyor, Emlak Vergisi Kanunu, Belediye Gelirleri Kanunu'ndan kaynaklanmıyor, Katma Değer Vergisi Kanunu'ndan değil, Elektronik İmza Kanunu'ndan değil, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'ndan kaynaklanmıyor, Kurumlar Vergisi Kanunu'ndan kaynaklanmıyor, Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki Kanun'daki eksikliklerden kaynaklanmıyor, Çek Kanunu'ndan kaynaklanmıyor, Türk Ticaret Kanunu'ndan kaynaklanmıyor, Finansal Kiralama, Faktöring Kanunu'ndan kaynaklanmıyor ve bir sürü düzenlemelerden kaynaklanmadığı açık ve net. Peki, bu yatırım ortamının iyileştirilmesiyle ilgili eksiklikler nedir o zaman ona bir bakmak lazım. Benden önceki konuşmacılar da kısmen değindiler de, ben de birkaç tanesinin altını özellikle çizmek isterim.

Özellikle Türkiye'de hukukun üstünlüğü ne yazık ki ayaklar altına alınmış durumdadır. Hiçbir kimsenin, hiçbir kuruluşun, hiçbir yatırımın hukuk güvenliği yok ne yazık ki yoktur arkadaşlar. Her şey bir kişinin iki dudağının arasında. Yargıya güven neredeyse sıfıra inmiş durumdadır. Cumhuriyet Savcısı, saray savcısı hâline gelmiş. Hâkimler tarafsızlığını yitirmiş durumda. Yüksek yargı diye bir şey kalmamış durumda. 2011 yılında cemaat yargıya hâkim olsun diye Yargıtayın üye sayısı 250'den 387'ye, 2014 yılında AKP egemen olsun diye 387'den 525'e çıkarılmış, şimdi AKP'nin mutlak egemenliği için Yargıtay üye sayısı 475'ten 300'e, üç yıl içinde de 200'e indirilmek isteniyor. Aynı şey Danıştayda da yapılıyor. Danıştayın üyelerinin büyük bölümü tarafsızlığını yitirmiş Sayın Cumhurbaşkanı tarafından seçiliyor. Bağımsız yargının olmadığı bir ülkeye kim ve neden yatırım yapar arkadaşlar? Kimse kendini güvende hissetmediği bir yere gitmez ve oraya da yatırım yapmaz.

Anayasa ayaklar altına alınmış durumda. Kuvvetler ayrılığı yerini kuvvetler birliğine bırakmış durumda. Meclis yasama yetkisini, Hükûmet yürütme yetkisini, yargı yargılama yetkisini bir kişinin iki dudağının arasına bırakmış durumda ne yazık ki. Anayasası fiilen ortadan kaldırılmış bir ülkeye kim ve neden yatırım yapar, bunu gerçekten merak ediyorum.

Türkiye'de özgürlükler tehdit altında. Yönetim giderek otoriterleşiyor. Basın özgür değil, düşünce ve düşünceyi açıklama özgürlüğü ne yazık ki yok edilmiş durumda. Gazeteciler yazdıkları haberler, aydınlar açıkladıkları fikirleri yüzünden "casus, terörist" gibi akla ziyan gerekçelerle sürekli hapse atılmaktadır. Türkiye'de uyduruk gerekçelerle şirketlere iktidar yanlıları kayyum olarak atanıyor yüksek ücretlerle. İnsanların mülkiyetine bu yolla el konuluyor, şirketlere, uyduruk suçlardan kayyum atamak için Türkiye Büyük Millet Meclisinde yasa tasarısı görüşülüyor. Böyle bir ülkeye kim ve neden yatırım yapar, bunu gerçekten merak ediyorum.

Türkiye Avrupa Birliğinden, çağdaş dünyadan giderek uzaklaşıyor. Dünyada bir çok örnekler ve Avrupa Birliği üyesi ülkeler dâhil olmak üzere yapılan açıklamalar ne yazık ki bunu gösteriyor. Türkiye'nin Avrupa Birliğine tam üye olmasıyla birlikte özellikle yabancı yatırımlarda önemli bir canlanma olmuştu. Şimdi Türkiye özgürlükleri genişleterek AB'ye yakınlaştırmak yerine giderek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 23

otoriterleştigi için kimse yatırım yapmak istemiyor ne yazık ki. Türkiye'de siyasi iktidardan bağımsız olması gereken Merkez Bankası ve diğer bağımsız kurumların bağımsızlığı yok edilmiş durumdadır. Bu kuruluşlar sürekli müdahale altında tutulmaktadır. Hepsinden önemlisi, Türkiye'de rüşvet ve yolsuzluklar soruşturulamamakta, sorumlular yargı önüne çıkarılamamaktadır. Çarkların yasalara göre değil, bir rüşvet çarkına göre döndüğü bir ülkeye kim yatırım yapabilir? Dışarıdaki imaj ve görüntü ne yazık ki budur. Bu örnekleri çok çok artırabiliriz.

Sonuç itibarıyla, üç beş kâğıttan alınan damga vergisi, birkaç işlemde alınan harçların yüksek olması değil ya da emlak vergisi, bina inşaat ruhsat harcı gibi kalemlerde düzenleme yapmanın yatırım ortamını iyileştirmeyeceğini hepimiz biliyoruz ve bunu da görmemiz gerekiyor. Bu örnekleri artırabiliriz.

Özellikle bu yasa tasarısındaki geçici 2 maddeye baktığımızda, diğer maddeleri sırası gelince konuşacağız ama 2'nci maddeyle ilgili de birkaç şey söylemek isterim. AKP'nin Türkiye'yi getirdiği noktanın bizim düne kadar gördüğümüz yerden çok daha kötü bir noktada olduğunu ortaya koyuyor. Bu tasarı "Türkiye'ye para gelsin de kimden gelirse gelsin." mantığıyla hazırlanmış. 2008, 2011, 2013 ve 2014 yıllarında 5811 sayılı Kanun, 6111 sayılı Kanun ve 6486 sayılı Kanunla uygulanan varlık barışı, bu kanunla yeniden gündeme getiriliyor. Yurt dışındaki varlıkların Türkiye'ye getirilip ekonomiye kazandırılması kuşkusuz önemlidir, yerindedir ve bunun mutlaka desteklenmesi gerekir ancak önceki varlık barışlarında az da olsa Türkiye'ye getirilen tutarlar üzerinden vergi alınmıştı. Bu defa tek kuruş vergi istenmiyor.

Ayrıca, gerçek ve tüzel kişilere para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını, diğer kişilerin yani başkalarının nam ve hesabına bildirme ve beyanda bulunma hakkı veriliyor bu düzenlemeyle. Daha önceki varlık barışı uygulamalarında parasını ya da değerli varlıklarını yurda getireceklerden bu para ya da varlıkların kendilerine ait olduğunu gösteren kanaat verici belge isteniyordu. Bu tasarıda böyle bir belge istenmiyor. Dolayısıyla herhangi bir kişi, örneğin bir suç örgütü liderinin yurt dışındaki varlıklarını başkasının adıyla Türkiye'ye getirebilir. Rüşvet, yolsuzluk, kaçakçılık ve benzeri birçok suçtan elde edilmiş varlıklar başka isimler üzerinden Türkiye'ye getirilerek aklanabilir ve temize çıkarılabilir. Belge istenmeyeceği için bu yasa suçtan elde edilmiş ve Türkiye'ye kayıt dışı tutulan para ve benzeri varlıkların da sisteme sokularak aklanmasına yol açabilecektir. Yani uygulamadan sadece yurt dışında tutulan para ve varlıklar değil Türkiye'dekiler için de yararlanılabilir noktadadır arkadaşlar. 17-25 Aralıkta bir türlü sıfırlanamayan paralar da bu yolla sisteme sokulabilir. Şimdiye kadar başkalarının üzerine yapılan tapular, başkalarının adına açılan banka hesapları şimdi bu düzenlemeyle gerçek sahiplerine geçebilir.

Düzenlemenin yatırım ortamının iyileştirilmesiyle yakından ve uzaktan hiçbir ilişkisi yok. Yasadan yararlanacak olanlar gerçek ve tüzel kişiler olarak tanımlanıyor. Gerçek ve tüzel kişi mükellef denilmediği için herkes para ve varlıklarını bu yolla sisteme sokup aklayabilecektir. Bu yolla sisteme sokulan paranın yatırıma yöneleceğinin de hiçbir garantisi yoktur. Çünkü bu para herhangi bir işletmeye konulduktan sonra eğer sermayeye eklenmemişse işletmeden çok rahatlıkla çekilebilecektir.

Tasarıda bazı yasalar ve yasa maddeleri açıkça sayılsa da bu şekilde bildirim ve beyanda bulunanlar hakkında hiçbir yasaya göre inceleme, araştırma, soruşturma veya kovuşturma yapılmayacak. Yani bildirimde bulunan kişilere bütün yasalar karşısında bir dokunulmazlık sağlıyor ve bu varlık ve paraları elde ettiği bütün suçlardan affediliyor. Dolayısıyla bu düzenleme bir genel af niteliğini taşımaktadır. Bu tasarı, AKP'nin bu rüşvet ve yolsuzluk çarkında elde ettikleri para ve diğer değerli varlıkları sisteme sokma ve artık gizlenemeyecek boyuta gelen bu suçlardan cezalandırılmaktan kurtulmalarına dönük bir çaba olarak gözüküyor. Yatırım ortamını iyileştirmekten öte kendilerini kurtarmaya yönelik bir düzenleme olarak gözüküyor.

Bildirim veya beyanda bulunan kişiler ile varlıklar nam ve hesabına getirilen gerçek ve tüzel kişilerle ilgili olarak hiçbir şekilde vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılamayacak, vergi cezası verilemeyecek. Nam ve hesabına bildirimde bulunanlar veraset ve intikal vergisine konu edilemeyecektir.

Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun, Sermaye Piyasası Kanunu, Gümrük Kanunu, Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, Vergi Usul Kanunu'nda düzenlenen suçlar ve bu suçlarla ilgili olarak TCK'nın 282'nci maddesi kapsamında herhangi bir inceleme, araştırma, soruşturma veya kovuşturma yapılamayacak, idari para cezası verilemeyecek.

Bu madde kısacası bir af niteliğindedir. Dolayısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda Anayasa'nın 87'nci maddesinde öngörülen beşte 3 çoğunlukla kabul edilmesi gerekir. Zira Anayasa'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkilerini düzenleyen 87'nci maddesinde "Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af ilanına karar vermek..." denilmektedir. Eğer bu yapılmadığı takdirde bu maddenin kabul edilmesi mümkün değildir.

Bu düzenleme, Türkiye'yi tam bir kara para cennetine çevireceği gibi, rüşvet, yolsuzluk, kaçakçılık ve benzeri yasa dışı yollardan elde edilerek yurt dışına çıkarılan para ve diğer değerli varlıkların cezasız bir şekilde Türkiye'ye getirilerek aklanmasına yol açacaktır.

Bu düzenlemenin Panama belgeleri skandalının ortaya çıkmasından sonra gündeme gelmesi de önemlidir. Tasarı, oralarda tutunamayan paraların Türkiye'ye bu yolla getirilerek hiçbir araştırma, soruşturma ve kovuşturma yapılmadan aklanmasına hizmet edebilecek niteliktedir. Sadece Türk vatandaşları değil, yabancılar da bu şekildeki yasa dışı yollardan elde ettikleri kara para ve suç gelirlerini Türkiye'ye getirip aklayabilirler.

Bu iktidarın çok büyük yolsuzluklara, rüşvete, suça bulaştığını bütün dünya biliyor. Bu maddeyle yurt dışında bu konuda çok sıkıştığınız ve bu sıkışıklığı aşmak için böyle bir yönteme başvurduğunuz bu düzenlemeyle anlaşılmaktadır. Anlaşılan, paraları koyacak yer bulma sorunu ciddi anlamda yaşanmaktadır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 24

Bu düzenleme, Türkiye'yi başta OECD olmak üzere uluslararası kuruluşlar nezdinde çok güç durumda bırakabilir çünkü Türkiye tam bir kara para cenneti hâline getirilebilir, gelebilir.

Bu tasarı, Türkiye'de işlerin iyi gitmemesinin temel nedeninin kötü yönetim ve kötüye giden bir ekonomi olduğu gerçeği göz ardı edilerek hazırlanmıştır. Son yıllarda iflas ertelemeye başvuran şirket sayısı oldukça arttı. Tasarı bu artışın kötü niyetten kaynaklandığı düşünülmüş ve hazırlanmış. Oysa son aylarda çok büyük şirketlerin iflas erteleme talebinde bulunduğunu görüyoruz. Bunlar tümüyle borca batık hâle geldikleri için bu yola başvuruyorlar. Geçmişte dövizle borçlanmaları teşvik edilen şirketler, son üç yılda dolar kurunun yüzde 50'nin üzerinde artmasıyla darboğaza girdiler. Bunu göz ardı etmemek lazım. İflas ertelemeyi bu kadar zorlaştırmak belki iflasları daha da artırabilir.

Karşılıksız çekte hapis cezası geçmişte de uygulandı, 2012 yılı başında kaldırıldı. Karşılıksız çek sayısı bugüne kadar en yüksek noktaya 1 milyon 800 bine yakın çekle 2009 yılında çıktı. O zaman hapis cezası vardı. Buna rağmen rekor kırıldı. 2009 yılı ekonominin yüzde 5'e yakın küçüldüğü bir yıldır. Karşılıksız çek sorunu son yıllarda yeniden artıyor. Bunu tek başına hapis cezasının kaldırılması olmasına bağlayıp, çözümü orada aramak doğru değil. Bu, ekonomik ortamın giderek kötüleşmesinden kaynaklanıyor. Öncelikle ekonomik ortamın iyileştirilmesi için birtakım ciddi reformlar ve düzenlemelerin yapılması gerektiğine inanıyorum.

Çek konusunda temel bir çözüm bulmak gerekir. Çek bir ödeme aracı olmaktan çıkıp, bir kredilendirme aracına, hatta senede dönüşmüş durumda. Bunu önlemek gerekir. Bankaların çek karnesi vermelerini bana göre zorlaştırmak gerekebilir.

Borcunu ödeyemeyen adamı bir de adli para cezasıyla cezalandırıp, ikisini birden ödemesini beklemek ne kadar doğru bir çözümdür? Bunun da sizlerin takdirlerine bırakıyorum.

(Oturma Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) - Geçmişte denendi olmadı. Bir de adli para cezasını ödeyemeyen birini hapse atıp, borcunu ödemesini beklemenin kime yararı olduğunu da tartışmak gerekir diye düşünüyorum.

Diğer maddelerle ilgili sırası gelince bu konudaki düşüncelerimizi de paylaşacağız.

Kanunun hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çam.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çok tekrara düşmeden, benzer şeyler söylemeden konuşmaya çalışacağım ama sistemlerimiz aynı, yatırım ortamını iyileştirme düzenlemeleri.

Sayın Bakan, tabii, öncelikle iç huzurun, iç barışın, hukukun üstünlüğü olduğu memleketlerde yatırım ortamıyla ilgili pek bir sıkıntı yok; bunu biliyoruz. Ancak memleketimizde ben son bir buçuk aydır, çok ciddi yurt dışı seyahatler yaptım, diplomasi turları yaptık, uluslararası kuruluşlarla görüştük, yatırımcılarla görüştük. Türkiye'ye bakışla ilgili dışarıdan buraya bakışın maalesef birkaç yıl önceye göre çok gerilediğini gördüm. Yani şöyle söyleyebilirim: Biz buradan Afganistan'a nasıl bakıyorsak yani buradan olarak söylüyorum... Buradan Afganistan'a yatırım yapmayı düşünür müsünüz mesela? Herhâlde kimse düşünmez. Dışarıdan da benzer bir bakış buraya doğru maalesef var yani karamsar. Türkiye'nin hukukun üstünlüğünü yok saydığı... Zaten hukuk anlamında hiçbir zaman tam bir hukuk devleti olmadık.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 16,5 milyar dolar geldi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Geçen sene geldi Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 16,5 milyar dolar geldi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Nereye geldi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şu anda da, son on iki ayda 14,2 milyar dolar...

Sayın Paylan, sizin gezdiğiniz yerler herhâlde çok farklı yerler.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, hayır, bütün Avrupa, Amerika, bütün Batı ülkelerini gezdim Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Türkiye'nin düşmanlarına gidiyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, size teessüf ederim!

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz lütfen.

Müdahale etmeyin.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Gezdiğim yerlerin kuruluşlarını size sayarım.

“Türkiye düşmanları” ne demek, anlamadım. Avrupa Birliği temsilcileri, Amerika'nın değerli yatırımcıları...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İçeride de var benzerleri.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, müsaade edin, ben eleştirilerimi sunayım. “Türkiye düşmanlarıyla görüşüyorsunuz” ne demek yani?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Paketin dışına çıkarsanız ben de çıkarım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Dışına çıkmak” ne demek?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Paketin içindeki maddelerle, Allah'ın sevdiğini...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 25

GARO PAYLAN (İstanbul) – Paketin gerekçesiyle ilgili bir eleştiri sunuyorum Sayın Bakanım. Yatırım ortamının iyileştirilmesini amaçlamıyor musunuz, gerekçeniz bu değil mi? Ben de şunu söylüyorum: Yatırım ortamının iyileştirilmesi...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani “Bu ülke Afganistan’la mukayese ediliyor.” demek, bu yaşadığımız topraklara, bu ülkenin geldiği noktaya bir haksızlık değil mi? İnsafa çağırıyorum.

BAŞKAN - Sayın Bakan, sizin de, arkadaşların da söz hakkı olacak.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, biz buradan oraya nasıl bakıyorsak oradan da buraya olarak baktım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O insanlar Türkiye’ye 16,5 milyar dolar paralarını getiriyorlar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki.

Ben böyle bir gidişatin...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Faiz verirsiniz 165 milyar dolar da getirebilirler.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, öncelikle şu “Türkiye düşmanlarıyla görüşüyorsunuz.” ne demek, onu bir izah edin de bir anlaşılm.

BAŞKAN – Arkadaşlar, siz böyle yaparsanız ben gideyim, siz kendi aranızda konuşun o zaman.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Böyle bir laf atmak ne demek yani?

BAŞKAN - Sayın Paylan, siz devam edin lütfen.

Soru kısmında onu sorun, cevaplasın Sayın Bakan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Memleketimizin yatırım ortamının iyileşmesinin barış meselesinin, iç barışımızın, hukukun üstünlüğü meselelerini devreye sokmamızla olabileceğini söylüyorum. Bir Hükûmet üyesi olarak öncelikle bu konuları gündeme getirmemiz gerektiğini düşünüyorum. Memleketimizde kutuplaşma, iç barışın tesisi anlamında ciddi sıkıntılarımız var. Hukukun üstünlüğü anlamında şimdi aşağıda, Genel Kurulda görüşülen yasa da dâhil olmak üzere, hiçbir zaman zaten hukuk anlamında tam etkin bir hukuk ülkesi olmadık ama şu anda da bir rövanş mantığıyla, işte “Onu temizleyeceğiz, bunu temizleyeceğiz.” diye, işte “Paralelciler gitsin, reisçiler gelsin.” mantığıyla, tekrar bir rövanş mantığıyla bakılıyor ve bunun da memleketimize hukuk anlamında, hukukun üstünlüğü anlamında bir şey getirmeyeceğini düşünüyorum. Çünkü 2011’deki Anayasa değişikliğine de hep benzer bir mantıkla bakıldı, “Birileri gelsin, birileri gitsin.” diye. Bugün de aynı mantıkla bakılıyor. Ama bu dışarıdan Türkiye’ye yatırım yapmasını istediğiniz veya Türkiye’den yurt dışına sermaye çıkarmış insanların tekrar Türkiye’ye getirilmesi anlamında teşvik edici olmak istiyorsak Türkiye’yi hukukun üstünlüğü olan bir ülke markasıyla yürütmemiz gerekiyor, iç barışını tesis etmiş bir ülke olarak yürütmemiz gerekiyor, basın özgürlüğünün hâkim olduğu, gazetecilerin tutuklanmadığı bir ülke olarak ortaya koymamız gerekiyor.

Bir Hükûmet üyesi olarak, Sayın Bakan, bunu söylüyorum. Bunu yaparsak hani “16 milyar dolar geldi.” diyorsunuz, bu 64 milyar dolara belki çıkar, vergi gelirleri anlamında, yatırım gelirleri anlamında, yatırım iştahı anlamında çok daha üst düzeye çıkarız. Bunları bir eleştiri olarak alın, elbette ki hepimiz bütçemizin, ülkemizin yatırım alan, insanların güven içinde hissettiği, öncelikle vatandaşlarımızın güven içinde hissettiği bir ülke olmasını istiyoruz. “Millet” tabirinde hepimizi kapsayan bir millet tabiri olmasını istiyoruz. Birilerinin “millet”, birilerinin “hain”, “öteki” olarak tanımlanmadığı, hepimizin “eşit vatandaşlar” olarak tanımlandığı bir ülke olmak istiyoruz ama ondan biraz uzaktayız, kutuplaşmanın hâkim olduğu bir ülkeyiz. Dışarıdan böyle gözüküyor.

Yurt dışında çıkan makaleleri okuyor musunuz acaba, bilmiyorum. Türkiye anlamında nasıl makaleler çıkıyor? Üç yıl önce de siz sonuç olarak, tamam, belki bürokratiniz ama o zaman da okuyordunuz. Türkiye anlamında bir hikâye vardı, Türkiye’nin bir hikâyesi vardı, şimdi ise son birkaç yıldır gittikçe daha karamsar tablolarla makaleler yazılıyor, raporlar yazılıyor. Bu raporlarda hep negatif görünüş var. Zaten bunu gördüğünüz için siz de bazı hamleler yapmaya çalışıyorsunuz. Yeni Hükûmet, hani eski Hükûmette “değerli yalnızlık” diye olan paradigmayı dışarıda veya “Yalnız olalım ama değerli bir yalnız olalım.” diye ortaya konulan paradigmayı şimdi ise “Düşmanları azaltalım, dostları artıralım.” mantığına çevirdi. Bu olumlu bir şey ancak ne o zamanki tabirle herkese işte en ufak bir şeyde diplomasi sınırları dışında “İlişkiyi keseriz, asarız, keseriz.” noktasında davranmak doğruysa, şimdi de her türlü tavizi vererek yürümek de doğru değil. Mesela bugün 10 vatandaşımızı katleden İsrail’den o davaları çekerek bunları yürümek de doğru değil. Bu anlamda ifrat-tefrit meselesinde dengeyi bulmamız gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Bakan, Gelir Vergisi Yasası’nı bununla ilişkili olduğu için, “Dışına çıktı.” diye değerlendirebilirsiniz ama çok ciddi anlamda öne almamız gerektiğini düşünüyorum. Gelir vergisi reformunu bu yasadaki, bu değişiklikten önce yapmamız gerekirdi çünkü eminim ki Gelir Vergisi reformunu yaptığımızda... Ki o da bir reform değil bence, tamamen teknik düzenlemeler çünkü benim hayal ettiğim bir gelir vergisi reformunda herkesin gelirini nereden bulduğunu yani bir serveti varsa nereden bulduğunu izah edebileceği bir çerçevede bir gelir vergisi reformuna ihtiyaç var. Yerlisi yabancıları hiç fark etmez, bu ülkede kim ticari bir faaliyette bulunuyorsa veya bir servet sahibiyse bu servetini Gelir İdaresine açıklayabileceği bir reforma kavuşmamız lazım. Getirdiğiniz gelir vergisi reformunda bu yok. Herhangi bir şekilde “Nereden buldun?” diye sorabileceğiniz herhangi bir reform ortada yok. Bir insan eğer ki bankada şu kadar parası, şu kadar da gayrimenkulü varsa, yıllar içinde biriktirdiği gelirlere, vergilere baktığımızda onunla ilgili çok ciddi bir açık varsa sizin gidip de “Arkadaş, sen bu serveti nereden buldun?” diye sorabileceğiniz herhangi bir hüküm şu anda yok, bu pratikte yok. Veleve ki mevzuatın bir yerlerinde bu varsa bile bunun pratikte uygulandığını ben hiç duymadım, servetle ilgili hiçbir emsaliniz yok çünkü bağımsız bir vergi denetim kuruluşumuz yok. Bu bağımsız vergi denetim kuruluşu gidip de servetlerle ilgili bir düzenleme yapamıyor. Bunu yapmamız lazım yani Batı demokrasilerinde olduğu gibi, buna ulaşacak bir reform paketini lütfen buraya getirin. Orada bir reform yok yani Gelir Vergisi Yasası’nda maalesef bu kriterler yok. Onlar olduktan sonra bu tip palyatif tedbirleri getirmemiz daha iyi olurdu ama neyse bunlarda da bazı müspet şeyler de var, onu da söyleyeyim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 26

Ancak genelde tabii ki şu dengeyi de korumamız lazım Sayın Bakanım: Yani sermayeye dönük olan her türlü teşvikte lütfen hani emek kesimlerine dengeleyici bir vergi avantajları getiren bir paket getirin. Bu da toplumdaki adalet duygusunu geliştirir. Velew ki bu paketlerle siz 10 milyar TL'lik bir avantaj sağlıyorsanız sermayeye, "Gel arkadaş, yatırım yap, ben senden para almayacağım, pul almayacağım." diyorsanız, benzer bir şekilde içeride bu dolaylı vergilerden dolayı ezilen kesimlere bir avantaj getirmemiz lazım. Norveç'teydim -hani "Türkiye düşmanları" diyorsanız ya- şöyle bir öneri getirdiler görüşmelerimizde: Önerilerle de geleceğim, böyle hemen ön yargılı olmayın yani bunlar yaralayıcı şeyler. Birbirimize karşı da böyle şeyler söylemememiz lazım ayrıca. Şimdi, yolda gidiyoruz mesela, bir anda trafik cezası yediğimizi fark ettik, işte hız sınırını geçmiş. Dedim ki: "Norveç'te nasıl bu cezalar uygulanıyor?" "Benim gelirim diyelim ki 10 bin euro ise bunun yüzde 1'i kadar bana ceza keser yani 100 euro ceza yedim ben. Ama geliri 1 milyon euro ise bir insanın onun gelirinin yüzde 1'i kadar yani 10 bin euro ceza kesilir aynı hızla yakalanan bir insana." diyor. Bakın, bu adaleti getiren bir şey. Düşünün ki 1 milyar doları olan bir insan...

BAŞKAN – Adalet neresinde bunun?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, 1 milyar euro geliri olan, varlığı olan bir insan 100 euroyu takar mı, basar otabanda, "Ne olacak, ben 100 lira ceza yesem ne olacak ki?" der ama onu caydırmak için...

BAŞKAN – Hapis cezası...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hapis cezası değil, o geliriyle orantılı bir ceza veriliyor yani bu sosyal adaleti getiren bir şey. Ama siz tam depremden beri on yedi yıldır cep telefonundan 1 milyar dolarlık adama da aynı vergiyi alıyorsunuz yani hiç borcu olan insandan da aynı vergiyi alıyorsunuz. Dolaylı vergiler çok ciddi anlamda hâkim. O anlamda, paketle ilgili, hem bu paketlerde, palyatif paketlerde bizim başlamamız gereken nokta bence "Nereden buldun"u içeren herkesin adil bir şekilde gelirine göre vergilenebileceği, vergi oranısına göre vergilenebileceği, vergi adaletinin sağlanabileceği bir reforma dayalı olarak bu palyatif adımları yapmamız gerektiğini düşünüyorum.

Çek cezası da var Sayın Bakanım. Ben piyasadan gelen bir insanım, ticaretten gelen bir insanım, işte aileden beri. Çek meselesinin ödeme aracı olarak hiçbir zaman kullanılmadığını çok iyi biliyorum, geçmişte daha da betardi bu ve piyasada o "enflasyon" dediğimiz meselenin aslında hani bir türlü yüzde 5 hedefimiz var ya Sayın Bakanım, yüzde 5 ve altındaki bir enflasyondan bahsediyoruz. Bunun altına düşmememizin sebeplerinden bir tanesi de çek meselesidir. Biliyorsunuz, çek, aslında para basmak gibi bir şeydir. Gider bir insan, hiçbir karşılığı yok, hiçbir öz sermayesi yok, çeki alır, malı alır, bizden gelir ayakkabıyı alırdı, giderdi, para yaratırdı ve o parayla piyasayı dolaşmaya çıkardı. Üç dört posta mal alır, bir buçuk yıl, iki yıl vade keser, o para piyasada dolaşmaya başlar, hâlbuki karşılığı yok yani bir öz sermayesi olacak ki o insanın o sermayeyle beraber "çek" dediğimiz aygıt da devreye girsin. Ama çeki gerçekten mantık olarak bir ödeme aracı noktasına çekecek bir düzenlemeye ihtiyacımız var. Bu oluştu, son yıllarda hani bu çek düzenlemeleriyle insanlar artık kolay çek alamaz oldular. Bunu tekrar kolaylaştırıcı, hani siz genişlemeci politikalar düşünüyorsunuz, "Piyasa daralıyor, bunu genişletelim." diye düşünüyorsunuz ancak öz sermayesi olmayan insanlara tekrar genişlemeci davranmamamız gerekiyor. Bu tekrar para belki yaratır piyasada, bir canlanma yaratır ama tekrar bir kriz anında daha büyük çek krizlerini devreye sokar. Yani hapis cezasının da kesinlikle olmaması gerektiğini düşünüyorum, dara düşmüş bir insanı asla hapis cezasına sokmamamız gerektiğini düşünüyorum yani çek olayını kısıtlayalım, daraltalım, sayın vekilimizin önerdiği gibi, belki üzerine kısıtlı, limitli çekler devreye geçebilir ama dara girmiş bir insanı hapisle asla cezalandırmayalım diyorum. Bunu mutlaka tasarıdan çıkaralım. Çeki karekodlu uygulamalarla zorlaştıralım ama hapis cezasını devreye sokmayalım diyorum.

Sayın Bakan, bu yurt dışından para getirmelerle ilgili de bakın siz diyorsunuz ki: "Kayıtlı bir para gelecek yani Amerika'da, İsviçre'de duruyor bu para ve orada onlar bir şey demiyorlar." Peki, Panama'da duran paralara ne diyeceksiniz veya offshore bankacılığının o hani adalar madalar diye birkaç tane merkezi var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kimlerin kontrolünde?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kimlerin kontrolünde? Panama kimin kontrolünde?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – "Offshore"lar kimin kontrolünde?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kimin kontrolünde? Kimsenin kontrolünde değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Eğer siz böyle görüyorsanız...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani, Sayın Bakan, eğer ki birkaç ay önceye kadar Panama belgeleri olmadığı zaman siz biliyor muydunuz o paralar nerede? İşte o isimler çıktı bugün gazetelerde yayınlanıyor. Bizim ülkemiz biliyor muydu? Kontrol edilebiliyorsa belgeleri vardır. Siz de bu belgelere ulaşabilir olursunuz değil mi uluslararası kurumlar anlamında? "Bu belgelere ulaşmakla ilgili herhangi bir girişimde bulundunuz mu?" diye size sormuştum, yazılı olarak da sordum. Siz ama herhangi bir girişimde henüz bulunmadınız. Bu girişimlerde bulunalım, bu paralar nedir, ne parası var Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının ve onlar üçüncü şahısların adına gelebilecek diye bir uygulama var. Pek çok handikabı olan bir öneriden bahsediyoruz, özellikle üçüncü şahıslar adına gelme meselesi. Onun da tasarıdan mutlaka geri çekilmesi gerektiğini düşünüyorum ve Türkiye'de -bakın, bazı devletler bu girişimde bulundular- bütün offshore bankacılıkta olan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarıyla ilgili girişimde bulunmalı, öncelikle bunu yapmalıyız. Türkiye'nin dışarıda 150, 200, 300 milyar dolar parası var deniliyor Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının. Bunlar eğer ki kazançları bildirilmiş olarak gitmişse tabii ki sermaye hareketliliğine izin var, dışarıda nasıl biz alabiliyorsak, başkaları da burada alabiliyorsa olabilir ancak yani pek çok "kara para" denilebilecek uygulamayla orada paraların olduğu biliniyor. Bu anlamda da bir siyasi iradeye ihtiyaç var. Türkiye'de o bankaya götürüp vergisiz cennetlerde ne paraları var, kimin paraları var, hangi ilişkiler çerçevesinde kazanılmıştır diye bir girişimde bulunulması lazım. Eş zamanlı olarak bence bu düzenlemeyi de yapabilmeliyiz? Yani

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 27

sizler o belgeleri elde etmek üzere bir girişimde bulundunuz mu diye şimdiden sorayım. Panama belgeleriyle ilgili bir girişimde bulundunuz mu? Yok. Yani böyle bir girişimde bulunduğunuzu duymadık veya medyaya düşmedi bulunduysanız da.

Bu çerçevede bu düzenlemelerin özellikle üçüncü şahıslardan gelen paranın başkaları adına yatırılması çok ciddi bir handikaptır. Buna asla cevaz vermememiz gerekiyor ve bütün uluslararası bankacılık sisteminde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının ne varlığı varsa bunun peşine düşmek sizin boynunuzun borcu Sayın Bakanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tamaylıgil, buyurun lütfen.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli hazırun; ben de tüm katılımcıları yürekten selamlıyorum.

Önemli ve pek çok yine kanunu birleştiren bir torba kanun çalışmasını da bugün yine gerçekleştirmeye başlıyoruz ama baktığımız zaman, Türkiye’de mevcutta var olan ve acil çözülmesi gereken konular açısından adının içerdiği önemle torbanın içinde karşımıza çıkan kompozisyonun birbirini ne kadar tamamladığı konusunda da önemli soru işaretlerimiz olduğunu açıkça söylemek istiyorum çünkü isim çok güzel, “Türkiye’deki yatırım ortamının iyileştirilmesi” ve yatırım ortamının şu anda her yönüyle problemler içerisinde olduğu, Türkiye’nin kendi özel şartları ve çevre şartlarıyla ve dünya şartlarıyla da değerlendirildiğinde bugünkü gelişmelerin bundan sonraki izleyeceği rotanın da ne olacağını iyi görüp bir strateji oluşturmak ve ona bağlı olarak da bu yatırım ortamında neleri hedefliyorsak onları sağlayacak bir kanun altyapısının oluşması gerekiyor. Ama o strateji yani birkaç yıllık bir süreci idare edecek, Türkiye’de yatırımı, yatırımcıyı ve yatırımcıyla beraber katma değeri artıracak, işsizlikle –niye yatırım istiyoruz- ilgili sorunu çözecek, toplumsal barışı çözecek, gelir dağılımındaki adaletsizliği çözecek, servet dağılımındaki adaletsizliği çözecek siyasi ve ekonomik dengeyi sağlayacak bir ortam planlaması beklenirken burada tam tersi yapılanlar kanayan yaraya bir tentürdiyot basma olabilirse basmak veyahut şimdi akciğerleri nefes aldirmek için özel aletler kullanıyorlar, hastanın öyle bir aleti burnunu dayayarak -neyle nefes alıracaksınız- biraz oksijen gelsin ama bu oksijen nereden olursa olursun gelsin mantığıyla bir döviz arama sürecinin getirdiği yaşamayla karşı karşıyayız. Oksijen de bu döviz yani şu anda yetmiyor, mevcuttaki kapasite yetmiyor, bunu artıracak olan nereden olursa olsun gelsin gözüyle bakılan bir hayat damarı yaratma belki de ve onun içinde de işte geçici 2’nci madde. Onu daha sonra biraz daha değerlendireceğim ama arkadaşlar zaten detaylı her başlığıyla altını çizerek belirttiler.

Şimdi, Sayın Bakanım, ben size bir soru sormak istiyorum: Bu ilk geçici bütçe görüşmelerinde de, daha sonra yıllık bütçe görüşmelerinde de size ben vergi harcamaları raporuyla ilgili bir şey sormuştum. Siz bana ilk dediniz ki: “Mayısta bu hazır olacak, mayıstan itibaren.” dediniz. Tarih mayıstı, tarihleri unutmam.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Eylülüdü.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ama bu konudaki sonuç nedir, nereye geliyoruz? Çünkü bugün için belli değerlendirmeleri yaparken bizim önümüzde olması gerektiğini düşündüğüm açıkçası önemli bir rapor olacaktır.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sözümlüz söz, eylüldeydi.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – İyi, eylüldeyse eylüle kadar takip edeceğiz Sayın Bakanım.

Diğer taraftan, yatırım ortamıyla ilgili bugün neden güvensizlik var, neden bu yatırım ortamını iyileştireceğiz diye bir kanun yapıyoruz? Demek ki yatırım ortamında bir sorun var. Hadi buna “iyileştirme” denmiş, “Hastalık var.” demeyelim de sorun var. Bu ortamdaki sorunun doğru ve hangi şartlarda neleri yarattığını da bir görmemiz lazım. Bırakın farklı farklı değerlendirmeleri, önce biz kendi Türk vatandaşımızın ne yaptığına baktığımızda Türkiye’de rakamlarla ölçtüğünüzde inanılmaz bir güvensizlik ve ona bağlı dolarizasyon gelişmesi var yani ortaya çıkan göstergeler vatandaşımızın bile bugün baktığınızda kendi hesap, mevduat hesaplarındaki dağılımla gördüğünüzde bir dolarizasyona doğru tercih gösterdiğini görüyoruz. Yatırımlarda, yine yatırımlara sabit sermaye yatırımları açısından baktığınızda, özel makine ve teçhizat alımları açısından baktığınızda Türkiye’de önemli bir gerilemenin ki bu teçhizatla ilgili olarak yüzde 5’lere yaklaşan bir gerilemenin söz konusu olduğunu görüyoruz.

Diğer taraftan, Merkez Bankası çeşitli faiz oranlarıyla ilgili uygulamalar ortaya koyuyor. “Faiz oranlarında indirim yapıyoruz.” derken fonlama faiz oranları düşüyor ama bununla beraber kredi faiz oranları azalmıyor, fonlama faiz oranları düştükçe dolarizasyonun altındaki ateş körüklenip Türkiye’de yine baktığınızda tablo göstergeler açısından olumsuzluk sinyali beraberinde getiriyor.

Ben yine size net gerçekleşen bir rakam üzerinden Türkiye’nin riskinin nasıl değerlendirildiğini, bir nakdi değer üzerinden nasıl değerlendirildiğini de paylaşmak istiyorum. Bu “yükselen piyasalar” dediğimiz veya gelişmekte olan ülkelerin ihraç ettikleri tahviller var ve bu tahvillerin, dışarı para birimleriyle ihraç edilmiş tahvillerin risk primleri var. Çok geriye gitmeyeceğim, mayıs ayı ve haziran ayı bazında bu risk primlerinin hangi noktada olduğunu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bakın, 16 Mayıs 2016’da 2026 vadeli Hazinesin dolar tahvilinin risk primi 2,99. Daha bir ay geçmeden bu risk primi 3,20’lere bir anda çıkıyor. Yine aynı şekilde 2022 vadeli Türk Hazinesinin dışarıda ihraç ettiği tahvil risk primi 3,08’den yirmi-yirmi beş gün içinde 3,20’ye çıkıyor. Bu karşılaştırmaya sadece “Aa, bak, Türkiye çıkıyor, diğerleri de böyle.” demeyin. Size Rusya’nın benzer tahvillerinin risk bölümüne oranını vereyim yani yaşanan gelişmeleriyle baktığınızda, 1,91’den 1,55’e düşmüş.

Yani Türkiye risk açısından bakıldığında, hukuk, demokrasi, onun getirdiği uygulamalarla beraber değerlendirdiğinizde -zaten daha önce arkadaşlarım bunu dile getirdikleri için tekrarlamadım ama- risk priminin bedeli veya fiyatı veyahut derecesi bizim kendi tahvillerimizin oluşturduğu piyasa sonuçlarıyla direkt olarak gözüyor. Ama yine ekonomik özgürlük endeksi açısından da bir rakam verirsek Türkiye bir yıl içinde 6 basamak geriye giderek bu endeks içinde 78 ülke içinde 70’inci sıraya düşüyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 28

Hukukun üstünlüğü... Bu çok önemli çünkü hukuk ve demokrasi yani buraya yatırım yapmaya gelen her bakış açısının temel dayanağında yer alan hukukun üstünlüğü endeksinde 59'uncu sıradan 80'inci sıraya geldik. Basın özgürlüğü endeksi keza 134'ten 142'ye, yolsuzluk algısı, bakın, bir ülkede yatırım için en önemli göstergelerden biri olan yolsuzluk algısında da Türkiye 175 ülkede 64'üncü sıradayken 168 ülkede 66'ncı sıraya düştü.

Şimdi, böyle bir sonuç varken, tabii yatırım ortamını iyileştireceğiz, bize... Ki dünyadaki nakit hareketi, küresel risk alma iştahının gerilediği bir dönemde biz bunu nasıl gerçekleştireceğiz? "Sağlıklı olsun." sorgulamasını yaparken karşımıza çıkan yasal düzenleme taslağının bunu tam karşıladığı noktasında bir eşleşme maalesef göremiyoruz.

Tabii, uluslararası açıdan baktığımızda, bir kayyum düzenlemesinin de Türkiye açısından çok önemli olduğunun altını çizmek lazım. Çünkü bugün getirdiğiniz paketin içinde de kayyum var. Yani anladığım kadarıyla... İflas erteleme aşamasında kayyum olmayacak mı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu, normal, bildiğimiz, genel hukuktaki kayyum. O konuda yeni bir düzenleme getirmiyoruz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bakınız, onlar da genel hükümlerde kayyum değil mi? Yani "kayyum sorumsuzluğu" dediğiniz noktada, burada, iflas ertelemeye görev alacak kayyum ile bu kayyum düzenlemesindeki hukuki sorumluluk açısından bir farklılaşma olacak mı? Aynı olacak. Yani fark olacak mı, onu sormak istiyorum. Olmayacak. Kayyum sonunda... Bu konuda, bilmiyorum yani...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kısa bir cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bizim burada iflas ertelemesiyle ilgili getirdiğimiz düzenlemelerdeki kayyum konusu, sizin söylediğiniz diğer düzenlemelerdeki kayyum düzenlemesinden çok farklı.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ben, kayyumun kendi hukuki kimliksel yapısı açısından...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama kayyumluk şu manada önemli değil mi...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani şu var: Hukuki olarak Ticaret Kanunu ve Ceza Kanunu açısından baktığınızda kayyum olarak, kayyuma hukuki sorumsuzluk getirildiğinde, burada iflas ertelemesindeki kayyuma bir yıllık... Aynı şey burada da geçerli olacaktır.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, burada hukuki korumayla ilgili, buradaki iflas ertelemeye bağlı görev yapan kayyuma dönük bir koruma düzenlemesi bizim düzenlememiz içerisinde yok.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ama Adalet Bakanlığının yaptığı pakette var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, o başka bir düzenleme. O, Türk Ceza Kanunu'ndan kaynaklanan...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tamam da kayyumla ilgili düzenleme. Siz, kayyum müessesesini burada kullanacaksanız...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kayyumun yatırımlar üzerindeki negatif etkisini anlatıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır hayır, şunu söyleyeceğim...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bu kanunda da var. Burada siz kayyum kullanacak mısınız Sayın Bakan?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Şu andaki mevcut düzenlemede de... Yani bugün iç hukuk sisteminde bu kanunlarda değişiklik yapmasak da kayyum yine de var. Neden? Alacaklıların alacaklarını donduruyoruz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ben, kayyum müessesesiyle ilgili yapılan düzenlemenin, sizin yapmış olduğunuz, şu günkü paket içerisindeki düzenlemeye etkisi açısından söylüyorum. Yani şu gün aşağıda görüşülen, Adalet Bakanlığıyla ilgili kanundaki yapılan düzenlemenin sizin... Ben kayyum müessesesiyle yıllardır çalışmış olan bir kişiyim ve onun etkilerinin ne olacağını sorgulamak amacıyla bu konuyu gündeme getirdim. Lütfen arkadaşlar bu konuyu araştırırlarsa aynı etkiliminin de var olacağını göreceklersiniz diye düşünüyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Koordineli mi hazırlandı acaba? Bihlun Hanım doğru söylüyor. Aşağıda şu anda görüşüğümüz, Komisyondan geçmiş tasarıyla bu koordineli mi hazırlandı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır hayır, şöyle: Bizim düzenlememiz sadece ve sadece iflas ertelemeye bağlı olarak ortaya çıkan sorunları çözme amacını taşıyor. Onun için, zaten maddeler gelince detaylarını göreceğiz. Onun için, burada kayyuma ilişkin herhangi bir özel düzenleme yok ama ben şöyle mi anlayayım: Oradaki o düzenleme burayı da mı etkiliyor?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Siz yapmıyorsunuz; o düzenleme, kayyum düzenlemesi buradaki...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, bir koordinasyon veya bir birlikte... Yok öyle bir şey.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bunu etkiliyor, onu vurguluyorum. Yani koordinasyonunuz yok ama etkiliyor yani buradaki düzenlemeyi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onu araştıralım ama bizim böyle bir, "Orada o düzenlemeyi yapalım, burada da bu düzenlemeyi yapalım. Dolayısıyla, burada böyle bir amaç güdelim..." Böyle bir şey yok.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani o şekilde bir incelenirse madde geldiği zaman daha detaylı üzerinde görülebilir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir bakalım ona, tamam.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Orada sorumsuzluk getiriliyor, kayyuma sorumsuzluk getiriliyor. Şimdi, iflas erteleme dolayısıyla bir kayyum atanacak, mahkeme atadı birisini kayyum olarak...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 29

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, kayda girsin mikrofonu açayım da.

Sayın Bakanım, tam tutanak kararımız var, stenograf arkadaşlar yetişemiyorlar. Yani söz almak istediğinizde bildirirseniz ben mikrofonu açayım çünkü perişan oldular burada. Ramazan, yani hak verin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Adalet Bakanlığı tarafından getirilen ve Adalet Komisyonundan geçip Genel Kurulda dün akşam görüşülmeye başlanan tasarıda kayyumla ilgili olarak bir sorumsuzluk getiriliyor, basına da yansıdı ve buna özellikle iş çevreleri karşı da çıktılar. Hem kayyumlara çok önemli bir meblağ maaş ödeniyor hem de sorumsuzlukları söz konusu olacak. Şimdi, iflas ertelemeyle ilgili olarak da aynı sorumsuzluk söz konusu olacak dolayısıyla, bir ayrım yok.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – O kanunun içeriğinde olduğu için o olacak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kayyum müessesesi aynı, bir farklılık söz konusu olmayacak; yine olacak, yine sorumsuz olacaklar ve sorumsuz bir kayyum, düşünebiliyor musunuz, iflas ertelemeyle ilgili şirketin başında olacak, onu yönetecek. İflas ertelemeye sorun nerede? Sorun, iyi niyetli olmayan tacirde. E, dolayısıyla, iyi niyetli olmayan tacir ve sorumsuz bir kayyum bir araya geldiğinde çok daha büyük bir sorun ortaya çıkabilir diye düşünüyoruz. Bihlun Hanım'ın söylemek istediği de sanırım bu, ben de böyle düşünüyorum hakikaten.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Adalet Bakanlığında bir açıklama alabilir miyiz?

BAŞKAN – Evet, alalım.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NİYZA ACAR – Sayın Başkanım, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hâlen Genel Kurulda görüşülen tasarıdaki kayyum CMK'nın 133'üncü maddesindeki kayyumdur ve sulh ceza hâkimlikleri tarafından atanan kayyumdur orası. Orada bir sorumsuzluk getirildiği doğrudur. Öncelikle devletin sorumluluğu -birlikçiler gibi, hâkimler gibi- önce devlete gidilecek, devlet rücu edecek kusuru oranında fakat iflas ertelemeyle ilgili kayyumda, lütfederseniz, çerçeve 2'nci maddede şöyle bir ifade var: “Kayyumun sorumlulukları hakkında İcra İflas Kanunu'nun 227'nci maddenin (4)'üncü ve (5)'inci fıkrası hükümleri uygulanır.” diyor, bizim bu iflas erteleme kayyumu için söylüyorum bunu. 227'deki ifade de şu; orada iflas idaresini teşkil eden kayyumlar var, onlar için diyor ki: “Kusurlarından ileri gelen zarardan sorumludurlar. TCK uygulamasında memur sayılırlar.” Yani atfımız buraya. Dolayısıyla, şöyle özetleyebiliriz: İflas ertelemeye atanan kayyumlar kusurlarından şahsen sorumlu olacaklar ve TCK uygulamasında kamu görevlisi statüsünde olacaklardır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Soru cevaplanmış oldu.

Buyurun Sayın Tamaylıgil.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, yine madde 20'de baktığımızda -yine geneli üzerinde belli maddelere yoğunlaşacağız da- burada görülen; daha önce, vergi kaçakçılığı suçu işleyen, fiilin işlendiği tarihten başlayarak sanırım altı yıl süreyle teşvik ve desteklerden yararlanamıyordu ama bu düzenlemeyle, bu “Güvenli yatırım ortamı oluşturacağız.” düzenlemesiyle, daha önceki o altı yıllık teşvik ve desteklerden yararlanmama şartı ortadan kaldırılıyor. Şimdi, eğer biz vergi kaçırma demeyeyim de vergiden kaçınma eğilimini ortadan kaldırmayı düşünüyorsak böyle bir düzenlemenin hangi noktada buna hizmet ettiğini de açıkçası anlayabilmiş değilim.

Diğer taraftan, baktığımızda, tabii, bu yasanın ayrı ayrı maddelerinde çekle ilgili veya çekle ilgili yapılan düzenlemelerin yıllar içinde gösterdiği değişkenlikle ilgili baktığınızda, çekin ifade ettiği anlam ile kullanıldığı, Türkiye gerçekleri içerisindeki yapısına baktığınızda yine sorgularla karşı karşıyayız. Yani bir ödeme aracı mıdır, bir teminat mıdır, bir güvenlik, bir referans mıdır; çekin önce ne anlama geldiğini çok iyi anlatmak, onun nasıl kullanılabileceğinin sınırlarını çizmek ve ticari olarak hangi noktalarda, hangi sınırdan olduğunu belirlemek gerekir ve ona göre düzenleme yapmak gerekir diye düşünüyorum.

Şimdi, geçici 2'nci maddeye geldiğimizde de -hadi uzatmayalım, maddelerde zamanı daha çok kullanırız- böyle bir maddenin oluşumuna ihtiyaç duymak için... Yani “Neden bu ihtiyacı duyduk?” diye bir sorgulama yapmak lazım. Yani biz demek ki dışarıda bir para var, Türkiye de şu anda -dediğim gibi- bir nefes alma, bir can simidi oluşturma ihtiyacını yaşıyor ki böyle, her türlü suçtan, her türlü sorgulamadan muaf tutularak, hadi gel, kim olursan gel... Tabii, Mevlâna “Gel.” demiş ama o “Gel.” sorgusunu buraya nasıl geliştireceğiz, ona da bir bakmamız lazım. Bu noktaya geldik ve bunu sorguluyorsak, şimdi, “Neden, nereye gitti bu para?” diye düşünmek lazım. Buradan giden para mı geri gelecek? “Başka taraflarda kendime korunaklı alan bulamıyorum.” diye düşünen mi bize gelecek veya “Aman, Türkiye bize çok güzel getiri sağlayacak; imkânlar, fırsatlar çok güzel.” deyip mi bize gelecek? Yani “Hangi noktada gelecek?” sorgulamasıyla ve oradan sonra da düşündüğünüzde, acaba kanun dışı, kaçak... Çünkü kara para olayı ayrı, kayıt dışı para olayı ayrı; bunları da görerek ama hukuken baktığınızda cezai süreçlerden kaçmak üzere bir yerlerde kendine adres bulmuş, ondan sonra da “nickname” gibi... Bu, şimdi sosyal medya çok popüler oldu. Artık mükellef veya kayıt oluşturmada bile kişi kendisi değil, bir başka canlı “nickname” kullanarak, “Hadi benim adıma da sahibi sen ol; gel, burada, Türkiye’de kaydını yaptır.” diye bir süreç işlenmesini sağlıyor.

Bir kere, burada size yine bir soru soracağım, bu maddede bir (b) fıkrası var. “Alacaklar ve bedeliyle taşınmazlar, 31/12/2016 tarihine kadar, Türk lirası cinsinden vergi dairelerine beyan edilir.” Şimdi, A kişinin bir yurt dışı taşınmaz malı var ve bu taşınmaz malının oradaki rayiç değeri x lira. Bunu getirip varlıkları üzerinde gösterme imkânı mı vereceksiniz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Paraya çevirip Türkiye’ye getirecek.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 30

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hayır, “Sat, parayı Türkiye’ye mi getir.” diyorsunuz, yoksa aynı olarak varlıklarına rayıç...

BAŞKAN – “Sat, getir.” diyoruz efendim, bir yıl içerisinde, bir yılda.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Niye satın? Bu, şimdi, bir yılan hikâyesidir, hep dolaşır. İşte, Türkiye’den parasını yurt dışına götürmüş olanlar, orada bankada parası var, parasını teminat gösterip kredi alıyor, buradaki şirketinde kredi olarak gösteriyor, burada vergi ödemiyor, vergiden kaçınıyor gibi bir şeyle giden bir süreçtir. Ama bunun da ortamını yine siz de yaratınız.

BAŞKAN – Bunu düzelttiler şimdi.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – 2009 yılında 32 sayılı Kararname’yle bizde ihracatçının ihracat bedellerini Türkiye’ye getirme şartı vardı belli bir sürede, geri getirilebiliyor mu? Yok. Yani paralar gitti, o zaman dünyada da çoktu, isteyen istediği yerde istediği gibi oldu, siz şimdi “Sıkıştık, geri getirin, ne olursa olsun.” diyorsunuz. Yani bu tür uygulamalarla sorgulanması ve isimlendirilmesi... Siz şimdi rahatsız oluyorsunuz, “Ya, bu para kara para olacak.” Türkiye’yi riske atıyorsunuz, olabilecek. Çünkü Türkiye’yi riske atacak sorgulamalar içinde var. Bugün baktığınızda bizim bankacılık sistemimizde bankacılık yapan bazı firmalar, bankalar sorgu altında; bunu biliyorsunuz. Bu, basına yansımıyor ama bununla ilgili şu anda soruşturma ve kovuşturma süreçleri devam ediyor, risk altında. O yüzden, yapılan her türlü yasal düzenlemenin bu riskleri dikkate alacak ve o riskleri oluşturmayacak şekilde, hele hele bu dünya düzeninde oluşturmayacak şekilde olması gerekiyor.

Ben o kadar çok “Panama” duydum ki bir daha Panama’yı şimdi tekrarlamak istemiyorum da o belgeler niye çıktı; kim, neden yayınladı; kim vergi geliri düştü diye korktu veya “Güvenlik etkenleri beni rahatsız ediyor.” diye ortaya koyduysa bu sefer bu tür para akımlarında yeni adreslere giderken de onun sorgulaması ve onunla ilgili farklı gündemler oluşabilir; onu da dikkate almak şarttır diye düşünüyorum.

Basını da çok merak ediyorum. İzlanda’da Başbakan istifa etti bu belgelerden dolayı. Türkiye’de hiç kimse, sanki hiçbir şey olmamış gibi, yüzlerce hesap, binlerce adres varken kimse hiç dikkate almadı. Ne kadar doğru iş yapmışlar. Aslında siz Panama veya o tür yerlerde vergi mükellefi olmadan iş yapanlara, burada gidip vergi ödeniyor diye ödül vereceğinize onlara ödül verin bari. Yani demek ki çok makbul oluyor orada iş yapmak.

Ben teşekkür ediyorum, maddeler üzerinde tekrar görüşlerimizi beyan edeceğiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlarım, saygıdeğer bürokratlar, değerli basın mensubu arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz tasarının adı, Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı. Tabii ki yatırım ortamının iyileşmesi tüm ülkemizin, tüm vatandaşlarımızın faydasına. Geçtiğimiz günlerde Genel Kurulda da Sayın Başbakanın o günlerde “Yatırım paketini getireceğiz.” diye, “Yatırımcının altına turkuaz halı sereceğiz.” diye açıkladığı, bu paketin gelişine ilişkin açıklaması sonrasında yaptığım konuşmada olduğu gibi, hepimiz ülkemizin refahının artmasını, bu refahın hakça bölüşülmesini arzuluyoruz. Ama yeni yatırımlar, yeni iş sahaları demek; daha çok istihdam, daha çok kalkınma demek. Bu salonda olsun olmasın tüm yurttaşların buna itirazı olamaz. Elbette teşvik paketi açmak, yatırımcının işini kolaylaştırmak, onun önüne turkuaz halı sermek iyi. Ancak, iş turkuaz halı sermekle bitmiyor, yatırımcının önüne, o halının altına sağlam bir demokrasi ve hukuk devleti zemini hazırlamadığımız sürece bu geçireceğimiz düzenlemelerin, önerilerin kalıcı bir etkisi olmayacaktır. Nitekim, bugüne kadar buna benzer birçok teşvik edici, yatırımı kolaylaştırıcı paketler gerek Komisyonumuzdan gerek yüce Meclisimizden geçti ama işte, bir kez daha böyle bir ihtiyaçla karşı karşıyayız.

Benim vurgulamak istediğim konu, ülkemizde biz gazetecilerimizi, düşünen insanlarımızı, aydınlarımızı, akademisyenlerimizi düşündükleri için cezaevine koyduğumuz sürece, ülkemizde iç ve dış barışı sağlayamadığımız sürece, dışarıya hem kendi yurttaşlarıyla hem dünyayla barışık bir ülke algısı yaratmadığımız sürece, dışarıdaki yatırımcıya, sadece dışarıdaki değil, kendi içimizdeki girişimciye de “Evet, ben girişim yapmak istiyorum, paramı koymak istiyorum.” dedirtme şansımız bulunmamaktadır. Sadece şu anda Genel Kurulda, biz burada Komisyondayken aynı zamanda Genel Kurulda tartışılmakta olan Yargıtaya ve Danıştaya ilişkin düzenlemeler sonrasında yargının alacağı tablo, zaten tarafsızlığı, bağımsızlığı tartışmalı durumdaki yargının daha da bağımlı hâle geleceği tablo da hem içeride hem dışarıda girişimcileri yeni yatırımlar yapmaktan, yeni girişimler koymaktan, fabrika açmaktan, istihdam yaratacak adımlar atmaktan alıkoyacaktır.

Ben dış politikanın da içeride olsun dışarıda olsun, girişimcilere güven veren, önemli bir faktör olduğunu düşünüyorum. Dış politikada Hükümetimizin atmakta olduğu tutarsız adımların da yine yatırımcıyı, girişimciyi ürküttüğü kanaatindeyim. Bu sadece benim kanaatim değil, istatistiklere de yansıyan bir husus. Bakınız, son dönemde bölgemizde neredeyse konuşacak tek bir ülke yok. Kalıcı ortaklarımızdan örneğin Avrupa’da en fazla ticaret yaptığımız ülkelerin başında gelen Almanya’yla ilişkilerimizde kullanılan dil, ülkemize daha fazla yatırım gelmesini teşvik edecek bir dil değil. Tabii ki Alman Parlamentosunda hepimizin ya da çoğumuzun kabul etmediği, benimsemediği bir karar alınmasından fevkalade üzgünüz, rahatsızız. Ama bunu eleştirirken kullanılan dilin -oradaki parlamenterlere olsun Alman Hükümetine olsun- en büyük ticaret ortağımız Almanya’dan daha fazla yatırım gelmesini sağlayacağı konusunda kuşkuvarım var.

Benzer şekilde, ülkemizin hem içeride, az önce ifade ettiğim demokrasi ve hukuk devleti konusunda geldiği nokta hem de dışarıyla bu kadar kavgalı hâli, bakın, bizim en önemli destekçimiz olan İngiltere’de dahi Türkiye’nin geçtiğimiz günlerdeki Avrupa

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 31

Birliği referandumunda malzeme olmasına neden oldu. Eminim İngiliz siyasetçilerin, "3000 yılına kadar üye olamazlar. Asla onların üyeliğine vize vermeyiz, veto edeceğimizi garanti ederiz." gibi açıklamalarına sizler de bizler kadar üzülmüşsünüzdür; hepimiz üzüldük. Tabii ki İngiliz siyasetine ülkemizin malzeme olmasından fevkalade rahatsızsınız ama kendi ülkemizden dış dünyaya verilen algı da aynı şekilde hepimizi rahatsız etmelidir diye düşünüyorum.

Tabii ki bu tasarinın maddeleri üzerinde yine burada birlikte tartışacağız ama birkaç hususu ben de dikkatlerinize getirmek isterim çok da tekrara kaçmadan.

Öncelikle, geçici 2'nci madde konusunda sadece burada söz alan arkadaşlarım değil ama eğer bakarsanız, bu konudaki uzmanların da ortak görüşü basında olsun, finans, maliye alanıyla ilgili akademisyenler olsun, hepsi bu tasarı Komisyonumuza geldikten sonra tabii ki bilgilendiler basında çıkan haberler sonrasında ama şu ana kadar yapılan yorumlarda, istisnasız olarak üzerinde mutabakata varılan tek konu, vergisiz bir barışın kara paranın yolunu açacağı, ülkemizi kara para cenneti yapacağı ve bunun sonrasında da ülkemize, zaten üyesi olduğu OECD'de takipte olan ülkemize yönelik kara para takibatının daha da artacağı yolunda. O yüzden, umut ediyorum ki, Komisyondaki ve daha sonra Genel Kuruldaki tartışmalar sırasında bu yanıştan birlikte ortak akılla dönebilelim, bunu kabul edilebilir bir noktaya hep birlikte getirelim.

Yine ben de değerli arkadaşlarımın vurguladığı, hem geçici 2'nci maddenin hem de az önce Bihlun Hanım'ın da söylediği 20'nci maddenin bir af niteliğinde olduğunu bir kere daha vurgulamak istiyorum. 20'nci maddeye ilişkin... Yani, biliyorsunuz, vergi kaçakçılığı suçu işleyenler, fiilin işlendiği tarihten başlayarak altı yıl süreyle teşvik ve desteklerden yararlanılamıyordu ama şimdi, önümüzdeki günlerde burada görüşeceğimiz bu tasarıyla bu düzenleme kaldırılacak ve buna gerekçe olarak da güvenli bir yatırım oluşturma gösterilecek. Vergi kaçırmayı teşvik edebilecek bir düzenleme olarak görüyoruz biz bu maddeyi.

Benzer şekilde -daha önce gündeme gelmedi, belki bunu vurgulamakta fayda var, hepimiz kendi bulunduğumuz, seçtiğimiz illerde yerel yönetimlerin, belediyelerin nasıl çalıştığını biliyoruz- ben, özellikle 39, 40, 41 ve 42'nci maddeler, Emlak Vergisi Kanunu, Belediye Gelirleri Kanunu'na ilişkin yatırım teşvik belgesi kapsamında inşa edilen binaya emlak vergisi, bina inşaatına harç muafiyetine ilişkin düzenlemelerin belediyelerin gelirlerinde önemli bir azalmaya yol açabileceği kaygısını sizlerle paylaşmak isterim. Bu azalmanın bütçeden karşılanıp karşılanmayacağı konusunu da yeri geldiğinde birlikte tartışmamız gerektiği düşüncesindeyim.

Benzer şekilde, yine, Çek Kanunu'na ilişkin düzenlemeler... Tabii ki piyasadan bu yönde çok rahatsızlık geliyor, özellikle de 2012 yılında karşılıksız çeke hapis cezasının kaldırılmasının bunda etkisi olabilir. Ancak, tabii, ülkemizdeki ekonomik gelişmelerin de payını unutmamak gerekiyor. Karşılıksız çeke hapis cezası vermek yerine bankaların çek karnesi vermesini zorlaştırmanın ve çeki bir kredi aracı olmaktan çıkarmanın da yollarını birlikte düşünmemizin faydalı olacağına inanıyorum. Ödeme aracı olması gereken çeklerin vadeli olarak kesilerek bir kredilendirme aracına dönüşmesinin de yaşadığımız sıkıntıda önemli payı olduğu kanaatindeyiz.

Hem geçici 2'nci maddenin hem 20'nci maddenin bir af niteliğinde olduğuna ve Genel Kurul çalışmaları sırasında beşte 3'lük bir çoğunluk ihtiyacı duyduğuna ilişkin görüşümüzü de bir kez daha hatırlatmak isterim.

Başta söylediğim hususa dönersek, sadece bu tür önlemlerle ülkemizin yatırım ortamını iyileştirmemiz mümkün değildir. Bunları yaparken, ama bunlardan öncelikle demokrasimizi, yargımızı Batı standartlarına taşıyacak önlemleri de yine el birliğiyle almamızda fayda vardır. Hukuk devleti ilkesi bizim için en önemli, aydınlatıcı ilke olmalıdır diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, bu tasarıya tek tek maddeler hâlinde bakıldığı zaman çok karşı çıkacağım madde yok birkaç tanesi dışında ama siz de şunu söyleyin: Bu, yeni bir Hükûmetin, yüzde 50 oy almış bir Hükûmetin, kendisini yenilemiş bir Hükûmetin yatırım ortamını iyileştirmek için getirmesi gereken bir paket midir? Bununla mı olacak bu iş? Yani "Yatırım ortamını iyileştiriyoruz." diyorsunuz, böyle takdim ediyorsunuz, biraz önce arkadaşlarım da işaret ettiler, bir anlamda reform gibi takdim ediyorsunuz; ondan sonra da "Bu, o değil, başka bir paket daha var..." Ama bu, yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik, doğrudan doğruya o amaçla getirilmiş. Ha "O amaçla değil." diyorsanız, o zaman neden onu getirmiyorsunuz? Neden yapısal reformlarla ilgili bir düzenleme yapmıyorsunuz? Yani bunu gerçekten anlamakta zorluk çekiyorum. Türkiye'nin böyle bir ortamında, bu kadar sıkıntılı bir döneminde bunun gelmesini, bizim bununla uğraşmamızı, aşağıdaki birbiriyle koordine edilmeyen kayyum maddelerini -benzeri maddeler var hakikaten- anlamakta zorluk çekiyorum. Açıklama yaparsanız memnun olurum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kısaca, kısaca...

Şimdi, bugünkü eleştirilerin içinde de yer aldı, biz "Bu paket Hükûmetin dört yıl boyunca yatırım ortamını iyileştirmek için yapıp yapabileceği tek, yegâne pakettir." iddiasıyla gelmedik. Biz dedik ki... Farklı farklı dokümanlarda, farklı farklı programlarda olanlardan Maliye Bakanlığını ilgilendirenlerle ilgili kendi çalışmamızı yaptık. Bu çalışmamızın aslında ana başlığı yatırım ortamının iyileştirilmesidir. Bu düzenlemeyi getirdik. Yoksa, gerek 64'üncü Hükûmet döneminde gerekse 65'inci Hükûmet döneminde yatırım ortamının iyileştirilmesi yönünde başka çalışmalarımız da var. Bugün 15.15'te Plan ve Bütçe Komisyonunda biz bu tasarıyı görüşmeye başladık, on beş dakika sonra, 15.30'da da Çalışma Komisyonunda Uluslararası İşgücü Kanunu görüşülmeye başlandı. Bir sonraki hafta İçişleri Bakanlığının yine yatırım ortamının iyileştirilmesiyle ilgili bir tasarısı geliyor. Şu anda, Patent Kanunu Genel Kurula geldi. Şu anda, Bilirkişilik Kanunu Medise geldi. Dolayısıyla, şöyle söyleyeyim: Yani haksızlık etmeyelim; yatırım ortamının iyileştirilmesi,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 32

demokrasinin kökleştirilmesi, hukuk devletin inşası konusunda Hükümet programımızda yer alan birçok eylemlerimiz var, bunları teker teker getirmeye devam edeceğiz ama Maliye Bakanlığı olarak özellikle yatırım ortamının iyileştirilmesiyle ilgili hazırlıklı olduğumuz bir alan olduğu için süratle bütün çalışmalarımızı derledik, toparladık, bu paketi ürettik. Yoksa, tabii ki haklısınız, bu paket 65'inci Hükümetin yatırım ortamını iyileştirmek için ortaya çıkaracağı nihai bir ürün olamaz, başka çalışmalar da yapacağız.

Onun için, bugün burada getirilenler, hukuk devleti, demokrasi... Böyle bir iddiası yok ki bu paketin, bu paketin böyle bir amacı yok. O konular diğer paketlerin içerisinde değerlendirilecek ama mevcut paket içerisinde getirdiğimiz konular itibarıyla eksik kaldığını düşündüğünüz konular varsa, söylerseniz çok memnun oluruz. Damga vergisi, gelir vergisi, kurumlar vergisi, harçlar, BSMV; yatırım ortamının iyileştirilmesi anlamında, getirilen pakette olmayan ve "Şunları da koyarsanız iyi olur." dediğiniz her türlü öneriye de açığız, yeter ki yatırım ortamı daha da gelişsin. Bu, yatırım ortamının kötü olduğu anlamına gelmiyor. Her zaman için, hayat dinamiktir, yeni ihtiyaçlar ortaya çıkar.

Onun için, sözü fazla uzatmadan, asla ve kata bu çalışmayı 65'inci Hükümetin bir nihai çalışması ve tek çalışması olarak görmediğimi belirtmek isterim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Ama şu var: Yeni bir Hükümetin, yüzde 50 oy almış bir Hükümetin ilk getirmesi gereken çalışma da bu değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – En hazırlıklı bakanlık Maliye Bakanlığı ne yapayım yani? Hazırladık, getirdik.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan, bakın, eylem planında bahsettiniz, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu güncellenecek, ilk şey de bu, bir yıl içerisinde; Kamu İhale Kanunu güncellenecek. Kamu İhale Kanunu o kadar acil ki. Artık Kamu İhale Kanunu kapsamındaki alımlar ne kadar biliyor musunuz? Yüzde 2'si kamu alımlarının Kamu İhale Kanunu kapsamına girmiş, diğer yüzde 98 kapsam dışı. Böyle bir şey olur mu?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Vekilim, haksızlık etmeyin. Bu doğru bir bilgi değil.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Doğru bilgi, gerçekten bu hâle gelmiş vaziyette.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, Kamu İhale Kurumundan yarın arkadaşları buraya çağıralım. Şu bilgiyi tekraren söyleyeyim: Şu anda Kamu İhale Kanunu kapsamında olan işlerden sadece yüzde 2'sinin kapsamda olduğu, yüzde 98'inin kapsam dışında ihale edildiği bilgisi...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Türkiye'deki alımların yüzde 98'i Kamu İhale Kanunu'nun dışında yapılıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, bu veriyi nereden ürettiniz?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Özel sektörü de katıyorsa doğrudur.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani kamu sektöründe Kamu İhale Kanunu'nun kapsamı belli.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Vedat Bey, farkında değilsiniz, neler oluyor Türkiye'de, neler?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yarın Kamu İhale Kurumundan yetkili arkadaşları buraya getireceğiz. İnşallah bir... Ama bu doğru bir veri değil.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İşte, bunları konuşmamız gerekiyor. Zaten konuşulması gereken konular bu yani işin hukuku sadece Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanmayacak ki.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kamu İhale Kanunu'yla da ilgili çalışmaları bir noktaya getirdik, onu da şimdi bakanlıklarla istişare ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, "Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu güncellenecek, tamam." diyorsunuz. "Kamu İhale Kanunu güncelleniyor, tamam." diyorsunuz. İnşallah.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hazır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kamu ve özel iş birliğine yönelik temel kanun hazırlanacak.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kalkınma Bakanlığı yapacak onu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama bunlar, şu 77 madde, hepsi Maliye Bakanlığıyla ilgili değil ki?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Vekilim, yani şunu mu istiyorsunuz: Diğer bütün paketleri getirinceye kadar bu paketi getirmese miydik? İyi bir şey yaptık, getirdik.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, tabii ki getireceksiniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bakın, şunu söyleyeyim... Bu konu bile ne kadar önemli. Bu çalışmanın tamamı...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, siz...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir cümle...

BAŞKAN – ...eleştiri, görüşlere cevap vermek için mi söz aldınız?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Peki.

BAŞKAN – Yani şeye geldik çünkü.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, kendileri istedi, cevap vermeme istedi.

BAŞKAN – Yani son konuşmacı zaten Bülent Bey yani geneli üzerindeki görüşmeleri tamamlamış oluyoruz. Bir tek Sayın Taşçı'nın bir söz talebi var. Bülent Bey'den sonra kısaca ona söz vereceğim.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İktidardaki arkadaşlarımız da konuşurlarsa memnun oluruz ya.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 33

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – İftardan sonra...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İftardan sonra mı konuşacaklar?

BAŞKAN – Onlar iftardan sonra.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Biz de aynı şartlarda konuşuyoruz herhâlde.

BAŞKAN – O zaman Sayın Taşcı, siz buyurun, Sayın Kuşoğlu önceliği size verdi.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, vermedim, vermedim.

Vedat Bey konuşacaksa Vedat Bey'e söz vereyim yani.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Tasarı zaten konuşuyor burada, fazla konuşmaya gerek yok. Burada tartışılacak ne var, bilmiyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Geçen dönem tekniktiniz, bu dönem, bu sene siyasi olmuştunuz, vallahi. Geçen dönem Vedat Bey, çok teknik konuşurdu, siyasete girmezdi, bu dönem siyaset konuşuyor doğrudan.

Sayın Bakanım, muhakkak ki getirdiğiniz maddeler iyi maddeler. Ben de baştan onu ifade ettim, dedim ki: Ben tek tek bu maddelerden herhâlde bir ikisine karşı çıkarım, fazla karşı çıkmam. Onu zaten ifade ettim ama yeni bir Hükûmetin, yüzde 50 oy almış Hükûmetin, ekonomik ortam da buysa getirmesi gereken, yapması gereken ilk iş bu değil. Onu söylemek istiyorum. Çok daha iyisi olabilirdi. Tabii ki işte Kalkınma Bakanlığının yapması gerekenler var, siz Maliye Bakanlığı olarak “staff” ınızla beraber bu hazırlığı yapmışsınız, gayet güzel, tebrik ederim, memnun oluyoruz ama bir Hükûmet olarak -Bakanlığınızı eleştirmiyorum- yapılması gereken öncelikli iş bu değil. Çok iş var, çok önemli konular var. Demin Garo Bey’le tartışmanız sırasında söylediniz doğrudan yatırımlarla ilgili. Doğrudan yatırım ama bu dönemki kadar da çıkış yok. Mesela bu dönem 5 milyar dolara yakın da çıkış var, aynı dönemde, 4,9 diye hatırlıyorum, yanlış olmasın. Rakamlardan da şüphe ediyoruz artık, TÜİK’in verileri... Demin aşağıda da konuşmam vardı, ona gittim. Bu dönemde turizmle ilgili olarak turizm sektöründe bir küçülme var ama turizm istihdamında artış var. Nasıl olabiliyor böyle bir şey? Aynı dönemde turizm sektörü küçülüyor ama turizm sektöründeki istihdam artıyor. Vedat Bey bile bunu izah edemez vallahi. Yani onun için TÜİK’in verilerine de güvenilmesi zor veri olarak bakıyorum. Merkez Bankasından da daha fazla bağımsızlığa ihtiyacı var TÜİK’in, gerçekten öyle.

Daha önce size sordum, birkaç kere vergi affıyla ilgili olarak, Hükûmet yeni kurulduğu zaman “Vergi affı düşünülüyor mu?” diye, “Yok.” dediniz. Bir sorum üzerine de 2015 sonu itibarıyla 84 milyarın üzerinde bir alacağınız olduğunu söylediniz. Maliye Bakanlığının alacağı 2015 sonu itibarıyla 84 milyarın üzerindeydi, şimdi herhâlde 100 milyarı bulmuştur. Şimdi, sadece kurumlar vergisinin 36 milyar olarak öngörüldüğü -ben kurumlar vergisini çok önemsiyorum, sizin için de çok önemli- 36 milyar olduğu 2016’da 100 milyara yakın bir alacak varken neden bir vergi affı gündeme getirmiyorsunuz da sadece Panama Port’ta, yurt dışına parasını kaçırmış, kara para olarak hem de, ne şekilde geleceği belli olmayan, kara para olduğu büyük bir ihtimal olan paralarla ilgili sadece af getiriyorsunuz. Şimdi, bu soruda haklı değil miyim Sayın Bakan, olur mu böyle bir şey?

BAŞKAN – Sistem içerisindeki paraların getirilmesine imkân veren bir düzenleme o.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, 100 milyara yakın alacağı var Maliye Bakanlığının. Bunlarla ilgili hiçbir şekilde af düşünmüyor. O 100 milyar da çok önemli bir şey.

BAŞKAN – Yapılandırma diyorsunuz değil mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Yapılandırma” diyelim. Siz diplomatik konuşuyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Biz bu yasayı kamu finansmanı için bir kaynak olarak görmüyoruz. Yani kamu finansmanı için bir kaynak arayışı olarak görseydik eğer, bu yasayı o zaman getirenlere, önceki düzenlemelerde olduğu gibi “Belirli bir oranda vergi verin.” derdik. Biz istiyoruz ki bu yurt dışındaki Türk vatandaşları bankalardaki, uluslararası akredite olmuş bankalardaki varlıklarını Türkiye’ye getirsinler; ekonomiye, yatırıma, üretime dâhil etsinler. Bu mümkün. Yani sizin söylediğiniz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu vergisiz olarak girdiği için bu bir aftır. Siz de biliyorsunuz, ben de biliyorum. Bu aftır.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, af yok. Hayır, af kesinlikle yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siz böyle bir af getiriyorsunuz, ben de diyorum ki: Yok. Neden vatandaş için getirmiyorsunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, sizin söylediğiniz noktadan başlayalım. Kamu finansmanı için acil bir kaynak arayışı olarak görmediğimiz için böyle bir düzenlemeyi bu anlamda yapmadığımızı rahatlıkla söyleyebilirim. Öbür türlü vergi koyardık ona.

BAŞKAN – Sayın Bakan, zaten aslında bir başka düzenleme yaparak bunlar sermayeye ilave edildiğinde belli bir oranda vergide düşerken yani gider yazma imkânını getirmiştik zaten değil mi? Bunda da tabii bunu ne yapıyoruz? Daha da desteklemiş oluyoruz ve...

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Sermaye ilave etme zorunluluğu da yok.

BAŞKAN – Tabii. Burada şimdi o da yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sermayeyi ilave ederse izafi gider indiriminden yararlanabilecek.

BAŞKAN – Tabii, onu da söylüyoruz. İlave...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sermaye ilave etme zorunluluğu da yok. Yani geçmiş dönemlerde ufak da olsa bir vergi alıyordunuz, yüzde 3'lük vesaire. Sermayeye ilave şartı getiriyordunuz, diyordunuz ki: “Sermayeye ilavesi şarttır ve kısa zaman

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 34

içerisinde de işletmeden çekilmeyecektir.” diye şart getiriyordunuz. Bu sefer o şart da yok. Sermayeye ilave şartı yok, işletmeden geri çekilme şartı yok belli bir süre içerisinde ve vergi şartı yok. “Doğrudan getir.” diyorsunuz.

Şimdi yurt dışında, bu Panama Port’ ta ismi olan şirket sayısı 101, kişi sayısı da Türkiye’den 500’e yakın. Yani bir 500-600 kişi için bir af getiriyorsunuz özel olarak ama vatandaşın, esnafın vesaire 100 milyar liraya yakın borcu var, bunun için hiçbir düzenleme yapmıyorsunuz. Bu adil midir?

BAŞKAN – Bir yapılandırma talebi var Bülent Bey’in Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, bu konuya cevaplar bulunduğunda uygun görürseniz cevap vereyim olur mu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani rakamı da alabilirsem, şu anda gerçekten Maliye Bakanlığının alacağı nedir, onu da öğrenirsem memnun olurum çünkü sizin kadar da Sosyal Güvenlik Kurumunun alacağı var.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dur, devam ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bitirdin zannettim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakana söz verdiniz 2-3 kere benim sürem içerisinde.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kuşoğlu, siz toparlayın o zaman.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, benim usulle ilgili konuşmam sırasında etki analizleriyle ilgili çalışmanın yapıldığını, dağıtılacağını söylediniz, henüz gelmedi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şu anda dağıtıyoruz.

BAŞKAN – Etki analizi mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Üzerindeki etki analizi var mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yapıldığını söylüyor Sayın Başkan, dağıtılacak.

BAŞKAN – Şu an fotokopileri çekildi, dağılacak şimdi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, damga vergisinde, mesela bu yaptığınız düzenlemelerde, ihracata yönelik düzenlemelerde vazgeçilen damga vergisi miktarı nedir?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Şu anda ihracata yönelik veya döviz kazandırıcı işlemlerle ilgili hâlihazırda zaten bu istisnalar var. Bu düzenlemeler tebliğ düzenlemesi olarak uygulanıyor fakat Ekonomi Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının yaptığı bu uygulamayla ilgili zaman zaman ihtilaflar ortaya çıkıyor. Biz burada Ekonomi Bakanlığıyla bir araya gelmek suretiyle bir düzenleme yaptık. Normalde mevcut mevzuatta damga vergisi, resim, harç esas konusunda sınırsız bir şekilde bir yetki verilmesi söz konusu. İdare bu yetkisini sınırlayıcı şekilde saymak suretiyle tatad etmiş durumda. Zaman zaman mahkemeler burada getirilen istisna uygulamasına kanunla sınırları belirlenmediği için açıkça idarenin tebliğleriyle sınır getirilemeyeceği şeklinde kararlar meydana getiriyor. Biz burada mevzuattaki bu belirsizliği ortadan kaldırmak üzere mevcut istisnaları mükellefin lehine de, -mahkeme kararlarında da özellikle arkadaşlarla onu çalıştık- yani mükellefin aleyhine olacak şekilde istisnaları daraltmak değil ama mevcut istisnaları koruyacak şekilde bir düzenleme yapıyoruz. Onun için, bunun etki analizinde ilave bir vergi kaybı öngörmüyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani, damga vergisiyle ilgili olarak o zaman yeni bir şey getirilmiyor. Daha önce tebliğle yapılan düzenlemeleri bu sefer kanunla yapıyoruz ama damga vergisiyle ilgili bir kayıp söz konusu olmayacak.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, Sayın Vekilim, damga vergisiyle ilgili çok değişik düzenlemeler var. Siz demin ihracat dediğiniz için ben bunu söyledim, yoksa damga vergisiyle ilgili şimdi size dağıttığımız etki analizinde her bir işlemle ilgili ne kadarlık vergi kaybı tahminimizin olduğunu zaten belirtiyoruz ama deminki konuyla ilgili özel olarak yok. Burada şunu söyleyeyim: Yani burada Gelir İdaresi Başkanlığımız her bir maddeyle ilgili etki analizine dönük eldeki verileri hesaplanabilme imkânlarını değerlendirerek bir çalışma yaptı. Tamamen teknik bir çalışmadır. Bazen hakikaten eğer bir alanda zaten hiç işlem yoksa o alan zaten sıfır noktasındadır. Bir istisna getirilmek suretiyle o alan büyümüşse aslında bir vergi kaybı söz konusu değildir, zaten başlangıç itibarıyla sıfır. Onun için, biz her bir madde itibarıyla vergiden ne kadar vazgeçtiğimizi tablolastırdık ama maddeler geldiğinde, siz bu tabloları analiz ettikçe de daha detaylı da bilgi veririz. Onun için, damga vergisinde yaklaşık -yanlış hatırlamıyorsam- 500 milyon liranın üzerinde -tahminen söylüyorum- bir vergiden vazgeçiyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 13 milyonun üzerinde bir damga vergisi beklentisi var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Toplam paketin...

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Bu sene 16 milyon damga vergisi...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 13 milyon...

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – O geçen seneydi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu sene, bu sene...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bizim hesaplarımıza göre bu paketin toplam etkisi 718 milyon, hesaplayabildiğimiz ama şöyle: Toplam damga vergisine bakıp hesap etmek yanlış olur. Bizim burada getirdiğimiz damga vergisi istisnaları büyük ölçüde sözleşmeler üzerinden alınan damga vergileri. Orada da yanlış hatırlamıyorsam 2,3 veya 2,7 milyar dolarlık bir baz var. Biz onun üzerinden yaklaşık 500 milyon liralık bir vergiden vazgeçtiğimizi hesaplıyoruz. Yoksa damga vergisi sadece sözleşmelerden ibaret değil, çok farklı kaynaklardan damga vergisi alıyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 35

BAŞKAN – Mükerrerlikleri ortadan kaldırılıyorsunuz yani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Galiba 13,7 milyarlık bir damga vergisinde 500 milyonluk...

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, toparlarsak 3 arkadaşımız daha var.

Sayın Bakan, buyurun, son cümlelerinizi...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Maliye genellikle statik analiz yapar. “Bugünkü vergiden ne kadar vazgeçiyorum?” şeklinde bir analiz yapar, doğru bir analiz ama uzun vadeli baktığımız zaman, dinamik analiz yaptığımız zaman ben aslında burada yapılan düzenlemelerin vergi kaybına değil, vergi kazancına da neden olacağını düşünüyorum. Çünkü kayıt dışılığı azaltacak işletme maliyetlerini azalttığı için yatırımı, üretimi teşvik edecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama kayıt dışılıkla ilgili -ki en önemli konu- bu geçici 2’nci maddeyle getirdiğiniz varlık barışı hiçbir şekilde sermayeye ilave edilmeden ne olursa olsun gelmesini teşvik etmeniz gerçekten kayıt dışılığı da hizmet etmiyor. Yani kayıt dışılığın önlenmesi kayıt dışılığı artıran bir husus.

BAŞKAN - Bakın, Sayın Bakan, ilerleyemiyoruz. Sayın Bakanım, gerçekten ilerleyemiyoruz. Sizin Bülent Bey’le karşılıklı sohbetinize döndü bu iş.

Bülent Bey, siz toparlayın, diğer arkadaşlara da söz vereyim, en son Sayın Bakana söz vereceğim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Değerli arkadaşlarım, şimdi, varlık barışıyla Maliye Bakanlığı şöyle düşünüyor: Hiçbir kayda tabi olmayan getirilmesi durumunda Türkiye kazanacak, döviz kazanacak, her hâlükârda Türkiye’ye döviz gelecek ama böyle bir şey yok yani bu zaten kara para. Bu paranın gelmesini teşvik etmiş oluyoruz biz; şimdiye kadar parasını yurt dışına çıkaran, vergi ödemeyen ve yasal olmayan yollardan kazananları da teşvik etmiş oluyoruz ama -biraz önce söylediğim gibi- binlerce, milyonlarca esnafımızı, köylümüzü, işçimizi vesaire vergi borcu olan, 100 milyara yakın borcu olanları da kapsam dışı bırakıyoruz. Sosyal Güvenlik Kurumunun alacağı var yine 100 milyara yakın, onu da kapsam dışı bırakıyoruz, orada da bir af söz konusu değil ama sadece bu 600 kişi için bir af söz konusu olmuş oluyor. Gerçekten öyle, bilmiyorum Sayın Bakan da ne der ama sadece 101 şirket ve 500 de gerçek kişi için af getiriyoruz biz. Panama Port’ ta parası olanlar için. Panama’nın dışında başka yerler de olabilir de yani sonuçta...

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, listesi var mı sizde bu 500 kişinin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Var, çok dar bir liste bu. Sadece bunlar için af getirilmesi de Anayasa’ya aykırı aslında, gerçekten böyle.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok öyle bir şey ya. Gerçekten hiçbir ilgisi yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani bu yaptığınız çalışmayı da bu lekemiş oluyor, bu madde gerçekten lekemiş oluyor. Tamam, diğer maddelerle ilgili olarak yeri gelince konuşacağız.

Özellikle, daha önce belirttim, iflas ertelemeyle ilgili olan sorun şu: Uygulamada belli mahkemeler, belli bölgelerdeki mahkemeler iflas erteleme kararları veriyorlar. Belli bir bilirkişi grupları var, bunlar istenilen kararı çıkarabiliyorlar. Bunu uygulamaya yönelik olarak önlemek varken kanuni düzenleme yapıp, işi daraltıp böyle iyi niyetli getirilmiş bir müesseseyi yok etmek aslında yanlış.

SALİH CORA (Trabzon) – Daraltmak değil, somutlaştırmak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, orada beş yılı iki yıla indiriyoruz ya bu şekilde daraltılıyor. Gerçekten iyi niyetli olan mükelleflerin, şirketlerin böyle bir hakkı kullanılamaz hâle geliyor. Neden? Kötü örnekler nedeniyle. Kötü örneklere sebep olan kim? Yine, kamuyla beraber iş birliği yapan, rüşvet alan belli yerler. Biz onları kurutmak yerine, doğrudan o konuya dokunmak, o problemi çözmek yerine düzenleme yapıp işi daraltıyoruz, iyi niyetlileri bu sefer sıkıntıya sokuyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Evet değerli arkadaşlar, öncelikle yeni üyelerimiz var. Konya Milletvekilimiz Sayın Mustafa Kalaycı -eski üyemiz yeni, tekrar geldi- Ordu Milletvekilimiz Sayın Ergün Taşcı ve Balıkesir Milletvekilimiz Sayın Kasım Bostan Komisyonumuza yeni üye oldular. Kendilerine hoş geldiniz diyoruz, hayırlı hizmetler...

Sayın Taşcı, buyurun.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Çok kıymetli kurum üyelerine ve bürokrat arkadaşlarımıza hoş geldiniz diyorum.

Bu Kamu İhale Kanunu’yla ilgili Bülent Bey’in söylediği söze geçmeden önce, yine tekrar olmaması açısından ana başlık itibarıyla bu torba yasaya, 75 maddeden oluşan bu torba yasaya aslında yapılan eleştirilerin de çok yerinde olmadığını, bir haksızlık olduğunu düşünüyorum. Şöyle ki: Zaten genel gerekçeye başlık itibarıyla baktığımızda evet, burada yatırım ortamına ilişkin işlem maliyetlerinin azaltılmasına ilişkin çok detaylı, maddelerde açıklama var gerek Damga Vergisi Kanunu’nda gerekse Harçlar Kanunu’nda. Bu özellikle şirketler açısından daha gelir elde etmeden, kafadan işin başında oluşan maliyet açısından bunun çok önemli olduğunu, şirketleri iş yapmaya teşvik edecek düzenlemeler getirildiğini çok açık bir şekilde gerekçede görüyoruz. Yine finans kurumları arasındaki farklı uygulamaların ortadan kaldırılması ekonominin sıcak bir iklimde sağlıklı yürüebilmesi açısından çok önemli değişiklikler olarak görüyoruz. Yine, AR-GE’ye yönelik teşvikleri gözden geçirerek yasal düzenlemelerin yapılmasının önemli bir gelişme olduğunu, yine faizsiz finans ürünlerini teşvik edecek düzenlemeyi bu ana başlık itibarıyla bu torba yasada görüyoruz. Burada şirketlerin kurulmasına ilişkin kolaylığı görüyoruz. Bu hisselerin devrine ilişkin süreci hızlandıracak ve maliyeti azaltacak çalışmalar burada çok detaylı. Daha fazla uzatmak istemiyorum. Yine Çek Yasası’yla ilgili yıllardır kangren olmuş hususun düzenlendiğini ve iflas ertelemeinin çok detaylı olarak burada yapıldığını görüyoruz. Sayın Bakanımız çalışmaları çok detaylı açıkladıkları için ana başlık itibarıyla...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 36

Burada eski Sayın Bakanımız Zekeriya Temizel Bey'in ifade ettiği bir husus vardı. Burada görünmeyen aslında gerekçenin ana kalemlerinden bir tanesi yasal olmayan düzenlemelerle ilgili uygulamadaki ihtilafların yargıya taşınması ve idari yargıdaki kararlar idareyi geciktiriyor, tarafları, işlemleri geciktiriyor. Dolayısıyla, tebliğle olan düzenleme idari yargıda, yargı alanında ciddi anlamda iptaller ve işin uzamasına neden oluyor. Bunun yasaya konması ihtiyacından kaynaklı tebliğde olan düzenlemeleri yasalastırma şeklinde süreci hızlandıracak bir gelişme olarak... Sayın Bakanımız Zekeriya Bey'in ifade ettiği "Çok kazuistik bir düzenleme olmuş." anlamındaki eleştiriyi evet, Türkiye'de genel anlamda buna ilişkin bir yaklaşımdan söz edebiliriz. Sayın Bakanımız ve Maliye Bakanlığı da bunu tabii ki dikkate alacaktır.

Burada Bülent Bey'in -aslında üzuldüm, üzuldüm derken- Kamu İhale Yasası'yla ilgili aslında kendisinin hem bu alana hem de içeriğe ilişkin vukufiyeti de var ama bunu düzelterek böylece gidelim bugün. Şöyle: Ben hemen verileri aldım. Çok ölçüsüzce bir değerlendirme oldu. 2015 yılında Kamu İhale Kanunu'nda belirtilen ihale usulleriyle ilgili kanun kapsamında yüzde 86'yı gösteriyor rakamlar. 2015 rakamları yüzde 86,40. Doğrudan temin yüzde 5 gözüküyor ki Kamu İhale Kurumunda uzun yıllar çalışmış...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ergün Bey, neyin yüzde 86'sı?

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Kamu alımlarının yüzde 86'sı...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Zaten kapsam daraltıldı, 160'a yakın istisna maddesiyle daraltıldı. Kamu alımları o kadar daraldı ki bunun sonucu olarak da istatistikler yanlış ortaya çıkıyor. Yani siz tutuyorsunuz, 10 milyarın yüzde 86'sı diyorsunuz. Kamu alımlarının tümü değil aslında.

BAŞKAN – Yani Kamu İhale Kurumuna tabi olan şirketlerin yapmış oldukları alımların yüzde 86'sı demek istiyorsunuz galiba.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Bülent Bey'in söylediğine şöyle bir açıklık getirelim. Şimdi, biliyorsunuz, 4734 sayılı Yasa'da istisna kapsamı belki madde sayısı itibarıyla çok fazla, (i)'ye kadar gittik ama bunun alımlar nezdinde hem adedi hem bedeli çok yüksek değil yani rakam itibarıyla çok fazla büyük bir rakama tekabül etmiyor. Söylediğiniz husus, özel düzenlenmiş kanunlarda Kamu İhale Kanunu'ndan istisna olarak kendini muaf tutan alımlarla ilgili söylemiyorum, Kamu İhale Kanunu kapsamında...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ergün Bey, rakamları yüzde olarak değil de rakam olarak verin, benim dediğim noktaya geleceksiniz.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Rakam olarak da veriyorum. Şöyle veriyorum...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kamu alımları toplam nedir, Kamu İhale Kanunu kapsamındaki alımlar ne kadardır, rakam olarak verin, yüzde olarak değil.

BAŞKAN – Bülent Bey, bu kanunda size ayrı bir seans yapacağım Sayın Bakanla.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – 2015 yılı rakamlarından bahsediyorum. 148 milyar olarak gözüküyor. Bunun 128 milyarı kanun kapsamında, 8'i doğrudan temin ve 11'i istisna olarak gözüküyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kanun kapsamında değil. Bütün istisnayı 3'üncü madde (i) değildir, (t)'ye gitti de o. Başka kanunlarda istisnayı koyarsanız 4 alfabe daha ediyor. O istisnaların tamamı da kanun kapsamında sayılıyor. Öyle, öyle, iftar öncesi yormak istemediğim için...

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Şimdi, bizim tabii ki Kamu İhale Kanunu'nun resmî istatistiklerinin sonucunu ben sizinle paylaşıyorum. Bunun aynı zamanda buna ilişkin, ihale kanunuyla ilgili yasal düzenlemeye ilişkin Bülent Bey'in önerisini zaten Kamu İhale Kanunu anlamında kurum bakanlıklar ile görüş alışverişi ile süreci...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Avrupa Birliği raporunda zaten o konuda en büyük değişiklik oldu, istisnalara ilişkin en büyük değişiklik.

BAŞKAN – Bence zaten Kamu İhale Kurumunu lağvetmeyi düşünmeniz lazım yani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Fiilen öyle zaten.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Burada istisna adet itibarıyla belki çok küçük olmasına rağmen harf sayısı itibarıyla çok büyük gözüküyor. Bu algıyı biz rakamlarla izah etmeye çalışıyoruz. Ben bu vesileyle bu bilgiyi paylaşmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Evet, Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlarım; hepinize iyi günler diliyorum.

Şimdi, özellikle yatırım ortamının iyileştirilmesiyle ilgili olarak ortaya konulmuş olan bu yasanın, bu tasarının gerçekten ilk bakışta birçok iyi yönleri olmakla birlikte ama esas olan yatırımın yapılabilmesi için ülkenin ortamının, barış ortamının, huzur ortamının iyi olması, demokrasinin iyi gelişmiş olması, aynı zamanda da yargının adil ve yürütmeye bağlı olmadan kararlarını verebilecek noktada olması ve dolayısıyla Türkiye'de bir yatırım ortamının oluşturulması ve insanların güven içinde gelip gerek dışarıdan gerekse içerideki yatırımcının bu yatırımları yapabilmesi gerekmektedir.

Şimdi, bir de şimdiye kadar iktidarınız özellikle yatırımı teşvik eden değil, daha çok tüketimi teşvik eden, borçlanmayı teşvik eden bir programı uygulamaya soktu. Onun için, yatırımla ilgili birçok girişim, birçok yapılan çalışma yerinde kaldı, o yatırımlar büyüyemedi, sanayici büyüyemedi, gelişemedi ve dolayısıyla birçok alanda da maliyetlerin yüksek olması sebebiyle, girdi maliyetlerinin yüksekliği sebebiyle rekabet ortamını tam anlamıyla yaratamadı ve dış dünyayla yaptığı satışlarda, ihracatlarda, gerçek anlamda yapılan ihracatlarda kâr yapılamadı. Dolayısıyla, sanayicinin ve üreticinin bu alanda, kendi alanında büyümesine olanak sağlayacak hem gelişmeyi hem kazancı hem de üretim artırma noktasında çalışmalar maalesef iyi bir noktaya taşınamadı. Onun için, bugünkü sanayicinin -ben bir sanayiciyim aynı zamanda- gerçek anlamda yatırım yapmak için bir şevki, bir heyecanı kesinlikle yoktur,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 37

bunu görün. Dolayısıyla, bunu görmezlikten gelerseniz gelecekte yatırım yapacak şirket, yatırım yapacak kişi ve kurum bulamayacaksınız. Dolayısıyla, bu yatırımı teşvik anlamında, yatırım ortamının iyileştirilmesi anlamında yapılacak çalışmaların içinde özellikle üreticinin üzerindeki yüklerin hafifletilmesi, önündeki engellerin kaldırılması ve bugünkü şartlarda hem iç piyasada hem de dış dünyada rekabet edebilecek ve aynı şartlarda yatırım ve üretim yapabilecek bir noktaya yatırımcının getirilmesi gerekiyor.

Şimdi, özellikle ben tekstil sanayisinde çalıştığım için biliyorum. Tekstil alanında bizimle beraber dış dünyada çalışma yapan, ihracat yapan, bizimle rekabet eden bütün ülkelerde elektriğin fiyatı 3 veya 4 sent civarında ama bizdeki elektriğin fiyatı şu anda 10, 12, 13 sent civarında. Şimdi, böyle bir farklılık içinde başladığınız üretimde ve satışta gerçek anlamda yatırımı teşvik etmekle birlikte yatırımın iyileştirilmesi, üretimin üzerindeki yüklerin hafifletilmesi suretiyle ihracatta sanayicinin rekabet edebileceği bir ortama getirilmesi gerekmektedir. Eğer bunu getiremezsek artık insanların para kazanamadığı, ihracat yapmasına rağmen sırf müşterisini kaybetmemek için maliyetine bile bugün satış yaptığı bir dönemde o yatırımcının, o sanayicinin, o ihracatçının para kazanamaması durumunda bırakın büyümeyi sanayicinin, küçülmeye doğru gideceği, hatta mevcudunu korumak için çalışmasını da aynı şekilde muhafaza etmek ve günü kurtarmak için çalıştığını özellikle belirtmek istiyorum.

Şimdi, ülkemizde yatırım ortamının iyileştirilmesi anlamında ülkedeki huzurun, ülkedeki barışın sağlanması hem içte hem de dış ülkelerle ilişkilerimizin, dış dünyayla olan ilişkilerimizin çok iyi bir noktada götürülmesi gerekmektedir. O noktada bugün gerçekten hem içte hem de dışta Türkiye'nin imajını bozacak, aynı zamanda da Türkiye üzerinde güveni azaltacak bir ortamın içinde olduğumuzu belirtmek istiyorum. O nedenle, Türkiye'nin hızla -Mustafa Kemal Atatürk'ün söylediği gibi- içte barışı, dışta barışı sağlamak, komşularla ilişkilerimizi bir an önce düzeltmek, onlarla hem siyasi anlamda hem ticari anlamda işlerimizi iyi bir noktada götürmek için çalışmanın yapılmasına çok büyük ihtiyaç vardır diye belirtmek istiyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, ne oluyor? Bir hareketlilik var.

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz sessiz olun.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Hareket berekettir Musa Bey.

KAZIM ARSLAN (Denizli) - Eğer bir ülkede parlamenter sistem bir kenara bırakılıp her gün rejim tartışmasıyla kavgalı bir ortamda çalışmalar yürütülmeye çalışılıyorsa, ayrıca kuvvetler ayrılığı bir kenara bırakılıp gerek yürütmenin yargı üzerindeki baskısı ve kendisine tabi olması noktasında sık sık düzenlemeler yapılıyorsa, yasamanın da bu sık sık düzenlemelerin yapılması noktasında çalışmaları sürdürerek mahkemeler üzerinde, yargı üzerinde hâkimiyet kurmak için çalışılıyorsa, gerçek anlamda dışarıdan bu ülkeye doğrudan yatırım gelmeyeceği gibi yabancı sermayenin de gelmesi gerçek anlamda mümkün olmayacaktır. Onun için öncelikle içte, ülkemizin içinde kendi vatandaşımıza, kendi insanımıza, kendi sanayicimize güven vermek, onun geleceğini gerçekten daha iyi bir noktaya taşıyacak ortamı sağlamak, bu tür iyileştirmelerle birlikte... Örneğin birçok hazine yerleri var, bu hazine yerlerinin yatırıma ayrılması, yatırım için düzenlenmesi o bölgelerde organize sanayi bölgeleri oluşturulmak suretiyle, altyapısı oluşturulmak suretiyle hatta ihtiyaç varsa arıtma tesisinin de hazırlanıp sanayiciye verilmek suretiyle sanayicinin büyümesine olanak sağlayacak ve sanayicinin masraflarını, yatırım masraflarını azaltacak bir noktaya da taşımak zorundayız. Bunu yapmadığımız takdirde mevcut hâliyle henüz kendisine gelememiş, henüz birçok noktada kendisini aşamamış Türkiye sermayesinin, Türk sanayicisinin gerçek anlamda yatırıma yönelmesi ve yatırım için çalışması, büyümesi kesinlikle mümkün değildir. Onun için bunun mutlak suretle düzeltilmesi ve ülkemizde özellikle siyasi iktidarın her gün yeni bir şeyler ortaya koyarak kalkınmaya yönelik değil, gelişmeye yönelik değil ama tamamen demokrasimize ve rejime yönelik çalışmaları gündeme getirmek ve halkımızı da, bizleri de, siyasetçileri de gereksiz birçok sorunla karşı karşıya bırakıp bizi boşu boşuna uğraştırmak yerine ülkemizin daha çok gelişmesine, kalkınmasına ve büyümesine olanak sağlayacak çalışmaların yapılmasının çok büyük fayda sağlayacağını belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, ben, gittiğim zaman sanayici arkadaşlarımla görüşüyorum, belki sizler de görüşüyorsunuz. Hiçbir sanayicinin şu anda yatırım yapmak için bir hevesinin olmadığını görüyorum. Onun için bankalar da gidip kredilere yatırım yapmak istemiyor. Çünkü kredi maliyetleri yüksek olduğu için kendi öz sermayesiyle işini yapmaya çalışan, üretim yapmaya çalışan, ihracat yapmaya çalışan bir sanayicimiz var ve bugün sanayicimiz gerçekten yerinde sayıyor, hatta gerileyen, hatta işini kapatan ve hatta iflas eden ve iflas ertelemesi alan birçok sanayicilerimiz de var. Bunları görmezlikten gelemeyiz. Bir an önce bu konuda gerçekten onların ihtiyaçlarına dönük olarak yeni teşvikleri, yeni destekleri ve yeni yatırım ortamının iyileştirilmesi yönündeki düzenlemeleri yapmak, genişletmek suretiyle ve gerçek anlamda sanayicimizin önünü açmak zorundayız. Yoksa, gelecekte, bu kadar işçimiz var, bu kadar gencimiz var, bu kadar eğitim alan insanlarımız var, bunlara çalışacak yer bulamayacağımız gibi birçok ihtiyaçlarımızı da dışarıdan karşılamak zorunda kalacağımızı söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, varlık barışıyla ilgili getirilen 2'nci maddenin gerçek anlamda geçmişe yönelik olarak bir tarama yaptığımızda şimdiye kadar yapılan en "large" en kolay vergi barışı olduğunu söylemek istiyorum. Ama ne olursa olsun bu paranın kaynağı belli değil, bu paranın nerede olduğu, ne şekilde olduğu da belli değil. Dolayısıyla Türkiye'ye gelen bu paranın üzerinden geçmişte alındığı gibi şimdi de en azından yüzde 2'lik bir verginin alınması suretiyle devletin de bu tür paraların üzerinden gelir elde etmesi, aynı zamanda bundan sonra böyle varlık barışları çıkacak, afflar çıkacak anlayışının da toplumdan silinmesi gerekiyor. Yoksa bunun arkası kesilmez. Eğer siz bugün vergisiz olarak bunları Türkiye'ye taşımak, getirmek düşüncesini ortaya koyarken, iyi niyetle koyarken ama gelecekte bunların kötüye kullanılabilceği, birçok kanun dışı parayı oralarda yıllarca bekletilmek ve zamanı gelince de, af çıkınca da Türkiye'ye getirmek gibi bir yolu açmış olacaksınız diye düşünüyorum. Bana göre yüzde 2'lik bir verginin konulmasında fayda var diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Arslan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 38

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Bir konuyu da hemen söyleyerek sözlerimi bitirmek istiyorum.

Çek Kanunu'yla ilgili yapılacak değişiklik gerçekten önemli. Bu konuda çok büyük şikâyetler var. Ben aynı zamanda da hukukçuyum, yani hem hukukçu kimliğim hem de sanayici kimliğim var.

Şimdi, baktığımız zaman, sizin iktidarınız zamanında o kadar çok Çek Kanunu'nda değişiklikler yapıldı ki, yani hem insanların kafaları karıştı hem eskiden olduğu gibi vatandaş, özellikle köylü, üretici çeki aldığı zaman karşılığının bankada olacağını ve aynı zamanda da bu çekin cezasının da olacağını hâlâ öyle biliyor. Ama bugünkü veyahut da daha önceki yaptığımız değişikliklerle cezanın kaldırılmış olması dolayısıyla birçok dolandırıcı tüccarın ve kişinin ortaya çıkmasına neden olmuştur, birçok üreticimiz gerçekten burada mağdur olmuştur. Bence Çek Kanunu'nda bu değişiklikleri yapmaya ihtiyaç var. Çünkü bunun üç ayağı var: Banka ayağı var, çeki keşide eden ayağı var, bir de alan ayağı var. Dolayısıyla burada bu üç ayağı yeniden değerlendirmek suretiyle bankanın yükümlülüğünü bin lira değil, 2 bin liraya çıkarmak suretiyle biraz yükseltmek gerekiyor ve böylelikle kime ne şekilde tekeffül edeceği, kimin için parayı ödeyeceğini de önceden hesaplamak suretiyle çek karnesini vermesini zorlayacak bir miktar yükseltmesine ihtiyaç var diye düşünüyorum.

Onun dışında, sizin teklifinizde herhâlde ceza bir ayla altı ay olarak belirtilmiş, en azından altı ayla bir seneye çıkarmak, tekrerrür hâlinde bir seneye beş seneye çıkarmak suretiyle, bir de her yaprak için de bir ceza hükmü verilmek suretiyle de gerçekten zorlayıcı ve çeki keşide eden kişinin de bu parayı ödemek için kendisini biraz zorlayıcı bir ortama getirmek zorundayız diye belirtmek istiyorum.

Ayrıca bir hususu da belirteceğim: Çekte bir de maktu çekler, yani miktarı önceden belirli olmak kaydıyla maktu çekler de düzenlemek için bir yolun açılmasında fayda var diye düşünüyorum. Yani kişinin çek keşide eden, çek karnesini alan kişinin bankadaki kredisine göre verilecek oranlarda 20 yapraklı bir çeki her birine 5'er bin lira, her birine 10'ar bin lira. Yani karşılığı olsun olmasın bunun karşılığını banka tekeffül etmek suretiyle verilen çekin yerine gittiğinde ve tahsile gittiğinde alınabileceği bir yapının da, bir düzenin de oluşturulmasında fayda var diye söylemek istiyorum.

Beni dinlediğiniz için hepinize çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İftardan sonra da konuşabilirim isterseniz.

BAŞKAN – Yok, bitti, hayır yani son konuşmacı sizsiniz, daha vakit var.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Öyle mi. Ha, yok böyle şeker düşmüş, renkler gitmiş, iftara da az kaldı.

BAŞKAN – Yok, siz hareketlendirirsiniz, kan basıncımız yükselir nasıl olsa siz konuşunca.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Madem ısrar ediyorsunuz...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Madem ısrar ediyorsunuz...

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Yine de ramazan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) - Şimdi, bu tip bir yasaya bakacaksak geneli üzerinde de konuşabilmek gerekiyor. Yani böyle bir yasaya niye ihtiyaç duyuyoruz? Bu, ilk ihtiyacımız olan yasa olmayacak, yakın gelecekte böyle yasalara ihtiyaç duyulacak gibi görünüyor. O zaman bugünü ve yakın geleceği anlamak istiyorsak geçmiş bilelim ki bir daha böyle şeyler başımıza gelmesin.

Mevcut ekonomik düzen beş yüz yıl önce kuruldu -ne zaman İtalya'da bu bankacılar çıktı ortaya- bu beş yıllık ekonomik düzen içerisinde insanlığın çok büyük mücadeleleri var. Endüstri devrimi yaşanıyor, kapitale karşı emeğin bir mücadelesi var, bu devam ediyor. Ama 1980 yılından sonra bu kapital-emek mücadelesi arasındaki mevzu derinleşti, biz buna "neoliberalizm" diyoruz, aslında bunun adı "vahşi kapitalizm"dir. O vahşi kapitalizmin bize dayattığı büyüme modeli şu, diyor ki: "Zengini daha fazla zengin et, o zenginin tasarruf eğilimi yüksektir, o zengin tasarruf etsin, sonra tasarruflarıyla iş açsın, emek, yani fakir gitsin orada çalışsın, bir süre sonra çalıştıracak fakir bulamayınca da bu fakirlerin ücreti yükselir." Klasik teori, kapitalist teori bu ama kapitalist teorinin ihmal ettiği birtakım sonuçlar ortaya çıktı: Bir, teknolojik gelişme. Mesela kapitalist, muhasebeci çalıştıracak ama... İftardan önce çekilmiyorsa iftardan sonra konuşayım dedim ama. Bunu anlamadan bu yasayı anlamak zor.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Çok iyi dinliyoruz seni.

BAŞKAN – Pekşen engel oluyor, hâlbuki biz sizi dinliyoruz, aramıza girdi.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yok, Sayın Pekşen yürürken ciklet çiğneyebilir, konuşurken başkasını da dinleyebilir, çünkü Türkiye'nin başarılı avukatı.

BAŞKAN – Ama benim göz temasım olmadan ben anlamıyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Olsun ağabey, gözüne bakıp konuşayım, ne de olsa irticalen konuşuyorum, hani usulen bakana bakıp konuşuyoruz da.

Şimdi, şöyle bir şey: Burada insanlığın, daha doğrusu teorinin öngörmediği birtakım gelişmeler ortaya çıktı. Marx öngörmüş bunu "makineleşme" diyor. Şöyle: Muhasebeci çalıştıracak ya, artık muhasebeci çalıştırmıyor, çünkü muhasebe programı var. Şimdi, mesela hukukçu çalıştırmıyor, IBM'in "Watson" diye bir şeyi çıktı, yüzde 99 güven aralığında sorduğun hukuk sorularına cevap veriyor, bu demek ki –Sevgili Kazım Ağabeyim avukattır- daha fazla avukata ihtiyaç yok, çünkü IBM... Bir de avukata verdiği para, saatlerce beklemek yok.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Ben bıraktım zaten onun için.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Diğerlerine de bıraktıracaklar Ağabey. Şimdi sizinle Çek Kanunu'nda anlaşılamayacak biraz sonra.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 39

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Öyle mi?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Evet.

Şimdi, bu şu demek: Teknoloji getirdiği imkânlarla insanlığı dışlamaya başladı. İkincisi, bir de bölgesel dengesizlikler var, yani insanı çok ucuz memleketler, mesela Çin. Çin’de günde 1 dolara çalışan çocuklar var, bu Toys”R”Us gibi çocuklara şey satan vahşi kapitalistler de bunu çok sömürüyor. Bu bizi nasıl etkiliyor? Çin’de 1 dolara çalıştırdığı için siz günde 10 dolara çalıştıramıyorsunuz. Amerika’daki Pittsburgh’daki çelik endüstrisi de çalışmıyor. Bu sefer iki baskıyla insanlar daha fazla işsiz kalmaya başlıyor. Bu iki baskı kime kâr ettiriyor? Sermayeye kâr ettiriyor. Sermayeden de kasıt Kazım Ağabey gibi yerel, küçük burjuvalar değil, büyük şirketler, Chase & Manhattan mesela.

BAŞKAN – Bunu söylediğin iyi oldu, biz başka türlü hayal etmiştik.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Küçük havuzun büyük balıkları, büyük balıklar geldiğinde ne kadar küçük balık olduğunu anlıyorlar da o yüzden söylüyorum. Çünkü bizim küçük burjuvamız da böyle bir kapitalizme özeniyor, önce bizi yedi, sonra da onları yiyecek. Onları yediğinde de “Biz söylemiştik.” diyeceğiz. Çünkü tarih bizi haklı çıkarıyor. Biz tarih ırmağının doğru yerinde duran insanlarız.

Şimdi, ne oldu? Bu maliyetlerin düşüşü sermayenin çok işine gelirken geniş halk yığınlarını ezmeye başladı. Bu ne demek? Teori şöyle diyor: “Zenginlerin zenginliği artarken sayıları düşecek, yoksulların da yoksulluğu artarken sayıları artacak.” Buna “tekelleşme süreci” deniyor.

Şimdi, bu gerçekleşmeye başladı. Şimdi, biz kendi ülkemizde böyle bir iktidarla uğraştığımız için bunları pek konuşamıyoruz ama Batı medeniyeti bununla yüz yüze, mesela “Brexit”, İngiltere çıkıyor Avrupa Birliğinden. Niye? İngilizler diyor ki: “Ya, bir dakika, ben refah dönemimi yaşadım, güneş batmayan bir imparatorlukta, şimdi fakirim, acım, ha bu da Avrupa Birliği yüzündendir.” diye çıkıyor. Bunun çeşitli tezahürleri olacak.

BAŞKAN – Sadece ondan mı çıkıyor?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ağırlıklı sebep odur. Ya, böyle İlluminati aklından filan da bahsedener de var da ben o tip ispatlayamayacağım şeyler üzerine konuşmam. Ama seçmenler üzerinde yapılan anketlerde görünen o, İngilizler durumdan memnun değil, Fransızlar durumdan memnun değil.

BAŞKAN – Yaşlıları..

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yaşlısı genci yok.

BAŞKAN – Var, var.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, şöyle bir şey: Aydınlanmış, aydınlanamamış diye bir şey var.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Yaşlılar memnun da gençler memnun değil.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İngilizler memnun değil, Fransızlar memnun değil, Kanadalılar memnun değil, Iraklılar, Suriyeliler, dünya halkları bundan memnun değil. Bunun da tezahürü beklenen şekilde olmuyor. Tezahürü bunun yerine mikromilliyetçi akımları, faşizmi destekleyen şekilde ortaya çıkmaya başlıyor. Çünkü sermaye kendisini koruyabilmek için karşıdaki sınıfın bilincinin olmaması gerekiyor. Karşıdaki sınıfın bilincinin olmamasının iki tane temel yöntemi vardır dünyada: Etnik milliyetçilik ve dincilik. Bunu hani Türkiye üzerinden anlatmayayım, mesela Almanya’da Hristiyan demokratlar veya işte Naziler. İşte, “Üstün Alman ırkına böyle saldırılar oluyor.” filan dedi ya aslında üstün Alman ırkına olmuyor, üstün Fransız ırkına da oluyor, üstün Türk ırkına da oluyor, üstün Irak ırkına da oluyor. Bir küresel saldırı var bütün dünyaya karşı. Bunun tezahürleri de doğru işlemiyor.

Başka ülkeler bunları konuşuyor, başka ülkeler bunları konuşmasın diye ne yapıyor? Dünyada halkların önüne oyuncaklar atılıyor, onların kafası karıştırılıyor, işte 11 Eylülde gidiyor kulelere çarşıyorlar, “Vay, büyük İslam tehlikesi geldi.” diyor. Ya, aslında gelen büyük İslam tehlikesi değil, sana gelen başka bir tehlike de sen o başka tehlikeyi görürsen bu sefer gidersin o New York’taki 5’inci caddeyi sararsın, o sarılmasın diye ne yapıyor ikiz kulelere uçaklar çıkıyor, Charlie Hebdo saldırısı oluyor, işte, “İŞİD” diye yeni bir organizasyon ortaya çıkarıyor, insanların kafası güvenlik tehditleriyle karıştırılıyor.

Benim sürem var, ben karar vereceğim, içeriğine sonra da geleceğim bu yasaya ya, sıkıldın mı Sevgili Bakan?

Devam ediyorum... Vallahi, iftardan sonra da devam edebilirim ama bu yasayı anlamak için böyle bir “background” bilgisi...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, bana cevap süresi verecek misiniz?

BAŞKAN – Zamanla ilgili sorunuz yok.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tamam o zaman, bitireceği zaman söyleyin, ben size uyarım.

BAŞKAN – Kırk beş dakikamız var iftara.

Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Vakit de geçer ya, ne olacak, sıkılırsınız.

Şimdi, bu “background” bilgisinin...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Başkanım, benim cevap hakkım olmayacak mı? Maddelere geçelim artık.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, maddelere geçip öyle ara vereceğim ben.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, şöyle bir şey: Şimdi, bu süreç ilerledi, bizim ülkemizde ne oldu? Bunu biz başka siyaset gerginliklerine baktığımız için göremedik, bunu bizim ülkemizde görebileceğimiz iyi tablolardan biri uluslararası yatırım pozisyonu tablosu. Uluslararası yatırım pozisyonu tablosunda şunu görüyorsunuz: Bildiğim kadarıyla, yaklaşık 230 milyar dolar bizim varlığımız var, karşılığında da 630 milyar dolar yükümlülüğümüz var, yani net pozisyonumuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 40

Net pozisyon şu: Şimdi, burayı bir ulus düşünün, yan salonu da bir ulus düşünün. Buradaki bütün ulusun Türkiye Cumhuriyeti'nin dünyadaki bütün uluslara 400 milyar dolar borcumuz var. Bu, sizin geldiğinizde 80 milyar dolardı, şöyle tuhaf hesaplamalar da yapmayalım, 2002'de millî gelir şuydu, buydu filan, detaylarında da kimsenin haklı çıktığı yok, hani gereksiz tartışmayalım diye söylüyorum.

Şimdi, bu, şu demek: Biz ülke olarak yeterince üretmedik, başka ülkelerin tasarruflarını kullandık, böyle bir cennet yaşadık. Şimdi, bu cennetin ikinci devam boyutunda da şöyle bir şey yaptık: Böyle cumhuriyet, Osmanlı veya ondan öncesi kalan memalîği sattık, özelleştirmeler, şirketlerimiz, sadece bu kamu varlığı anlamında söylemiyorum. Asıl boşalmalar, yani 400 milyar doların oluşması bankalarımız, mankalarımız, iletişim şirketlerimiz gibi stratejik sektörlerimizin yabancıların eline geçmesi, millî servetin yabancıların eline geçmesi, korkunç büyük bir tehlike. Birinci finansmanı buradan sağladık, ikinci finansmanı da korkunç bir borçlanmaya gittik. Şimdi, üçüncü finansman veya buna ben "hovardalık" da diyorum, yap-işlet-devret, kamu-özel iş birliği bunlar saklanıyor ama 130 milyar dolara gelmiş, gelecek nesillerin de hakkını satıyoruz. Yani geçmişi boşalttık, geleceği boşaltıyoruz şu on dört senede. Geldiğimiz durumda ekonomimiz artık tıkanıp. Artık bunu karşılayacak bir üretimimiz, finansmanımız yok. Şimdi, bu zorlukları görüyoruz.

Eskiden şöyle olurdu: Şöyle konjonktürel dalgalar vardır, yedi yılda bir dibe vururuz, ondan sonra ağır önlemler alınır, orada iktidar gider filan yenisi gelir yedi yılda bir daha. Şimdi, bu yedi yıllık şeyler siyasi konjonktüre de yansıyor.

Şimdi, bu tek başına Hükümet, güçlü Hükümet, şöyle oldu: Yedi yıllık dalgayı on dört yıla uzattı. Yani eskiden yedi yılda şöyle gidiyorduk ya, şimdi on dört yıl çıktık, düşeceğimiz yer de on dört yıl.

Şimdi, bu uçağın burnu eğildi, bir dönem işte Ali Babacan "yumuşak iniş" falan filan diyordu, onlar da gittiler hepsi zaten ekip olarak. Şimdi, bu yasalar o tepedeki kırılma döneminde bize getiriliyor, "Bizim nakte ihtiyacımız var." diyor ama sağlıklı nakit kazanmanın yolu ne? Üretim yapmak, mal veya hizmet üreteceksin. Yani hadi mal üretimini geçtim hizmet üretimindeki, turizmdeki hâlimiz ortada, bir uçak dolayısıyla geldiğimiz hâl ortada.

Şimdi, bunun üzerine siz ne yapıyorsunuz? Para bulmak için bir yasa getiriyorsunuz. Para bulmak için yasa getirirkenizle de kapitalizmi iyice destekliyorsunuz çünkü kapitalistler para getireceği için... Mesela iflas erteleme meselesini çok zorlaştırıyorsunuz.

İflas erteleme meselesi gelirken çok insaniydi, bizim ülkemiz dışında ülkelerde de var. Ama ekonomi sıkışınca bu iflas erteleme meseleleri ekonomiyi tıkayan bir hâle geldi. Sakarya'da bir yer varmış, millet oradaki hâkimden sürekli iflas erteleme alıyor. Şimdi, bu iflas ertelemeleri kaldırıyoruz, alacaklılar alacağına çabuk kavuşsun. Türkiye'nin en büyük alacaklıları kim? Bankalar. Bankalar kimin elinde? Yabancıların elinde. En çok borçlular kim? Bu ülkenin yerli müteşebbisleri. Yerli müteşebbisleri bankaların önüne atıyoruz biz. Çünkü yerli müteşebbis bu düzenlemelerle korkunç zararlar görecektir.

Konkordato... Yani iflastan konkordatoya geçmek istiyoruz. İflasla konkordato arasında fark ne? İflasta mahkemeye gidiyorsun, ikna istiyorsun, konkordatoda alacaklıları da ikna etmen gerekiyor.

Çek Kanunu'nu değiştiriyoruz. Dünyada ekonomik suç ekonomik ceza medeniyetin en büyük kazanımıdır. Şimdi, piyasada böyle 3-5 kişi çekini ödemeyince asalım, kurşuna dizelim bence, yani çekin güvenilirliğini artırmak istiyorsanız karşılıksız çek yazanı kurşuna dizerseniz kimse yapmaz. Ama bu insani değil, sosyal değil, sosyal demokrat değil. Çünkü ekonomik suç ekonomik ceza olmak zorunda. İçerisi taahhüdü ihlal cezalarıyla dolu, bir de onların hapishanesi L Tipi mi öyle bir şey olduğu için bir ranzada 3 kişi yatıyor.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – İşte o senin dediğin gelişmiş ülkelerde.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ağabey ben diyorum ya, ben seni destekliyorum, öyle hapis cezası yetmez, vurursak hiç kesmezler yani.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Gelişmekte olan ülkelerde bu işin şeyi çok zor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Biz sol kültürden gelen insanlar ekonomik suç ekonomik cezanın tarihsel karşılığını bildiğimiz için ben çekteki cezalara karşıyım arkadaş.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Kesinlikle...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Evet.

Özellikle avukatlar filan, hukukçu milletvekilleri, Meclisin bütün partilerinde...

Ağabey, sen yanlış anlamıyorsun değil mi, bazen böyle şeyler olur.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Yok, yok.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yani bu doğru bir şey değil, bu getirdiğinizin acı sonuçlarını bir sene sonra göreceksiniz iflas erteleme olmadığı için. Ve bu komple memleket iflasının şöyle bir sonucu vardır: Memleketin bütün mal değeri düşer.

Geçen gazetede bir haber yazıyor, Sayın Bakan diyor ki: "Turizme yeni umut..." Yabancı fonlar gelmiş, yabancı fonlar neye gelmiş biliyor musun? 30 milyon dolarlık otel şu an 10 milyon dolar. Batan geminin malları, hepsi de yerli sermaye, millî sermaye. Belki MHP'iler burada olsaydı onlar daha çok derinleştirirdi, çünkü milliyetçiliğin o boyutu hep...

BAŞKAN – Arkadan laf atmayalım, arkadan konuşmayalım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hayır, ben hatırlatıyorum. Estağfurullah, ben laf atmam, laf atarsam siz varsınız Sayın Başkan, niye onlara atayım zaten.

BAŞKAN - Yapmayın, yapmayın, Sayın Günel yok burada, yapmayın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 41

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, bu getirdiğiniz yasayı büyük ihtimalle geçireceksiniz ve getirdiğiniz yasayı Sayın Bakan size anlattı. Sayın Bakan çok nazik uyarıyorsa durum çok tehlikeli demektir zaten.

Bakın, şimdi getirilen para, 1567 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, Türk Ceza Kanunu'nun kara para aklama yükümlülükleri, hiçbir şeyde soruşturma yapmayacağız diyorsunuz.

Ben Hazine Müsteşarlığında bu kara para soruşturmasını en çok yapan... Yani kara para kanunu yokken de biz yapıyorduk, ben MASAK'ın da denetçiliğini yaptım.

Şimdi, biz zaten gri listedeyiz. Bu düzenlemeden sonra yapısal eksikliğimiz çıkacak, bir de bu düzenleme dolayısıyla gelen paralar olacak. Üçüncü kişi adına... Mesela terörü finanse eden bir yapı, diyelim ki uluslararası kara listede. Diyecek ki: "Ahmet Canik adına ben bu parayı gönderiyorum." Ahmet Canik adına para gelecek, para bir şirketin hesabına girecek. Hiçbir vergi yok, bilmem ne yok, iki gün sonra o para aklanıp bir şekilde yurt dışına çıkarsa da bir engel de yok. Yani şu kanundan beklediğiniz, siz diyorsunuz ki: "Bu parayı getirsin. İşte mesela Atşehir'deki konutları alsın veya burada fabrika yapsın, bizim ekonomimiz canlansın."

Değerli arkadaşlar, bu ülkede bir tek siz hükümet olmadınız ki. Biz Hazine Müsteşarlığında ayda bir gelirlerdi. "Ben 25 milyar dolar getireceğim.", "Ben 10 milyar dolar getireceğim.", "Sen kimsin?", "Ben Afrika'daki şu liderin temsilcisiyim." veya işte, "İran'daki devrim öncesindeki bilmem ne fonunun temsilcisiyim." falan, kimse tenezzül etmedi. Çünkü onlar da aptal değildi, bunun doğuracağı ağır sonuçları biliyordu.

Şimdi, bu getirdiğiniz yasa ekonomik olarak... Bu ekonomik düşünce biçiminin değişmesi gerekiyor, değişeceğinden değil, kayıtlarda olsun diye söylüyorum. Çünkü ekonomi büyük bunalıma girdiğinde bizim ne kadar haklı olduğumuz konuşulacak. Bugün bizi kimse dinlemez. Çünkü bizi dinleyecek kanalların tamamına iktidar ve sermaye hâkimdir. Ama o büyük on dört yıllık çıkış belki işte düştüğü zaman, dünya da düştüğü zaman insanlar bizi dinleyecek. Biz de diyeceğiz ki: "O zaman Türkiye Büyük Millet Meclisinde söylemişik." Mevcut ekonomik düzeninizi, mevcut ekonomik mantığınızı, mevcut ekonomik kadronuzu götürme şansınız yok.

Artık uzatmayacağım, bunun demokratik sebepleri var, hukuki sebepleri var...

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – ...teknik sebepleri var. Bu yasa da memleketin başına bela olacak bir yasadır. Keşke bütün partilerle ortaklaşa –çünkü ortaklaşa bile işimiz çok zor- bunu yapabilseydik. Ama bu ekonomik anlayışta bu mümkün görünmüyor. Bakana da cevap verecek süre bırakayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun altı dakika süreniz var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle tasarıyla ilgili gün boyunca yapılan her türlü eleştiriye, katkıya teşekkür ediyorum. Sizlerin katkılarıyla, eleştirileriyle tasarı Komisyonunda daha da geliştirilecek ve inşallah Genel Kurula gidecek.

Öncelikle teşekkür ediyorum. Tasarının geneline ilişkin olarak getirdiğimiz düzenlemelerle ilgili olumlu kanaatler ifade edildi, mutlaka düzeltilecek, ilave daha da geliştirilecek hususlar vardır, onları da hep birlikte önümüzdeki günlerde geliştiririz diye düşünüyorum.

Diğer taraftan, gerek çekle ilgili düzenleme gerekse iflas ertelemeyle ilgili düzenleme konusunda da farklı farklı düşünceler var. Tabii ki, bakış açısının farklı olmasından kaynaklanıyor. CHP Grubu içinde bile farklı farklı görüşler ifade edildi, bu normal. Çünkü olayın çok farklı sosyal taraflarının bakış açılarına göre konu şekillenebiliyor.

Sadece yapılan genel eleştirilere ilişkin şunları söyleyebilirim: Bu paket herhangi bir şekilde ekonomide veya yatırım ortamında bir kötüleşmeden dolayı getirilmiş bir paket değil. Bugünü daha iyiye götürme, bugünkü mevcut karşılaştığımız sorunları çözmeye dönük bir düzenleme. Tabii ki, demokrasinin geliştirilmesi, demokrasinin derinleştirilmesi, hukuk sisteminin, hukuk devletinin inşası hepimizin hep birlikte isteyeceği bir husus. Herkes tabii kendi hükümette bulunduğu dönemde yaptıklarıyla da yapmadıklarıyla da bunun tarih karşısında hesabını verecek. Ama AK PARTİ olarak son on dört yılda Türkiye'de demokrasinin gelişmesi için, kökleşmesi için, hukuk devletinin inşası için çok önemli düzenlemeler yapıldı, Anayasa değişiklikleri yapıldı, yargı sisteminde, yürütmede, özellikle mevzuattaki belirsizliklerin ortadan kaldırılmasında, demokrasinin önünde engel oluşturan birçok konuyu teker teker sizlerin de destekleriyle birlikte aştık. Hep beraber bence demokrasiyi daha nasıl ileriye taşıyabiliriz, onun düşüncesi içerisinde olmamız lazım. Onun için burada sizin bu tasarının kendisiyle ilgili değil ama diğer bakımlardan da talepleriniz haklı taleplerdir. AK PARTİ olarak gerek 64'üncü Hükümet Programı'mızda gerek 65'inci Hükümet Programı'mızda biz de "demokratikleşme" diyoruz, "daha fazla demokrasi" diyoruz, "daha fazla hukuk devleti" diyoruz, "daha fazla yapısal reform" diyoruz. Dolayısıyla bugünkü getirilen düzenlemelerin de bütün bu yapılması kararlaştırılan hususları dışlamadığını, onların bir parçası olduğunu ifade etmek isterim.

Fakat bütün bu düzenlemelerin getirildiği ekonomik ortama ilişkin olarak yapılan eleştirilere katılmadığımı ifade etmek isterim. Bugün Türkiye'de özellikle bu tasarının yatırım ortamını iyileştirmede, yatırım ortamının gerek demokrasi gerekse hukuk devleti bağlamında son derece sıkıntılar ifade ettiğini söylüyorsunuz, bunları takdirle karşılıyorum. Ancak bir de şuna bakalım:

Bizim şu anda yaşadığımız ekonomik ortamda bu ülkeye son on dört yılda 168 milyar dolar sermaye gelmiş, yani bu sermaye buraya getirip yatırım yapmış. 1980'le 2002 arasında ülkeye gelen sermaye sadece 14, 8 milyar lira. Sizin ima yoluyla işaret ettiğiniz son üç yılda, yani 2013, 2014 ve 2015 yıllarında, yaklaşık olarak, topladığım zaman 40 milyar dolar bu ülkeye sermaye gelmiş. Diyorsunuz ki: "Ya, bu ülkede işler iyi gitse... Herkes dışarıya kaçmak istiyor." Bu ülkede yabancı sermayeli şirket sayısı cumhuriyet tarihi boyunca sayın vekilim, 4.997, siz Hazine'de çalıştığınız dönemlerde yani, IMF'nin çok sık geldiği, sadece Afrika'dan "Param

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 42

var.” diye gelenler gelmiyordu, haftada bir IMF de o Hazine koridorlarına geliyordu. 4.997 adet yabancı sermayeli şirket vardı 2002 yılında.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bir şey demedim ama Maliye Bakanım söylüyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Müdahale etmedim ben size, lütfen.

Şu anda kaç? 48.445 tane yabancı sermayeli şirket var. Yani 11 kat artmış, 4.900'den 48 bine çıkmış. Demek ki insanlar Türkiye'ye güveniyor, Türkiye'deki demokrasiye, Türkiye'deki hukuk devletinin inşasına güveniyor, Türkiye'nin fırsatlarına güveniyor, Türkiye'nin insanına güveniyor, Türkiye'nin yetişmiş insan kaynağına, pazarına güveniyor. Türkiye artık bölgesinde gerçekten yatırım merkezi, üretim merkezi, cazibe merkezi hâline geldi.

Bakın, sadece 2013'te... Türkiye'ye gelip konut alıyor insanlar. Yani en fazla insanın yerleşmek istediği yer. Eskiden vardı ya hani insanlar gidiyor Londra'da, Amerika'da konut alıyordu. 2013'te 12 bin konut, 2014'te 18 bin konut, 2015'te 22 bin tane konut satın alınmış. İnsanlar Türkiye'ye inanıyor ve güveniyor. Dolayısıyla bu rakamlara baktığımız zaman, işaret edildiği gibi ekonomide veya hukuk devletinde veya demokraside bir sorun değil. Bugün çok sayıda yabancı yatırımcıyla görüşüyoruz, yabancı sivil toplum örgütleri olsun, uluslararası örgütler olsun biz de onlarla görüşüyoruz. Görüştüğümüz zaman bakıyoruz ki onlar da Türkiye'ye dair Türkiye'nin ilerisine dönük son derece olumlu beklentiler içerisinde. İnşallah bunu hep beraber istemeliyiz, bundan gocunacak bir şey yok ki, Türkiye'ye daha fazla sermaye gelsin, Türkiye'de daha fazla yatırım olsun, daha fazla üretim olsun, Türkiye'de daha fazla konut satın alınsın, bunlar gayet güzel şeyler. Dolayısıyla, bugün bütün bu olanları yok gibi farz etmek mümkün değil.

Yine bir eleştiri, “Acaba Türkiye'de ekonomide bir sıkışıklık hâli mi var da bu düzenlemeler getiriliyor?” Bakıyoruz, ocaktan bugüne bakıyoruz, ilk çeyrek büyüme oranı yüzde 4,8, enflasyon yüzde 9,6'dan 6,5'lere gelmiş, politika faizi aşağıya geliyor, son bir yılda 1 milyon 40 bin kişiye bu ülkede ilave istihdam sağlanmış, yatırımın, üretimin çarkları dönüyor, beklentiler olumlu. Türkiye'nin global gelişmelerden etkilenmemesi mümkün değil ama Türkiye bugün geline nokta yaptıklarıyla, yapacaklarıyla gerçekten olumlu bir görünüm sergiliyor. Dolayısıyla, bizim hep beraber yatırım tarafını, üretim tarafını güçlü kılmamız lazım. İşsizlik oranları aşağı geliyor, iş gücüne katılım oranı yine öyle. Dolayısıyla, burada Türkiye ekonomisinde bir sıkışıklık değil, tam tersine Türkiye ekonomisinde son derece olumlu bir tablo var. Biz, bu olumlu tabloyu yaptığımız yasal düzenlemelerle daha da pekiştirmek istiyoruz.

“Türkiye'de gelir dağılımı bozulmuş, yoksulla zengin arasındaki uçurum açılmış.” Yani bunu nereden ölçüyorsunuz? Bu konuda Türkiye İstatistik Enstitüsünün açıkladığı rakamlar var.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Gini katsayısı kaç?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir, mutlak yoksulluk Türkiye'de AK PARTİ hükûmetleri döneminde kesin bir şekilde azalmıştır. Yine gelir dağılımında bir ölçü olarak gösterilen Gini katsayısına baktığımızda da Türkiye'de gelir dağılımı bu dönemde iyileşmektedir. Kişi başına millî gelir bir kere gerçekten...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya rakamı söyle, iyileşmeyi değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli Vekilim, ben siz konuşurken müdahale ettim mi?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Naci Bey... 38'di, 40 oldu, iyileşmedi ki yani.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Kaçtı kişi başına düşen millî gelir?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli kardeşim, siz ne kadar böyle derin kapitalist yorumlar yapmaya kalkıp burada ahkâm kesseniz de bu millet AK PARTİ'nin kıymetini biliyor...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kapitalist değil, sosyalist.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – ...AK PARTİ'nin değerini biliyor, ekonomiyi sizden çok daha iyi biliyor. Öncelikle, yaptığınız tahlillerin ayağı yere basmayan tahliller olduğunu da söylemem gerekir.

Dolayısıyla, toparlamam gerekirse tasarının geneline ilişkin olarak yapılan olumlu eleştirilerden dolayı teşekkür ediyorum. Bazı eleştiriler var, katılmasam da doğru eleştirilerdir, bunları beraber tartışacağız, beraber konuşacağız.

Ben tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21.30'a kadar birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.04

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 43

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.44

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 31'inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Maddelerine geçilmesini onaylamıştık ve kabul etmiştik.

Şimdi, 1'inci maddeyi okutuyorum:

YATIRIM ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİ AMACIYLA BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve iflas Kanununun 179 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Sermaye şirketleri ile kooperatiflerin iflası ve iflasın ertelenmesi:

MADDE 179 - Sermaye şirketleri ile kooperatiflerin, aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden düzenlenen ara bilançoya göre borca batık olduğu idare ve temsil ile vazifelendirilmiş kimseler veya şirket ya da kooperatif tasfiye halinde ise tasfiye memurları veya bir alacaklı tarafından beyan ve mahkemece tespit edilirse, önceden takibe hacet kalmaksızın bunların iflasına karar verilir. Şu kadar ki, idare ve temsil ile vazifelendirilmiş kimseler ya da alacaklılardan biri, şirket veya kooperatifin mali durumunun iyileştirilmesinin mümkün olduğuna dair bir iyileştirme projesini mahkemeye sunarak iflasın ertelenmesini isteyebilir.

İyileştirme projesinde, yeni nakit kaynak konulması dahil nesnel ve gerçek kaynaklar ve önlemler ile erteleme süresince tüm işletme giderlerinin ve çalışma sermayesinin nasıl karşılanacağı gösterilir.

Mevcut borçların ödeme süre ve tutarlarını, alacaklıların adreslerini, faaliyet gösterilen sektörün özelliklerine göre stoklar ile bunların bekleme sürelerini ve tutarlarını gösteren listeler, vergi dairesine sunulmuş en son bilanço ve gelir tablosu, şirket veya kooperatifin ticaret sicili tasdiknamesi ile iyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olduğunu gösteren diğer bilgi ve belgelerin, işletmenin devamlılığı esasına göre düzenlenmiş ara bilançoyla birlikte mahkemeye sunulması zorunludur.

Üçüncü fıkrada belirtilen liste ve belgelerin iflas erteleme talebiyle birlikte sunulmaması veya mahkemece verilecek iki haftalık kesin süre içinde tamamlanmaması halinde iflas erteleme talebi ispatlanamamış sayılır ve borca batık olduğunun anlaşılması halinde talep sahibi şirketin veya kooperatifin iflasına karar verilir.

Daha önce iflas ertelemeden yararlanmış bir sermaye şirketi veya kooperatif, duruma göre uzatma dahil erteleme süresinin bitiminden itibaren bir yıl geçmedikçe iflas erteleme talebinde bulunamaz."

MUSA ÇAM (İzmir) – Konuyla ilgili...

BAŞKAN - Bir müsaade ederseniz...

Bilgi almadan önce de bir adet önerge var, onu da okutacağım, ondan sonra önerge ve maddeyle ilgili bilgi alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/728 esas numaralı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesi ile değiştirilmesi öngörülen 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 179' uncu maddesinin (1)'inci fıkrasına "projesini" ibaresinden sonra gelmek üzere "son bir yıldan uzun süre ile şirket merkezinin bulunduğu yerdeki" ibarelerinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Emine Nur Günay
Eskişehir

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

Peki. Sayın Bakan, madde ve önergeyle birlikte değişen şekliyle madde üzerindeki açıklamayı kim yapacak?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Gümrük ve Ticaret Bakanlığından arkadaşlarımız yapacak uygun görürseniz.

BAŞKAN – Buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YANKIN – Önergeyle...

BAŞKAN – Maddeyle ilgili ne yaptığımızı, önce maddeyi şey yapalım, 1'inci maddeyle...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YANKIN – 1'inci maddedeki değişiklikle...

Müsaade buyursanız...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 44

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Pardon, Adalet Bakanlığı yapacak.

BAŞKAN – Siz yapın açıklamayı.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NİYAZİ ACAR – Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Başkanım, iflas erteleme uzun süredir gündemimizde ve artık alacaklıların yedi sekiz seneye kadar varan sürelerde iflas erteleme isteyen borçlular hakkında takibe geçemediği dolayısıyla onların da mağdur oldukları, onların da başka şirketlere borçlu oldukları gerçeğinden yola çıkarak bu aradaki dengeyi toparlamak amacıyla ele aldık. Burada getirilen önemli bir değişiklik, borca batıklığın tespitinde aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden düzenlenen ara bilançonun esas alınacak olması.

Yine, getirilen bir başka değişiklik, iyileştirme projesinde yeni nakit kaynak konulması dâhil nesnel ve gerçek kaynaklar ve önlemler ile erteleme süresince tüm işletme giderlerinin ve çalışma sermayesinin nasıl karşılanacağını gösterilmesine ilişkin bir değişiklik. Zira, uygulamada kendi elektriğini, suyunu, doğal gazını ödeyemeyen şirketlerin dahi iflas erteleme talep ettikleri görüldü. Yani, Komisyonumuz bu konuyu tartıştı, artık bu tür şirketlerin en basit zaruri giderlerini dahi karşılamayan şirketlerin iflas etmesinde fayda olduğu, iflas erteleme yoluyla bunların korunmasında bir menfaat olmadığı kanaatine varıldı. Yine, dava açılırken dava dilekçesine ekli birtakım belgelerin şirketin gerçek pozisyonu ortaya koymasını temin için sunulması şart koşuldu. Bunlardan ilki birtakım listeler, bunlar mevcut borçların ödeme süre ve tutarlarının gösterilmesi listede, alacaklıların adreslerinin gösterilmesi, faaliyet gösterilen sektör özelliklerine göre stoklar ile bunların bekleme sürelerinin ve tutarlarının gösterilmesi, yine vergi dairesine sunulmuş en son bilançoyla gelir tablosunun gösterilmesi. Bunlar eklenecek, burada şirket veya kooperatifin ticaret sicil tasdiknamesinin de eklenmesini şart koştuk. Burada, malumunuz şirketler kötü niyetli oldukları vakit o tedbiri alabilmek için ismini değiştiriyor basit uygulamalarla, işte “X sanayi ve ticaret AŞ” diyor, bir mahkemeden talep ediyor. 2’nci mahkemeden “X San. ve Tic. AŞ diyor, 3’üncü mahkemeden “X sanayi ve ticaret anonim şirketi” diyor, sanki hepsi farklı şirketlermiş gibi. Uygulamada örnekleri var bunların, hangi mahkemeden bir tedbir kararı alırsam düşüncesiyle hareket ediyorlar, bunu engellemek için ticaret sicil tasdiknamesi, tabiri caizse kimlik belgesi yani şirketin artık ilk etapta dava dilekçesiyle beraber iletilmesi gerekcek mahkemeye. Ve tabii ki işletmenin devamlılığı esasına göre düzenlenmiş ara bilançoyla bunların sunulması lazım.

Özetle, borca batıklık aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden düzenlenen ara bilanço, iyileştirme projesi ise işletmenin devamlılığı esasına göre düzenlenmiş ara bilançoyla birlikte sunulmalı ve öteden beri de vardı zaten, iyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olduğunu gösteren diğer delillerin de, belgelerin de sunulması gerekiyordu. Burada getirilen önemli bir değişiklik Başkanım, bu belgeler dava dilekçesiyle beraber sunulmadığı takdirde, burada eksiklik yapıldığı takdirde, burada davacı tarafın ihmal göstermesi durumunda iflas erteleme talebinin reddedilmiş sayılması. İlk böyle demiştik fakat süreç içerisinde burada özellikle bazı şirketler TOBB’dan gelen talep üzerine “Olur ya belki 1-2 belge eksik verilmiştir, hiç değilse mahkeme iki haftalık süre versin, bu sürede de eksiklikler tamamlanmazsa iflas erteleme talebi reddedilmiş sayılsın.” dendi, ona göre burada bir iki haftalık mahkemeye süre verilebilmesini öngördük. Bu noktada, bu süreler rağmen bu belgeler verilmediği zaman iflas erteleme talebi reddedilmiş sayılacak fakat bu şu anlama gelmiyor: Dava bitecek değil çünkü biliyorsunuz iflas erteleme talebi ruhunda iflas talebini de mündemiçtir. Bu sefer mahkeme iflas erteleme talebini reddedecek ancak iflası gerekip gerekmiyor diye şirketi yargılamaya devam edecek ve eğer borca batıklık tespit edilirse mahkeme tarafından iflasa karar verilecek.

Son olarak da son fıkrayla getirilen yenilik, uygulamada bazı şirketler iflas erteleme talep ettiler, borca batıklıktan kurtuldular, rahatladılar, yürürken üç gün, beş gün sonra tekrar iflas erteleme talep ettiler. Yani, bu tarz uygulamalar söz konusu oldu, bu da bir istisna aracı olarak uygulandı. Burada da dedik ki iflas erteleme talep etti ve kurtuldu borca batıklıktan, artık bu şirket bir yıl geçmedikçe iflas erteleme talep edemesin. Böyle bir düzenleme yaptık Sayın Başkanım, özet hâliyle 179’uncu maddede getirdiklerimiz bunlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Adnan Bey, önergeyle ilgili de sizden bilgi alalım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YANKIN – Sayın Başkanım, önergeyle getirilmek istenen, yine kamuoyunda sıklıkla gündeme gelen daha rahat iflas erteleme kararı alabilmek için sık sık merkez değiştirerek, başka yere gidip orada kendi merkezini değiştirerek iflas erteleme kararları alındığı şeklinde duyumlar ve somut örnekler karşısında son bir yılda ikamet yani merkezinin bulunduğu yerden ancak iflas erteleme kararı alınabilecek. Başvuru merci bir yıl merkezinin orada bulunma şartına bağlıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Durmaz, hoş geldiniz, Allah rahmet eylesin, başınız sağ olsun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Hayırlısı olsun, başarılar dilerim.

BAŞKAN – Sağ olun.

Evet, madde üzerinde Sayın Pekşen, buyurun.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, saygıdeğer milletvekilleri, çok kıymetli bürokratlar... Sayın Bakanım, esasen iflas erteleme Türkiye’de ortaya çıkış biçimiyle son derece önemli. Uygulamada birçok alanda büyük eksiklikler var. Benim uzmanlık alanım bu, bu konuda çok emeğim var, bu işe ilişkin çok emeğim var. Şöyle bir örnek anlatayım: İflas ertelemeye bir önyargıyla bakıldığını gördüm, büyük bir husumet de var iflas ertelemeye, ben de nefret ediyorum. Ama, mesela 2001 tarihinde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 45

Türkiye, İstanbul yaklaşımını yaptı, büyük bir nefes aldı, sonra 2006 tarihinde, Hükûmetiniz döneminde Anadolu yaklaşımı yapıldı, orada da büyük bir nefes aldı. Bence şu anda da ivedilikle yapılması gereken işlerin en başında bu torba kanunda yeni bir uzlaşma, bir borç yapılandırma mutlaka yapılmalı. Çünkü, Libya'da alacağı kalan şirketlerin büyük bir kısmı şu anda çok ciddi sıkıntı içerisinde. Aynı şey Rusya'daki şirketler için geçerli, Suriye'de, Irak'taki şirketler için geçerli. Yani, o şirketler kendilerinden kaynaklanan işlerden değil -Türkmenistan'da da aynı- Türkiye'nin dış politikasının konjonktürel sonuçlarından kaynaklanan ağır müeyyidelerle karşı karşıya. Ne yapacağız bunları? İflas erteleme sürecinde bunları tu kaka yapalım, bir köşeye sıkıştıralım, boğalım. İflas erteleme prosedürü doğru uygulanmıyor, niçin doğru uygulanmıyor?

Sayın Bakanım, iflas ertelemeyi veren yargıcın aldığı maaş ve hükmettiği karar arasında gözlerine görünen rakamla endişesi var, o öz güvenle karar veremiyor çünkü. Önüne 100 milyon dolarlık, 200 milyon dolarlık bir problem geliyor ve o problemin büyüklüğü içerisinde işi gönderiyor, kime gönderiyor? Adı bilirkişî olan, çok özür dileyerek söylüyorum, Türkiye'de profesyonelliği, sahtekârlığı meslek edinmiş olan kişilere gönderiyor. Bu insanlar patronla oturuyorlar, orada akçalı ilişkiler konuşulmaya başlıyor ve sonrasında dramatik bir süreç başlıyor. Burada TMSF benzeri dünyanın birçok gelişmiş ülkesinde böyle kurumlar var -Kalkınma Bankası bu işi yapabilir- Kalkınma Bankası gibi, onun gibi borç yapılandırma kurumları var, dünyanın her yerinde var bunlar. Çok profesyoneller, gerçekten bir şirketin yapısını inceliyorlar, o şirketlere profesyonel yöneticiler atıyorlar ve şirketleri kurtarıyorlar, devam ettiriyorlar, çok ciddi işler yapıyorlar ama biz de öyle değil.

Bir örnek anlatayım şimdi: Sayın Bakanım, yatırım teşvik belgesi veriyorsunuz, diyorsunuz ki yatırımcıya: "Gel kardeşim, Kütahya'ya cam fabrikası mı yapıyorsun, ben sana yüzde 100 teşvik vereceğim, Türkiye'nin ihtiyacı var buna. Gel burada cam fabrikası yap, al sana yüzde 100 teşvik, al sana KDV iadesi, gümrük muafiyeti veriyorum, SSK muafiyeti veriyorum, hatta üstüne bir de enerji indirimi veriyorum, fabrikayı kur." Kurdu. Geldik, fabrika çalışıyor, gayet de iyi gidiyor, o arada pat diye Libya'yla bir sorun oldu, fabrikanın akreditifi geri dönmedi, fabrika sıkıştı. Orada bankanın müdürünün inisiyatifine kalıyor her şey. Şimdi, bakın, banka müdürü vicdansız birisi, elindeki kredinin çekini götürüyor avukata veriyor, aman, avukat diyor ki: "Tamam, banka müdürüne yaranayım, bir de parayı kazanayım." Hemen bir ihtiyatı haciz, fabrikaya geliyor, ne yapıyor efendim? Trafosu söküyor sizin 25 milyon dolarlık yatırımınızı sabote etmek için. Yahu, orada bu ülkenin 78 milyon insanının vergileriyle finanse edilmiş bir yatırım var, trafosu söküyor, niçin? Çünkü, biz teferruat haczini yasaklamamışız. Geliyor, fabrikanın en can alıcı kartını söküyor, elektronik yazılım kartını söküyor, 25 milyon dolarlık fabrika çakılıyor. Bir: Mutlaka teferruat haczine engel olunmalı. Haciz yapalım, muhafazasını yasaklayalım. Yani, üretim yapısını ortadan kaldırılacak, ekonomik sistemin dışına sistemi atacak yapıyı ortadan kaldırmak lazım. Bunu TMSF çok güzel başardı, niye? Çünkü, iktisadi işletmeye bütünüyle el koydu, iktisadi işletmeyi sattı, doğal olarak işleyen bir sistem hiçbir zarar görmeksizin yeni alıcıların eline geçti. Burada da bu pekâlâ yapılabilir.

İki: Şimdi, iflası erteliyoruz. Şirket borçların tasfiyesine başlıyor, ne kadar süre? Bir sene sonra. Böyle bir şey olmaz efendim yani niçin bir yıllık vadeliendirme yapıyoruz? Madem bunu, bilirkişîye veriyoruz bu dosyayı, bilirkişî yazıyor, bu şirketin kârlılık oranı yüzde 10, 15, 16, 17, her neyse bu kârlılık oranıyla bu şirket şu kadar yılda bu borçlarını ödeyebilir, o zaman niye bir yıl veriyoruz? Niye kendimizi kandırıyoruz? Ha bire formaliteler. Onu belli bir periyoda bağlamak gerekiyor, tıpkı Avrupa'da olduğu gibi. Ne yapıyorlar? Periyoda bağlıyorlar, diyorlar ki: "Siz beş yıl içerisinde borçlarınızı ödeyeceksiniz." Nasıl? "Birinci yıl tüm borçlarınızın ortalama yüzde 10'unu ödeyeceksiniz örneğin." Birinin 1 milyon lira alacağı var, yüzde 10'unu alıyor, öbürünün 100 bin lira alacağı var, yüzde 10'unu alıyor, herkes alacaklarıyla orantılı, alacaklarını tahsil edebiliyorlar, bizde böyle değil.

Bir başka: Banka, bu, Türkiye'nin en büyük yaralarından birisidir Sayın Bakanım, buna lütfen müdahale edin. Şu anda Türkiye'de bankaların ellerine geçtikleri; bir, borca karşı yapmış oldukları sözleşme, kredi sözleşmesi; iki, ipotek; üç, varsa rehin; dört, kefalet; beş, o borçla ilgili mutlaka aldıkları kambiyo senetleri vardır. Bakıyorsunuz bankaya ki 5 ayrı icra takibi yapıyor, öyle değil mi efendim? 100 bin lira alacak var, 5 tane takip var, böyle bir şey olabilir mi? Borçlu geliyor, diyor ki: "Tamam, ben 100 bin lira borcumu ödeyeyim." Diyor ki: "Tamam ama ben 5 ayrı icra takip masrafı yaptım, ben 5 ayrı bundan tahsilat harcı ödettireceğim size, 5 ayrı avukatlık ücreti ödeyeceğim." Böyle bir şey olabilir mi? Ne yazık ki buna da mükerrer takip yasağını hâlâ hukuk sistemimiz getirmede, bu da bir başka kanayan yaradır. Peki, burası da tamam ama geldik, bu banka alacağını büyük bir oranda bütün bankaların... Bizde çünkü ticari bankacılık, proje bankacılığı böyle şeyler yok, bizde tefecilik var aslında, bunlar bankada değil ama hadi, biz nezaket gösterelim, bankacılık diyelim. Banka alacağını ipotekle bağlamış efendim. Diyorsunuz ki: "Ne kadar alacağınız var?" Burada bankacı da var, hazır sayın milletvekilim de eski bir bankacı. Şimdi, alacağınız ne kadar sizin? 100 bin lira. İpoteginiz ne kadar? 250 bin lira. Buyurun hemen ipotegi paraya çevirin, alacağınızı alın. İflas erteleme en büyük yanlışlarından birisi bu. Tedbir koyuyorsunuz, gayrimenkul paraya çevirtmiyorsunuz. Ne oluyor? Banka temerrüt faizini maksimumdan uyguluyor mu efendim. Normal bir temerrüt faizi var, bir de bunu banka olduğu zaman avans faizse, vesaireyse en üst limitten uyguluyor. E, peki en üst limitten banka bunu uyguluyor, gayrimenkul belki borçlarının yüzde 30'unu, yüzde 40'ını karşılayacak düzeyde, Siz bunu sattırmadığınız zaman, o zaman gayrimenkul borcun tamamını bile karşılamaz hâle geliyor. Banka rehin açığı belgesiyle karşı karşıya kalıyor. Aslında banka yürüyebilse alacağı bir an önce takip edecek, icrayı sonlandıracak ve diğer borçların da karşılanmasını sağlayacak ama buna da izin vermiyoruz. Yasa da, gayrimenkul rüçhanlı alacaklara ilişkin yasak da doğru bir yasak değil. Doğal olarak birçok büyük şirketlerimizde, küçüklerde bunlar çok önemli sorunlar değil ama bizim asıl kurtarmak istediğimiz büyük şirketlerimiz. Bunların batmasını istemiyoruz. Çünkü o şirket battığında 100 kişi, 200 kişi, 300 kişi istihdam kaybediyor, ihracat pazarınızı kaybediyorsunuz, büyük bir markayı heba etmiş oluyorsunuz vesaire. Doğal olarak birçok banka ipotekle, gayrimenkullerle alacaklarını desteklemiştir. Şimdi biz bu bankalara az önce söylediğimiz gibi eğer ipotekli gayrimenkulleri bir an önce, hızlı bir şekilde paraya çevirme olanağı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 46

sağlar isek... Buna da bir limit getirebilirsiniz mesela. Ne diyebilirsiniz? Banka değerlendirme yapıyor değil mi efendim? Rasyolarını çıkarıyor şirketin. Gayrimenkule ilişkin bir değerlendirme yapmış ve o gayrimenkul üzerinden ipotek almış. Peki, satışa çıkarıyorsunuz, aradan bir yıl geçmiş, daha henüz değerlendirme yapılmış bir yıl olmuş, satışa çıkarıyor banka, diyorsunuz ki: “Yeniden değerlendirme yapın, gayrimenkulü yeniden değerlendirme yapın.” Hadi, mahkemeye gidiyorsunuz. Zaten bir yıl önce borçlu da kabul etmiş, gayrimenkulün ederini kabul etmişler, onun üzerinden nakit oluşmuş. Artık, bir yıl içerisinde neyin davası? Buna ilişkin değerlendirmelerde de mutlaka bankaya yıllık periyotlarla gayrimenkul değerlendirme zorunluluğu bence getirilmeli. Ayrıca, değerlendirdikleri ipotek değeri üzerinden minimize ederek satın alma olmamalı. Yani, orada borçluyu boğup gayrimenkulü elinden yok pahasına alıyorlar. Bir örnek: Adana’da 12 trilyon liraya aldığı bir gayrimenkulü Halk Bankası satın alma değerinden çok daha yukarıya bir paraya sattı. Firmanın borcu 5 trilyon, 12 trilyon liralık gayrimenkulü gitti, banka inanılmaz para kazandı. Ama Türkiye çok büyük bir markasını kaybetti. Banka o anlamda bakmıyor, Türkiye’nin bu değerine bakmıyor. Hepsini yatırım teşvikliydi, bu vatandaşın vergileriyle finanse edilmişti ama ne yazık ki bir bankacılık mantığıyla bakıldığı sürece yatırımcının bu işten çıkması çok kolay değil. Burada üzerinde durulması gereken şey şu efendim: İflas erteleme bu prosedür içerisinde işletilebilir doğru bir sistem değildir Sayın Bakanım, işlemediğini de gördük. Türkiye’de iflas ertelemeinden çıkan firma sayısı yanılmıyorsa yüzde 2. Büyük bir başarısızlık.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Batıyor yani.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Aynen. Yani batmaması mümkün değil. Niçin? Çünkü iflas ertelemeinde firmanın artık rakipleriyle rekabet etme olanağı yok. Bir örnek: Kayyuma gidiyorsunuz, diyorsunuz ki: “Bu ürün, şirket çok ciddi bir iş yapıyor, burada bir sözleşme imzalayacağız.” “Ben imzalamam bunu.” diyor. Niçin imzalamıyorsunuz? “Burada şahsi sorumluluk var.” Başka? “30 milyon dolarlık bir iş bu. Ne olur, ne olmaz. Ben bu parayı ödemem.” Ya, firma burada bir taahhüt almış, taahhüdü icra edecek. Siz bunu imzalamazsanız malzeme alamayacak, taahhüdü icra edemeyecek. “Benim işim değil bu, benim uzmanlık alanım değil.” E, niye atadınız? İstifa edin, gibi çok ciddi sorunlarla karşılaşyoruz. Bence bu da tıpkı dünyanın başka ticaret hukukunun gelişmiş olduğu ülkelerdeki gibi çok ciddi anlamda profesyonel borç yapılandırma kurumlarına teslim edilmesi gerekir. Bu konuda Kalkınma Bankasının deneyimi çok yerinde. Ben Kalkınma Bankasını geçmişten beri takip eden bir hukukçu olarak söylüyorum. Son derece birikimi yerindedir, onların deneyiminden yararlanabiliriz. Buna çok ciddi ihtiyaç var Türkiye’de. Aslında bu borç yapılandırması, iflas ertelemeinin bu hâliyle yeniden düzenlenmesinde büyük fayda görüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Pekşen, teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Evet, kim ne derse desin son yıllarda Türk ekonomisi her geçen gün daha da ciddi sorunlarla karşı karşıya. Sanayicilerimiz, KOBİ’lerimiz, şirketlerimiz borç batağında. Bunu ki, İstanbul Sanayi Odasının her yıl açıkladığı ilk 500, 2’nci 500 firmaların mali yapısında da çok net olarak görebiliyoruz. Tahsilatta büyük sorun yaşanıyor, iflaslarda artış var ve bu maddenin konusu olan iflas ertelemelerde de, tabiri caizse, patlama var. Benim bildiğim kadarıyla, geçen yıl 492 iflas erteleme kararı var ki bu yıl ilk dört ayda 200 civarında iflas erteleme kararı var. Eğer arkadaşlarda resmî istatistikler varsa, onları alabilirsek memnun olurum. Bu iflas erteleme başvurularındaki artış piyasalarda müthiş bir tedirginliğe yol açıyor. Yani esnaf, sanayici, ticaret erbabı malını satarken “Acaba şirket iflas ertelemeye başvurur mu, alacağımı tahsil edemem mi?” diye bir tedirginlik yaşıyor. Bu durum bir domino etkisi de yapıyor, piyasaları çok olumsuz etkiliyor. Yani bunun söylentileri dahi kişileri gerçekten iflas erteleme mağduru olmaktan korkarak mal satmama gibi bir yöne de itiyor. Tabii, bu konuda bir düzenleme yapılmasına biz olumlu yaklaşıyoruz Milliyetçi Hareket Partisi olarak.

Burada şunu ifade edeceğim: İsim değişikliğiyle ilgili, şirket merkezinin değişikliğiyle ilgili de önerge geldi. Doğru. Çünkü maalesef, yani “Belli yerlerden daha kolay karar alabiliyoruz.” diye şirket merkezlerinin değiştirildiğine şahit oluyoruz. Biraz önce Sayın Genel Müdürün dediği gibi isim değişikliği çok sıkça yaşanan bir konu. Burada, bir de, bir günde karar alınabiliyor. Bu ne derece isabetlidir bir günde mahkemeden alınan karar? Bu konuda çok ciddi bir inceleme yapılabilmesi için nasıl bir düzenleme yapabiliriz, bunu da tartışmamız gerektiğini düşünüyorum. Yine, kayyumun vasıfları da önemli. Bakıyorsunuz, şirketle uzmanlık alanı örtüşmeyen kişilerin dahi kayyum atanabildiğini görüyoruz. Bu anlamda bu konuyu da maddede nasıl dile getirebiliriz, açıkçası bunu da tartışmak lazım.

Benim soracağım şu da var: Devam eden davaları kapsamıyor herhâlde değil mi yapılan düzenleme? Devam eden davalarla ilgili de bir düzenleme yapmamız daha doğru olmaz mı diye düşünüyorum.

Bir de, bir tabire takıldım. Yani, mevcut kanunda “borçların aktifinden fazla olduğu” diye tanımlarken yenisinde “borca batık olduğu” diyoruz. Yani bu “borca batık olduğu”nu tanımlamamız gerekmez mi? Yani borca batık olduğundan neyi kastediyoruz? Çünkü bu tartışma yaratabilir ileride uygulamada. Onu netleştirmekte ben fayda olduğunu düşünüyorum. Maalesef, yani bu konuda iyi borçlu, kötü borçlu birbirine karışmış durumda. Yani hangi şirketin gerçekten ekonomisi bozulmuş ve iflas erteleme gerekir, hangi şirketin kötü niyetle bu yola başvurduğunu artık ayırmakta öyle zor bir hâle geldi ki... Sözümün başında ifade ettiğim gibi, bu düzenlemenin yapılması gerekiyor, uygulamada karşılaşılabilecek sorunları da dikkate alarak gerekli düzeltmeleri de yapmamız gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tamaylıgil...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 47

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli hazırun; tabii, iflas erteleme ve iflas ertelemeyle ilgili suiistimal noktasına gelen o kadar farklı örnekler ortaya çıkıyor ki bunlar böyle ortaya çıktığı zaman neden böyle bir tercih kendini gösteriyor, neden böyle bir arayış olduğunu düşündüğümüzde, demek ki genel olarak, özellikle şirketler açısından işleyen ekonomik konjonktür ve gidişatın kişileri farklı farklı arayışlara ittiğini ve bu arayışların sonucunda da en azından borç öteleme veya şirketi ayakta tutabilme yönüyle bakıldığında da önemli bir sorunun göstergesi olarak kendini hissettirdiğini tespit edebiliyoruz. Yani ne kadar aslında bakılırsa bir iflas erteleme davasıyla ilgili süreç ve oradaki sayılar artıyorsa bu sayının artışı bir sıkıntının da açıkçası daha fazla kendini gösterdiğini ortaya koyuyor. Çünkü 2000'li yıllara baktığınız zaman bu 2003 yılında başlamış olan bir uygulama ve krizden ve krizden sonraki, krizin tahribatını iyileştirmek hedefiyle ortaya konmuş bir yöntem. Ama netice itibarıyla baktığınızda, 2003 yılından itibaren rakamsal olarak dava sayılarına baktığınızda, maalesef özellikle son iki üç yıldır 100'lü rakamlardan biz bin küsurlu ve hatta 2 binlere varan davalarla karşı karşıya kalıyoruz. Tabii böyle bir sistem işletilirken sistemin açık noktaları ki bu gelen önerge de mevcut kanunun düzenlemesi için önemli, açılan mahkemelerin şirketin merkezinde olması noktasında ki bir yıllık bir süre konmuş. O bir yıllık süre de yeterli midir? Onu uygun gördünüz herhâlde, bir yıl süre yeterli diye. Bu da uygun bir düzenleme olarak kendini gösteriyor. Şimdi, İstanbul Sanayi Odası her yıl 500 sanayi kuruluşunun ekonomik durumunu ortaya koyan bir tablo açıklar ve bu verilere göre baktığınız zaman, 2015, şimdi 2016 ve 2015 yılına bakıldığında, bir kere daha önceki görüşmelerde de sürekli ortaya koyduğumuz ve uyardığımız şirketlerin öz varlık ağırlıklı bir aktif yapıdan artık borç ağırlıklı bir yapıya dönüştüğünü ve bu borç ağırlıklı olan şirket yapılanmalarının kur farkları ve kur farkına bağlı olarak ortaya çıkan zararlarla şirketlerin öz varlık kârlılığıyla beraber genel kârlılık oranlarında çok hızlı bir geriye gidiş olduğunu uyararak dile getirmiştik. Kaldı ki bugün baktığınızda, 2015 şirketler yapısı açısından baktığınızda da bu finansman giderleri kaleminin maalesef yüzde 75 gibi çok hızlı oranda artan bir ortalama pozisyon ortaya çıkarttığını görüyoruz. Buna karşılık olarak baktığımızda da yani daha önceki finansman giderlerinin kâr olarak karşılaştırılmasında yüzde 30'a inen durum da bugün yüzde 70'lere varmış durumda. Bu da oldukça tabii ki şirketlerin karşı karşıya olduğu risklerle ilgili bize önemli bir ışık tutuyor ve bu tabloyu doğru tespit etmemiz için de bir süreç idaresinin gerekliliğini ortaya koyuyor. Tabii, burada faizler ve giderler, "faiz giderleri" diye baktığınızda, şirketler... "Aman faizi düşürelim, sık sık ortaya konulan faizleri düşürelim, işte, kaynak yaratılsın, bu bankalar faizleri düşürdüğü zaman da bu bir anda işler çözülecek." gibi bir tartışma konusu kendini gösteriyor. Ama bunun da bir yetersizlik ifade ettiğini söylemek şart. Çünkü yapısal reformlar ve genel süreçle ilgili temel kararlar alınmadığı takdirde yine baktığımızda şirketlerin iflas noktasına giden o süreçle ilgili olarak karşı karşıya kaldıkları risklerin ortadan kalkmayacağını, bunların dönemsel iyileştirme tedbirlerinin veya geçiştirme süreçlerinin dışında bir anlamı ifade edemeyeceğini de vurgulamak gerekiyor.

Şimdi, burada tabii mevcutta 2003 yılından sonra alınan ve mevcutta var olan kanuni yapılanmanın önemli açıkları bugün baktığınızda şikâyetleri de beraberinde getirdi. Yani bir taraftan bakıyorsunuz TOBB'a bağlı farklı illerin TOBB il başkanları bile, oda başkanları bile birbirine düşüyor, bazen, sen, bu ilde daha fazla iflas davası var; sen, bu ilde daha fazla iflas davası var diyen iki oda başkanının tartışmasına bile şahit olmaya başladık. Onun ötesinde, öyle hukuki danışmanlık kuruluşları ortaya çıktı ki tek işleri var: Tamamen iflas erteleme, ismarlama iflas erteleme kararları alınıyor ve iflas erteleme profesyonelliği içerisinde buradan kendilerine yeni bir önemli kâr elde ediyor. Onun ötesinde, buradaki bu kayyum olaylarıyla ilgili de bir... Çünkü 50-60 davanın içerisinde olan kayyumların son derece astronomik gelirlerle beraber yeni bir geçim kaynağı oluşturduğunu da gördük ki buradaki bu azaltma noktasında da olumludur. Ama diğer taraftan da kayyumların mesleki yeterlilik ve mesleki yeterlilikle beraber burada bu süreci idare etmedeki etkinlikleri de çok önemli ve mevcut yapılan düzenleme ve değişimlerde bu konuda herhangi bir şeyin olmadığını görüyoruz. Yani tamam, hadi, kayyumlar, biraz önce söyledik, sorumsuzluk noktasında değerli Adalet Bakanlığı temsilcimiz aynı şeyde olmadığını, onların da bir kamu memuru olduğunu ve sorumlu olduklarını dile getirdiler mevcut aşağıda görüşülen kanundaki tanımından farklı olarak. Ama bunun yanında da bu bir ekonomik, iktisadi teşekkül ve buradaki iktisadi yapının ve eğer tekrar borç batağından kurtularak bir ekonomik kazanıma dönüştürülecekse bilgi ve birikim açısından bunu sağlayabilecek yeterlilikte kişilerin bu görevlerde olması şart. Onu da düzenleyen bir yeterli vurgulama yok görünürde. Bir de, tabii, ara bilanço veya oluşturulan değerlemede, biraz önce Haluk Bey de dile getirdi, şimdi, tabii varlıklar açısından bakıldığında bir şirketin yüzdürülüp yüzdürülemeyeceği noktasında veyahut tekrar ekonomiye kazandırılıp kazandırılmayacağı konusunda çok önemli tespitler ve varlıkların değerini doğru yönetmek gerekir diye düşünüyorum. Çünkü ben o çalışma alanında uzun yıllar görev yapmış bir kişiyim. Eğer bir gayrimenkul, yani döner veya duran varlık olarak baktığınızda her ikisinin de varlık açısından doğru değerlemesi, doğru kullanılması, doğru fiyatlaması ve şirketin kurtuluş sürecindeki doğru bir yönetime ihtiyacı vardır. Burada da ortaya konan tedbirlerin o yeterlilikte kendini tam gösterdiğine inanmıyorum. Yani tamam işte, birtakım belgesel düzenlemeler yapılmış, belli ilkeler ortaya konulmuş, ancak o iyi yönetim denilen, yani iyi yönetim ilkelerinin burada yansımaları ortaya koyacak düzenlemelerin yeterli olduğunu yine düşünmediğimi söylemek isterim. Ama işin aslı, yine Haluk Bey'in de dile getirdiği, gerçekten şimdi bankalar açısından da baktığınızda, bankalar da bu iflas ertelemekten korkmuşlar bir de ipotek olayına girerek, hatta hatta bu sistemi işletmemesi için alternatifleri dile getiriyorlar. Burada, tabii ki, bankaçılık sistemi açısından da şirketlerin kendi sahip oldukları varlıkları o sistemde eritmeyecek birtakım tedbirleri de, bilemiyorum, herhâlde sizler Bankalar Birliğiyle de...

Sayın Bakanım, veyahut bu Bankalar Birliğiyle yapılan çalışmalarda Sanayi Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, siz ve finans, ekonomiyle ilgili bakanlıklar... Önemli olan, var olan şirketleri tekrar ayakta tutmak, yani iflas ettirmek değil. Öyle bir bakış açısını oturtacak bir çalışma bu konuyla da ilgili uzmanlar bir çalışma yapmıştır diye umut ediyorum. Çünkü sadece maliyeci gözüyle veya sadece bankacı gözüyle veya sadece üretici gözüyle değil, bir konsensüs ama orada tam o dile getirilen değerlemeden tutun, yine aynı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 48

şekilde, dediğim gibi. Bir stok değerlendirme bile çok önemlidir. Onların bu yapıda oluşturulmasında çok büyük önem var diye düşünüyorum. Çünkü Türkiye’de gerçekten büyük, biraz önce, işte, bir şalter veya bir teknik kesimle ilgili verilen süreçteki karar, bir değer, bir fabrikanın çalışmamasını ortaya çıkarıyor. O zaman bunu biraz daha o yönüyle değerlendirmenin gerekli olduğunu düşünüyorum ve yine yine kayyum aşamasında çok önemli olduğunu düşünüyorum. Çünkü bir örnek vereyim size Sayın Bakanım, belki siz de hatırlarsınız: 2001 yılında İhlas Finans bir finans kurumuydu ve İhlas Finansın tasfiye süreci başladı ve o tasfiye süreci yıllardır, beş yıl beş yıl, beş yıl beş yıl uzadı ve hâlâ bugün 2016, on beş yıldır oradan alacaklı olan ve hâlâ parasını almamış olan kişiler var. Onun sebebi neydi? O zaman yine burada -bazı belki milletvekili arkadaşlarımız hatırlar- Plan Bütçe Komisyonunda Bankalar Kanunu görüşülüyordu ve o zaman biz dedik ki: “TMSF bu işi biliyor ama TMSF’ye bunu yüklemeyin.” Sadece TMSF bu tasfiye sürecini idare eder. Yani işi bilen yapması. Ve TMSF’ye devredilip sadece o tasfiye sürecinin devri olsa idi o zaman, ki burada da kabul edildi, Genel Kurula gidildiğinde Genel Kurulda bir yerlerden birtakım tekinler kendini gösterdi ve kaldırdı. O zaman oradaki binlerce insan on beş yıldır mağdur olmayacak noktaya gelecekti. Şunun için altını çiziyorum: Hâlâ da geçen bütçe görüşmelerinde ben Sanayi Bakanından bunu sormuştum. Biz gerek iflas erteleme gerekse bu süreçleri işin ehli bir kurumsal yapılanmayı ortaya koyarsak ülke ekonomisi için çok daha önemli katkı sağlayacak, varlıkların değerini bileceğimiz ve onlardan da katma değer elde edeceğimiz bir süreç yönetiriz diye düşünüyorum. Burada eksik olan yönlerin... Şu verilen önerge eksikti, bizim de parti olarak bu konuda zaten mahkemelerin konumuyla ilgili tekliflerimiz vardı. Ama kayyum yeterliliği açısından da yine bir vurgu olabilirse daha doğru olabileceğini düşünebiliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, iş dünyasından geldiğimi de söylemiştim. Şöyle kötü bir alışkanlığımız var: Öz sermayeler anlamında işletmelerimiz çok zayıflar. Çünkü şu alışkanlık var. Ben dükkânı açarım veya fabrikayı açarım, yatırımları, teşvikleri, şunları alırım ama kendi öz sermayemi o işletmeye sokmam diye genel bir anlayışımız var. Bu ticaretle de böyle, sanayide de böyle. Hep borçla o işletmeyi çevirmek refleksi var veya ticareti hep borçla çevirmek gibi bir refleks var. Şimdi, biliyorsunuz, 2001 krizinden önce de bankacılık sisteminde böyle bir durum vardı ve BDDK diye bir uygulama yoktu ve bankalar çok da rahat davranıyorlardı ve sonra bir düzenleme kuruluşu geldi ve bankaların sermaye yeterlilik rasyolarını belli oranlara çekti ve bu anlamda bir alışkanlık oluştu. Ama işletmelerimizle ilgili böyle bir alışkanlığı, yani makro anlamda söylüyorum, böyle bir eğilimi yaratacak bir durum yok. Yani Uzak Doğu’da bu eğilim çok yüksektir, borçluluk oranları hep düşüktür, öz sermayeler hep güçlendirilir. Kârları dağıtmamak gibi hatta regülasyonlar bile koyulur öz sermaye yeterliliği anlamında. Bankaların kredi vermesi anlamında da bu yeterlilikler yoksa belli kriterler konulabilirse işletmelerimizin dayanıklılığı sağlanır ve bu iflas erteleme durumlarında bu kadar kolay kırılğan olmazlar. Libya krizi oldu, ufak bir alacak gelmeme durumunda o şirket iflas ertelemeye gidiyor. Yapmamız gereken makro bir mesele. Yani bundan sonrasıyla ilgili söylüyorum. Bu düzenleme, hani, güncel bir meseleyle ilgili yapılıyor ama işletmelerimizin öz sermayesini güçlendirecek Ekonomik Koordinasyon Kurulu toplantılarında bunları konuşmanız lazım. Tedbirlerin alınması gerekiyor.

Ve bu iflas ertelemeyle ilgili önereceğim şey de, bir kriter de Sayın Bakan, işçilerin korunması anlamında da belli tedbirler bu şeye konulabilir mi? Yani iş yerlerini korumak anlamında veya iflaslarla ilgili düzenlemeler yapılıyor ama işçilerin korunmasıyla ilgili herhangi bir düzenleme buna eklenebilir mi diye düşündünüz mü diye de şimdiden sormuş olayım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bu düzenleme iflas erteleme isteyen şirketlerin çalışanlarını -Sayın Paylan onu söylemek istedi büyük ihtimal- da olumsuz etkiliyor. Çalışanlar da önceki yıllara ait alacaklarına ilişkin olarak hak kaybına ciddi anlamda uğramaktadırlar. Yasaya göre iflas erteleme talebi kabul eden şirketlere karşı haciz işlemi ne yazık ki yapılamıyor, başlamış haciz işlemi ise duruyor. Ancak çalışanlar son bir yılda doğmuş, ihbar ve kıdem tazminatları da dahil alacakları için haciz yapabiliyorlar. Çalışanlar çalıştıkları sürece çalıştıkları iş yeriyse sorunlu olmamak için alacaklarıyla ilgili olarak dava açmıyor ya da icra takibi başlatmıyorlar. Dolayısıyla, iflas erteleme kararından bir yıl ve daha önce doğmuş alacaklar için çalışanlar da haciz istemi yapamıyorlar. Özellikle bu 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’nun 204’üncü maddesindeki işçilerin alacaklarıyla ilgili bir yıllık süre sınırlamasının kaldırılması gerekir. Bununla ilgili bir düzenleme yapılabilir. Bunu acaba Bakanlık olarak düşünüyor musunuz? Eğer bu sınırlama kalkarsa işçiler geriye dönük olarak on yıllık kıdem tazminatı ve beş yıllık ücret ve diğer haklarını alabilmek için haciz yoluna başvurabileceklerdir. Tasarıyla alacakları koruyabilmek için iflas erteleme zorlaştırılıyor bununla beraber.

Sayın Bakan, bir de şunu sormak istiyorum: İflas erteleme taleplerinin son yıllarda bu kadar artmasının ekonomik nedenlerden yüzünden mi yoksa borç ödemelerini ertelemeye hevesten mi kaynaklandığı konusunda yeterince veri bulunmuyor. Acaba bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, değerli hazırun; şirketin iflası veya iflas ertelemesi bir sonucu ifade eder. Önemli olan, bu sonuca ulaşmadan evvel, aynı sağlık hizmetlerinde olduğu gibi, koruyucu hekimlik hizmetleri yapmak lazım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 49

Bunu nasıl yapabiliriz? Şirketi sadece vergisel açıdan değil performans açısından da sürekli bir denetime tabi tutmak gerekir. Bağımsız denetim müessesesi bu anlamda bir ihtiyacı önemli oranda karşılayabilecek durumdadır. Ancak o konuda da ciro ve öz kaynak kriteri getirilmiş, şirketlerin önemli bir kısmının denetim dışı kalması sonucu ortaya çıkmıştır. Maalesef iflas veya iflas erteleme müessesesi günümüzde kötü amaçlarla kullanılarak suiistimal edilmektedir. Çoğu zaman şirketlerin içi boşaltıldıktan sonra iflas veya iflas erteleme istenmektedir. Bu durum ise, başta o firmanın çalışanları olmak üzere şirkete güvenerek kredi açan ticari ve finansal kişi ve kurumları zor durumda bırakmaktadır. Mutlak surette şirketler performans açısından da denetlenmeli ve iflas erteleme zorlaştırılmalı, her önüne gelen şirket bu talepte bulunamamalıdır. Ayrıca iflas erteleme verildiğinde atanan kayyumların da ehil kişiler olmasına dikkat edilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çaturoğlu.

Sayın Bakanım, şöyle bir toparlayacak olursak: Arkadaşlarımızın, Komisyon üyelerimizin, milletvekillerimizin değerlendirmelerinde önemli olan bir şey, burada bir borç yapılandırma kurumu seslendirildi. Tabii, mükerrer takip meselesi var, bu son derece önemli. Gene işletmenin hayatiyetini sürdürmeyi engellemek adına bu “teferruat haczi” denilen mesele oldukça önem arz ediyor. Bir de şirketlerin borç ödeme kapasiteleri ve kabiliyetlerinin de mutlak surette göz ardı edilmemesi gerekiyor. Tabii, kayyumların mesleki yeterliliği falan da ayrı bir şey. Bu, kayyumların bu 50-60 yerde kayyumluk yaparken, işte, 3’le sınırlanması da önemli bir gelişme.

Bu çerçevede, bu kabul edilen önerge doğrultusunda bu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.28

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 50

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 22.43

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – 31'inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

1'inci maddeyi görüştük, oyladık.

Şimdi 2'nci maddeye geçiyorum.

MADDE 2- 2004 sayılı Kanunun 179/a maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ertelene yargılaması:

MADDE 179/a- Mahkeme, iflasın ertelenmesi talebinde bulunulması üzerine, yönetim organının yerine geçmesi ya da yönetim organı kararlarını veya işlemlerinin bir kısmını veya tamamını onaylaması ve ayrıca envanter işlemlerini başlatarak kontrolü altında yürütülmesi için, derhal, görevinin gerektirdiği mesleki ve teknik yeterliliğe sahip, yeterli sayıda kayyım atar.

İflas ertelene talebi, kayyımın atanmasına ilişkin karar, kayyımın mahkemece belirlenmiş görevleri ve temsil yetkisi ile bunların sınırları tescil edilmek üzere ticaret sicili müdürlüğüne bildirilir ve 166 ncı maddenin ikinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerinde öngörülen usulle ilan ettirilir. Bu ilanda alacaklıların iflas ertelene talebinin ilanından itibaren iki haftalık kesin süre içinde itiraz ederek iflas ertelene şartlarının bulunmadığını ileri sürebilecekleri ve mahkemeden talebin reddini isteyebilecekleri belirtilir.

Mahkeme ayrıca şirketin veya kooperatifin malvarlığının korunması ve faaliyetlerinin yürütülmesi için gerekli olan tedbirleri alır; 179/b maddesinin ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri saklı kalmak ve toplam iflas ertelene süresinden sayılmak kaydıyla, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere şirket veya kooperatif aleyhine takip yapılmasını yasaklayabilir veya evvelce başlatılmış takipleri durdurabilir. Bu süre içinde ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanmaz; bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemmez.

İflas ertelene yargılaması sırasında tedbir talebinin reddi veya bu talebin kabulü halinde aynı mahkemeye yapılacak itiraz üzerine verilecek kararlara karşı 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 341 inci ve devamı maddeleri uyarınca istinaf yoluna başvurulabilir.

Kayyım mahkemece uygun görülecek sürelerde, sermaye artırımları ödemelerinin gerçekliği ve bunların kullanım yerlerini de gösterecek şekilde şirket veya kooperatifin faaliyetleri hakkında rapor verir.

Mahkeme gerektiğinde kayyımın görevine son verebilir ve görevine son verilen ya da istifa eden kayyımın yerine yenisini seçer. Mahkemece atanan kayyımlar, özel sicilinde kaydedilmek üzere mahkemenin bağlı bulunduğu adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu başkanlığına bildirilir. Bir kişi aynı anda en fazla üç dosyada kayyım olarak atanabilir. Kayyımın sorumlulukları hakkında 227 ncı maddenin dördüncü ve beşinci fıkrası hükümleri uygulanır.

Mahkeme, gerekli görürse idare ve temsille vazifelendirilmiş kimseleri ve alacaklıları dinleyebilir.

Şirket veya kooperatif, ertelene yargılaması sırasında ancak bir defaya mahsus olmak üzere revize iyileştirme projesi verebilir.

İflasın ertelenmesi talepleri öncelikle ve ivedilikle sonuçlandırılır.

Mahkeme, projeyi ciddi ve inandırıcı bulur ve şirket veya kooperatifi iflas ertelemeye layık görürse iflasın ertelenmesine, şirket veya kooperatifin borca batık olmadığını tespit ederse ertelene talebi ile iflas davasının reddine, aksi takdirde şirketin veya kooperatifin iflasına karar verir."

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde bir bilgi almak istiyorum.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım, 2'nci maddede ertelene yargılamasını düzenliyoruz, ilgili şirket iflas ertelene talep ettiği zaman mahkeme ne yapacak meselesi. Burada ilkin bir kayyum atayacak. Bu kayyum yönetim kayyumu olabilir, denetim kayyumu olabilir. Yeni getirdiğimiz bir sistem var, kayyum her hâükârda envanter işlemlerini başlatarak kontrol altında yürütecek. Şimdi, kayyumun nitelikleriyle ilgili kanunda bir kıstas getirmedik ama bunu vurguladık "Görevinin gerektirdiği mesleki ve teknik yeterliliğe sahip yeterli sayıda kayyum" demek suretiyle. Uygulamada hâkim arkadaşlarımızdan duyuyoruz yani yerine göre onlar da kayyumlardan şikâyetçiler. Yani, uygulamada bir şirkete yönetim ya da denetim kayyumu atamak için kimi tercih edecekleri konusunda onlar da sıkıntıdalar. Güvendikleri insanlar var, bunları atıyorlar fakat bir bakıyorsunuz, bir kayyumun elinde 20 dosya, 30 dosya, 50 dosya, 60 dosyaya kadar çıkan dosyalar oluyor. Bunlardan aldıkları ücret ve bu ücretin aylık meblağına girmek istemiyorum, çok yüksek rakamlara çıkıyor ama bizim asıl baktığımız mesele, işini sağlam yapabilsin, sağlıklı yapabilsin. Bu noktada biz -bir sonraki maddede birazdan gelecek- kayyumun görev alacağı dosya sayısını aynı anda 3 dosyayla sınırlandırarak işine odaklanmasını istiyoruz. Uygulamada da bu rakam hâkimlerimizi tatmin edecektir diye düşünüyorum çünkü eline aldığı dosyayı ciddi bir şekilde inceleyecek.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 51

Önceki metinde de vardı, biz de tekrarlıyoruz; iflas erteleme talebi ilan edilecek Başkanım. İlanda kayyumun atanmasına ilişkin karar ve kayyumun görev sınırları da yer alacak. Bu aşamada yeni bir şey getirdik. İflas erteleme ve konkordatoya ilgili yapılan bir mukayesede şu sonuç ortaya çıkıyor: Konkordatoda alacaklılar karar alma konusunda müdahiller fakat iflas ertelemeye alacaklıların hiçbir fonksiyonu yok. Mahkemeye talep eden borçlu ve mahkeme arasında dönüyor sistem. Burada ilk kez ilanda alacaklılar mahkemeden iflas erteleme şartlarının bulunmadığını ileri sürerek talebin reddini isteyebilecekler. Daha sonra da bu taleplerini kanun yoluna, istinafa ve Yargıtaya götürme imkânları olacak.

Burada (3)'üncü fıkrada düzenlediğimiz olay, mahkemenin alacağı tedbirler. Önceki metinde bu yoktu fakat uygulamada vardı. Mahkeme tedbir alıyordu. Zaten bütün sıkıntı da buradan kaynaklanıyordu. İşte, şirket merkezinin taşınması buradan kaynaklanıyordu, şirketler kendileri lehine tedbir verecek mahkemelerin bulunduğu yerlere şirket merkezlerini taşımak suretiyle bu yola gidiyorlardı. Az evvel verilen önergeyle geçmişe dönük bir yıla aşılmış oldu bu konu, bu sıkıntı aşılmış oldu.

Burada getirilen şu Sayın Başkanım: Uygulamada da vardı, bunu normatif düzenleme olarak kabul ettik. Şimdi, dava açıldı, mahkeme de tedbir kararı verdi. Tedbir kararı verildiği andan itibaren toplamda bir artı bir, iki yıllık süreye indirdik, bir artı dört yılı iki yıla indirdik. İki yıllık süre burada başlamış olacak. Uygulamada bir artı dört yıllık mesele şu sıkıntıyı ortaya çıkartıyordu: Şirket tedbir aldıktan sonra yargılamayı uzatmak için gayret ediyordu sürekli. Yani, olmadık şeyler, bilirkişi raporlarına sık sık itirazlar, revize projeler, mazeret beyanlarıyla mahkeme bir an önce bitmesin diye uğraşıyordu. Artık, bunu aşacağız çünkü uzatmasının bir manası olmayacak. Tedbirle beraber toplam uzatma süresi başlayacağı için uzatsa da uzatmasa da toplamda iki yıllık bir rahatlama süreci olacak. Burada "İflas erteleme süresinden sayılmak kaydıyla." diyerek bunu getirdik.

Yine, bu mahkemenin tedbir yetkisi kapsamında kişi hakkında, şirket hakkında açılmış tedbirlerin, açılmış takiplerin durdurulması söz konusu olacak. Bu aşamada yine şirket aleyhine ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz kararları uygulanmayacak. Burada şirketi rahatlatmak istiyoruz artık. Şirket iyileştirme projesi kapsamında mali durumunu her geçen gün biraz daha iyileştirsin ve inşallah borca batıklıktan kurtularak artık sıhate kavuşsun istiyoruz. Bu aşamada şirketi korumaya alıyoruz. Burada bir yenilik, aslında yenilik değil ama normatif olarak düzenledik, HMK'da var bu düzenleme. Şirket borca batıklığını ortaya koyarak iflas erteleme talep etti ve tedbir istedi, mahkeme de tedbir talebini reddetti. Ret konusunda, bu bir ihtiyati tedbirdir neticede, kişi itirazın bunu istinaf mahkemesine götürebilecek, istinaf mahkemesi ret kararını kesin olarak karara bağlayacak. Önemli bir düzenleme.

Kayyumun mahkemece uygun görülecek sürelerde sermaye artırımını ödemelerinin gerçekliğini ve bunların kullanım yerlerini gösterecek şekilde şirket veya kooperatif faaliyetleri hakkında rapor vermesi... Uygulamada borçlu şirkete, iflas erteleme talep eden şirkete sermaye aktarımı yapıyor, bir para konuyor fakat yan taraftan çekiliyor o para, sonra tekrar konuluyor, tekrar çekiliyor. Şirkete sürekli bir para girdisi var gibi ama fiiliyatta yok. Şimdi, bunu aşmak için kullanım yerlerini de gösterecek kayyum, mahkemeyi bu noktada bilgilendirecek. Kayyum mahkeme tarafından denetleneceği için mahkeme kayyumun görevine son verebilecek, değiştirebilecek. Burada az evvel arz ettiğim konu gündeme geliyor. En fazla bir kayyum aynı anda en fazla 3 dosyada kayyum olarak atanabilecek. Bunun denetlemesini nasıl yapacağız? Adalet komisyon başkanlıklarında özel bir sicil tutacağız, kayyumların aynı anda kaç dosya aldıklarını bu şekilde denetleyeceğiz ve önce buraya sorulmak suretiyle "Kaç dosyası var?" diye, 3 dosyayı aştırmayacak sistem getireceğiz.

Yine, az evvel gündeme geldi, kayyumların sorumluluğu konusunda devletin burada garantörlüğü söz konusu değil, kusurlarından sorumlu olacaklar ve TCK uygulamasında kamu görevlisi sayılacaklar.

BAŞKAN – Mevcut kayyumlarda ne yapacaksınız, atanmışlarda?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NİYAZİ ACAR – Geçici maddede öngördük Başkanım. Geçici maddede onların şu anda aldıkları dosyaları bırakmalarını öngörmedik. Çünkü, bir artı dört sebebiyle, bir artı dört yıllık mevcut uygulama sebebiyle iyileştirme projesi iki yıllık, üç yıllık, dört yıllık olabilir. Kayyum işine başlamış olabilir, yarım bıraksın istemedik. İkinci olarak da bu noktada eğer ellerindeki dosyayı bizzat düşürsek, buna izin vererek belki Yargıtay sırf bu noktadan denetle diye elindeki dosyaları iade eder ilk derece mahkemesine. Bunu aşmak için dokunmadık Başkanım.

Yine, mahkemenin gerekli görürse alacaklıları dinlemesi imkânı getirdik. Burada önemli bir konu var, revize iyileştirme projeleri. Uygulamada bu, az evvel bahsettiğim, borçlu şirketin yargılamayı uzatma argümanlarından biriydi. Ne demek istiyoruz? Şirket iyileştirme projesi sunuyor. Bilirkişi mahkemeye diyor ki: "İyileştirme projesinin şu şu şekilde sakatlıkları var." Bunun üzerine hemen borçlu şirket o sakatlıkları gideren yeni bir iyileştirme projesi -"revize iyileştirme" projesi diyorlar buna- sunuyor. Bu sefer mahkeme tekrar bilirkişi raporuna göndererek "Olmuş mu? Bak." diyor. Bu süreç ikinci, üçüncü, beşinci revize projelerine kadar gidiyor ve bir türlü yargılama sonuçlanmıyor. Dediğim gibi, önceden yargılamanın uzaması borçlu lehineydi ama biz bir artı biri tüm süreyi kapsayacak şekilde öngördüğümüz için artık bu argüman ellerinde kalmadı. Burada da ancak bir defaya mahsus revizeleştirme projesi olsun diyoruz bu hakkını kullansın ama istismar etmesin düşüncesiyle.

Bu davaların ivedilikle sonuçlandırılmasını öngörüyoruz. Bu demektir ki adli tatilde görülebilecek ve de son fıkrada, Başkanım, önemli bir yenilik getiriyoruz. Mahkeme iyileştirme projesini inceledi, ciddi ve inandırıcı buldu, "Borca batıklıktan kurtulma ihtimalin var." dedi, erteleme kararı verecek. Ama, burada ilk defa getirilen bir düzenleme. Aynı zamanda, borçlu şirketi iflas ertelemeye layık görecektir mahkeme. Bu ne demek? Uygulamada çok enteresan örnekler karşımıza çıktı. Mahkeme bilirkişi görevlendiriyor. Bilirkişi şirkete inceleme yaparken dayak yiyor, şirket elemanları bilirkişiyi sokmuyor ya da kayıtlarında oynama yapıyor. Demin bahsettiğim gibi, sırf tedbir alabilmek için üç dört mahkemeye mükerrer taleplerde bulunuyor. Bu tarz Medeni Kanun'un 2'nci maddesinde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 52

zikredilen o iyi niyet kurallarına uymayan bir şirket varsa mahkeme münhasıran "İflas ertelemeye layık değilsin." diyerek şirketin talebini reddedebilecek.

Yine, son fıkrada, verilebilecek kararları niteledik. İflas erteleme talebini kabul edebilir mahkeme ya da reddeder, iflasına karar verir. Onu da son fıkrada nitelemiş olduk Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum açıklamalar için.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3' üncü maddeye geçiyorum.

MADDE 3- 2004 sayılı Kanunun 179/b maddesi, başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ertelleme kararı ve sonuçları:

MADDE 179/b- Ertelleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyati tedbir ile ihtiyati haciz kararları uygulanmaz; bir takip muamelesi ile kesilebilen zaman aşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.

Ertelleme sırasında taşınır, taşınmaz veya ticari işletme rehiniyle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir; ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınamaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez. Bu durumda ertelleme süresince işleyecek olup mevcut rehinle karşılanamayacak faizler teminatlandırılmak zorundadır.

206 ncı maddenin birinci sırasında yazılı alacaklar için haciz yoluyla takip yapılabilir.

Ertelleme süresi azami bir yıldır. Bu süre mahkemece uygun görülmesi halinde bir yıl daha uzatılabilir. Uzatma talebi hakkında karar verilebilmesi için ertelleme kararının kesinleşmesi bekletici sorun yapılır. Uzatma yargılaması sırasında ancak bir defa revize iyileştirme projesi verilebilir.

İflasın ertelenmesine karar veren mahkeme 179/a maddesi uyarınca atanan kayyımın görevine devam etmesine karar verebileceği gibi aynı niteliklere sahip yeni kayyım da atayabilir. Kayyım, takvim yılının her üç aylık dönem sonu itibarıyla şirketin projeye uygun olarak iyileşme gösterip göstermediğini mahkemeye rapor eder. Kayyım ayrıca şirketteki olağanüstü gelişmeleri mahkemeye derhal rapor etmekle yükümlüdür.

Ertelleme süresi sonunda, kayyımın verdiği raporlardan veya gerek gördüğünde alacağı bilirkişi raporundan, borca batıklığın devam ettiğini tespit eden mahkeme, şirketin veya kooperatifin iflasına karar verir.

Ertelleme süresi dolmamakla birlikte, mahkeme kayyımın verdiği raporlardan veya gerek gördüğünde alacağı bilirkişi raporundan, şirketin veya kooperatifin mali durumunun iyileştirilmesinin mümkün olmadığı kanaatine varırsa, ertelleme kararını kaldırarak şirketin veya kooperatifin iflasına karar verir; şirket veya kooperatifin bu aşamada borca batıklığının ortadan kalktığı sonucuna varırsa, ertelleme talebi ile iflas davasının reddine karar verir.

İflas ertelleme talebi üzerine mahkemece verilen nihai kararların hüküm fıkraları tescil edilmek üzere ticaret sicili müdürlüğüne bildirilir ve 166 ncı maddenin ikinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerinde öngörülen usulle ilan ettirilir."

BAŞKAN – 3' üncü maddeyle ilgili bir açıklama alalım.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NİYZA ACAR – Başkanım, iflas ertelleme talebinde bulunuldu, iflas ertelleme kararını verdi mahkeme, 3' üncü maddede bundan sonrasını düzenliyoruz, kararın sonuçlarını. Burada artık borçlu hakkında, aleyhinde yapılan takipler duracak. Burada amme alacakları dâhil, amme alacakları da yapılamayacak borçlu aleyhine; ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz kararları uygulanamayacak artık kararlar beraber. Yalnız, burada iki istisna var. Bir tanesi, rehinli alacaklar. Borçlu şirket aleyhine rehinli alacaklar varsa bu rehin taşınır rehni, taşınmaz rehni ya da ticari işletme rehni olabilir, bunlarla ilgili takipler yapılabilir, takip başlatılabilir ancak takip nedeniyle muhafaza tedbiri alınamayacak ve rehinli mal satılamayacak. Bir de demin sayın vekilimiz bahsetti, işçi alacakları noktasında. İşçi alacaklarının burada takibi söz konusu fakat bu sadece işçi alacakları yönünden değil, İcra İflas Kanunu'nun 206' ncı maddesinde "hacizde birinci sıra" dediğimiz alacaklar yönünden bu istisna olabilecek, bunların takibi yapılabilir.

Önemli bir değişiklik Başkanım...

BAŞKAN – Bir dakika lütfen.

Sayın Çam' ın bir sorusu var, alalım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Burada işçi alacaklarında gerçekten büyük bir sorun ve mağduriyet var. Bu 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 204' üncü maddesinde bir değişiklik yapmak gerekmiyor mu?

Teşekkür ederim Başkanım.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NİYZA ACAR – Onu arz edebilir miyim.

Şimdi, bu hüküm, bu bahsettiğiniz 206' ncı maddeyle ilgili hüküm zaten mevcut metinde de var, 206' da değişiklik yapılmasına gerek yok. Ama, burada şu açıklamayı yapabilirim Sayın Başkanım: 2015 yılında Sayın Bakanımın talimatıyla biz bir bilim komisyonu kurduk ve İcra ve İflas Kanunu'nu -kod kanun, büyük temel kanun- a' dan z' ye değiştiriyoruz. Demin sayın vekillerimizin bahsetti o hacizden kaynaklanan, mükerrer hacizden kaynaklanan sıkıntıları ya da sistemin çapraşıklığından, labirent gibi olmasından kaynaklanan sıkıntıları hep aşmaya çalışacağız. Daha basit, daha sade bir sistem kurmaya çalışıyoruz. Yaklaşık bir-bir buçuk yıldır

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 53

bilim komisyonumuz çalışıyor, epey de bir malzeme ortaya çıktı ama daha uzun da bir süremiz var diye düşünüyorum çünkü çok değişecek hüküm var. Fakat, 206'yla ilgili bir değişikliğe gerek yok. Mevcutta da var zaten bu hüküm Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde görüşme açıyorum.

MADDE 4- 2004 sayılı Kanuna 179/b maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 179/c maddesi eklenmiştir.

"Kanun yolları:

MADDE 179/c- İflas erteleme talebi üzerine mahkemece verilen nihai kararlara karşı borçlu şirket veya kooperatif ya da erteleme talep eden alacaklı tarafından kararın tebliğinden; diğer ilgililer tarafından ise kararın ilanından itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi tarafından verilen kararlara karşı da aynı esaslar dahilinde on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

Bölge adliye mahkemesince iflasın ertelenmesi kararının kaldırılması veya bölge adliye mahkemesi tarafından verilen iflasın ertelenmesi kararının Yargıtay tarafından bozulması halinde, borçlunun malvarlığı üzerindeki tedbirler devam eder. Mahkeme davanın seyrine göre bu tedbirleri değiştirmeye veya kaldırmaya yetkilidir."

BAŞKAN – Bir bilgi alabilir miyiz.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım, kanun yollarında, biliyorsunuz, istinaflar devreye girecek. İstinaflarla ilgili hüküm buraya dercedildi. Burada önemli bir hüküm getirildi. Borçlu şirket yönünden tebligat olacak. Tebligat üzerinden on gün içerisinde istinafa veya temyize gidilebilecek. Fakat, takdir edersiniz, bir şirketin onlarca, yüzlerce, binlerce alacaklısı olabilir. Her bir alacaklıya tebligat çıkartmaya kalktığımız vakit sistem çöker. Bu yüzden ilan getiriyoruz. İlandan itibaren de alacaklıların on günlük istinafa gitme hakları var.

Burada bir de tedbir kararları noktasında bir hüküm getirdik.

BAŞKAN – İlanın nasıl yapılacağını belirliyorsunuz.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NİYAZİ ACAR – Tabii. Ticaret Sicili Gazetesi'nde ve 166... Mevcut yani İcra İflas Kanunu'ndaki genel ilanla ilgili hüküm, değiştirmedik Başkanım bu konuyu. Ama, büyük komisyonumuzda o konuya da girme düşüncesindeyiz.

BAŞKAN – Önemli çünkü.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NİYAZİ ACAR – Evet, inşallah... Ticaret Sicili Gazetesi'ndeki ilanı söz konusu olacak, oradan itibaren yürüyecek.

Bir de burada verilen tedbir kararlarının devamına ilişkin bir hüküm getirdik. Bu süreç içerisinde istinaf mahkemelerinde de tedbir kararları yürüyecek. Çünkü, istinafta, biliyorsunuz, maddi vaka denetimi yapacak.

Son olarak, "Süreç içerisinde mahkeme tedbirleri değiştirip kaldırmaya yetkili olacak." diye hüküm koyduk Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

4'üncü madde üzerinde söz talebi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde görüşme açıyorum.

MADDE 5- 2004 sayılı Kanunun 287 nci maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Konkordatonun tasdiki yargılaması mühlet içinde bitirilememişse asliye ticaret mahkemesi, komiserin gerekçeli raporunu da dikkate alarak, mühletin bitiminden sonraki dönem için geçerli olmak üzere borçluya karşı evvelce başlatılmış olan takiplerin durdurulmasına veya borçluya karşı yeni takip yapılmasına karar verebilir."

BAŞKAN – Önce bir açıklama alalım.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NİYAZİ ACAR – Çok özetle Başkanım, 287'nin sonunu değiştiriyoruz İcra İflas Kanunu'nda. 2003'te 4949 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikle bir şey ortaya çıktı. Borçlu lehine iki yöntem getirdik kendini yapılandırması, mali bataklıktan kurtulabilmesi için. Bir tanesi, iflas erteleme; bir tanesi de konkordatoydu. Tabii, konkordatonun geçmişi var da. 2003'teki değişiklikle bir oynama yapıldı Başkanım, şöyle bir sonuç ortaya çıktı: Konkordatoda üç artı iki aylık mühlet süresi var. Bu mühlet süresi içerisinde alacaklılar borçlu aleyhine takibe geçemiyor. Dolayısıyla, borçlu beş aylık bir sürede takipten kurtulma, zırha bürünme imkânına sahip. İflas ertelemeye de bu süre o zaman bir artı iki yıldır fakat süreç içerisinde yapılan kanun değişikliğiyle bir artı dört yıla çıktı. Şimdi, birinde beş ay, birinde beş yıllık korunma süreleri sebebiyle bütün şirketler konkordatoyu bıraktılar, tamamen iflas ertelemeye yöneldiler. Bunu aşmaya çalışıyoruz bu hükümle. Şunu yapıyoruz: Konkordato yolunu bundan sonra daha etkin kullanabilmek adına beş aylık alacaklı takibinden borçluyu kurtaran uygulamanın o sürenin hâkim kararıyla uzatılabilmesine imkân tanıyoruz. Çünkü, bunu yasaklayan bir hüküm vardı. Getirdiğimiz hükümle hâkim bu beş aylık süreyi uzatabilecek Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, Atatürk Havalimanı'nda iki patlama oldu. Bu patlamalarda, öncelikle, hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum ve nereden gelirse gelsin bu tarz bütün terör olaylarını da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 54

buradan lanetliyor ve kınıyoruz. Komisyonumuzun ortak düşüncesi olarak bu menfur hadiseyi de buradan kınıyoruz. İnşallah, ülkemizde bir daha bu tarz üzücü hadiseler yaşanmaz diyorum.

6'ncı madde üzerinde görüşme açıyorum.

MADDE 6- 2004 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 12- Bu Kanunla değiştirilen hükümler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılan iflas erteleme talepleri hakkında uygulanır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş iflasın ertelenmesi kararına dayanılarak yapılan uzatma talebi hakkında verilecek karar da iflas erteleme talebi hakkında verilmiş karara ilişkin kanun yoluna tabidir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte derdest olan dosyalarda kayyım olarak atanan kişiler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on gün içinde, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu başkanlıklarına bildirilir. Üçten fazla dosyada görevi devam eden kayyımlara yeni görev verilmez."

BAŞKAN – 6'ncı maddeyle ilgili bir açıklama alalım.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NİYAZİ ACAR – Başkanım, 6'ncı madde geçici madde. Yaptığımız değişiklikler ne zaman uygulanacak? Burada iki yöntem olabilir. Birincisi, derdest dosyalara uygulansın; ikincisi, uygulanmasın. Biz ikinciye seçtik. Kanun yürürlüğe girdikten sonraki iflas erteleme talepleri için uygulanmasını öngördük Başkanım. Bunun sebebi de: Birincisi, bir artı dört yıl üzerinden yapılan sistemdeki yapılandırmalar da bir artı dörde göre yapıldı, uzun süreli projeler oluşturuldu. İkincisi de özellikle Yargıtayın iflas erteleme dosyalarının ilk derece mahkemelerinin iadesini istemiyoruz, o yüzden kanun yürürlüğe girdikten sonraki talepler yönünden bu hükümlerin işler olmasını istiyoruz.

Üçüncü olarak, biliyorsunuz, bu bir süreç. İlk iflas erteleme talep ediyorsunuz, hâkim bunu verdikten sonra da uzatma talepleriniz oluyor. Uzatma talepleri de bir dava. Eğer ilk iflas erteleme talebi bu kanunun yürürlüğünden önce verilmişse uzatma taleplerinin de ilk karar gibi kanun yoluna tabi olmasını istiyoruz.

Son olarak, az evvel de kısaca bahsettim, kayyumlar yönünden bir geçici madde koyduk. Kayyumların aldığı dosya sayısını 3'e indirmeye çalışıyoruz. Şu anda ellerinde mevcut olan dosyalara dokunmayacağız ama bundan sonra bir kayyum 3'ten fazla dosya alamayacak. 3'ten fazla dosyası olanlar da peyderpey 3'e kadar düşürülecek. Buna ilişkin geçici bir madde Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeye geçiyorum. Bu hususi pasaportla ilgili, ihracatçılarla ilgili madde.

MADDE 7- 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 14 üncü maddesinin (A) bendine aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

"Yıllık ortalama ihracat değerlerine göre yapılan sınıflandırmada; son üç yılda yıllık ortalama ihracat tutarı Bakanlar Kurulunun belirleyeceği değerin üzerinde olan firma yetkililerine, Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile; Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkum olmamaları kaydıyla, Bakanlar Kurulunca belirlenen esaslara göre iki yıl süreyle hususi damgalı pasaport verilebilir."

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu konuyla ilgili bir açıklama alalım lütfen.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İçişleri Bakanlığından bir açıklama alacağız.

BAŞKAN – Peki.

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI PASAPORT VE GÜVENLİ BELGE DAİRE BAŞKANI CELALETİN ALTIN – Sayın Başkanım, kanun tasarısı Hükümetimizin takdirleridir efendim. Belli değerin üzerinde ihracat yapan firmaların yurt dışı faaliyetlerini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Kısıtlar da var tabii ki. Yani hususi pasaport verilecek olan kişilerle ilgili olarak da oradaki kısıtlar da belirlenmiş vaziyette.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI PASAPORT VE GÜVENLİ BELGE DAİRE BAŞKANI CELALETİN ALTIN – Belirli suçları işlememiş olmak şartıyla

BAŞKAN – Buyurun Sayın Cora, madde üzerinde.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; öncelikle İstanbul'daki menfur saldırıyı şiddetle lanetliyoruz. İnşallah, bu tür olayların tekrarlanmamasını temenni ediyorum.

Bu maddeyle alakalı olarak şunu belirtmek istiyorum: Tabii, bu maddeyle yıllardır sınırlı tutuldu, birçok meslek örgütü bu madde kapsamından yararlanmak istiyordu. Bunlardan birisi de avukatlardır. Özellikle hukuk alanındaki gelişmelere baktığımız zaman, Türkiye'de verilen mahkeme kararlarının uluslararası mahkemelerde de takibinin söz konusu olduğu, yargı yetkisinin artık uluslararası mahkemelerde de takibinin söz konusu olduğu, dolayısıyla, hukukun evrensel hukuktan ve Türkiye'deki hukuk kurallarının birbiriyle eş

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 55

güdümlü devam ettiğini gözlemlediğimizden, özellikle avukat meslektaşlarımızın bu kapsamda yurt dışındaki hukuk faaliyetlerini icra etmeleri noktasında çok ciddi sorunlar yaşadıklarını biliyoruz. Bu manada, bizim düşüncemiz şudur: Bu maddeyle ihracatçılarla alakalı getirilen düzenlemeyle yaklaşık 600 bin kişi bu maddeden yararlanmış olacak. "Yargı görevlisi" ibaresini kullandığımız zaman da bu maddeden yaklaşık 50 bin civarında avukatın yararlanması ve avukatların da yurt dışındaki mahkemelerde ve hukuk alanındaki çalışmalara erişiminde büyük kolaylıklar sağlayacağını düşünmekteyiz. Bu alanda bir önerge olmasını arzu ediyoruz, tabii Komisyonumuzun bu yöndeki kanaati oluşursa.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir soru sormak istiyorum ben de. Bu maddeden yararlanmak isteyen ihracatçılara benzer imalatçılar ya da oda başkanları, oda yönetim kurulu üyeleri, TÜRMOB da aynı şekilde yararlanmak istiyor, barolar, odalar birliği yöneticileri var, epey bir şey var. Bu kapsama girmek isteyen ve ihracatçılarla beraber de gerçekten değerlendirdiğinizde olması gereken kişi var. Benim sormak istediğim şu: Uluslararası hukukta uygulamalarda bu bir sorun çıkarır mı? Yani biz bu kapsamı genişletirsek, demin Salih Bey "600 bin kişi" dedi, bu 600 bin kişi 6 milyon olursa örneğin, uygulamada bir sorun olur mu? Diğer ülkeler buna karşı tedbir alır mı? Demin Sayın Bakanla konuştum da, diyor ki: O zaman, bunu çok iyi takip ediyorlar, diğer ülkeler de buna karşı vize koyuyor, dolayısıyla sizin yeşil pasaportunuzun bir hükmü kalmıyor. Bunu çorbaya çevirmememiz lazım, ciddiyeti olması lazım. Nedir buradaki sınır? Diğer ülkelerde nasıl uygulanıyor? Nasıl bir sınır koymuşlar? Uluslararası uygulaması nedir? Biz nasıl yapalım bu gelen talepler karşısında?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI PASAPORT VE GÜVENLİ BELGE DAİRE BAŞKANI CELALETTİN ALTIN – Aktif olarak hususi damgalı pasaport kullanan 1 milyon 600 bin.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şu anda.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI PASAPORT VE GÜVENLİ BELGE DAİRE BAŞKANI CELALETTİN ALTIN – Şu anda.

Umumi pasaport da 4 milyon 600. Biz bunu genişlettiğimiz zaman, Avrupa Birliği veya diğer ülkeler buna vize muafiyeti uygulamasını başlatabilirler efendim. Dolayısıyla, bütün birimlerin, kurumların hatta Noterler Birliğinin, Tabipler Birliğinin çok ciddi talepleri var. Bir de hususi damgalı pasaportlardan sadece defter bedeli ücreti alınıyor, diğer harçlar da alınmıyor efendim, çok ciddi de kayıp var. Ayrıca da bunları şahıslar aldığı zaman, aileleri, çocukları da bundan hak sahibi oluyorlar, gittikçe genişliyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayıları nedir? Diğer ülkelerde ne yapıyor peki? Yok böyle bir uygulama.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; bu hususi pasaportla ilgili tabii talep çok. Burada, ihracat yapanlar, oda başkanları istiyor, noterler istiyor, herkes istiyor. Bu yasa genel olarak yatırım ortamını iyileştirmek, yatırım ortamını iyileştirmenin temelinde de AR-GE var. Üniversitelere gideceğim. Anayasa'nın eşitlik ilkesine de aykırı bir şekilde, devlet üniversitelerinin öğretim üyeleri, araştırmacılar, akademisyenler kongrelere gidiyorlar ve memuriyet derecelerine göre yeşil pasaport alıyorlar, öğretim üyeleri zaten, dereceleri uygundur, alıyorlar ama aynı işi yapan vakıf üniversitelerinin öğretim üyelerinin hususi pasaport hakları yok. Bu da çok büyük bir haksızlığa sebebiyet veriyor. Bu görüşmekte olduğumuz torba yasayla da bağlantılı, eğer biz yatırım ortamını iyileştiriyorsak bunun AR-GE'si, bilimsel tarafı, kongreler gibi bu kuruluşlarımızın danışmanları, buralara araştırma yapanlar, AR-GE'inde çalışan öğretim üyeleri vakıf üniversitesinde çalıştığı için yeşil pasaport ya da hususi pasaport alamıyor. Dolayısıyla, bunların iyi düşünülüp, bu fırsatla bu öğretim üyelerinin de, vakıf üniversitelerinde çalışan öğretim üyelerinin de bu kapsama alınması... Anayasa'nın eşitlik ilkesi de bunu gerektiriyor. Tabii, muhalefet olarak önerge veriyoruz, "Kabul edenler... Etmeyenler..." reddediliyor. Çok makul bir şey söylüyorum yani eğer böyle bir iyileştirme yapılıyorsa ortak ya da iktidar partisinden gelecek bir önergeyle "vakıf üniversitelerindeki öğretim üyeleri" diye bir cümle yazılarak bu iş çözülebilir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim.

Ben de bu sayıyı almak istemiştim. Sayı alındı. Görülüyor ki yeşil pasaportla ilgili çok talep var. Salih Cora arkadaşımızın söylediğine katılıyorum yani avukatların ve baro yönetimlerinin yeşil pasaporta sahip olması önemlidir. Yurt dışındaki çeşitli duruşmalara gidiyorlar. Buna benzer çeşitli meslek grupları, mimarlar var, mühendisler var, doktorlar var, dolayısıyla, kimi 1'inci dereceye gelenler zaten otomatikman yeşil pasaport alıyor ama gelemeyip de yeşil pasaporttan faydalanmak isteyenler var. Buna bir ölçü koyulmalı, bir sınır koyulmalı ki muhtemel diğer ülkelerde bir ambargo veyahut da bir vize uygulamasıyla karşılaşmayalım diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Durmaz, buyurun lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 56

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar, kıymetli bürokratlar ve basınımızın değerli mensupları; tabii, ülkemizde ihracat oldukça yaygınlaşıyor. Bu da ülkemiz adına sevindirici bir şey. Türkiye İhracatçılar Meclisinin açıkladığına göre, ilk bindeki ortalama, Sayın Bakanım, 19 milyon dolar civarında. Tabii, bir kriterde son üç yıl getiriliyor. Bu beş yıl yapıp biraz çoğaltılabilir mi? Eskiden, o mavi pasaportları aldığımız zaman “mesleğiniz” diyordu, oraya “tüccar” yazılıyordu. Bunun uluslararası bir şeyi var mı? Düzenleyip, ciddi ticaret erbablarını biraz daha ayrıcalıklı kılıp, bunu belli rakamların dışında, illere göre kota koyup, Anadolu’da yaygınlaşan bu değerleri onore etme, bunları ihracata özendirme adına bir planınız var mı?

Ben birkaç veri paylaşayım sizlerle: 2014 yılında 61 bin firmamız ihracat gerçekleştirmiş. Bu rakam, 2015’e gelince 63 bine ulaşmış ve hızla da 2023, 2025, 2027, o yıllarda bunun ciddi rakamlara çıkabileceği, 100 binlere, 150 binlere çıkacağı... Bu, ülkemiz adına da sevindirici bir şey. Firma düzeyinde, mesela, 10 firma 1 milyar dolar ve üzerinde, bunların çeşitli kategorik dağılımı var ama bunu il bazına yaydığımız zaman bin firmamızın 439 tanesi İstanbul’dan. Bunun dışında, Kocaeli, İzmir, Antep, Bursa ve diğer iller takip ediyor. Hâl böyle olunca, bunu, Anadolu’yu da özendirme adına dikkate alıp, az önce arkadaşlarımızın söylediği gibi, avukatları, ticaret ve sanayi odası başkanlarını, ticaret borsası başkanlarını ve her ile belli bir kota verip, o ilde yapılan ihracat oranına göre, her ilin temsilde cazip hâle getirilmesi için, ihracatı artırma adına böyle bir çalışma yapıldığında ülkemize katkısı olacağına inanıyorum ama o pasaport sayısının artmasının uluslararası alandaki geçerliliğine vereceği zayıflık da nasıl bir yasal düzenlemeyle ya da uluslararası bir çalışmayla aşılar, onu da merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Belirli tutarda ihracat yapanlara hususi damgalı pasaport verilmesi olumlu bir düzenleme, destekliyoruz. Burada, yalnız hizmet sektörüyle ilgili olanlar dikkate alınacak mı? Çünkü ihracat değil de mesela müteahhitlik sektörü var, turizm sektörü var....

BAŞKAN – Onlar ihracat kapsamında değerlendiriliyor tabii.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - İhracat sayılan hizmetler de kapsama alınacak.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Girecek mi bunlar da?

BAŞKAN – Tabii, tabii.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bu cezanın niye konduğunu merak ettim bir de. Bir yıl ceza almış olsa bile bunlara vereceğiz; ki hayalî ihracattan ne kadar ceza alır bir kişi bilmiyorum ama hayalî ihracat yapmış birisine de tutup pasaport vermeyelim. Baktım da, cezalar arasında hayalî ihracat yok, onu dikkate alalım.

Sayın Başkanım, ben, bu 1 milyon 600 bin yeşil pasaportun çoğunun aktif olarak kullanıldığını zannetmiyorum. Malum, kamuda 1’inci dereceye gelen tüm arkadaşlarımız, çocukları alabiliyor, emekli olunca de yine devam ediyor. Bunların çoğu kullanmıyor bile. Belediye başkanlarımız var, onlar da kullanmıyor. Bana göre bu mantıkla yani ekonomiye hakikaten bir katkısı olan ve ödüllendirme anlamında hem de yaptığı işi daha rahat yapabilme imkânı verme açısından bu isabetli. Bu kapsama ben de yeminli mali müşavirleri, serbest muhasebeci mali müşavirleri alalım diyorum. Sayın Bakanım, onlar da en büyük destekçiniz.

BAŞKAN – Meslek taassubu böyle bir şey.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yok. Vergi anlamında önemli katkıları var. Aynı ödüllendirmeyi o arkadaşlarımıza da yapalım diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkan, bir ilave yapabilir miyim maddeyle alakalı?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Cora.

SALİH CORA (Trabzon) – Maddede “firma yetkililerini” diyor, burada muallak bir ifade de var Sayın Bakanım, “belirlenen firma yetkilisine” denilirse daha doğru olur çünkü firma yetkilisi 10 kişi de olabilir, 15 de olabilir. Bu da keyfî uygulamalara ve suistimallere neden olabilir. Madem avukatlara yetkiyi vermiyorsunuz, bir milletvekili olarak seçim sathımaillinde söz verdik, ezildik ama en azından maddeyi düzenlenmiş olalım.

BAŞKAN – Sayın Cora, bir milletvekili olarak bunu ezilmek gibi değerlendirmenizi ben üzülenek karşıladığımı ifade edeyim.

SALİH CORA (Trabzon) – Yani bir söz vermiştik.

BAŞKAN – Bu değerlendirme, Parlatentonun iradesine bakış açısı olarak...

SALİH CORA (Trabzon) – Milletvekili olarak da bir irademiz gerçekleşmemiş oldu Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Talebiniz.

SALİH CORA (Trabzon) - Büyük bir beklenti vardı, toplumsal bir talepti, gerçekleşmemiştir, ona saygı duyuyoruz, olabilir ama şu ifadenin bence değerlendirilmesine yarar vardır en azından.

BAŞKAN – Şöyle: Tabii, ihracatçı şirketlerin yapılarına bakarak bu değerlendirmeyi yapmak lazım. Diyelim ki yılda 100 milyon, 200 milyon, 300 milyon dolar, 500 milyon dolar ihracat yapan bir şirketin sadece sahibi tarafından temsiliyle, bütün satışın, pazarlama organizasyonunun, ihracat organizasyonlarının yapıldığını düşünemezsiniz. Zaten, burada, ilgili bakanlık bu değerlendirmeleri ilgili STK’larla birlikte, firmalarla birlikte yapacaktır.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sayın Başkan, bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Tabii ki Sayın Koçer.

Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 57

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Uzun zamandır kamuoyunun gündeminde olan bir şey bu. Tabii, doğru kriterler çerçevesinde, ihracatçılarımızın ama ihracatçı şehirlerimizin temsilcilerinin de, oda başkanlarının da, sanayi odası, ticaret odası başkanları gibi kriterleri doğru belirlenmiş kişilerin de bundan istifade etmesi şart. Eğer biz bunu çıkarıyorsak doğru kriterlerle doğru şeyler yapmamız lazım. Çünkü Gaziantep'ten örneğini verirsem, Türkiye'de ihracatta 5'inci sırada yer alan; 6,5-7 milyar dolar ihracat yapan bir şehrin sanayi odası başkanı, ticaret odası başkanı herhangi bir şekilde yurt dışı seyahatlerinde, uluslararası ilişkilerde bundan istifade edebilmeli. Bu ihracatçı olmayabilir, direkt ihracatçı kapsamı içerisine aldığımız zaman o kişiyi ticaret odası üyesi olup ihracatçı olmayabilir. Bunları bence iyi şey yapmak lazım.

Tabii, şehir temsilcileri çok çok önemli. Meslek temsilcilerini ben 2'nci sırada tabii değerlendiriyorum. Bu anlamda, sizin yeniden bunu belli kriterler içerisinde değerlendirmenizi dilerim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Tabii, burada, getirilen düzenlemenin geneli itibarıyla yatırım ortamının iyileştirilmesi ve yatırımcıların desteklenmesi olduğunu baştan ifade etmiştik. Onun için, burada yaptığımız düzenlemede belli bir tutarın üzerinde ihracat yapan -bu da Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenecek- şirketlerin yöneticilerine böyle bir imkân getirilmektedir. Bugün, Türkiye'de ekonomik büyümenin ve kalkınmanın itici gücü ihracat olsun diyoruz. İhracata dayalı bir büyüme modelini, hepimiz, bütün partiler önceliyor. Dolayısıyla, bu hedefe varmada gerçekten büyük bir gayret gösteren, büyük bir emek veren ve yurt dışında pazar pazar koşturan ihracatçılarıımıza böyle bir imkânın sağlanması bence önemlidir. Herkes kendi bakımından, farklı gerekçelerle böyle bir talepte bulunabilir, ona haklı veya haksız demem mümkün değil ama bu paketin doğası gereği sadece yatırımcılara dönük olarak böyle bir düzenleme getiriyoruz. Burada Bakanlar Kuruluna da yetki veriyoruz. Bunu tabii, Bakanlar Kuruluna, İçişleri Bakanlığımız, Ekonomi Bakanlığımız büyük ölçüde bir hazırlık yapıp geleceklerdir. Ama burada, gerçekten ihracatın bayrağını taşıyan, herhâlde en öndeki az sayıda firmadan başlamak üzere bu uygulamayı yapmamız gerekiyor. Yoksa, gerçekten başlangıçtaki maksadını aşan bir genişleme yapacak olursak o zaman da gerçekten bu sefer de yeşil pasaportla ilgili yurt dışındaki algıyı yanlış bir noktaya getiririz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakanım, sayı kaç acaba?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Vekilim, şu anda bir sayı yok. Bakanlar Kuruluna yetki alıyoruz, ihracat tutarına bağlı nesnel bir yetki alıyoruz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Bakanım, şu da yapılabilir mi? Memuriyette 3'ün 1'inden mi başlıyor?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 3'ten.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Birçok memur böyle fantezi bir şekilde bunu alıyor. Bunların tamamının yurt dışına çıkabilecek ekonomik seviyeleri de yok, maddi güçleri de yok, çıkmıyorlar da birçoğu ama alıyor. Biz de zamanında eşimden dolayı aldık, oradan biliyorum, yıllarca durdu çekmecede. Bunlar aktif olmadığı için önce değerli bürokratımızın dediği 1 milyon 600 bin rakam, çok aktif olarak dünyada kullanılan bir pasaport değil. Hâl böyle olunca, ülkemize katkı sunacak ticaret erbapları bu rakam içerisinde eriyecektir diye düşünüyorum. Ya da şöyle bir tebliğ yayınlansa: O insanlara gerektiği zaman pasaportun verilebileceği, klasik, herkesin çıkarması gibi, alelacele, güvensiz bir ortamda yaşıyormuş gibi, buna da yöneltmek lazım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şunu tartışmak lazım: Bugün, memurlara dereceye bağlı olarak yeşil pasaport verilmesi konusunu -benim şahsi görüşümdür- tartışmaya açmak lazım yani burada genel bir değerlendirme yapmak lazım. Bu kadar yaygın bir şekilde, sadece memuriyet derecesine bağlı bir pasaport verilmesi toplumun genelinde de aslında olumsuz bir yaklaşıma da neden oluyor. Yeşil pasaportun verilmesine ilişkin genel kuralları İçişleri Bakanlığı bana göre yeni baştan belirlemeli. Memurlar bakımından ayrıcalık oluşturacak böyle bir uygulamaya da bence meydan verilmemesi lazım. Ama bu paketin kendi özelinde baktığımızda kapsamda sadece ihracatçılar var.

BAŞKAN – Onu beraber çalışalım.

Sayın Temizel, buyurun. Herhâlde bir söz talebiniz var.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Aslında, Türkiye şu hassasiyeti göstermemiş olsa, şimdiye kadar yeşil pasaport uygulaması diye bir şey kalmazdı zaten, kalmazdı. Yok böyle bir olay. Sadece belirli ülkelerde kamu erkini kullananların ve düzenli olarak yurt dışında bu erk nedeniyle ilişkide bulunanların bu kapsamda değerlendirilmesi amacıyla çıktı bu uygulama. Şimdi, Yörük sırtından kurban kesiyoruz verelim, vermeyelim diye. Verdiğimiz bir şey yok. Diğer ülkeler kabul etmedikleri zaman veya onlar üzerinden bu işi yapmadığınız zaman burada bir şey vermiyorsunuz ki zaten. İsterseniz bundan sonra bütün pasaportlarımızın hepsi özel damgalıdır deyip çıkalım. Bu olay, o nedenle olmuyor ama kesin olarak Sayın Bakanın söylediği gibi, İçişleri Bakanlığı daha önceden bu dereceler, 3'üncü derece dediğiniz olay o kadar sınırlıydı ki, böyle önüne gelenin 1'inci derece olmadığı zamanlarda o önemli bir olaydı, kamunun belirli bir şeyine kadar geliyorlardı. Şimdi, bu olay değişti. Türkiye'nin sadece ve sadece kamu tarafından temsili diye bir şey söz konusu değil. Türkiye'nin temsiliinde özellikle de kanunla kurulmuş kurumların, odaların, borsaların, baroların, vesairelerin artık bu işlev kapsamında değerlendirilme zamanı gelmiş ama bunu burada çözmemelim Sayın Bakanın da dediği gibi, burada, tamam, ihracatçılara teşvik anlamı olarak bir şey çıksın ama bu, kesin olarak Türkiye'nin, devletin gündemine alıp da yeniden düzenleyeceği ve hatta ve hatta büyükelçilere, vesairelere de brifingler vererek "Biz bu olayı sınırladık, sakın ha, yeşil pasaport genişledi diye bir şey

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 58

yapmayın.” demesi gerekiyor. “Schengen vizesini, yaptıkları düzenlemelerle aşamayan Türkiye, pasaportları değiştirerek, vize serbestisini kırdı.” diye bir haber çıktığını düşünün, bu olay biter.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu, bir sorunuz vardı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sayı vermediniz ama etki analinde 163.300 gibi çok iyi hesaplanmış bir rakam var. Bu neye göre hesaplandı? Siz o rakamı vermediniz ama.

BAŞKAN – Kaçtır o sayı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 163.300 lira vazgeçilen gelir tutarı. Yani bir hesap yapılmış.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Bir pasaport bedeli.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir pasaport... 163.300 lira bu.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Sayın vekilim, 163 lira 30 kuruş.

BAŞKAN – 163 lira 30 kuruşmuş, evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “163.300” diyor.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK - Bin kişinin maliyetini hesaplamış.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 163 lira mı olacak? 163 bin lira değil.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK - Evet.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Bakan, 8’inci madde üzerinde görüşme açıyorum.

MADDE 8- 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 22/A maddesinin birinci fıkrasına “4/1/2002 tarihli” ibaresinden önce gelmek üzere “10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermaye işletmelerinin yapacağı her türlü ödemeler ile bunların dışında kalan ve” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN - Bir bilgi alabilir miyiz lütfen.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet, Ayşe Hanım bu konuda bir bilgi versin.

BAŞKAN – Tabii.

Ayşe Hanım, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Sağ olun Sayın Başkanım.

Sayın vekillerim, 8’inci maddede 6183 sayılı Kanun’da var olan 22/(a) maddesinde bir ibare ilavesi öngörüyoruz tasarıda. Hâlihazırda 2008 yılında mevzuatımıza giren maddemizde Kamu İhale Kanunu’na tabii kurumların ihale ödemelerinde, ihale bedeli ödemelerinde “Vergi borcu bulunmama” şartı arıyoruz mevcut maddeye göre. Bunun dışında, devletin yaptığı teşvik, destek ödemelerinde yine “Vergi borcu yoktur.” uygulamasını arıyoruz. Bir de yine aynı maddeye göre bazı harca tabi işlemlerde bu işlemin yapılmasından önce vergi borcu bulunmadığını belirtir belge arıyoruz. Şu anda uygulamada harca tabi işlemlerden sadece silah ruhsatları alımında ve maden ruhsatları alımında bu belge aranıyor.

Madde metni Maliye Bakanlığına yetki veriyor, hangi işlemlerde bu “Vergi borcu yoktur.” kâğıdı alınacaktır noktasında böyle bir yetki var. Yapılmak istenen düzenleme ise Kamu İhale Kanunu kapsamındaki ihale bedeli ödemeleriyle sınırlı kalmaksızın 5018 sayılı Kanun’a tabi tüm kurumların yapacakları ödemeler sırasında vergi borcu bulunmadığına ilişkin belge aranması. Esasen, 5018 sayılı Kanun’a tabi genel ve özel bütçeli idareler yaptıkları ödemelerde saymanlıklar Maliye personeli olduğu için bu uygulamayı yapıyorlar bizim personelimiz olması hasebiyle ama diğer idarelerin saymanlıkları bize bağlı olmadığından bu uygulama diğer idarelerde yapılamıyor. Amacımız etkin bir tahsilat yöntemi olan kamudan ödeme alacak kişiler vergi borçlarını ya ödeyecekler ya taksitlendirecekler. Vergi idaresiyle ilişki içerisinde bu olayı götürebilsinler ve biz de icraya başvurmadan tahsilatı yapabilelim. Maddenin özü bu.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi böyle bir düzenlemeye gittiğinize göre herhâlde belli bir tespit yaptınız yani ödenek hak edip de borcu olmayanların “Borcu yoktur.” diye belgeyi istemekten dolayı. Bugüne kadar bu tür ödenek alıp da borcu olan, vergi borcu olan kaç kişi vardı, ne kadardı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Sayın Vekilim, o yönde bir tespitimiz yok. Bizim şöyle bir hakkımız da var malumunuz: Eğer bize borçlu bir kişi kamudan bir ödeme alıyorsa, bu bir alacaktır, onun haczi mümkündür. Bizim maksadımız haciz işlemiyle muhatap tutmadan bu olayı idari olarak... Saymanlıktan birisi, herhangi bir saymanlıktan bir para alıyorsa sayman otomatik sorgulamayı yapıyor “Maliyeye borcun var, bir git bakalım.” Gelen şahıs hakkında haciz işlemlerine başvurmadan bunu alabilmek, maksat bu. Ama “Bu sistemle kaç dilekçe aldık?” dersek, yıllık ortalama 300 bin civarında dilekçe alıyoruz, vergi borcu bulunmadığını gösterir dilekçe talebi geliyor bizlere. O talep karşılığında da yaklaşık yıllık 2 milyar civarında süresinden sonra yapılmış ama icrasız ödemeleri alabiliyoruz. Henüz biz haciz yapmadan, icrasız tahsilatlarımız 2 milyar civarını da buluyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çam, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 59

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim.

“Borcu yok.” belgesi almak iyi bir şey, güzel bir şey yani zaman zaman bazı yerlere gittiğimizde de bu olayla karşılaşırız ama kamunun ödemeleriyle ilgili bu borç belgesi almak da bir mahzur çıkar mı, bir tıkanıklık da yaşanabilir mi, böyle bir şey olabilir mi? Onu da bir öğrenme isteriz.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Sayın Vekilim, bu konu bizim üzerinde hassasiyetle durduğumuz bir konu. Bugüne kadar elektronik olarak sürdürdük tüm işlemlerimizi, asla kâğıt gezmiyor ortada. Talepler direkt elektronik ortamda alınıyor, elektronik ortamda belgeler geri veriliyor ve belge verdiğimiz kişinin ibraz ettiği makam elektronik ortamda üretilen belgede bir eşsiz numara var, o numarayı bizim sistemimizden sorgulayarak bu gerçekten Maliyenin verdiği bir belge midir teyidini almak suretiyle de işlemi devam ettiriyor. Dolayısıyla, eğer bir kamu kurumumuz bu teknolojik yapıda bizimle çalışmayacak, henüz o altyapıyı haiz değilse o alanlara dikkat ediyoruz, onlar hazır olunca geçiyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tamam, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9’uncu madde üzerinde görüşme açıyorum.

MADDE 9- 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (t) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"t) Emeklilik yatırım fonlarının, menkul kıymet yatırım fonlarının, menkul kıymet yatırım ortaklıklarının, girişim sermayesi yatırım fonlarının ve girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının para ve sermaye piyasalarında yaptıkları işlemler nedeniyle elde ettikleri paralar,"

BAŞKAN - Sayın Bakan, 9’uncu maddeyle ilgili bir bilgi alalım, bu BSMV muafiyetiyle ilgili olarak.

Adnan Bey, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK - Sayın Başkanım, heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

9’uncu maddede yaptığımız, mevcut uygulamada emeklilik yatırım fonları, menkul kıymet yatırım fonları ve menkul kıymet yatırım ortaklıklarına sadece para piyasası işlemlerinde BSMV istisnası sağlayan hükme aynı zamanda sermaye piyasası işlemlerinde de BSMV istisnası sağlamak şeklinde. İlâveten, girişim sermayesi yatırım fonları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları da hem para piyasasında hem de sermaye piyasasındaki işlemlerinde BSMV istisnası sağlanması şeklinde. Bugün itibarıyla ülkemizde 12 adet girişim sermayesi yatırım ortaklığı bulunmakta. Hâlihazırda girişim sermayesi yatırım fonu sayısı sıfır. Fakat Sermaye Piyasası Kurulumuz bu alanda ciddi bir potansiyel olduğunu, bunların gelişme potansiyeli olduğunu ve desteklenmeleri gerektiğini düşünüyor. Bu çerçevede, biz size bu öngörülen düzenlemeyi sunmuş oluyoruz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Kaç tane var?

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK - 12 tane menkul kıymet girişim sermayesi yatırım ortaklığı...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ne kadar maliyeti?

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK - Girişim sermayesi yatırım ortaklıklarından 2015 yılında 603.258 lira BSMV tahsil edilmiş Sayın Vekilim. Emeklilik yatırım fonları ve menkul kıymet yatırım fon ve ortaklıklarının para piyasası işlemleri dolayısıyla da 2015 yılında sadece 71.212 lira BSMV tahsil edilmiş. Bir potansiyel olduğunu düşünüyoruz. Bu BSMV istisnasıyla da burada ciddi bir gelişme olacağını düşünüyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10’uncu madde üzerinde görüşme açıyorum.

MADDE 10- 6802 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Sigorta şirketleri, iptal ettikleri sigorta muamelelerine ilişkin vergileri (yalnızca iptal tarihinden sonraki döneme ait olan kısmı), iptalin gerçekleştiği dönemde; bankalar ve finansman şirketleri, 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun gereğince tüketicilere iade ettikleri ücret, komisyon ve benzeri adlarla tahsil ettikleri tutarlara ilişkin vergileri, iadenin gerçekleştiği dönemde hesaplanan banka ve sigorta muamelelere vergisinden indirebilirler. Bu dönemde indirilemeyen vergiler, sonraki dönem beyannamelerinde indirim konusu yapılabilir."

BAŞKAN - Sayın Bakan, 10’uncu maddeyle ilgili bir bilgi alalım. Gene BSMV’yle ilgili 10’uncu madde.

Sayın Adnan Bey, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK - Sayın Başkanım, 10’uncu maddede bankaların ve finansman şirketlerinin mevcut uygulamada karşılaştıkları bir sıkıntıyı çözme amaçlanıyor. O da şu: Bankalar ve finansman şirketleri kullandırmış oldukları kredilerde birtakım tüketici hakları mahkemelerinden kaynaklanan kararlardan dolayı BSMV maliyetine katlanmak durumunda kalabiliyorlar. O da şöyle oluyor: Tüketici bir şekilde ilgili mercilere gidiyor, lehine bir karar alıyor ve ona yapılan masraflarla ilgili “Benden fazla masraf aldın.” şeklindeki bir iddia üzerine o masrafların bir kısmı iade ediliyor. Tabii, o masraflar daha önce tahakkuk ettirilirken banka ya da finansman şirketi tarafından içerisinde BSMV de ihtiva ediyordu. O iade neticesinde bize ödemiş olduğu BSMV

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 60

de tekrar dönüyor tüketiciye ve burada banka ve finansman şirketi gerçek manada bir BSMV yüküne maruz kalmış oluyor. Bu düzenleme eğer yasaladır ise bu BSMV'lerin sonraki dönemdeki BSMV'den mahsup edilme imkânı getiriliyor.

BAŞKAN – Yani tüketici hakem heyeti ya da mahkemelerce yapılan masrafların tüketiciye iadesi söz konusu olduğunda bankalar açığa düşmesin diye bu BSMV'lerin finans kurumlarına ödenmesi.

Sayın Cevheri...

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Bu BSMV'yle ilgili... Şimdi, vergi mantığına göre gelir elde eden kişi bu gelirin vergisini öder. Bu BSMV'yle ilgili ben daha önce bilirkişilik yaptığımda bunu kimin ödeyeceğine dair bir hususa rastlamadım. Banka mı ödeyecek, tüketici mi ödeyecek? Hiçbir husus yok. Şimdi burada vatandaş borçlanıyor, borçlandığı kredinin vergisi ödüyor. Bu nasıl bir mantık, ben bir türlü bunu anlayamadım. Benim ihtiyacım var, borçlanıyorum, edindiğim borcun vergisini ödüyorum. Oysa bunda banka gelir elde ediyor. Banka bana kredi verirken bir gelir elde ediyor, bankanın bunu ödemesi lazım.

BAŞKAN – Banka ödese de nasılsa sizden bir şekilde alır.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Banka affetmez.

BAŞKAN – Banka affetmez.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Mantıklı değil mi?

Şimdi, banka gelir elde ediyor. Banka elde ettiği gelirin vergisini bana ödetiyor. Böyle bir adalet olur mu ya?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Dolaylı vergi ama, yansıtıyor.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Olsun.

Ben şimdi borçluyum, ihtiyacım var, krediye ihtiyacım var, borçluyum, zaten borç altındayım, bir de aldığım kredinin vergisini ödüyorum. Ya bu bankacılık sistemini nasıl kuruyoruz biz? Nasıl mantık bu?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sadece ana parayı değil, bir de faizini ödüyorsun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Banka ve sigorta muameleleri vergisinin mükellefi banka ama ödeyicisi müşteri.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Yani bu adil midir Sayın Bakan?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Adildir.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Adil değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bana göre adildir.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Ben borçluyum, kredi altındayım, borç altındayım.

Benim şimdi param olsa ben kredi alır mıyım, borç alır mıyım? Aldığım kredinin, aldığım faizin vergisini ödüyorum, ödediğim faizin vergisini ödüyorum. Nasıl bir mantık bu?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır. Ödediğiniz faizin üzerine... Biz işlem vergileri diyoruz, gider vergileri, dolaylı vergiler, ilave olarak... Gidiyorsunuz, bir yerden bir bardak su alıyorsunuz, bir de üzerine yüzde 18 KDV ödüyorsunuz.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Ben buradan bir fayda elde ediyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Orada da bir fayda elde ediyorsunuz.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Borç altındayım ama.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Olur mu? Ama o borcu almakla bir faydanın peşindesiniz.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Ama burada da banka bir gelir elde ediyor. Ben zaten müşterisiyim. Ben olmasam banka ne işe yarayacak?

BAŞKAN – Sayın Cevheri, teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, bir konuya dikkat çekmek istedim burada.

Malum, geçmişte bu tartışmaları çok yaşadık “faiz lobisi” diye. Ben sizinle bir rakam paylaşmak istiyorum. BDDK'nın verilerine göre 2015 yılında toplam faiz geliri 164 milyar. Bununla kalmıyor, faiz dışı yani dosya parası, komisyon, ücret falan filan, 42 milyar lira da o. Ben rakamı dikkatlerinize tekrar getirdim. Geçmişte güya mücadele verildi. Gerek Sayın Başbakan -şu anki Cumhurbaşkanı- gerekse bakanların çok ağır suçlamaları oldu ama görüyoruz ki hiçbir netice alınmamış. Maalesef, vatandaşımız kredi kullandığı zaman bir dünya dosya parası ödüyor, ücret ödüyor. Bu konu da henüz bir disipline edilmiş değil. Bu konuda da mutlaka gerekli tedbirler alınmalı, gereksiz, fahiş yüksek ücretle dosya paraları vatandaştan alınmamalı diyorum.

Bir örnek vereyim: TOKİ'ye ödediği taksiti 2 defa geciktiren -ki bu sosyal konut niteliğinde, fakir niteliğinde- bir vatandaşımıza 200 lira uyarı, ihtar parası geliyor yani tutturabildiğine bankalar... Bu konuların mutlaka disipline edilmesi lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ben kısa bir soru soracağım.

Şimdi bu kredilere, kredi kartlarına sonuçta alınan ücret ve komisyonlarla ilgili olarak mahkeme kararı çıktığı zaman tüketiciye ödenen tutar ile sizin bankaya ödeyeceğiniz tutar ve bu paranın adat hesabıyla kullanım süreleri... Yani şimdi diyelim ki banka bu parayı aldı, o sürede bu parayı kendi gelir elde edecek şekilde adatlayarak bir geliri oluştu. Ondan sonra mahkeme karar aldı. Mahkeme kararıyla tüketiciye tahsil etme yönünde kararı verdi, arkasından siz ödeneni aldığınızda bankaya geri ödüyorsunuz. O aradaki paranın işleyişinden veya adat hesabıyla oluşan büyüklüğündeki fark nasıl hesaplanıyor?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 61

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – On beş günlük mü, aylık mı? Aylık olarak müşteriden tahsil ettikleri banka sigorta muameleleri vergisini ertesi ayın 15'inde Maliyeye ödüyor. Burada diyelim ki beş yıl önce ödemiş olduğu bir vergi var, bize ödemiş o parayı. Beş yıl sonra tüketici hakem heyeti beş yıl önce ödenen dosya masrafının yanında müşteriden tahsil edilen BSMV'nin de tüketiciye iadesini hükmetmiş. Banka beş yıl önce Maliyeye yatırdığı, kendi uhdesinde hiç kalmayan parayı tüketiciye iade ediyor BSMV olduğu hâlde. Şimdi dönüp bugün mevcut düzenlemede, aslında yasal düzenleme yapmasak bile düzeltme talebinde bulunup bizden iade alabiliyor. Biz burada yapmış olduğumuz düzenlemede, düzeltme işlemine gerek olmaksızın şu anda mesela bu ay içinde ödediği paraları o aya ilişkin banka sigorta muameleleri beyannamesinin verirken ödeyeceği tutardan mahsup ederek bizden tahsil etmiş olacak, para hiç üzerinde kalmayacak.

BAŞKAN – Mahkemenin bugüne taşıdığı değer üzerinden mi yoksa size yaptığı devir üzerinden mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, o günden.

BAŞKAN – Soru o, hangi değer?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O gün 5 liraysa 5 lira.

BAŞKAN – İşte, soru o.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Onu soruyorum ben.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O gün 5 liraysa 5 lira.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 11- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 22 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı maddeye aşağıdaki (2) numaralı fıkra eklenmiş ve mevcut (2) numaralı fıkra (3) numaralı fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.

"1. Sigorta süresi en az on yıl veya ömür boyu olan tek primli yıllık gelir sigortalarından yapılan ödemelerin tamamı gelir vergisinden müstesnadır. Şu kadar ki; bu istisnadan yararlananların (bu maddenin (2) numaralı fıkrası kapsamında sigorta yaptırımlar dahil) vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenler hariç olmak üzere, on yıl tamamlanmadan tek primli yıllık gelir sigortalarından ayrılmalari halinde, ayrılma tarihinde yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarı üzerinden, 94 üncü maddenin birinci arasının (15) numaralı bendinin (a) alt bendine göre tevkifat yapılır. İrat tutarlarının tespitinde 75 inci maddede yer alan hükümlere uyulur.

2. 75 inci maddenin ikinci fıkrasının (15) numaralı bendinin (b) alt bendi ile aynı fıkranın (16) numaralı bendinin (c) alt bendi kapsamında yapılan ödemeleri, sigorta süresi on yıl ve üzeri veya ömür boyu olan tek primli yıllık gelir sigortalarına yatırımların, bu sigorta için yatırdıkları kısma tekabül eden ödemelerin içerdiği irat tutarları (4632 sayılı Kanun kapsamında bireysel emeklilik hesabına yapılan Devlet katkılarının ödemeye konu olan kısımlarına isabet eden irat tutarı dahil) gelir vergisinden müstesnadır. istisna edilen tutarlar üzerinden 94 üncü maddenin birinci fıkrasının (15) ve (16) numaralı bentlerine göre tevkifat yapılmaz. Şu kadar ki; bu istisnadan yararlananların vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenler hariç olmak üzere, ödeme olarak on yıl tamamlanmadan tek primli yıllık gelir sigortalarından ayrılmalari halinde, bu fıkra göre istisna edilen tutarlar üzerinden, ödemenin kaynağına göre 94 üncü maddenin birinci fıkrasının (15) numaralı bendinin (a) alt bendi veya aynı fıkranın (16) numaralı bendinin (b) alt bendi için belirlenen oranlar dikkate alınarak tevkifat yapılır. İrat tutarlarının tespitinde 75 inci maddede yer alan hükümlere uyulur."

BAŞKAN – 11'inci madde üzerinde görüşme açıyorum.

Sayın Bakan, önce bir bilgi alalım, ondan sonra...

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI İMRAL DURAN – Sayın Başkan, heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Çerçeve 11'inci maddede Gelir Vergisi Kanunu'nun 22'nci maddesinde düzenleme yapılmakta. Mevcut Gelir Vergisi Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasında tek primli yıllık gelir sigortalarından yapılan ödemeler gelir vergisi istisnası kapsamına alınmış. Dolayısıyla, bunlar üzerinden herhangi bir stopaj yapılmamakta, bunlar beyana da tabi tutulmamakta. Sigortacılık Genel Müdürlüğü ile Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğüyle yapılan çalışmalar çerçevesinde tek primli gelir sigortalarından yapılan bu ödemelerdeki istisnayı bu tarihten, kanunun yürürlük tarihinden itibaren yapılacak poliçelere uygulanmak üzere on yıl ve üzeri veya ömür boyu süreli sigorta poliçelerine uygulanmak üzere daraltıyoruz. Dolayısıyla, sistemde on yıl süre veya üzeri veya ömür boyu bir poliçe imzalamak suretiyle, poliçe düzenlemek suretiyle tek primli gelir sigortalarına yatırım yapanların bunlardan elde ettikleri irat tutarları sistemde bu süre kalmak şartıyla istisna olacak. Fakat sistemden herhangi bir şekilde vefat, maluliyet, tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara istisna uygulaması devam edecek.

22'nci maddeye eklenen ikinci fıkra ile de şu an bireysel emeklilik sisteminden veya birikimli hayat sigortalarından emeklilik hakkı kazanıp ayrılanların toplu para almak yerine bu toplu paraları düzenli maaş ödemesi öngören sigortaya, yıllık gelir sigortalarına yatırımları hâlinde yapılması gereken stopaj uygulamasına istisna getiriyoruz, gelir vergisi istisnası tanıyoruz. Bu süreden, sigorta süresinden önce vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle olmaksızın ayrılanlara ilave stopaj yapılması öngörülmüyor.

Arz ederim.

BAŞKAN – Yani bugün tazminat alanlar düzenli maaş aktardıklarında bile stopaj, kesinti var, şimdi o kesintiyi kaldırıyoruz.

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI İMRAL DURAN – Doğrudur efendim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yüzde 5 mi stopaj?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 62

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI İMRAL DURAN – Bireysel emeklilik sisteminde on yıl ve üzeri emeklilik hakkı kazananlar için yüzde 5, hayat sigortalarında yüzde 10.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 12- 193 sayılı Kanunun;

a) 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının;

1) (11) numaralı bendinde yer alan "ödenen en yüksek ödeme tutarından" ibaresi "çalışılan süreye bağlı olarak ödenen tutardan" şeklinde değiştirilmiştir.

2) (14) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"14. a) Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan dar mükellefiyete tabi işverenlerin yanında çalışan hizmet erbabına, işverenin Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretler;

b) Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan dar mükellefiyete tabi işverenlerin, Ekonomi Bakanlığından alınan izne istinaden kurulan bölgesel yönetim merkezlerinde münhasıran merkezin faaliyet izni kapsamında istihdam ettikleri hizmet erbabına Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretler;"

b) 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan "ödenen en yüksek ödeme tutarından" ibaresi "çalışılan süreye bağlı olarak ödenen tutardan" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – 12' nci madde üzerinde görüşme açıyorum.

Sayın Bakan, üyelere söz vermeden önce bu Anayasa Mahkemesinin kararıyla ilgili kim açıklama yapacak?

Buyurun.

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI İMRAL DURAN – Sayın Başkan, 12' nci maddede Gelir Vergisi Kanunu'nun 23' üncü maddesinde bir düzenleme yapıyoruz.

Bu düzenlemenin gerekçesi, Anayasa Mahkemesinin geçtiğimiz günlerde verdiği bir iptal kararı. Malumunuz, Emekli Sandığında otuz yıllık süre iptal edildiğinden dolayı mevcut Gelir Vergisi Kanunu'nun 23' üncü maddesinde emekli aylıklarına 506 sayılı Kanun'un geçici 20' nci maddesi çerçevesinde bulunan sandıklar tarafından yapılan emekli aylıklarına uygulanacak istisnaya ilgili bir boşluk doğdu. Mevcut düzenleme "ödenen en yüksek ödeme tutarından" şeklinde ifade etmek suretiyle en yüksek devlet memurunun aldığı aylık tutarına refere ediyordu. Fakat burada en yüksek devlet memurunun aldığı aylık tutarın hesaplanmasında baz alınacak süreyle ilgili bir sıkıntı doğdu, otuz yılın iptal edilmesi nedeniyle. Bu boşluğu doldurmak için çalışılan süreye bağlı olarak ödenen, en yüksek devlet memuruna ödenen tutar baz alınmak suretiyle aylıklara uygulanacak istisna yeniden belirlenmekte, yine Gelir Vergisi Kanunu'nun 23' üncü maddesinin (14) numaralı bendinde yapılan düzenlemeyle de Ekonomi Bakanlığından alınan izne istinaden kurulan bölgesel yönetim merkezlerinde istihdam edilen personele yabancı işverenler tarafından yurt dışından döviz olarak yapılan ödemelerin ücret istisnası kapsamına alınması sağlanmakta, böylelikle bölgesel hizmet merkezlerinde çalışanlara bugün mevcutta olduğu gibi irtibat bürolarında çalışan personele olduğu gibi ücret istisnası tanınmakta.

Yine yapılan üçüncü bir düzenlemeyle –aynı çerçeve maddede- Gelir Vergisi Kanunu'nun 25' inci maddesinde yer alan yine 506 sayılı Kanun'un geçici 20' nci maddesi kapsamındaki sandıklar tarafından ödenen emekli ikramiyeleri ve tazminatlardaki istisna uygulamasında baz alınacak tutar belirlenmekte. Yine bu Anayasa Mahkemesinin verdiği otuz yıllık sürenin iptaliyle ilgili bir düzenleme. Bu tazminat tutarının belirlenmesinde çalışılan süreye bağlı olarak en yüksek devlet memuruna ödenecek tazminat tutarı refere edilerek istisna tutarı belirlenmekte.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Burada yeni bir şey yapılıyor. Ekonomi Bakanlığı yönetmeliğinde yer alan irtibat büroları dışındaki bölgesel yönetim merkezleri de burada tanımlanıyor ve süreçlere girmiş oluyor.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Anayasa Mahkemesinin bu otuz yılla verdiği karar neydi tam olarak?

BAŞKAN – Anayasa Mahkemesinin tazminatlarla ilgili...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Biliyorsunuz, devlet memurlarında otuz yıldan fazla çalışsanız bile ikramiye hesabında otuz yıl esas alınıyordu. Bu otuz yıllık süreye bağlı olarak da bu özel sandıklardan emekli olanların tavanı da, istisna olan tavanı da buna endekslenmişti. Şimdi, Anayasa Mahkemesi devlet memurlarıyla ilgili bu otuz yıllık taban uygulamasını kaldırdı. Kaldırınca o zaman emsal uygulaması bakımından benzeri uygulamayı bu özel sandıklardan emekli olanlar bakımından da eşitlemek gerekiyor. Dolayısıyla, otuz beş yıllık süreçte emekli olan kişinin emekli ikramiyesi tutarı neyse aynı tutarda özel sandıktan emekli olan kişi de yararlanabilir. Böylelikle eşitlemeyi sağlıyoruz.

BAŞKAN – Aradaki beş yıl tazminatları hesaplanmazken şimdi hesaplanır hâle gelmiş oldu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, geçmişe yürüyecek mi bu karardan sonra? Onunla ilgili bir düzenleme gerekmiyor mu?

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI İMRAL DURAN – Geçici düzenleme yapıldı efendim. Geçici 1' inci maddede bununla ilgili bir düzenlememiz var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Geçici 1' de mi?

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI İMRAL DURAN – Evet.

4697 sayılı Kanun'dan kaynaklanan geçmiş uygulamaları da kapsayacak geçici bir düzenleme yapıldı efendim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 63

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Nasıl yapıyoruz ona göre?

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI İMRAL DURAN – Şöyle: 4697 sayılı Kanun'un geçici 1'inci maddesi kapsamında yapılacak ödemelerde otuz yıllık süreden az olmamak şartıyla çalışılan süre dikkate alınarak istisna tutarının belirleneceği baz rakam belirlenecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – On sene önce emekli olmuş birisi otuz beş yıl üzerinden...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Biz bu düzenlemeyi yaptıktan sonra bu özel sandıklardan emekli olacaklar için geçerli olacak bu kural. Yoksa geçmişte sandıklardan emekli olan kişiye, zaten o dönemdeki kurala göre istisna kendisine uygulandı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kamudan emekli olanlar için nasıl olacak? Onu çok soruyorlar da...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Şu anda biliyorsunuz Komisyondan geçip Genel Kurula gelen bir tasarımız var, geçmişte otuz yıl üzerinden ikramiye alıp da kırk yıl çalışması olanların geçmişe dönük olarak ilave ikramiye hakkından yararlandırılması yönünde. Çalışma Bakanlığının böyle bir düzenlemesi Çalışma Komisyonundan geçti, Genel Kurula geldi şu anda. Memurlarla ilgili böyle bir çalışma var ama bir taraftan da yargıda devam eden süreçler var.

Sadece bilgi olarak şunu söyleyeyim: Aslında önemli bir konu bu. Sadece memur emekli aylıkları bakımından değil, herkesin Anayasa kurallarına sonuna kadar riayet etmesi lazım. Bizim Anayasa'mızda biliyorsunuz Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye yürümeyeceğine dair açık amir hüküm var fakat buna rağmen bu emekli ikramiyesine ilişkin olarak geçmişe dönük yapılan müracaatları Danıştay kabul etti. Hâlbuki bugüne kadar Türk hukuk sisteminde herhangi bir şekilde Anayasa Mahkemesi iptal ettikten sonra geriye dönük olarak bir uygulama yapılmış değil. Bu konuda, gerek Sosyal Güvenlik Kurumu gerekse Maliye Bakanlığı olarak biz de yargıda süreçle ilgili çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bu yaklaşımın açıkçası doğru olmadığını da söylemek zorundayım.

BAŞKAN – Buna rağmen bu düzenlemeyi Çalışma Bakanlığı getirdi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Getirdi ama bu taraftan da işin bu boyutunu önemsememiz lazım. Yani yargının Anayasa'da açıkça hüküm altına alınmış konularda bir şekilde genişletici yorum yapmak suretiyle geriye uygulamayı yürütmesi doğru bir uygulama değil.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki orada nominal değer üzerinden mi? Bugüne getirilmiş değer değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, nominal.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – On sene önce emekli olmuş, on sene önceki rakamlar üzerinden.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O tutar üzerinden.

Sayın Vekilim, burada bence önemli olan tutarın ne olduğu değil, sadece hukuk sisteminde Anayasa'yla konulmuş bir norm var. Anayasa Mahkemesi bir normu iptal edebilir, ileriye dönük olarak uygulama yürür. Ama Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir hükmü geriye dönerek "Hukukta bir boşluk oluşmuştur." deyip yargı norm üretmeye kalkarsa... Ki Danıştay burada norm üretmiştir, kendisini yasama organının yerine koymak suretiyle geçmişte bu emekli ikramiyelerinin hangi hesaplar üzerinden nasıl yapılacağına dair norm koymuştur. Hukuk sisteminin kabul etmeyeceği bir sistem.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Sayın Tamaylıgil...

Sayın Bakan, soruları olacak.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ben şunu tam olarak anlayamadım da onu soracağım. Şimdi, diğer emekli sandıklarından, özel emekli sandıklarından emekli olanlarla ilgili Çalışma Bakanlığının otuz yıldan fazla sürede çalışanların emeklilik haklarıyla ilgili geriye dönük ödeme yapmayı sağlayan bir kanuni düzenlemesi var. Şu an Genel Kuruldan geçmesi bekleniyor. Şimdi, bu düzenlemeye bağlı olarak biz emsali, yine her ikisini beraber değerlendirdiğimize göre o yasalastığı zaman otomatik olarak bu düzenlemeye göre o sandıklarda da geriye dönük emekli olmuş olanlar hak kullanabilecekler mi? Yani kamu memurları gibi. Çünkü burada bir düzenleme yapıyoruz ve emsal de ona göre oluşuyorsa...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi şunu ifade edeyim: Şu anda Çalışma Bakanlığının getirdiği Genel Kurulda görüşülecek olan tasarı geçmişe dönük emekli ikramiyesinin ödenmesini düzenliyor. Burada getirdiğimiz düzenleme, geçmişe dönük özel sandıklardan emekli aylığı bağlananların ikramiyesinin ödenmesini düzenlemiyor. Sadece ileriye dönük olarak bundan sonrası için istisna uygulanacak tutarın hesabında, artık en yüksek devlet memuruna bağlı bir otuz yıllık sınıra bağlı olarak getirilen kararı emsali çalışma süresine göre eşitliyor.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu anlaşıldı. Biz sadece şunu öğrenmek istiyoruz, arkadaşlara ben tercüman olayım yani şunu soruyorlar: Eğer Çalışma Bakanlığının getirmiş olduğu tasarı Mecliste yasalarsa bizim bu yapmış olduğumuz düzenlemeyle ilgili olarak sandıklar için de bu emsal oluşturacak mı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Oluşturmaz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) - Onu soruyorum.

BAŞKAN – Soru bu.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – İki hafta önce Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu karar çerçevesinde otuz yıl üzeri devlet memurluğu yapanların ikramiyeleriyle ilgili düzenleme Sağlık, Aile, Çalışma Komisyonundan geçti. 7.500 liraya kadar olanlar defaten

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 64

ödenecek, 7.500 liranın üzerinde olan ikramiyeler bir yıl sonra aynı tarihte ödenmek üzere karara bağlandı. Büyük bir ihtimal bu tasarıyla birlikte Genel Kurula gelme ihtimalinin kuvvetli olduğunu düşünüyorum.

Bu düzenleme de iyi bir düzenleme. Yani sandıkta da bundan sonrakilerle ilgili böyle bir düzenlemenin yapılmış olması hayırlı bir iş ama geriye dönük yürür mü? Vatandaş da gidip sandığı mahkemeye verir mi? "Ben otuz yılın üzerinde prim ödedim, otuz yılın üzerinde prim ödediğim için de otuz yılın üzerinde sandıktan pay almam gerekir." diye bir yargı kararına başvurur mu vurmaz mı, onu da önümüzdeki dönemde göreceğiz, öğreneceğiz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – "Emsal oluşturmaz." diyorsunuz ama oluşturur yani baktığınızda oluşturur diye düşünüyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Açıkçası inceleyelim onu yani olmaması lazım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yargı... Sandıklar farklı, devlet memurluğu şeyi farklı.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Ben mevcut şekliyle maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 13- 193 sayılı Kanunun mülga 33 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Yurtdışına hizmet veren işletmelerde indirim:

MADDE 33- Bu Kanunun 89 uncu maddesinin birinci fıkrasının (13) numaralı bendi ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde yer alan indirim kapsamındaki faaliyet alanlarında hizmet veren işverenlerin, destek personeli hariç olmak üzere, münhasıran bu faaliyetler için istihdam ettikleri ve fiilen bu işleri ifa eden hizmet erbabına ödedikleri ücretler üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan vergiden, işverenin bu faaliyetlerinden sağladığı hasılatın %85'inin yurtdışından elde edilmiş olması ve fatura veya benzeri belgenin yurtdışındaki müşteri adına düzenlenmesi şartıyla, her bir çalışan için faaliyetin yapıldığı yılın Ocak ayına ait asgari ücretin safi tutarının bu Kanunun 103 üncü maddesindeki gelir vergisi tarifesinin birinci gelir diliminde yer alan oranla çarpılmasıyla bulunan indirim tutarı mahsup edilir.

Bu indirim, yıl içinde vergilendirme dönemleri itibarıyla tahsil edilen vergilerin, bu maddede yer alan şartların gerçekleşmesi halinde, takvim yılına ilişkin yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği tarihten sonraki vergilendirme dönemlerine ilişkin muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergilerden mahsup edilmek suretiyle uygulanır.

Bu maddede yer alan %85 oranını, hizmet alanları itibarıyla veya kazanç tutarına bağlı olarak ayrı ayrı veya birlikte %50'ye kadar indirmeye veya %100'e kadar artırmaya Bakanlar Kurulu, bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

BAŞKAN – 13' üncü madde üzerinde görüşme açıyorum.

Evet, Rıza Bey...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN - Sayın Başkanım, heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Çerçeve 13' üncü maddede yurt dışı yerleşiklere yüksek katma değerli hizmet veren işverenlerin istihdam ettiği hizmet erbabına ödenen ücretler üzerinden hesaplanan verginin belirli şartlar dâhilinde kısmi vergi indirimi uygulaması getirilmekte. Bu kapsamda, Türkiye'den verilen ve münhasıran yurt dışında yararlanılan mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, tıbbi raporlama, çağrı merkezi, veri analizi ve ilgili bakanlıkların görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca belirlenecek mesleki eğitim alanlarında bulunan hizmet işletmeleri, destek personeli hariç olmak üzere münhasıran bu faaliyetler kapsamında istihdam ettikleri hizmet erbabına ödedikleri ücretler üzerinden hesaplanan vergilerini belirli şartlar dâhilinde vergi indirimini uygulayabileceklerdir.

Bu vergi indirimi uygulamasında her bir çalışan için faaliyetin yapıldığı yılın ocak ayına ait asgari ücretin safi tutarı, 103' üncü maddede belirtilen gelir vergisi tarifesinin birinci diliminde yer alan oranın çarpılmasıyla bulunan indirim tutarının mahsup edilmesi öngörülmektedir. İndirim yıl içindeki vergilendirme dönemlerinde uygulanmayacak, yıl sonunda faaliyet tamamlanacak, yıl sonunda tamamlanan faaliyetin, ihracatın yüzde 85'i yurt dışındaki yerleşik kişilere yapıldığı ve fatura ve benzeri belgelerin yine yurt dışındaki yerleşiklere düzenlendiği kesinleştikten sonra gelir vergisi mükellefleri için gelir vergisi beyanının verildiği izleyen ay, kurumlar vergisi mükelleflerinde de yine kurumlar vergisi beyanının verildiği izleyen aydan başlamak üzere muhtasar beyannamelerde o yıl içinde hesaplanan vergiden mahsup edilmek suretiyle uygulanacak. Bu durumda, yine Bakanlar Kuruluna bu yüzde 85 oranını yüzde 50 oranına kadar indirmeye ve yüzde 100'e kadar artırmaya yetki verilmekte. Bakanlar Kurulu böylelikle farklı faaliyet türleri için farklı oran belirleme yapabilecektir. Bu istisna nedeniyle indirimden işverenler faydalanacaktır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 14- 193 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (7) numaralı bendine aşağıdaki parantez içi hüküm eklenmiştir.

"(İşletmeye dahil olan gayrimenkulün iktisadi değerini artırıcı niteliği olan ısı yalıtımı ve enerji tasarrufu sağlamaya yönelik harcamalar, yapıldığı yılda doğrudan gider yazılabilir.)"

BAŞKAN – 14' üncü madde üzerinde görüşme açıyorum.

Sayın Bakanım, bir bilgi alabilir miyiz bu ısı yalıtımı, enerji tasarrufuyla ilgili.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Rıza Bey...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 65

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN - Sayın Başkan, mevcut durumda, işletmeye dâhil gayrimenkullerin iktisadi değerini artırıcı nitelikteki harcamalar maliyete eklenmekte ve amortisman yoluyla zaten gider yazılmakta. Getirilen düzenlemede ise ısı yalıtımını teşvik etmek ve enerji tasarrufunu sağlamak için yapılan harcamaların amortisman yoluyla değil de işletmeler isterse doğrudan gider yazabileceklerdir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 15- 193 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin birinci fıkrasının;

a) (9) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

b) (13) numaralı bendinin;

1) Birinci cümlesinde yer alan "çağrı merkezi ve veri saklama hizmeti" ibaresi "çağrı merkezi, ürün testi, sertifikasyon, veri saklama, veri işleme, veri analizi ve ilgili bakanlıkların görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca belirlenen mesleki eğitim" şeklinde değiştirilmiştir.

2) Üçüncü cümlesine "hizmet alanları" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve kazanç tutarları" ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – 15'inci madde... Bunun bağlı maddeleri de var. 15'inci maddeyle ilgili bir açıklama alalım lütfen. 58 ve 60'la da ilintili zaten bu.

Adnan Bey...

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK - Sayın Başkanım, 15'inci maddemizin (a) bendinde, AR-GE'yle ilgili düzenlemeyi yürürlükten kaldırıyoruz. Şimdi, AR-GE'yle ilgili mevcut düzenlemeler biraz dağınık bir hâl arz ediyor mevzuatımızda. Gelir Vergisi Kanunu' muzda birtakım hükümler var, Kurumlar Vergisi Kanunu' muzda birtakım hükümler var ve yine ana kanun olan 5746 sayılı AR-GE Kanunu' nda var.

Bu tasarıda yer alan düzenlemelerle Gelir Vergisi Kanunu' ndaki ve Kurumlar Vergisi Kanunu' ndaki AR-GE'yle ilgili hükümler AR-GE Kanunu' na taşınıyor. Bu, 193 sayılı Kanun' un 84' üncü maddesinin (1)' inci fıkrasının (9) numaralı bendinin kaldırılması, Gelir Vergisi Kanunu' ndaki hükmün AR-GE Kanunu' na taşınmasını sağlamaya matuf bir cümle.

Yine devamında Gelir Vergisi Kanunu' nun 84' üncü maddesinin 13 numaralı bendiyle ilgili birtakım değişiklikler var. Söz konusu bentte yurt dışında yerleşiklere yapılan birtakım hizmetlerle ilgili elde edilen kazancın yüzde 50' sinin vergiye tabi kazançtan indirimine ilişkin bir düzenleme söz konusu. Orada sayılan işler genişletiliyor. Söz konusu işlere ürün testi, sertifikasyon, veri saklama, veri işleme, veri analizi ve ilgili bakanlıkların görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca belirlenen mesleki eğitim şeklinde yeni alanlar ekleniyor.

Son olarak da söz konusu bendin "hizmet alanları" ibaresinden sonra gelmek üzere "kazanç tutarları" da ekleniyor. Söz konusu ibare yetki maddesiyle alakalı. Bakanlar Kuruluna verilen yetki genişletilmiş oluyor.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 16- 193 sayılı Kanunun 98 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

"Muhtasar ve prim hizmet beyannamesi:

MADDE 98/A- Muhtasar ve prim hizmet beyannamesi, vergi kanunlarına göre verilmesi gereken muhtasar beyanname ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgesinin birleştirilerek, kesilen vergilerin matrahlarıyla birlikte sigortalının sigorta primleri ve kazançları toplamı ile prim ödeme gün sayılarının bildirilmesine mahsustur.

Muhtasar beyanname ile aylık prim ve hizmet belgesinin birleştirilerek verilmesi hususunda zorunluluk getirmeye veya kaldırmaya, kapsama girecekleri gruplar, sektörler, gayrisafi iş hasılatları, istihdam edilen işçi sayıları, gelir unsurları, il ve ilçe sınırları itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte tespit etmeye, muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin şekil, içerik ve ekleri ile ilgili olduğu dönemi ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müştereken yetkilidir.

Muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin verilmesinde bu Kanunun 98 inci maddesinde belirtilen yer ve süreler dikkate alınır. Maliye Bakanlığı bölge, il, ilçe, mahal ve sektörlerle göre yetkili vergi dairesini ve beyannamenin verilme zamanını belirlemeye yetkilidir.

Bu Kanunda ve diğer kanunlarda, muhtasar beyanname ile aylık prim ve hizmet belgesine yapılmış olan atıflar, bu iki belgenin tek bir beyanname olarak birleştirildiği durumlarda, muhtasar ve prim hizmet beyannamesine yapılmış sayılır."

BAŞKAN – 16' ncı madde üzerinde görüşme açıyorum.

Ayşe Hanım, bir bilgi alalım lütfen.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Sayın Başkanım, sayın vekillerim; bu maddede, tasarinin sunumunda da Sayın Bakanımızın izah ettiği üzere muhtasar beyanname ile Sosyal Güvenlik Kurumunun aldığı aylık prim hizmet beyannamesinin birleştirilmesi sebebiyle yeni bir beyanname ihdası öngörülüyor Gelir Vergisi Kanunu' nda. Bu beyanname, hem muhtasar beyannameyle beyan edilmesi gereken unsurları hem de aylık prim bildirgesinde beyan edilmesi gereken unsurları ihtiva edecek şekilde dizayn edilecek ve bu beyanname Gelir İdaresi Başkanlığı sistemi üzerinden alınarak sistem üzerinden yine elektronik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 66

ortamda hem Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından alındı belgesi niteliğindeki tahakkuk fişi işverene verilecek hem de vergi mükellefiyeti yönünden de ödenmesi gereken vergiyi gösterir tahakkuk fişi aynı anda mükellefe geri dönecek.

Maddede özellikle kapsamlı bir yetki alınıyor. “Çalışma Bakanlığı ile Maliye Bakanlığının müştereken belirleyeceği yetkiyle birleştirilmiş beyannameyi verecekler kimlerdir?” sorusunun cevabı bulunacak. Şu anda Gelir İdaresinin vergi dairelerinin muhatabı olan kitle ile Sosyal Güvenlik Kurumunun muhatabı olan kitle arasında farklılıklar var. Gelir İdaresine vergi mükellefiyeti olmadığı hâlde Sosyal Güvenlikte prim yükümlülüğü olan kişiler var. Bunları da dikkate alarak kapsama girecekleri belirleme noktasında da detaylı yetkiler alınıyor.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, bu önemli bir madde. Bunun başarılı olması hâlinde benzer uygulamaların devam etmesi gerekir ki başarılı olması lazım, muhakkak başarılı olması lazım.

Şimdi, muhtasar beyannameyle bir iş yerinde kaç kişi çalıştı, ne kadar ücret alıyor, ne kadar vergi vermesi gerekiyor, bunu saptıyoruz. Kişiler orada görünmüyor, ismen görünmüyor.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Bizde görünmüyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Maliyenin muhtasar beyannamesinde görünmüyor ama SGK’nın bildirdesinde onlarda iki tip var...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Evet, detayları var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) –...bildirge ve bordro. SGK hem kişiyi bilmek zorunda; ne kadar çalıştığını, ne kadar ücret aldığını, kaç gün çalıştığını, prime esas kazanç tavanını, tutarını vesaire bilmek zorunda; aynı şekilde ne ödeme yapmış, ne kadar ödemiş, onu da bilmek zorunda. Yani orada hem Maliyeyle uyuşan bir yönü var, hem şirketin ödemesi gerekeni SGK da Maliye de beyanname veya bildirimle alıyor hem de SGK’da ilave olarak çalışan kişilerle ilgili bilgiler var. Bunu nasıl yapacaksınız yani buradaki sorumluluk kimde olacak? Alındı alınmadı, bu çok önemli bir belge, kişilerin gelecekleri söz konusu. Kişilerin takibi nasıl yapılacak? Para alınabilir, parayla ilgili de soracağım ama tahakkuku kim yapmış sayılacak? Tahsilatı kim yapmış sayılacak? Neresi yapacak? Sonuçta iki kurum arasında mı daha sonra mahsup işlemi yapılacak?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Sayın Vekilim, hemen izah edeyim. Sistem, Gelir İdaresi Başkanlığının sistemi kullanılarak beyannameler kabul edilecek ancak her alınan beyanname yine ilgili kurumun bilgi işlem kayıtlarına işlenecek. Alınan bir beyanname arka planda...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Nasıl ilgili kurumun?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Yani Gelir İdaresinin ve SGK’nın.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - SGK’nın nasıl işlenmiş olacak? Siz alacaksınız...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Sistem dağıtacak. O beyannamedeki veriyi, bana lazım olanı benim kayıtlarıma işleyecek, SGK’ya lazım olanı SGK’nın kayıtlarına işleyecek. Biraz evvel onu arz etmeye çalıştım, üretilecek tahakkuk belgesi de iki tane olacak. Biri vergiyi gösterecek, ödenecek, biri primi gösterecek elektronik ortamda. Ve ödemeler yine her kurumun kendi kanallarından, kendi hesabına yapılacak. Bankalar üzerinden bu ödemeler yapılıyor biliyorsunuz. Vergi ayrı ödenecek, prim ayrı ödenecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Bir format ürettiniz mi? Görebilir miyiz bunu?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Yanımızda yok Sayın Vekilim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Mahsuplaşma söz konusu olacak mı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Yo hayır, mahsuplaşma...

BAŞKAN – Mümkünse yarın getirirseniz lütfen, nasıl olsa yarın devam edeceğiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani bir form üretmiş olmanız lazım, görebilirse memnun oluruz.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Çok büyük şemalar hâlinde iş akışlarını hazırladı arkadaşlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama bu önemli. Bu çalışırsa bundan sonrası da çalışır. O ortak veri tabanı bahsediyorum ya, onun olabilmesi için...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bunlar olmayacak ama bunu inşallah... Yani sadece yasayı yapmak yetmiyor, ciddi bir bilgi işlem altyapı yatırımı yapmak gerekiyor, ciddi bir...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yatırımı Maliye mi yapacak?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Maliye Bakanlığı olarak biz yapacağız, evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, bu ne kadar sürede devreye girecek? Yani uygulama ne kadar süre sonra başlayabilecek?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Sayın Bakanımız bize “Çabuk yapın.” dedi, talimatları var, inşallah bu yılın sonuna kadar bir pilot uygulamayı başlatmak istiyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Pilot uygulamayı...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Evet. Çünkü kapsamlı bir dönüşüm.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, bu süre içerisinde kanunun yetersiz olduğu görülürse ne olacak?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 67

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Yok, yetkiyi aldık, yetki dizayn edildi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, şöyle: Arkadaşlar bütün iş akış şemasını çıkarıp detaylı çalışmalar yaptıktan sonra “Yasal değişiklik olarak bunlara ihtiyacımız var.” dedikleri değişiklikleri getirdik zaten yani bir başlangıç fikriyle gelmedik. Aslında bundan önce arkadaşlar bir dört aydır, beş aydır buna çalışıyorlar. Yani bu çalışmanın yasal düzenleme boyutu olacak, burada yapıyoruz. İkincil düzenleme boyutu olacak. Arkadaşlar bunun ikincil düzenleme boyutunu çalışıyor. Özellikle bilgi işlem altyapısıyla ilgili iki kurum bir araya gelecek, bu işle ilgili arkadaşlar, orada yazılım çalışmaları yapılacak. Yine bir de burada bence mükellefin de eğitimi önemli. Mükellefin de bu beyannameleri doldururken hataya düşmemesi lazım. Yani ilk bakışta aslında sistem tam manada bir birleşme değil çünkü arka ofiste yine dağıtıyoruz, yine ayrı ayrı kurumlara gidiyor. Ama bence bu da önemli bir başlangıç. Bu çalışma aslında bir de şunu gösterdi: Sosyal Güvenlik Kurumunun prim tahsilatıyla vergi idaresinin vergi tahsilatı ile ilgili aslında iki ayrı mevzuat var ve birbirinden çok farklı hükümler taşıyor. Yani beyannameyi süresinde vermediniz, primde ayrı ceza sistemi var vergide ayrı ceza sistemi var. Tarhiyat usulleri farklı, tahakkuk usulleri farklı. Tahsilatla ilgili olarak baktığımız zaman zor durum hâli prim tarafından farklı, burada farklı, pişmanlık hükümleri farklı. Aslında şu anda iki bakanlık olarak şöyle bir çalışma başlattık: Sonuçta ister prim olsun ister vergi olsun bir kamu alacağının tespiti, tarhi, tahakkuku ve tahsili söz konusu. O zaman bizim ne yapmamız lazım? İki mevzuat arasındaki farklılıkları gidererek yeknesak yeni bir mevzuat üretelim ve böylelikle mükelleflerimiz prim tahsilatında da, vergi tahsilatında da aynı kurallara muhatap olsunlar. Mevzuat böylelikle daha basit, daha anlaşılır ve birbiriyle uyumlu olur diye bir planımız var. Ekipleri kurduk aslında daha kapsamlı bir çalışmayı orada getireceğiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Bakanımız da Bilgi İşlem Daire Başkanlığı yaptı, o zamandan beri bu çalışmalar yürütülüyor. SSK’da çalıştığım dönemde ben de bu konu üzerinde çalıştım. Mükellef tanımı ile iş yeri tanımı veya işveren tanımı SGK’nın farklı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Farklı, işte onları da değiştireceğiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - SGK’daki iş yeriyle ilgili numara, farklılık var, Maliyede daha farklı bir vergi numarası var, ortak değil. Karşılaştırma yapmayı beceremiyoruz. Mesela ben Polatlı’da bir pilot bölge olarak seçtim, orada bir çalışma yapayım dedim, karşılaştırma yapılamadı. SGK açısından mesela kapıcılar bir iş yeridir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Maliyeden muaf.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Maliyeden muaf. Tam örtüşmüyor. Bunu ortak hâline getirmek lazım. Yani bu iş yeri, işveren ve mükellef tanımını ortak yapmak lazım. Bir ortak veri tabanı onun için oluşturmak gerekiyor. Bir ortak havuza alınacak. O veri tabanından isteyen istediği bilgiyi çekecek. Çok önemli bir konu ama bu şekilde eksik olacak, sadece böyle henüz detayı belirlenmemiş bir şekilde bu yasayı yapmamız çok eksik olacak. Bu ortak tanımları da oluşturmamız lazım, sonradan büyük sıkıntı çıkarabilecek bu. Bu çok önemli bir konu, çok önemsiyorum, buradaki en önemli maddelerden biri. Devletin yapması gereken bir iş, mükelleflere önemli ölçüde kolaylık sağlıyor, muhakkak olması lazım. Bu denetimi de ortak hâle getiriyor, çok güzel bir şey ama bu şekilde olmasının doğru olmadığını düşünüyorum, sonradan büyük sorunlar çıkabilir. Mükellef tanımı, işveren tanımı ve iş yeri tanımını ortak hâle getirelim. Hep çakışsınlar yani aynı olsun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Ben de bu yapmış olduğumuz düzenleme uygulamaya geçtiğimiz zaman yetersiz kalmamış diye arkadaşları özellikle bu konuda kendilerini uyardım. Şu ana kadarki yapılan çalışmalarda iki kurum müştereken bu düzenlemeler gelirse beyannamelerinin birleştirilmesiyle ilgili mevzuat altyapısının yeterli olacağını düşünüyorlar. Fakat sizin söylediğiniz mükellef tanımı, iş yeri tanımı ve buna bağlı olarak aynı veri tabanını üretmeyle ilgili konu, bana göre, demin ifade ettiğim çalışmayla ancak olur. Yani çok kapsamlı bir şekilde iki mevzuatın karşılaştırılması, ortak noktalarda aynı tanımların yapılması, farklı olan noktalarda bile aynı uygulama standartlarının getirilmesi. Yani böyle bir çalışma bence aslında yeni ve önemli bir çalışma olacak. Ama şu andaki bu çalışmayla beyannamelerin birleştirilmesi için gerekli mevzuat altyapısını kurduğumuzu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Peki bir apartman iş yeri, SGK açısından iş yeri, iş yeri bildirgesini verdi. Siz nasıl onu kayda alacaksınız? Sizde böyle bir numara yok. Sizin için mükellef değil o apartman iş yeri.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Şimdi efendim, bu konuda iki tane yöntem uygulayabiliriz. Kapsama girecekleri belirleme konusunda Çalışma Bakanı ve Maliye Bakanı müştereken yetkili. Bu birleşik beyanname kapsamına alınmayabilir ilk aşamada, yetki var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama, Ayşe Hanım, bu mükellef tanımı veya iş yeri tanımı önemli yani Maliye Bakanı veya Çalışma Bakanlığının o konuda yetkili olması da kanuna aykırı olur. Bu tanım konusunda Maliyenin...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Beyannameyi verecekler anlamında...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Ama kanunun tanım yapması lazım. Yani Çalışma Bakanlığının yetkisiyle olmaz ki o iş. Mevzuat düzenlemesi yapmamız lazım onunla ilgili. Nasıl alacaksınız, vermedi.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Yine her kurum kendi kayıtlarını devam ettiriyor.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK - Sayın Vekilim, bu çalışmanın Sayın Bakanımızın dediği gibi dört beş aylık bir geçmişi var. Bu dört beş ay süresince biz adım adım her işlemi bilgisayar mantığı çerçevesinde şemalaştırdık. Aslında sistem biraz el yordamıyla yapılsa çok yavaş bir sistem çünkü her seferinde bir problem olduğu zaman bizim sistem SGK’ya dönüp “Bunu yapayım mı yapmayayım mı?” diye soruyor. Fakat bilgisayar teknolojisi bunu çok hızlı yapmasını sağlıyor. Karşı taraf bizimle muhatap oluyor, beyannameyi biz alıyoruz ve her soru işareti durumunda sistem üzerinden SGK’ya soru-cevap şeklinde dönerek kabul ediyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 68

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, şeyi nasıl soruyorsunuz Adnan Bey, ortak olması gereken mükellef veya iş yerini nasıl soruyorsunuz? Numaralar farklı. Tanım, mesela birçok yerin SGK'daki unvanıyla Maliyedeki unvanı da farklıdır. Mesela bir işverenin şantiyesi varsa şantiye vergi mükellefi değil ama SGK açısından orası iş yeridir. Ayrıca onun numarası vardır.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK - Şöyle oluyor Sayın Vekilim: Her halükârda...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Karışıyor işler. O tanımları ortak hâle getirmeniz lazım, ondan sonra yürür bu iş.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK - Her halükârda bildirgeyi daha doğrusu yeni beyannameyi bize veriyor. Mesela sizin biraz önce dediğiniz örnekte, kapıcı demiştiniz galiba, o bizim açımızdan bir muhatap değil fakat SGK açısından bir muhatap. Öyle olmasına rağmen beyannameye bizim taraf boş bize veriliyor ama SGK'nın tarafı dolu olduğu için bizim...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Veriyor ama siz hangi numarayla alıyorsunuz onu SGK'yla karşılaştırmak için? Ortak bir numara olması lazım. Ortak numara olmazsa SGK'yla karşılaştırma yapamazsınız. Uygulamada o sorunlar var.

BAŞKAN – Aslında ortaklaşıyorlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Ama ortaklaşmadılar yani.

BAŞKAN – Yok, vergi numarasında ortaklaşıyorlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, yok öyle bir şey; hayır, ortaklaşmanız yok henüz.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - İlk çalışma bu efendim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) - Aslında böyle bir olay karşısında yapılacak olay anahtar olan bilginin ne olduğu konusunda anlaşmanız özellikle. Yani nereden ulaşılacak buna? Biz bunu vergi numarası olarak aldık. Dolayısıyla vergi mükellefi olmayanlara da muaf numarası verilebilir aynı sistem içerisinde. Onu okuduğu andan itibaren...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Potansiyel numaraları var.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) - Zor bir olay olmayabilir bu, çok kolay bir olay olur. Bizim, hatırlarsanız eğer, en büyük sorunumuz bu kimlik bilgilerinden hareketle vergi numarası yaratırken hiç ummadığınız bir şekilde annesi, babası, baba adı, ana adı, soyadı, adı, doğum tarihi ve günüyle beraber her şeyiyle beraber, aynı olan Trabzon'dan 3 kişi çıkmıştı. Bizi en fazla uğraştıran da o oldu, her şeyi aynı, bütün kimlik bilgileri aynı, doğum günü de dâhil. Dolayısıyla bu tür zorluklarla karşılaşır ama anahtar numara, anahtar daha doğrusu iyi seçilirse oradan ulaşmak mümkün olabilir.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Vergi kimlik numarasında birleşiyoruz efendim.

Sayın Vekilim, Bakan Bey "Biraz yüksek sesle söyleyin." dedi. Vergi kimlik numarasında birleştiriyoruz. Biliyorsunuz gerçek kişilerin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık numaraları bizim açımızdan aynı zamanda vergi kimlik numarası. Dolayısıyla biraz evvel örneğini verdiğimiz apartman görevlilerinin bir vergi kimlik numarası var. Yani potansiyel şekilde de var, T.C.'si nedeniyle de var. Alınan o bildirge bizim sisteme girildikten sonra bizim muhtasar tarafından bir tahakkuk fişi üretilmeyecek, SGK adına bir tahakkuk fişi üretilecek, ödenmesi gereken primi gösterir şekilde.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Bu vatandaşlık numarası ortak numara mı olacak?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Vatandaşlık numarası her hâl ve takdirde zaten gerçek kişi için vergi kimlik numarasıdır bizim açımızdan. Sosyal Güvenlik tarafında da apartmanı iş yeri görüyor ama T.C.'sini alıyor vatandaşın çünkü emeklilik haklarını izleyecek Sosyal Güvenlik tarafı. Orada da o numara var. Dolayısıyla vergi kimlik numarası bazında birleşme sağlanacak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Yine soru işaretleri var ama peki bu vatandaş değilse, gerçek kişi değilse, şirketse...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Şirketlerin zaten vergi kimlik numarasında eşleştirmek çok daha kolay bizim için. Ama şubelerin her birinin ayrı numarası vardır tabii söylediğiniz gibi iş yerinin olduğu yerde, onları da yine biz şube olarak görüyoruz, onlar için ayrı bir mükellefiyet açmayacağız kendi açımızdan, SGK adına tek tek tahakkukları üreteceğiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Mesela bir bankanın Türkiye çapındaki şubelerinin her biri SGK açısından ayrı bir iş yeridir.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Bizde de öyle. Muhtasar yönünden ve BSMV yönünden öyle.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Oradaki ortak numarayı nasıl sağlayacaksınız?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Bizde aynı zaten, vergi kimlik numarası bazında birleşecek yine. Bizde de aynı, şubeler için BSMV mükellefiyeti var daha evvel tesis edilmiş.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Olmayanlar var, mesela şantiyeler vesaire.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - İş yeri sicil numarasını vatandaş girecek muhtasar beyannameyi verirken.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Siz yarın o yaptığınız çalışmayı bir özetleyebilir misiniz?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Yarın arkadaşlar getirsinler tablolarıyla.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Ayar...

HİKMET AYAR (Rize) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, Bülent Bey'in dedikleri doğrultusunda yani katkı verme anlamında bir iki tespitim var, onları paylaşmak istiyorum. Düşünce güzel her şeyden önce. Hatta başka kurumlara yapılan bildirimler var, İŞKUR vesaire. İnşallah ileride onlar da tek bildiride toplanır diye ümit ediyoruz. Aynı işverenin birden çok iş yeri var SGK yönünden, her SGK kapsamındaki yerlerde ayrı tescilleri yapılıyor, ayrı sicil numaraları veriliyor. Acaba bunları da tek bildiri hâlinde mi yapacağız? Yani şunu sorun olarak görmekten ziyade

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 69

yani katedeceğimiz daha çok yol olacak, gerçekten yani zorluklarımız olacak, teknik altyapıda da sıkıntılarımız olacak Bülent Bey'e katılıyorum ama bir şekilde bunu başarmak zorundayız çünkü gerçekten bu alanda çok karmakarışık bir durum var, bunları düzeltmemiz gerekiyor.

Ben tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Yarın devam edelim buna.

BAŞKAN – Yarın zaten getirecekler, eğer bir değişiklik yapacaksak tekririmüzakere yaparız, sorun olmaz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - İfade edeyim, sayın vekilimizin tabii bu konuyla ilgili hassasiyeti önemli. Fakat burada tek tek uygulamanın nasıl olacağı, detaylarının nasıl olacağı konusu kanunun kendi konusu değil yani bunun hani burada biz yasayla böyle birleştirilmesi için bakanlıklara verilecek yetkiyle ilgili çerçeveyi düzenliyoruz. Her bir adımda, her bir "case" de bunun IT uygulaması nasıl olacak, ikincil, üçüncül düzenlemeleri nasıl olacak dersek, biz size bunu gelip yarım gün brifing verelim, yani bunun içinden çıkmak mümkün değil.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan, en azından Komisyonun bu konudaki...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Hayır, Yıldırım Bey burada iki dakika bir açıklama yapsın, bu çalışmayı yapan arkadaşımız.

Yıldırım Bey kısaca, birkaç dakika açıklayabilir mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Gerisini tabii ki...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Yani şunu söyleyeyim...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - ...hızlandırmaya çalışıyoruz ama hukuki şeyler de geliyor, ben onları sormak istiyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Bakın şunu söyleyeyim: Olmayan bir şey üzerine hata yapılacak diye başlarsak zaten hiçbir iş yapamayız. Ben 2009 yılında bu çalışmayı Maliye Bakanlığıyla, dönemin Maliye Bakanı ile Çalışma Bakanı oturdular, iki ay boyunca bürokrasi çalıştı, en sonunda bürokrasi dedi ki: "Bu iş yapılamaz." Ve çalışma kaldı. Ben o zaman o işin içindeydim, sene 2015 Kasım ayı, "Hayır, bu yapılabilir." dedik, siyasi irade koyduk ortaya. Arkadaşlar günlerdir bu konuyu, iki kurum çalışıyorlar. Siyaseten de biz bu iradeyi koyduk ve "Biz bunu yapacağız." dedik. Arkadaşlarımız olayın dört beş farklı boyutu itibarıyla farklı gruplar hâlinde çalışıyorlar. Biz istiyoruz ki bu düzenleme uygulamaya geçtiği zaman hatasız, eksiksiz bir şekilde uygulansın. Bunun açıklarını kapatmak için her türlü düzenlemeyi yapma gayreti içindeyiz. Onun için zaten burada birçok noktada yetki alıyoruz. Dolayısıyla hani şantiyeye ne olacak, şu ne olacak? İnanın sizin aklınıza gelmeyen ihtimalleri de arkadaşlar çalışıyorlar. Niyet? Bu işin şakası yok, milyonlarca mükelleften beyanname alacağız. Herhangi bir yerde...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, ondan yana bir şüphemiz yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) Yok ama şöyle yani burada uygulamayla ilgili detayları teker teker konuşacak olursak yasayla ilgili olmayan bir boyutta bu işin içinden çıkamayız ki.

BAŞKAN – Sayın Bakan, sadece bunu konuşmak anlamında değil, tabii ki bir çerçeve düzenleme yapacağız ancak biz de burada karşılaşılabileceğini düşündüğümüz birtakım sıkıntıları da dile getiriyoruz. Burada da şöyle diyeyim, Komisyon bu manada uyarma görevini yapıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Kusura bakmayın, siz "yapılıyor" dediğinize göre yapılıyordur, bizim sorgulamamız lazımdı tabii ki, kusura bakmayın. Tamam "yapılıyor" diyor, yapılıyor demek ki.

BAŞKAN – Evet, buyurun, sizden bir açıklama alalım.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI YILDIRIM BOZBIYIK – Sayın Başkanım, bu düzenlemede aslında şey var, bizim tarafta Gelir İdaresi tarafında tek bir beyanname, malum olduğu üzere muhtasar beyanname, diğer tarafta ise birden fazla çeşit belge var aslında. Şu an, an itibarıyla sadece tek bir beyanname var ama ekinde olan 8-10 tane tablo var Sayın Vekilim. Dolayısıyla en büyük problem uygulamada, sizin de bahsettiğiniz gibi, "unique" anahtar bir numaranın olmamasıydı Sosyal Güvenlik tarafında özellikle. Şu an mevcut olan iş yeri sicil numaraları ile bizim vergi kimlik numaralarını uyumlaştırma çalışmalarını bitirmek üzereyiz. Ana çatı bizim vergi kimlik numarası üzerine kurulacak, yeni beyanname de usul hukuku açısından Vergi Usul Kanunu'na tabi olacak cezaların kesilmesi ve takibinin yapılması anlamında. Yalnız beyannamenin ekinde...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Bu bir düzenleme gerektirmiyor mu?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI YILDIRIM BOZBIYIK - Sayın Vekilim, zaten bu mevcut maddede bayağı geniş kapsamlı bir yetki alındı. Şeklin belirlenmesi, içeriğinin, eklerinin belirlenmesi, hangi illerde hangi mükellef gruplarına, kapsama kimin alınacağına dair olmak üzere geniş bir madde yetkisi alındı. Bu yetkinin de iki bakanlık tarafından müştereken kullanılması uygun görüldü, eğer Meclisin takdiriyle geçecek olursa bu düzenleme. Bu durumda da her hâlükârda düzenlenen beyannameler ekinde mutlak surette mevcut durumla ilgili eşleşen bir tablo olacak sayın vekilim. Ana künye bilgisi yine vergi kimlik numarası olacak ama içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumunun kullandığı sicil numaraları da olacak geçiş aşaması için, herhangi bir hak mağduriyetine sebebiyet vermeme adına. Bizim açımızdan vergi kısmını biraz daha kontrol edebiliyoruz ama diğer tarafta kişinin emekliliği, sosyal güvenlikli faydalanması, tedavi olması gibi anlık olarak verinin işlenmesi ve hizmetin devam etmesi gerekiyor. Bu anlamda iki parçalı bir belge gibi düşünmek lazımdır. Aslında tektir, içinde ekleri olacak, mevcut durum bu hâliyle gidecek. Pilot uygulamanın detayında ise artık nihai hâlde verilip ona göre yeni bir formata geçilecek efendim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 70

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

17'nci maddeye geçiyorum.

MADDE 17- 193 sayılı Kanunun geçici 67 nci maddesinin (17) numaralı fıkrasına "bunların vadesi" ibaresinden sonra gelmek üzere", elde tutulma süresi" ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – 17'nci madde üzerinde görüşme açıyorum.

Elde tutulma süresini ilave ediyoruz.

Adnan Bey...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YANKIN - Sayın Başkanım, sayın vekillerim; malumunuz, menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarıyla ilgili özel bir vergileme rejimimiz var, o da Gelir Vergisi Kanunu'nda yer alan geçici 67'nci madde bünyesinde. Orada mevduat faizleriyle ilgili elde tutma süresine göre farklı stopaj oranları belirleme yetkisi var Bakanlar Kurulunun ve Bakanlar Kurulu bu yetkisini kullandı. Fakat diğer araçlar için, sermaye piyasası araçları için, menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçları için Bakanlar Kuruluna maalesef böyle bir yetki yok. Burada Bakanlar Kuruluna böyle bir yetki alınması söz konusu.

Bu sayede mevduatlar dışındaki menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının daha uzun elde tutmasını sağlamaya matuf, tasarrufları arttırmaya matuf bir amacımız var.

Arz ederim.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan geçti)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) - Bu kâğıtlar daha fazla elde tutulduktan sonra daha mı az vergi alacaksınız, öyle mi, onu mu özendiriyor yani?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bakanlar Kuruluna bir yetki alıyoruz, bu konuda tabii ki bir çalıma yapılır. Mevduatlar için yaptığımız düzenlemelerin etkileriyle beraber değerlendirildiğinde eğer tasarrufların uzun vadeye yayılmasına katkı sağlıyorsa böyle bir düzenleme yapma imkânı oluyor.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yatırım araçlarının cinsine göre de herhâlde değil mi? Yani sadece vade mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Yatırım araçlarının cinslerine göre, vadesine göre.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) - Yani cinslerine ve vadesine veya...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Cins zaten var, vadesine göre.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) - Yatırım fonu A tipi, B tipi...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Şu anda yatırım araçlarının cinsi itibarıyla zaten vergi stopaj oranlarını farklılaştırmaya Bakanlar Kurulunun yetkisi var. Fakat vadelerine göre farklılaştırma yapma yetkisi yok, dediğiniz şey gerçekleşmiş oluyor.

BAŞKAN – Bilgi aldık.

Maddenin müzakerelerine geçiyoruz.

Söz almak isteyen? Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

18'nci maddeye geçiyoruz:

MADDE 18- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Gelir Vergisi Kanununun 98/A maddesi kapsamında getirilen zorunluluk üzerine verilen beyannameye istinaden, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca düzenlenen tahakkuk fişi, mükellefe veya elektronik ortamda beyanname gönderme yetkisi verilmiş gerçek veya tüzel kişiye elektronik ortamda iletilir."

BAŞKAN – 18'inci maddeye geçiyoruz.

18'inci maddeyle ilgili, Adnan Bey, buyurun efendim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YANKIN - Sayın Başkanım, sayın vekillerim; bizim vergi usul kanunun 28'inci maddesine göre vergi beyannameleri elden ya da postayla verilebiliyor. Geçen dönemlerde buna üçüncü bir yöntem daha ilave edildi, o da beyannamenin elektronik ortamda verilmesi. Vergi Usul Kanunu'muzda bugün itibarıyla vergi beyannamelerinin elektronik ortamda verilmesi durumunda tahakkuk fişlerinin nasıl düzenleneceğine ilişkin çok detaylı hükümler var. Biz biraz önce müzakere ettiğimiz Sosyal Güvenlik Kurumu bildirgeleri ile vergi beyannamelerinin birleştirilmesi maddesi çerçevesinde yine o hükme bu beyannamenin de elektronik ortamda alınabilmesine ve elektronik ortamda alınması durumunda da SGK adına tahakkuk fişi kesilmesine ilişkin bir hüküm getiriyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Başkan.

MUSA ÇAM (İzmir) - Mali müşavirler ne diyorlar bu konuda? Bundan memnun olacaklar yani, değil mi?

BAŞKAN – Başkaca bir söz talebi yoksa maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 71

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Bakanım, bakın, yürürlük tarihi bile yok bunun, hangi tarihten geçerli olacağı bile belli değil, ondan sonra da şey yapıyorsunuz. Hangi tarihten geçerli?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Yürürlük tarihi olmayan madde olur mu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Hangi tarihten geçerli? Sadece burada pilot uygulama yapacağım diyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Yayımlı tarihinden itibaren bu maddelerin hepsi geçerli. Buradaki düzenlemelerin birçoğunda ileriye dönük yetki alıyoruz Sayın Vekilim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - İleriye doğru yetki alıyoruz, yayımı tarihinden geçerli olacak.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Ya, olur mu böyle bir şey?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Evet, öyle.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Ne kadar sıkıntı çıkaracaksınız.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Bu kadar endişe etmeyin, sizden daha fazla ben endişeliyim. Burada uygulamada sıkıntı çıkarsa, 2 mükellef "Bildirgemi veremedim, ben cezaya düştüm." derse, o zaman Maliye Bakanı olarak ben bunun derdiyle dertleneceğim, sizden daha fazla bu konuda endişelendiğimi bilin. Endişelenmenize hak veriyorum ama burada yaptığımız düzenlemelerle genel yetkileri aldığımızı, demin özellikle Yıldırım Bey de söyledi, yani demin 98/(a)'nın (2)'nci fıkrasına bakarsanız, o kadar çok değişik alanlarda yetki alıyoruz ki, esnekliğimiz son derece geniş. Onun için bu konuda en küçük bir hata olmaması hususunda arkadaşlarıma defalarca "Aman, aman, aman buna dikkat edin" diye uyarım var, uyarıya da devam ediyoruz.

BAŞKAN - Arkadaşlar, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Bu maddeyi oylamıştık.

19'uncu maddeye geçiyoruz.

MADDE 19- 213 sayılı Kanunun 153 üncü maddesinin ikinci fıkrasının;

a) Birinci cümlesinde yer alan "30 uncu" ibaresi "27 ncı" şeklinde değiştirilmiş, aynı cümleye "vergi dairesine" ibaresinden sonra gelmek üzere "yazılı veya elektronik ortamda" ibaresi eklenmiştir.

b) Sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Başvuru evraklarının elektronik ortamda intikaline ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca müştereken belirlenir."

BAŞKAN - 19'uncu maddeyle ilgili, Yıldırım Bey, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI YILDIRIM BOZBIYIK - Sayın Başkanım, 19'uncu madde şirket kuruluşlarındaki süreçlerin azaltılmasıyla ilgili bir maddemizdir. Hâlihazırda şirket kuruluşları içerisinde kâğıt ortamındaki süreçte kişilerin şirket kuruluş işlemleri ticaret sicil müdürlüklerinde tamamlandıktan sonra mevcut yasal hâliyle kâğıt ortamında bize gönderilmektedir. Burada yapılan düzenlemeyle artık bu başvuruların elektronik ortamda, herhangi bir şekilde mükelleften bir belge alınmaksızın Maliye Bakanlığına bildirilmesi öngörülmektedir.

Arz ederim.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) - Altyapı var mı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI YILDIRIM BOZBIYIK - Altyapı, Sayın Vekilim, şöyle: MERSİS üzerinde bir çalışma yapılıyor.

BAŞKAN - Affedersiniz, Sayın Savaş, size ben söz vereyim de, tam tutanağa alıyoruz biliyorsunuz.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) - Bu konuyla ilgili altyapı müsait mi yani, onu sormak istiyorum.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI YILDIRIM BOZBIYIK - Sayın Vekilim, bizim tarafta herhangi bir sıkıntımız yok ama Gümrük Ticaret Bakanlığı kısmında çok az bir işlem var diye biliyorum, bitmek üzere o da. O tamamlandıktan sonra artık herhangi bir şekilde Gelir İdaresine gelmeksiniz, herhangi bir evrak ibraz etmeksiniz şirket kuruluşları tamamlanacak ve mükellefiyet açılmış olacak.

BAŞKAN - Buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YANKIN - Saygılar sunuyorum.

Şimdi MERSİS ile ilgili Maliye Bakanlığıyla entegrasyonu tamamladık, şu anda zaten pilot uygulamayı yürütüyoruz, herhangi bir problem yok altyapı açısından.

Aslında demin tartışılan konuyla ilgili de bir açıklık getirmek istiyorum. MERSİS anahtar numara tüzel kişiler adına hem Maliye Bakanlığımız hem de SGK ortak kullanacağı bir vergi anahtar kimlik numarası, bunu da kullanabiliriz. Bunu da ilave etmek istiyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, ben sadece bir hususu... Eminim bunu da dikkate almışsınızdır ama, bu "müştereken belirlenir" diyor ya kanun. Eminim siz de bürokrasi tecrübeniz döneminde sık sık buna benzer hadiseler yaşamışsınızdır. Yani acaba uygun görüşle ya da görüşle diye bunları tanzim etmek düşünüldü mü? Çünkü "müştereken belirlenir" dendiği zaman onun usulünde bazen sıkıntılar olabiliyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Müştereken belirleme görüş sormadan daha kolay çünkü taraflar bir araya gelip birlikte hazırlıyorlar. Görüş almadaysa taraflardan birisi tek başına oturuyor, birtakım düzenlemeler yapıyor öbür taraftan habersiz, sonra görüşe gönderiyor. O taraf da anlamadan dinlemeden bunlar olmaz deyip tekrar olumsuz görüş yazıyor. Onun için, benim tecrübem bunu söylüyor, bu daha kolay.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 72

BAŞKAN – Demek tecrübelerimiz bu konuda farklılaşmış birbirinden.

Size kolaylıklar diliyorum efendim.

Oylamaya geçeceğiz, bir şey mi söyleyeceksiniz Mehmet Ali Bey?

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) - Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) - Sayın Bakanım, bu şirket kuruluşunun sadeleştirilmesi hadisesi çok güzel ama bu şirket sermayelerinin yüzde 25'inin blok hadisesi. Ben 1988 yılında bir şirket kurmaya kalktım. Tabii, sermayem yok, asgari sermayeyle kurdum. O zaman limitet şirket sermayesinin kuruluşunda asgari sermaye 500 TL'ydi çünkü benim yüzde 25'i yatıracak param yoktu. Sonra şirketim büyüdü, bayilikler aldım. Bu sefer gidiyorum diyorum "Bana teminat mektubu verin." diyor "Senin sermayen 500 TL, sana neye göre vereceğiz?" "Efendim, sermayeyi artırayım." Sermaye artırmak için mahkemeye gitmek gerekiyordu. Ben baktım ki sermaye artırımı maddesi şirket kurmaktan daha zor, bu sefer tuttum yeni bir şirket kurdum. Evet, limitetten anonime geçtim. İkinci bir şirket kurmak bana daha kolay geldi. Yani bu nedir, bunun mantığı nedir? Çünkü ben şunu görüyorum: Özellikle şirketler büyümesin, gelişmesin, sermaye artırımı olmasın. Ne kadar zorluk varsa maddelerin içine koyalım. Böyle bir mantık görüyorum. Onun için sadeleştirmekte fayda var. Yani bu yüzde 25 bloke şartı kalkarsa çok iyi olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Aslında yaptığımız çalışmalar sırasında bu konu da gündeme geldi "Acaba şirket kuruluşlarında blokaj oranını yüzde 25'ten daha aşağı çekelim mi?" diye fakat orada da yine de şöyle bir değerlendirmemiz oldu; yani bu şirketi kuranlar dışında bu şirkette iş yapanların da hukukunu korumak bakımından, başlangıçtaki ödeme oranını ne kadar aşağı çekerseniz o şirketin sermaye yapısını o kadar düşürmüş oluyorsunuz. Ama sizin söylediğiniz o sermaye artırımının kolaylaştırılması konusunda -teşekkür ediyorum, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı da burada- ayrıca bir çalışma daha yapalım. İstiyoruz ki şirketlerde bu tür işlemler daha kolay olsun, daha az maliyetli olsun ve böylece piyasada çok daha rekabetçi şirket yapıları oluşturalım.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Sayın Bakanım, bir de bunun için, sermaye artırımı için mahkemeye gitmek gerekiyordu. Ya, şimdi insanlar niye mahkemeye gitsinler? Ben suçlu muyum? Şimdi, daha önce de bu vardı. Şimdi ben niye şunu anlatmak istiyorum: Ya, sermaye artırımı için hâkimin huzuruna çıkacak.

BAŞKAN – Sayın Cevheri, anladığım kadarıyla bu düzenleme kalkmış.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Ben şimdi bir mantığı anlatmak istiyorum.

Şimdi, hâkim huzuruna çıkacağım, sayın hakimim, ben şirket sermayemi artırmak istiyorum, lütfen bana izin verir misiniz? Ya, böyle bir mantık olur muydu? Yaşadığım hadiseye bakın.

BAŞKAN – Efendim, eskiden varmış da şu anda kalktığını söylüyorlar.

Teşekkür ediyoruz.

Oylamaya geçiyoruz arkadaşlar.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Arkadaşlar, değerli milletvekilleri, 20'nci maddeye geçiyoruz.

MADDE 20 - 213 sayılı Kanunun 153/A maddesinin onuncu fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN - 20'nci madde zaten sadece bir fıkrayı yürürlükten kaldıran bir düzenleme anladığım kadarıyla.

Sayın Bakan, kim bilgi verecek acaba bununla ilgili?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Genel üzerinde açıklama yaparken de ifade etmiştim, Vergi Usul Kanunu'nun 359'uncu maddesindeki fiilleri işleyen mükellefler hakkında 3 kat vergi ziyai cezası, ayrıca hürriyeti bağlayıcı ceza öngörülmektedir. Yaklaşık iki yıl önce yapılan düzenlemede bu cezalara ilave olarak yararlanılacak bütün teşviklerden de mahrum bırakma şeklinde bir düzenleme getirildi ancak bu düzenleme özellikle yatırımcılar bakımından öngörülebilirliği azaltan, belirsizlikleri artıran bir düzenleme olarak telakki edildi. Özellikle Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulunda özel sektörden gelen talepleri de dikkate almak suretiyle bu düzenlemeyi kaldırıyoruz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Özel sektör bu şekilde suç işlemiş insanları teşvik edince mi...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değil, değil, şöyle: Sayın Bakanım, hâlihazırda zaten vergi ziyai suçunu işleyen, hileli vergi suçu işleyenler bakımından hürriyeti bağlayıcı ceza yerinde duruyor, değiştirmiyoruz; 3 kat ceza yerinde duruyor, değiştirmiyoruz. Sadece iki yıl önce belirsiz bir şekilde ileriye dönük olarak yararlanılabileceği teşviklerden, her türlü devlet teşvikinden yararlanamaz şeklinde bir düzenleme getirdik. Burada da mesela, ifade edildi, suç ve ceza arasında orantı olmalı, suç ve ceza orantılı olmalı, ölçülü olmalı, belirgin olmalı. Aynı fiili işleyen 2 kişinin, diyelim ki 50'şer bin TL'lik sahte belge kullanan 2 kişinin karşılaşabileceği yaptırım aynı olmuyor. Hürriyeti bağlayıcı cezada eşitler, 3 kat para cezasında eşitler ama yararlanmış ve yararlanacakları teşvikler bakımından çok farklı durumla karşılaşabilirler yani 50 bin liralık bir vergi ziyai cezasından veya vergiden dolayı belki de 5 milyon liralık bir teşvikten mahrum kalıyorsunuz. Yani dolayısıyla fiilin sonucunda karşılaşabileceğiniz yaptırım belirgin olmalı, ölçülü ve orantılı olmalı. Bu açıdan bakıldığında bu düzenleme hukuk sisteminin genel prensiplerine de uygun düşmüyor. Ben şahsen bunun hakikaten doğru olacağını yani bu yaptığımız düzenlemenin mükellefler bakımından yatırım ortamını iyileştiren, belirsizlikleri ortadan kaldıran ve hakkaniyete de uygun olan bir düzenleme olduğunu düşünüyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 73

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 21- 213 sayılı Kanunun mükerrer 355 inci maddesinin;

a) Başlığı "Bilgi vermekten çekinenler ile 256, 257, mükerrer 257 nci madde ve Gelir Vergisi Kanununun 98/A maddesi hükmüne uymayanlar için ceza." şeklinde değiştirilmiştir.

b) Birinci fıkrasında yer alan "mükerrer 257 nci madde uyarınca getirilen zorunluluklara" ibaresi "mükerrer 257 nci maddesi ve Gelir Vergisi Kanununun 98/A maddesi uyarınca getirilen zorunluluklara" şeklinde değiştirilmiştir.

c) Altıncı fıkrasının başına gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Elektronik ortamda bildirim veya form verilmesi mecburiyetine uyulmaması hâlinde kesilmesi gereken özel usulsüzlük cezası, bildirim veya formların belirlenen sürelerin sonundan başlayarak elektronik ortamda 3 gün içinde verilmesi halinde 1/10 oranında uygulanır."

BAŞKAN - 21'inci madde üzerinde görüşme açıyorum.

Bir açıklama alalım lütfen 21'le ilgili.

Rıza Bey...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Sayın Başkanım, maddede iki tane düzenleme yapılmakta. Birincisi, biraz önce ifade edildi, muhtasar beyanname ile bildirgenin birleşmesi durumunda ve tek bir beyanname verilmesi hâlinde buna kesilecek; verilmemesinin müeyyidesi öngörülüyor, özel hususluk cezası kesilecek. Bu da birinci sınıf tüccarlar için hâlihazırda 1.370 lira olarak öngörülüyor.

Maddede ikinci bir düzenleme yapılıyor. Gelir İdaresi olarak biz, özellikle Ba-Bs alış-satış formları olmak üzere çeşitli bildirim ve formları alıyoruz. Bu formları bir gün bile geç vermesi durumunda tam ceza uygulanırken yapılan düzenlemeyle süresinden itibaren üç gün içinde verilmesi durumunda 1/10 ceza uygulanacak, özellikle muhasebe tarafından gelen talepler dikkate alındığında çok sayıda bildirim verildiğini, bunları dönem dönem yetiştiremediklerini, bir gün bile geç verilmesinin cezasının çok ağır olduğu ifade edildi. Dolayısıyla üç gün içinde verilmesi durumunda 1/10, üç günü geçtikten sonra verilirse tam ceza uygulaması olacaktır.

BAŞKAN – Önemli bir talep karşılanmış oluyor böylece.

Evet, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22'nci madde...

MADDE 22- 213 sayılı Kanunun mülga 370 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"İzaha davet:

MADDE 370- Vergi incelemesine başlanılmadan veya takdir komisyonuna sevk edilmeden önce verginin ziyaa uğramış olabileceğine dair ilgili makamlar tarafından yapılmış ön tespitlerle ilgili olarak, tespit tarihine kadar ihbarda bulunulmamış olması kaydıyla, mükellefler izaha davet edilebilir. İzaha davet yazısı tebliğ edilen mükellefler, davet konusu tespitle sınırlı olarak, bu Kanunun 371 inci maddesinde yer alan pişmanlık hükümlerinden yararlanamaz.

İzaha davet yazısının tebliğ tarihinden itibaren 15 günlük süre içerisinde izahta bulunulması durumunda;

1. Mükelleflerce yapılan izah sonucu vergi ziyana sebebiyet verilmediğinin idarece anlaşılması halinde mükellefler söz konusu tespitle ilgili olarak vergi incelemesine tabi tutulmaz veya takdir komisyonuna sevk edilmez.

2. Mükelleflerce izahta bulunulan tarihten itibaren 15 gün içerisinde; hiç verilmemiş olan vergi beyannamelerinin verilmesi, eksik veya yanlış yapılan vergi beyanının tamamlanması veya düzeltilmesi ve ödeme süresi geçmiş bulunan vergilerin, ödemenin geciktiği her ay ve kesri için, 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen nispette uygulanacak gecikme zammı oranında bir zamlı aynı sürede ödenmesi şartıyla vergi ziyal cezası ziyaa uğratılan vergi üzerinden %20 oranında kesilir. Bu durum vergi incelemesi yapılmasına ve gerekirse tarhiyatın ikmaline engel teşkil etmez.

Birinci fıkra kapsamında yapılmış ön tespitlerin, verginin bu Kanunun 359 uncu maddesinde yer alan fiillerle ziyaa uğratılmış olabileceğine ilişkin olması halinde bu madde hükümleri uygulanmaz. Şu kadar ki, sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge kullanma fiilinin işlenmiş olabileceğine dair yapılan ön tespitlerde, kullanılan sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge tutarının; her bir belge itibarıyla 50 bin Türk Lirasını geçmemesi ve mükellefin ilgili yıldaki toplam mal ve hizmet alışlarının %5'ini aşmaması kaydıyla mükellefler izaha davet edilebilir. Bu fıkrafta yer alan tutar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak bu Kanun uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır.

Maliye Bakanlığı ön tespitin niteliğini, izaha davetin şeklini ve kapsamını, daveti yapacak mercii, davet yapılacakları ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."

BAŞKAN - İzaha davetle ilgili bir bilgi alalım.

Görüşme açıyorum.

Adnan Bey...

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; burada yepyeni bir müessese getirildi huzurlarınıza. Maddenin felsefesi şu: Mükelleflerimiz bazen bilgisi dâhilinde olmayan birtakım vergi ziyana sebep olabiliyorlar. Aradan birkaç yıl geçtikten sonra bizim vergi inceleme elemanları o mükellefler nezdinde bir inceleme yaptığı zaman ortaya bazen altından kalkılamayacak rakamlar çıkabiliyor mükellef nezdinde. "Eğer mükellefimiz onu geçmişte biliyor olsaydı kuvvetle muhtemel ödeyebilecekti." gibi örnekler artırılabilir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 74

Burada, örneğin hepimizin çok yakından bildiği bir müesseseden bir örnek vermek gerekirse tapu işlemleri. Uygulamada, bazen daire alan vatandaşlarımız, gerçek alım satım bedelinin altında bir bedel beyan etmek suretiyle tapuda işlem gerçekleştirebiliyorlar.

BAŞKAN – Düşük harç ödemek için.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Biz bunu kredilerin takip edilmesi suretiyle ya da müteahhitlerin bu indirimli orana tabi işlemler çerçevesinde gerçeğe yakın beyanlar yapmalarından mütevellit müteahhit hesaplarından da gitmek suretiyle gerçek alım satım rakamlarına ulaşabiliyoruz. O zaman, aradan dört beş sene geçtikten sonra bu mükelleflerimizin, vatandaşlarımızın kapısı çalıp geçmişte ödemediği ya da eksik ödediği o yüzde 2'lik kendisine tekabül eden harçları cezalı ve faizli bir şekilde kendisinden talep ediyoruz. Bu da çok hoş olmayan durumlara sebebiyet veriyor.

Bu maddeyle, mükelleflerimize kendisi nezdinde herhangi bir tarihyata başlamadan önce, idari bir işleme başlamadan önce bir izaha davet yapılıyor. Bu izaha davet çerçevesinde mükelleften de bize bir dönüş olacak. Bu dönüş bizim yetkili komisyonlarımız tarafından -bu komisyonlar gerek Vergi Denetim Kurulu bünyesinde gerekse Gelir İdaresi Başkanlığının vergi daireleri bünyesinde kurulacak- eğer açıklamalar yeterli bulunur ise mükellef cezanın yüzde 80'ini ödemeyerek verginin tamamı, o güne kadar hesaplanan zam ve cezanın da yüzde 20'sini ödemek suretiyle kurtulacak, ödeyecek.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani burada nasıl bir...

BAŞKAN – Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani burada kabul edilecek gerekçe ne olur? Mesela burada harcı kaçırmış, matrahı az göstermiş, siz de yakalamışsınız onu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Bakanım, şöyle: Gelir İdaresi veya Vergi Denetim Kurulu harici birtakım tespitlere, bulgulara, bilgilere, delillere dayalı olarak mükellefin vergiyi eksik ödediğine dair bir bulguya erişmiş olabilir. Bu illa o bulgunun, o kişinin vergiyi eksik ödediği anlamına gelmez. Biz böyle durumlarda, siz de çok iyi biliyorsunuz, ne yapıyoruz? Normal, mükellefi vergi incelemesine alıyoruz. Gerçekten üçüncül kaynaklardan almış olduğumuz bilgi ve belgeler, verginin eksik ödenip ödenmediğini vergi incelemesi yoluyla tespit ediyoruz.

Burada yapılan düzenleme şu: Gelir İdaresi veya Vergi Denetim Kurulu harici kaynaklardan elde ettiği bilgilere göre böyle bir ihtimali gördüğü takdirde doğrudan vergi incelemesine başlamak yerine mükellefe on beş günlük bir süre vererek izaha davette bulunuyor. Ne demek? Mükellefle vergi idaresinin bulgusunu veya Vergi Denetim Kurulunun bulgusunu paylaşmak suretiyle burada verginin eksik ödenip ödenmediği konusunda bir vergi incelemesine başlanabileceğini, eğer bu konuda izah edici nedenler varsa bilgi vermesi isteniyor. Bu durumda iki ihtimal var. Kişi idarenin elde etmiş olduğu bilgilerin, bulguların farklı delillerle, bulgularla doğru olmadığını, aslında vergiyi eksik ödemediğini tamamen belgelerine dayalı olarak izah edebilir. İdare, bu durumda eğer mükellefin yapmış olduğu izahatı yeterli görür ise o takdirde vergi incelemesine başlamamış olacak. Ne demek? Normalde vergi incelemesi sırasında elde edeceğimiz bilgi ve bulguları bu ön aşamada elde etmek suretiyle hem mükellef bakımından bir izaha fırsat veriyoruz hem de idari bakımdan vergi incelemesine başlamak noktasında gereksiz bir iş yükünden de kurtulmuş oluyoruz.

İkinci ihtimal ne? Mükellef pekâlâ da diyebilir ki: “Evet, sizin harici olarak elde etmiş olduğunuz bilgi ve bulgulardan hareketle, bana bu sorduğunuz soruya istinaden vergimi eksik ödediğimi ben de kendi defterime, belgeye baktım, doğru. Ben, bu durumda bu vergimi ödemek istiyorum.” Dolayısıyla eksik ödenen vergiyi tam olarak ödeyecek, vergi incelemesi yapılsaydı ödenecek olan gecikme faizinin tamamını ödeyecek. Sadece vergi cezasında biliyorsunuz 359'uncu maddeye girmeyen hâllerde 1 kat vergi zıyaı cezası vardır. Bu durumda cezasını 1 kat olarak değil, yüzde 20 olarak biz hesaplayacağız.

MUSA ÇAM (İzmir) – İndirimli yani.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İndirimli.

Dolayısıyla şöyle olacak: Vergiyi tam ödeyecek, verginin geçmişten gelen faizinin tamamını ödeyecek, cezanın ise biz yüzde 20'sini hesaplayacağız. Dolayısıyla burada aslında mükellefin elde ettiği avantaj ne? Normalde yüzde 100'ünü ödemesi gereken cezayı biz yüzde 20 olarak hesaplayacağız ama biliyorsunuz ki aynı mükellef vergi incelemesi yapıldıktan sonra da gelip cezada indirim hükümlerinden yararlanıp cezayı zaten daha düşük oranlarda ödeyebilir veya yine sizin çok iyi bildiğiniz gibi uzlaşma hükümlerinden yararlanmak suretiyle cezayı buradaki belirtilen orana düşürebilir.

Bu maddeyle sağlamak istediğimiz esas fayda, mükellef ile idare arasında vergi incelemesinden kaynaklı iş yükünü azaltmak, mükellefleri harici kaynaklardan elde edilen vergi incelemesini gerektiren konularda kendini ifade etme, belki de gerçekten bizim dışarıdan, haricen elde ettiğimiz bilgilere göre, mükellefin yaptığı izahata göre aslında inceleme yapmamız gereksiz. Böyle bir imkân vermek. Daha ileriye gidelim, mükellef, gerçekten idarenin bulgularına eğer katılıyorsa da vergiyi ödemiş olacak.

Bu maddedeki düzenleme, Vergi Usul Kanunu'nun 359'uncu maddesindeki fiilleri kapsamıyor yani idare “hileli vergi suçları” dediğimiz suçlardan kaynaklı bir hususu tespit etmişse herhangi bir şekilde bu maddeyi çalıştıramaz, izaha davette bulunamaz, doğrudan doğruya vergi incelemesi yapacak.

Bunun tek istisnası, Sayın Bakanım, siz de çok iyi biliyorsunuz, özellikle yaygın ve yoğun bir şekilde karşılaştığınız sahte belge kullanımı konusu. İşletmeler normalde çok sayıda alışları arasında bazen gerçekte bir mal ve hizmet hareketi olmasına rağmen geriye dönük olarak daha sonra sahte belge kullanma isnadıyla karşı karşıya kalabiliyorlar, hatta çoğu defa da gerçekte bir mal ve hizmet hareketi olmasına rağmen. Mesela Maliye geriden gelen dört yıl önceki bir faturayı sadece dört yıl önce faturayı kesen mükellefi iş yerinde bulamadığı için, onun için düzenleme raporu yazdığı için onun, o şirketin fatura kestiği bütün herkese de düzenleyici diyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 75

Dolayısıyla burada iki konu var. Gerçekten bakıldığında bugün Vergi Denetim Kurulunun iş yükünün içerisinde yoğun bir iş yükü alan aslında sonuçları itibarıyla da yani çok büyük oranlarda ya çok küçük küsuratlı rakamlarla vergi denetim kapasitesinin yanlış ve eksik kullanıldığı ve çoğu defa zaten incelemelerin istatistiğini ortaya çıkarsak aslında yazılan raporlarda çok yüksek oranlarda vergiyi tarh ediyoruz, cezayı tarh ediyoruz ama herhangi bir şekilde bir vergi kaçırma kastı, sahte belge kullanma kastı olmadığı için de hürriyeti bağlayıcı ceza yönünden de bir suç takibatı teklifinde Vergi Denetim Kurulu bulunmuyor.

Biz burada şöyle bir imkân getiriyoruz: Yani sahte belge kullanma bakımından sınırsız ve limitsiz bir imkân getirmiyoruz. Diyoruz ki: Bir mükellefin bir yıllık alışları içerisinde her hâl ve takdirde alışlarının yüzde 5'ini geçmemek ve her bir belge türü itibarıyla da tek tek 50 bin TL'yi geçmeme hâlinde bu maddeden mükellef yararlanabilecek. Bu şu anlama gelmiyor: Mükellefe bu fırsatı verdik, mükellef izahatta bulundu ama idare her zaman için yeterli görmeyebilir. Örnek vereyim, mesela sadece rakamlandırmak anlamında: 10 milyon liralık yıllık alışları olan bir mükellef, yaklaşık 500 bin liraya tekabül eder. Bir kere, hiçbir şekilde bu kapsamda değerlendirilebilecek toplam alış tutarı 500 bin lirayı geçemeyecek. Buna rağmen diyelim ki 500 bin lira toplamda var ama faturalardan bir tanesi 100 bin lira, yine yararlanamayacak. Her bir hâlde teker teker faturalarının 50 bin TL'yi geçmemesi şartı var. Böylelikle, zaman zaman değil, çoğunlukla mükelleflerin hep mağduriyet ifade ettiği ve gecikmiş vergi incelemeleri süreleri nedeniyle de Maliyenin yoğun bir şekilde iş yükünü oluşturan bir alanı da çözömlenmeye kavuşturmuş oluyoruz. Burada mükellef pekâlâ da bu belgeye ilişkin olarak o belgeden kaynaklanan katma değer vergisini düzeltme beyannamesiyle verecek, vergisini ve faizini tamamen ödeyecek, cezasını yüzde 20 olarak hesaplayacağız. Böyle bir durumda da mükellefin gösterdiği bu iyi niyete karşılık inceleme yapmayacağız.

Bu tür uygulamaları, daha doğrusu bu maddeye çalışırken "Acaba farklı ülkelerde de bu tür müesseseler var mıdır?" diye baktığımızda bırakın bizim buradaki getirdiğimiz müesseseyi, başlamış vergi incelemelerinde bile mükellef ile denetim birimi arasında, idare arasında bu tür uzlaşma mekanizmaları, incelemenin bir an önce sonuçlandırılması, mükellefin gönüllü beyana bir an önce sevk edilmesi noktasında öneriler var. Biz bu düzenlemenin mükellef hukukunu koruyacağına, verginin tam ve zamanında alınmasına katkı sağlayacağına, özellikle Vergi Denetim Kurulu başta olmak üzere gereksiz ve zaman alan iş yüklerinden kurtulmak suretiyle esas vergi kayıp ve kaçığına odaklanacağımızı düşünüyoruz.

Sizin de tabii eleştirileriniz, katkılarınızla bu madde daha da geliştirilir ama sonuçta böyle bir amaca hizmet ediyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani, vergi demek, disiplin demek. Dolayısıyla vergi disipliniyle ilgili olarak getirilecek her yeni düzenlemenin açmış olduğu o küçük aralıklardan neyin geçeceğini asla tahmin edemezsiniz. Biliyorsunuz da.

Şimdi, yanlışlıkla, kazara herhangi bir belgeyi kullanmamak veya işte o belgelerin eksik gösterilmesini sağlamak suretiyle ortaya çıkan vergi zıyayı durumlarında elimizde uzlaşmamız var, tarhiyat öncesi uzlaşmamız var, pişmanlık hükümlerinden yararlanma var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yararlanamaz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Neden?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sahte belge düzenlemeyi, raporu yazdığı anda pişmanlıktan yararlanamaz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır, hayır, ben kurumları söylüyorum, kurumlarla ilgili olarak.

Bunlardan yararlandırmadığınız mükellef için, bütün bu kurumların hepsinden yararlandırmadığınız mükellef için şimdi yeni bir olanak getiriyorsunuz. Niye yani bu özel durum niye bu insanlara, birdenbire niye? Bununla ilgili olarak inceleme yapılması gerekiyorsa inceleme yapılabilir. İnceleme yapılmadan resen tarhiyata da gidersiniz eğer elinizdeki belge o kadar güçlü bir belgeyse, incelemeyi de gerektirmez, iki satırlık bir olaydır.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şu izahatta bulanayım: Sahte belge kullanmada Maliye idaresi her düzenleme raporu yazılan mükellefin kullanıcıları bakımından otomatikman 3 kat vergi zıyayı cezası yazmıyor. Maliye, şu andaki uygulamasında düzenleme raporu yazılan mükellefin fatura kestiği mükelleflerle ilgili tek tek incelemeler yapıyor. Bir tane düzenleyici var, diyelim ki 500 tane de kullanıcı var. Şuraya geleceğim: Bugün 3 kat kaçakçılık cezası raporu yazmadığınız anda bu mükellef tarhiyat öncesi uzlaşma imkânından yararlanıyor, değil mi arkadaşlar?

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Evet.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yanlış söylemiyorum, yararlanıyor.

Bizim burada getirdiğimiz düzenleme şu: Aslında çok basit incelemeler bunlar ama zaman alan incelemeler. Bugün Vergi Denetim Kurulunda denetim elemanı sayısını 5 binden 10 bine çıkarttık ama özellikle A grubu dediğimiz denetim biriminde çalışan vergi denetim elemanlarının yüzde 70 iş yükü tek tek, küçük küçük faturaların bu şekilde incelenmesinden ibaret. Verimsiz incelemeler bunlar ve bir şekilde sonuçta yazılan raporların yüzde 80'i, 90'ında -belki yüzde 90'ı diyeyim, daha az bile, yüzde 90'ı da- kasten vergi kaçırmak kastı olmadığı gerekçesiyle sadece 1 kat vergi cezası kesiliyor. Ama bu arada ne oluyor Sayın Bakanım? O iş yükü kendisine verilen denetim elemanı aylarca, hatta yıllarca o iş yükünü kendisinde bekletiyor, beklettiği süre zarfında gecikme faizi işlemeye devam ediyor, mükellef sürekli olarak bu inceleme baskısı altında kalıyor ama sonuçta ortaya çıkan nihai ürüne baktığınızda nihai ürün bizim burada getirmek istediğimiz düzenlemeden farklı değil. Burada da sınırsız bir şekilde kullanmayla ilgili bir düzenleme getirmiyoruz.

Ben baştan itibaren şunu söylüyorum: Yani burada bir mükellefin gerçekten kastlı olarak kullanmayacağı bir oranda kalmalıyız. Yani bir mükellefin yüzde 10, yüzde 15 faturaları, alışları eğer bu şekildeyse o mükellefe böyle bir imkânı vermemek lazım ama hani tartışılır mı? Bana kalsa belki yüzde 5 bile tartışılır, yüzde 2 olmalı, 3 olmalı ama hayatın normal akışı içerisinde biliyoruz ki gerçekten

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 76

alışlarımızın içerisinde çok az sayıda da olsa böyle olaylar var. Biz burada vergi denetim kapasitesini bu verimsiz alan üzerinde kullanmak yerine, demin ifade ettim, bugün (A) grubu dediğimiz vergi denetim birimlerinin iş yükünün yüzde 70'i burada.

Bakın, hep beraber bunu düşünelim. Bizim vergi denetim kapasitesini daha çok aslında bu küçük küçük, tek tek fatura kontrolünden çıkarıp çok daha kapsamlı, risk analizine dayalı, çok daha büyük ölçekli incelemelere döndürmemiz lazım. Bunlar gerçekten vergi denetim kapasitesinin yanlış kullanılmasına neden oluyor. Oran yüzde 5, fatura sınırı 50 bin. Diyebilirsiniz ki bunu farklı sayılar altında farklılaştıralım. Konuşulabilir ama açıkçası benim baktığım şey, viodanen gerçekten işletmenin özel olarak sahte fatura kullanma iradesini göstermeyecek bir oran olmalı. Faturanın tutarı böyle bir tutar olmalı, çok yüksek olmamalı yani bir kişi "100 bin liralık bir fatura aldım, ben bu faturayı bilmiyorum." dememeli. Ha "50 bin lira değil de bu 40 bin lira olur." diyelim, onu tartışalım ama bakın arkadaşlar isterseniz yarın gelsin detaylı istatistikleri de verelim, böyle bir ihtiyaç da var ama burada bence bu maddenin en kritik boyutu uygulanması. Burada Maliye Bakanlığına yetki alıyoruz. Şunu asla istemem: Yani buradaki aldığımız izaha davet noktasında karar verici asla tek kişi olmasın, vergi denetim elemanı tek başına izaha davette bulunup kendisi "Yeterlidir." demesin, kendisi dosyayı kapatmasın. Mutlaka burada hem Vergi Denetim Kurulu bünyesinde hem de Gelir İdaresi bünyesinde bu mekanizmayı öyle kuralım ki şeffaf olsun, hesap verilebilir olsun, kontrol edilebilir olsun. Kimse böyle bir müesseseyi kötüye kullanıp da normal vergi incelemesine başlanılacak bir işi başlanamaz kılasın. Böyle bir mekanizmayı kurmak noktasında da hakikaten hassasım. Bunu yapmak için de bu konuyla ilgili tebliğ düzenlemesi yapacağız ve bunları teker teker düzenleyeceğiz. Yoksa böyle bir düzenlemeyi herhangi bir şekilde bazı mükellefler açısından bir vergi incelemesinden kurtarma vesilesi asla yapmamamız lazım. Ama hayatın realitesi bana şunu gösteriyor: Vergi Denetim Kurulu, bugün sahte fatura kullanım denetimleri bakımından verimsiz çalışıyor. Bu verimsizlikten kurtarmamız lazım bunu.

BAŞKAN – Peki, siz orayı kurtarırsanız...

Sayın Paylan, siz bir şey söyleyeceksiniz galiba.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, bu ceza meselesini yüzde 20'ye düşürmek caydırıcılığı çok düşürür yani 1'e 1'den yüzde 20'ye düşürüyorsunuz, çok ciddi bir düşüş ve şunu çok iyi biliyorum, özellikle bu emlak, gayrimenkul satışlarında söylediniz, bu caydırıcılığı koruyor yani hani bu emsaller duyuluyor ve insanlar "Aman böyle yapmayalım, şöyle yapmayalım." diye... Ama yüzde 20'ye düşürürseniz bu çok düşük bir oran yani beşte 1'e düşürüyorsunuz cezasını. Bu, caydırıcılığı keser. Çok düşük bir orana çekmişsiniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Zamanında inceleme yaparsak, o gayrimenkul alan kişi 1 kat vergi cezasıyla ilgili olarak uzlaşmaya girerse, uzlaşmaya girerse bu oran, benzeri bir oranla zaten şu anda tarhiyatı neticelendiriyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama cezayı yüzde 20'ye çekiyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet ama burada inceleme yükünden kurtuluyoruz, mükellefi gönüllü uyuma teşvik ediyoruz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yüzde 20'yi verecekse uzlaşmaya girsin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, hayır. Ama burada şöyle bir şey var, bakın, esas önemli olan şu...

GARO PAYLAN (İstanbul) – İş yükünden kurtuluyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, mükellef de rahatlıyor. Mükellefe vergi incelemesini tebliğ ediyorsunuz, mükellef aylarca bu vergi incelemesi...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bu delili kim buluyor?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Nasıl?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hangi delil üzerinden mükellefi çağırıyorsunuz gelsin izahatta bulunsun diye?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Mesela, deminki verilen gayrimenkul örneğinde...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Esaslara bakılıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, gayrimenkul örneğinde tapudaki gösterilen alış satış bedeli ile bankadaki kullanılan kredi bilgisini karşılaştırıyoruz.

Bakın, bu şu anlama gelmiyor Sayın Bakanım, şunu da mükellef hakkını korumak için söyleyeyim: Her bulduğunuz bilgi de her zaman o sonucu doğurmuyor. Bazen vergi incelemesi yapıyorsunuz, mükellef farklı bir izahatta bulunmak suretiyle aslında o iki bilginin birbirini doğrulamadığını da söylüyor. Böyle bir izahatta bulunma mekanizmasını getirmekle aslında başlayacağımız incelemelerin bir kısmını da bu şekilde başlamadan, gereksiz olan bu incelemeden de mükellefi kurtarmış oluyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani sizin hesaplamanızda yüzde 20'yi optimum rakam olarak mı görüyorsunuz siz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, şöyle...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Caydırıcılığı kesin...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Bizim burada gönüllü uyumu bir noktada destekleyen bir düzenleme yapmamız lazım. Eğer kişi hem vergiyi hem de 1 kat cezasını ödeyecekse o zaman böyle bir düzenlemeyi teşvik edici olmaktan çıkartıyoruz.

Şu bilgiyi vereyim: Arkadaşlar güzel bir istatistik getirmişler. Hangi yıl? Son üç yılda Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurumunun sahte belge kullanımından dolayı yapmış olduğu tarhiyatlar: Mükellef sayısı, 113 bin mükellefe vergi incelemesi yapmış, 113 bin mükellefe. Bu 113 bin mükellefin 24 binine tarh ettiğimiz verginin tutarı bin liradan düşük. Biz bunun için, bu mükellefler için yani 113 bin mükellef için binlerce denetim elemanını, binlerce yazışmayı, binlerce zamanı kullanmışız ve sonuçta verimsiz bir şekilde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 77

bu incelemeler sonuçlanmış. Burada ise mükellefe diyoruz ki: Böyle bir bilgi var elimizde. Mükellef isterse dört yıl önce almış olduğu bir faturanın sevk irsaliyesi olduğunu, banka kanalıyla ödendiğini, malın gerçekten teslim edildiğini izah edebilir. Böyle bir durumda da hiç vergi incelemesine almayalım. Mükellefe haksızlık değil mi? Yani bütün dokümantasyonlarını sunmuşsa biz sadece “Düzenleyiciyi adresinde bulamadık.” diye doğrudan doğruya otomatik suçlama yapmayalım. Vergi denetimine bir şekilde verimlilik getirelim ama yani ceza konusunda eğer yüzde 100 alacak olursak o zaman bu sistemin...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yüzde 100 değil. Yüzde 20 de çok düşük değil mi yani?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, oranı tartışalım, o ayrı bir şey.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yüzde 50’si...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O 50 de olur.

Yani buradaki temel yaklaşım şu: Sayın Bakanımız Zekeriya Temizel de çok iyi bilir, Maliye Bakanlığında çok uzun yıllardan beri uzlaşmayla ilgili geleneksel olarak oluşan birtakım oranlar var yani özellikle bu son dönemde en az yüzde 20 olarak bu uzlaşmalarda bu oranın uygulanması yönünde bir gayretimiz var. Burada yapmak istediğimiz şey, kişi uzlaşmaya gelseydi bu oranlarda zaten uzlaşacaktı. Dolayısıyla mükellef bekleme riskinden kurtuluyor, denetimin getireceği yükten kurtuluyor ve kendiliğinden gelip, bakın...

BAŞKAN – Sayın Bakan, 50 olarak bunu belirlerseniz...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, şunu söyleyeyim...

BAŞKAN - Siz uzlaşmadaki alt bareminizi de 50’ye taşımış oluyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, şunu söyleyeceğim: Bugün modern vergi sistemlerinde veya modern vergicilikte öne çıkan trend gönüllü vergi uyumunu artıracak mekanizmaların geliştirilmesi. Bırakın vergi incelemesi öncesi böyle bir imkânı getirmeyi, hani bizim ülkemiz için biraz erken, vergi incelemesi devam ederken bile mükellefe eğer uzlaşmacı bir yaklaşım sergilerse denetim elemanı vergi ve cezada indirim yapıyor. Onu daha ileriki aşamalarda düşünmemiz lazım ama buradaki esas neden... Hatta maddenin metnine bakarsanız, “verginin ziyaa uğramış olabileceğine dair”; “olduğuna dair” değil, “olabileceğine dair” mükellefe bir fırsat veriyoruz. “Böyle bir bilgi elimizde var, böyle bir şüphemiz var; ne diyorsunuz?”

BAŞKAN – Evet, Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Bakanım, vergi denetimini etkin kullanma, verimli kullanma konusundaki söylediklerinize aynen katılıyorum. Biraz önce verdiğiniz örnek de çok dikkat çekici. Yani 123 bin dediniz, bin lira mı şey?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bin liranın altında.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani orada bir sorun olduğu kesin ama bu sorunu bu şekilde aşmak başka sorunlara neden olabilir diye düşünüyorum. Yani bir defa, sahte belge kullanımını teşvik edebilir bu. İkincisi, “izahat” diyor, sadece beyana göre. Bu, keyfiliklere de yol açabilir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani şöyle: Öyle, “Ben izah ettim.” demekle olmayacak.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Belge getirecek mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Getirecek, tabii.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ama onu belirtelim burada.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, şöyle: Biliyorsunuz, Maliye Bakanlığında orada...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – “İzahat” diyor, izahat beyandır.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, şöyle: Maliye Bakanlığında bu maddenin uygulanmasına ilişkin yetki alıyoruz. Orada biz izahatın...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ama, bakın, kanunda “izahat” dersin, bir şey diyemez.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İzaha davet şöyle: Biz Maliye Bakanlığı olarak bu tebliğ düzenlemesini yaptığımızda herhangi bir izahatta bulunması gereken belge, bilgi nedir, onu belirleyeceğiz. Bir de şunu da söyleyeyim: İzaha davet müessesesi yürürlüğe girdiğinde...

BAŞKAN – “Beyan” demiyor, “izahat” diyor. “Beyan” dese dediğiniz doğru.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – İzahat da beyandır.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, şunu da ifade edeyim: Burada Maliye Bakanlığının izaha davet müessesesini yasalastırdığımız zaman bütün vergi denetimlerinde bu uygulamayı da getireceğimizi söylemiyoruz. Kapsamını belirlemeye de yetki alıyoruz. Buradaki esas planımız, gayet şeffaf, daha çok üçüncül kaynaklardan, yaygın, yoğun bir şekilde... Bazen mesela şöyle oluyor: Şimdi, avukatlar darılmasın; bazen avukatların özellikle vekâlet alarak yapmış olduğu yaygın işlemler oluyor, mesela bankalardan yapmış oldukları icra takipleriyle ilgili. Biz bu konularla ilgili çok yoğun bir şekilde veri topluyoruz ve bir anda, topladığımız veri bize aynı anda belki de 5 bin tane avukat hakkında vergi incelemesi yapma imkânı getiriyor. Ama biz şimdi bu düzenlemede gönüllü uyuma teşvik ediyoruz, “Böyle bir imkân var, gelip verginizi verin.” Onun için, yapacağımız düzenlemede bu maddenin kapsamını, sınırlarını sınırlayıcı şekilde düzenleyeceğiz. Yoksa önüne gelen herkes, her vergi incelemesi bu düzenlemenin içerisine girmeyecek. İzaha davetin usulü, izaha davette aranacak asgari şartlar, izaha davetin yöntemleri, bu izaha daveti değerlendirecek mekanizmaların kimler olacağı, bunları kimlerin denetleyeceği konusunda, hakikaten bu konularda hassasım yani herhangi bir şekilde bir kişinin iki dudağı arasında bu olursa kötüye kullanır, ona asla müsaade etmememiz lazım. Ha, siz “Şu detayları da, endişemiz olan şu konuları da maddenin içerisine yazalım.” deyin, bunlarda herhangi bir sorun yok, beraber yazalım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 78

BAŞKAN – O zaman madde çerçeve madde olmaktan çıkar efendim, o detaya girersek.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama Maliye Bakanlığı olarak bu konuda sınırlayıcı, denetim mekanizmalarını öngören, hesap verebilirliği sağlayan bir mekanizmayı getirme noktasında kararlıyım, bu konuda da destek olursanız memnun olurum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, Sayın Başkan, bu madde ciddi anlamda içi patlayıcılarla dolu bir tuzak madde gibi ortaya çıkar, öyle kullanılır. Maddenin yazılış şekline falan bakıldığı zaman, gerçekten üzerinde daha çok çalışılması gereken bir kurum gibi gözüküyor bu. “İzaha davet yazısının tebliğinden itibaren mükellefler bunu izah ederlerse vergi incelemesine tabi tutulmaz, Takdir Komisyonuna sevk edilmez.” Bunu yazmaya bile gerek yoktur zaten. Şu anda bir inceleme elemanı bunu çağırıp da “Sen anlat bakayım, burada böyle bir vergi ziyai görüyoruz biz. Bunu nasıl izah ediyorsun?” dese, o da anlatsa zaten biter bu olay. Bunu kanuna yazmanın ne manası vardır?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika Sayın Bakanım, o 1990’lı yıllardaki sistemdi. Yani artık sistemimizde vergi denetim elemanının çağırıp da, izahı alıp da “Ben bu işi...”

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Vergi bölümü çağırınsın.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, artık...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Kim çağıracak burada?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şunu söyleyeceğim... Hani, siz şöyle söylüyorsunuz ya: “Şu anda da zaten inceleme elemanı çağırır, kişi izah eder ve bu iş biter.” Şu anda sistem öyle değil. Bir vergi incelemesi, incelemeye başladıktan sonra bütün incelemelerini dokümanete edecek, rapora bağlayacak, o raporu Rapor Değerlendirme Kuruluna girecek, Rapor Değerlendirme Kurulu incelemeyi tetkik edecek ve ondan sonra süreç gidecek. Burada ise yeni bir yol açılıyorsunuz. Normalde incelemeye başlayabilecekken bir ön aşama oluşturunuz ve incelemeye başlamadan önce mükellefe izaha davette bulunuyorsunuz. Bu durumda bu izaha daveti kanuna yazmam lazım. Bir davetin sonucunda kişinin yaptığı bir açıklamanın hukuki olarak bir sonucu olması bakımından o hükmü yazmam lazım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Tamam da Sayın Bakanım, ne farkı var bunun?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Farkı var, şöyle...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bunu da her hâlükârda rapora bağlayacak, inceleme elemanının...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır ama vergi incelemesi olmayacak, vergi incelemesi değil artık.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır, inceleme elemanının talebi üzerine çıkmıyor mu bu olay ortaya?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, Gelir İdaresi Başkanlığının üçüncül kaynaklardan topladığı verilere dayalı olarak tespit edilen bulgular var. Bizim Gelir İdaresi Başkanlığımız mesela kredi kartlarıyla ilgili kapsamlı bir risk analiz çalışması yapıyor. Oradan vatandaşın kredi kartlı satışlarıyla normal KDV beyannameleri arasında çapraz kontrol yapıyor, oradan farklılıklar çıkıyor. Şimdi, mükellefe soruyoruz, “KDV beyannamesindeki gösterdiğiniz matrah ile o ayki kredi kartıyla yaptığınız satışların matrahı arasında şöyle bir fark var, ne diyorsunuz?” Mükellef eğer bu aradaki farkı belgeleriyle izah edebilirse incelemeye sevk etmeyeceğiz ama eğer izah edemezse o zaman incelemeye sevk edeceğiz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – İyi, tamam da burada yaptığınız düzenleme bunu bu şekilde yazarsanız zaten bununla ilgili bir şey olmaz ki.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hani şunu dersiniz, “Hiç kanun yapmadan şu anda bunu yapın.” dersiniz, şu anda kanun bunu yapmamıza müsaade etmiyor.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şu anda izaha davetle ilgili olarak kanunun neye müsaade etmediğini pek bilemiyorum ama her hâlükârda bu kadar belirsiz, bu kadar flu bir olayı yeni bir müessese gibi koyup da arkasından bunun “...ön tespitin niteliğini, izaha davetin şeklini, kapsamını, daveti yapacak mercii -şimdi diyorsunuz ki: “Bizim Gelir İdaremizde zaten bu bilgiler geliyor, onu yapıyoruz.” derken- yapılacakları ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirlemeye yetkilidir.” Yeni bir müessese getiriyorsunuz ama müessesenin tamamının düzenlenmesiyle ilgili yetki Maliye Bakanlığında. Maliye Bakanlığına bu kadar yetkiyi ne yapacağı bilinmeden verilecek bir yetki olarak göremezsiniz.

Yani bu tür kurumların, yeni kurulan kurumların veya getirilen kurumların bu şekilde her şeyiyle beraber, ayrıntısıyla tartışılmadan getirilip buraya konulmasının -daha önceden yapılanlar da dâhil olmak üzere- doğurduğu sonuçları gördük.

1992 yıllarında 2 anahtar olayı vardı bir siyasi partinin. Bankalardan kredi alıyorlardı, gidip araba ve konut alıyorlardı. Konut alımında kullanılmak üzere alınan kredilerin BSMV’si sıfırlanıyordu idi. Buna karşılık, gidip oradan o kredinin tamamını kullanarak ev aldıkları zaman da emlak alım harcı ödüyorlardı. Dolayısıyla, bir tanesi alınabiliyordu bu koşullar altında. Kredi alanların büyük bir kısmının gidip 100 bin lira kredi alıp 10 bin liraya ev beyan ettikleri anlaşıldı. Türkiye’nin her tarafında yağmur gibi akmaya başladı. Belki o dönemlerden kalan arkadaşlar varsa hatırlarlar. “Ne yapacağız? Ne yapacağız?” denildi, sonuç olarak denildi ki: “Bu 2 tanesinden birisi somut delildir. Bu krediyi aldı mı? Aldı. Nasıl aldı? Sıfır şeyli olarak aldı, vergisiz aldı, BSMV’siz. O zaman bunu evde kullanması lazım. E, kullanmadığına göre o zaman emlak vergisini öder kardeşim, bunun başka şeyi yok. Hem 100 bin lira alıp da hem 10 bin lira üzerinden emlak vergisi ödeyemezsiniz.” Kıyamet koptu Türkiye’de. Vay efendim, incelemeden bu yapılır mıymış? Yapılır. Gelirler Genel Müdüryüdü o sırada, götürüp istifa dilekçemi koydum masanın üstüne, “Alın kardeşim, nasıl çözüyorsanız çözüň, kanunlar budur.” dedim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 79

Şimdi, "Bu koşullar altında bunlara bir bakalım, uygulamasını bir görelim." vesaire dediğiniz andan itibaren bu olay aynen bu sizin çözümünüz gibi olurdu. Onun endişesiyle ben bunların hepsini anlatıyorum size. Yani birdenbire şu anda aklıma gelen bir olay değil, çağırıştırdığı olay bunlar bunların. O nedenle de bu kurumla ilgili olarak bence... Yani şu kanun şimdiye kadar hiç kimsenin sesi soluğu çıkmadan geldi. 2 tane temel unsurumuz çıktı, bunun farkında değildik açık söylemek gerekirse, sadece bir geçici 2'nci maddemiz... Geçici 2'nci maddeyle ilgili tartışmalar nedeniyle bu olay ciddi anlamda tıkanabilir ama onun dışındaki maddelerle ilgili şimdiye kadar ses seda çıkmıyor görüyorsunuz, hatta destek olarak götürülüyor. Ancak, bu tür maddeler gerçekten gelecekte başınıza büyük iş açar, sorun yaratır, vergi idaresinin başına iş açar. O nedenle, bunun incelemesi var, bunun bu kurumların falan hepsinin zaten bir geleneği var. İncelemeyle ilgili olarak kuralları vesaireleri bunun bu şekilde yapılmasını ben gerçekten şu anda anlamıyorum, anlayamıyorum, mantığım almıyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Evet, Sayın Bakanım zaten tedirgin olduğu başlığı çok net olarak söyledi ama ben bir de burada yazım olarak ortaya çıkan 4'üncü paragraf sanırım, şimdi kafa bu saatte... Hem mükellef karşısında bir iyi niyet ve adaletli yaklaşımı bu tür bir yazımın etkileyeceğini düşünüyorum. "İdarenin haricî araştırmalarıyla vergiyi ziyaa uğratmış olabileceği..." Şimdi, biz bir kanun yapıyoruz, "olabileceği" çok göreceli bir kelime. "...olabileceği yönünde ön tespitleri olan..." Yani bu tür, vergiyle ilgili bir konuda böyle göreceli bir kelime kullanarak olabildiği olamayacağı, olabileceğini tespit...

Sizin biraz önce hangi başlıklarda böyle bir uygulamanın olacağını açıkladığınız... İşte, "sahte belgeler" dediniz, o zaman "sahte belgenin olabileceği" diye bir şey yok, olduğu görülür ve tespit edilir. Böyle bir yazımda bana göre sorun şu olur: Acaba bir yerlerde vergi salma noktasında bir süreç işletilecek de o vergi salma sürecini işletirken dönem dönem şüyu, belki oluşmuş olan olaylar da vardır; bu başlıktan kullanılabilir mi? Kullanılır ya da kullanılamaz. Burada kanun "olabileceği" derse ben de kullanılabilir veya kullanılamaz şüphesini taşımakta son derece haklıyım diye düşünüyorum. O yüzden, böyle bir yazımın doğruluğu konusunda da açıkçası kendi açımdan şüphem var.

Bir ikincisi, dediniz ki: "50 bin lira her bir belge..." Her bir belge, sınırı 50 bin. Yani demek ki 1 trilyonluk alışla ilgili. Birkaç belge ve çok büyük bir şirkette bu tür bir gelişme olursa "Zaten rakamlar kanunen belirlenmiş, ben de izah edebilecek noktadayım." diye mükellef kendini savunabilir; bir o var. İkincisi, her sene yani bu izah etme... Bir kere bu izahla incelenmedi, bir daha, tekrar izah edecek, tekrar incelenmeyecek mi? Yani bu, izahla kabulün de bir sınırı var mı, yok mu? Bir dahaki sene bir daha mı izah edecek? Veya işte, kuracağınız izah mekanizması... Onun için, bu kanunun içeriğinin de Sayın Bakanımızın söylediğinin ekinde bazı şüpheler ve uygun olmayan yöntemle kullanılabileceği korkusunu da bende uyandırdığını söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Aslında Sayın Bakan, çok uzun bir şekilde bunları izah ettiniz, açıklamalarda bulundunuz. Bu düzenlemeyle "İzaha davet" başlıklı bir madde ekleniyor görebildiğim kadarıyla. Şu andaki mevcut durum, zaten vergi idaresinin mükellefleri her zaman için davet etme yetkisi, izaha davet, bilgi alması şu an için mümkün değil mi, yapılmıyor mu?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Mümkün değil, yok.

BAŞKAN – Ancak incelemeden sonra uzlaşmaya davet edebiliyorlar.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani vergi daireleri vergi müfettişlerinin bu tip şeylerle ilgili bir incelemesi, araştırması, davet etmesi yok mudur yani şu anda?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Böyle bir durumda mükellef hakkında vergi incelemesi yapmamız gerekiyor.

BAŞKAN – İncelemeden sonra uzlaşmaya davet edebilir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Vergi incelemesi yapmamız gerekiyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama yapıyorsunuz yani, yapıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Vergi incelemesi ama özel bir müessese, usulleri var, kaideleri var, sonuçları var, süresi var. Burada çok daha basit bir usulle bu meseleyi çözmek istiyoruz. Bir küçük örnek verebilir miyim? Arkadaşlar bana güzel bir örnek verdiler.

BAŞKAN – Sayın Bakan, en son bir de Sayın Kalaycı'nın sorusu var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, dolayısıyla, o zaman, siz bu düzenlemeyle Maliyenin vergiyi ziyaa uğratmış olabileceğini tespit ettiği mükellefi izaha davet edeceksiniz, ediyorsunuz. İzahın yeterli görülmesi hâlinde de inceleme ve takdir işlemi yapmayacaksınız. Kadim Durmaz arkadaşımız bir gayrimenkul satın aldı, her şeyi dört dörtlük yaptı, vergisini de verdi. Ben de bir gayrimenkul satın aldım ama ben onun kadar sadık olmadım. Sonra beni izaha davet ettiniz ve diyorsunuz ki: "Gel bakalım Musa Çam buraya." Ben de izahatta bulunduktan sonra on beş gün içerisinde vergi beyannamesinin verilmesi, eksik veya yanlış vergi beyanının düzeltilmesi ve vergiyi gecikme zammıyla birlikte ödemem hâlinde, yüzde 100 olan vergi ziyai cezası yüzde 20'ye inecek. Doğru mudur? E, o zaman, Kadim Bey bunları usulüne uygun yaptı, bütün vergilerini de verdi ama şimdi bundan dolayı ben yüzde 100 yerine yüzde 20'yle kurtuluyorum. E, Kadim Bey'e yazık günah.

KADİM DURMAZ (Tokat) – BAĞ-KUR, SSK aflarında hepsi aynı mantık değil mi?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 80

MUSA ÇAM (İzmir) – Yazık günah Kadim Bey'e o zaman. Beni yakaladınız, ben de yaptım, ikrar ettim, düzelttim, bir defada ödedim, ne yaptım, yüzde 100 yerine yüzde 20'yle kurtuluyorum; Kadim Bey usulüne uygun vergi verdi... Bir adaletsizlik var burada.

BAŞKAN – Faizlerini ödüyorsunuz, ana parayı da ödüyorsunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani burada, bu düzenlemede iyi niyetle siz bir şey yapıyorsunuz, Maliye Bakanlığı güzel bir şey yapıyor, hiç şeyim yok ama burada bir adaletsizlik var.

BAŞKAN – Sayın Çam, burada bir şeyi kaçırıyoruz. Sayın Çam, şunu kaçırıyoruz: Ben incelemeyi yaptım, incelemede kaçağı tespit ettim, çağırdım, uzlaşmaya geldi, zaten, mevcut hâlde de ben yüzde 20'ye kadar bu cezada indirimi zaten şu an yapıyorum. Burada bu düzenlemenin getirmiş olduğu şey, inceleme yükünü ortadan kaldırarak işin başında mükellefle bir anlaşma zemininin oluşturulması. Öyle midir Sayın Bakan?

MUSA ÇAM (İzmir) – Tamam, hiçbir itirazım yok.

BAŞKAN – Şu anda da var bu imkân.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama burada da bir adaletsizlik var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yani sizin baktığınız açıdan baktığım zaman, şu anda zaten mevcut sistem de ona imkân veriyor.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Öncelikle, bu, soyut kavramda ısrarlıyım. Yani “izah” demek “açıklama” demek yani kanunda bu şekilde yazıp “Biz bunu ikinci düzenlemede belgeleriyle açıklama şeklinde yapacağız.” demek uygun olmaz. Kanunda yazmak lazım çünkü bu (1)'inci fıkrada aynen ne diyor? “Mükelleflerce yapılan izah sonucu vergi ziyanı sebebiyet vermediğinin idarece anlaşılması...” “Tespiti” de, idarece tespiti hâlinde... Yani “anlaşılması” deyince, ben anlatacağım, siz de “Tamam.” diyeceksiniz. Yani kanundan anlaşılan bu.

BAŞKAN – Zaten tespit olmadan izaha da çağırmak...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Baştan bir tespit var ama ön tespit var.

BAŞKAN – İşte onu diyorum, onu söylüyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani vergi ziyaı olduğuna dair bir ön tespit var. Mükellef gelip bana anlatacak, ben de anlayacağım ve bitecek. Yani buradaki yazımdan bu anlaşılıyor.

BAŞKAN – Bitmeyecek.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Çok soyut yani biraz daha somut yazmak lazım.

Sayın Tamaylıgil'in dediği konuya ben de, biraz önceki “Keyfiliğe yol açar.” dediği... Sadece kişiler anlamında değil, idarenin uygulaması açısından da keyfiliğe yol açabilir. Yani aynen bu matrah artırımında yaptığınız gibi, mükellefe olmayan gelirini gelir yazdırdığınız gibi bunda da benzeri bir uygulamaya gidilebilir, vergi daireleri böyle bir yola başvurabilir, çok keyfî uygulamalara yol açabilir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, bütün bu eleştirilere...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Öncelikle bütün bu eleştirilere ve katkılara teşekkür ediyorum.

Bu madde önemli bir madde, yeni bir düzenleme getiriyor. Vergi denetiminde yeni bir bakış açısı ama öncelikle yine teşekkür ediyorum, hakikaten iyi niyetle getirdik. Yani vergi idaresi ile mükellef arasındaki uzlaşmazlıkları asgariye indirmek, vergiyi bir an önce tahsil etmek, mükellefi vergiye gönüllü uyuma sevk etmek noktasında bir irademiz var. Dolayısıyla, bu düzenlemenin esas amacı o.

O açıdan, maddenin içeriğiyle ilgili gerek sayın vekilimizin söylediği izahın şekli ve izahın yapılma biçimine ilişkin, belgelendirme de dâhil olmak üzere, gerekiyorsa son maddedeki, son fıkradaki ifadeleri bir miktar daha geliştirdim.

Ceza konusunda yüzde 20 oranını, açıkçası “Uzlaşma müessesesinde zaten olan bir oranı buraya yansıttım.” dedik ama yine beraber konuşup bu oranı bir miktar daha yukarıya çekebiliriz ama burada mükellefi de gönüllü vergi uyumuna teşvik etmek noktasında bir oran belirlememiz lazım.

BAŞKAN – Sayın Bakan, niye o zaman geleyim, izahta sizle anlaşayım? Uzlaşmada yüzde 20'ye çekecekseniz, siz burada “yüzde 40-50” yazarsanız, niye ben izahta anlaşayım sizinle o zaman?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir de bir şey söyleyeyim, demin arkadaşlarım bana güzel bir şey söylediler, bana bir örnek verdiler, dediler ki: Mesela sahte belge düzenleme raporu yazılmış. Bir mükellef 100 mükellefe sahte belge düzenlemiş. Kullanıcısına dönüyoruz, incelemeye başlıyoruz. Böyle bir belgeyi kullanmışsınız. Alıyoruz, defter ve belgesine bakıyoruz, kullanmamış, hiç kayıtlarında dahi yok. Dolayısıyla, böyle bir durumda mükellefe vergi incelemesine başlamak, onun defter ve belgelerini almak yerine böyle bir yöntemle hiç defter ve belgesine kaydedilmemiş, defterine kaydedilmemiş bir meselede baştan bunu dokümente etmek suretiyle tamamen mükellefi hiç incelemeden de bu meseleyi çözebiliriz. Kötüye kullanılabilir mi? Onu önleyici tedbirleri mutlaka geliştirmemiz lazım. Bu, kişilere bağlı olmamalı, sisteme bağlı olmalı.

Tekraren şunu söyleyeceğim: Sayın Bakanım, vergi idaresinin daha verimli, daha sonuç alan, kayıt dışı ekonomiyle mücadele edecek gerçek alanlarda yoğunlaşması ve mesaisini buraya sarf etmesi lazım. Yani siz de bu görevi yaptınız, ben de yapıyorum. Yani bir şekilde, bugün baktığım zaman ben, vergi denetim kaynaklarının üçte 2'sini, tutarı bin TL'nin altındaki fatura incelemelerinde uğraştırmak... Hatta arkadaşlar bana şöyle bir şey söylüyorlar: Denetim elemanlarının önemlice bir kesimi yıllardır aynı bu işi yapıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 81

Düşünebiliyor musunuz, bir vergi denetim biriminin kapasitesinin yüzde 70'i... Yani denetim elemanının yıllarca tek yaptığı iş bu. Çünkü niye? Sahte fatura kullanma, kullanma... O denetim elemanı kendisini geliştiremiyor, hiçbir başka alanda denetim yapmamış.

Burada bir, mükellefle olan gönüllü uyumu artıralım; iki, vergi denetim kaynaklarını daha iyi kullanalım var ama maddenin geliştirilmesi konusundaki önerilerinizi konuşalım, yarın bir daha değerlendirelim. Ama bu müessese gerçekten modern vergi sistemlerinde olması gereken bir müessese ama asla kişiselleştirilerek, kötüye kullanılarak bir kullanımı da olmamalı.

BAŞKAN – Sayın Bakan, çok teşekkür ediyorum.

Yalnız, bunu oylamayacağım. Konuştuğumuz çerçevede biraz daha son fıkrada bu somutlaştırma işlerini yapalım.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Kaç defa izaha davet edeceksiniz? Yani bir kere davet edilen...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Diyelim ki bir mükellef hakkında bu tespit ne zaman yapılmışsa o tespit bakımından her zaman için bu izaha davet yapılabilir. Yani yılda 1 defa yapılır, 2 defa yapılır diye bir şey yok. Bir kere, bu müessesenin işleyebilmesi için idarenin mükellef hakkında vergi kaçırması olabileceğine dair bir bilgisi ve bulgusunun olması lazım. Böyle bir bilgi ve bulgu olmaksızın zaten bu müessese işlemeyecek.

BAŞKAN – Güzel, o zaman “bilgi, bulgu” diyorsak, böyle bir şüphe veyahut da olabileceği gibi bir şey...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şüphe aslında, şüphe.

BAŞKAN – Onu biraz daha somut hâle getirelim yani.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, bir soru da ben sorayım.

BAŞKAN – Bakın, kendi zamanınızdan çalışıyorsunuz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Çok kısa sorayım.

Sayın Bakanım, bazı insanlar fatura satmayı alışkanlık hâline getirmiş.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Doğru.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Ortada işi gücü yok, yazıhanesi, bürosu var, bastırılmış cildiyle faturayı, satıyor. Bunu alan her esnaf cezasını çekmeli. Onun ticari faaliyet yapmadığını biliyor. Yani kullandı, kullanmadı diye yok, onların birçoğu bundan bilgi sahibi olarak, bilerek ve isteyerek bunu yapıyor. Bir başka insanlara da bunlar yüzde 3'le, 5'le alırsa 8'le satıyor, 7'yle satıyor, 10'la satıyor. Bu, ülkemizde de var, bundan para kazananlar da var, devlete zarar verenler de var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Zaten şöyle: Düzenleme fiili hiçbir şekilde bu maddenin içinde değil. Kullanma fiili bakımından da hem oran hem de bir tutar sınırı getiriyoruz. Dolayısıyla burada sizinle aynı kanaattem. Yani bilerek faturayı... Ama şöyle: Bakın, vergi incelemeleri yapıldığında, sahada farklı uygulamalar da var. Kişi gerçekten malı almış, gerçekten almış. Malı kendisine teslim edenin düzenlediği fatura o tarih itibarıyla gerçek ama yıllar sonra Maliye, o mükellefle ilgili vergi incelemesi yapmak istediğinde mükellefi adresinde bulamamış. Adresinde bulamadığı için otomatikman sahte belge düzenleme raporu yazmış. Hâlbuki olayın kendisinde bire bir öyle değil. Denetim elemanına getirip bilgisini, belgesini sunduğu zaman pekâlâ da izah edebilir. Biz diyoruz ki, bakın, özel sektörden...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, şunu sorayım ben o zaman...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şunu söyleyeceğim: Özel sektörden gelen birçok arkadaşımız var burada. Bir vergi incelemesine muhatap olmak, vergi incelemesinin devam etmesi, bir mükellefin ticari hayatı bakımından da olumsuz sonuçlar doğuruyor. En baştan çözülebilecek, gerçekten izah edilebilecek bir durum varsa, hiç vergi incelemesine başlamadan bunu çözelim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – (1)'inci fıkrada o açıdan hiçbir sorun yok, (2)'nci fıkranın...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok yok, şuna geleceğim: İkinci ihtimal, kişi, burada izah edemeyeceğini düşünüyor, kendi değerlendirmesini yapıyor, diyor ki: “Doğru, benim burada izah edemeyeceğim bir durum var. Vergi incelemesi yapıldığında, evet, benim bu vergiyi ödeyeceğim çıkıyor.” Bakın, buna “etkin iş birliği” diyelim. Bu durumda da mükellefe bir hak veriyoruz, diyoruz ki: Eğer böyle bir değerlendirmeyi yapıp inceleme yapılması sonucunda bu verginin çıkabileceğini kendin hesap etmişsen ve gelip bunu idareye kendiliğinden beyan ediyorsan, o zaman hiç vergi incelemesine başlamadan vergimizi alalım, faizimizi alalım, cezamızın yüzde 20'sini alalım. Oran değişir, konuşalım onu ama bir şekilde mükellefe de böyle bir hak tanıyalım.

BAŞKAN – Sayın Bakan, bu bahse konu düzenlemeleri bize yarına yetiştirebilecek misiniz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Eğer uygun görürseniz, Maliye Bakanlığına yetki veren fıkrada ve özellikle izahta bulunma yöntemleri ve izahta aranacak belge, bilgi konusunda yetki alalım oraya. Oran konusunda farklı düşünceler var. Yüzde 20'yi biz esasında...

BAŞKAN – Bence yüzde 20' de kalmalı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani uzlaşma müessesesi bakımından getirdik yani emsali var ama o oran...

GARO PAYLAN (İstanbul) – En az yüzde 20 değil mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii tabii, yüzde 20, en az yüzde 20.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama en azsa bu yüzde 50' de olabilir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok yok, şöyle: Yüzde 20. Onu diyemem, o zaman bir keyfilik olur. Yani burada eğer Komisyonumuz, oran çok düşük... Normalde daha da düşük olması istenir ama biz dedik ki: “Yüzde 20'den fazla olmasın.”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, siz uzlaşmada yüzde 20' ye kadar indiğinize göre...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet, yüzde 20' ye kadar iniyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :28/06/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 82

BAŞKAN - ...burada “yüzde 20” olarak kalması lazım, bunu yükseltemezsiniz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kadim Bey’in hakkını nasıl koruyacağız?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bakın, verginin faizini alıyoruz, verginin üzerinden yüzde 20 ceza alıyoruz.

Uygun görürseniz bu son fıkra ile ilgili bütün bu endişelere ilişkin Maliye Bakanlığı...

BAŞKAN – Sayın Bakan, bunu yarına getirebilecek misiniz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Getiririz, getiririz, son fıkra ile ilgili bu çalışmayı yapalım.

BAŞKAN – Tamam, mesele yok.

Değerli arkadaşlar, 29 Haziran Çarşamba günü (bugün) saat 12.00’de buluşmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 01.26

